

19 oktober 1974

24 PAGINA'S
OVER
JEUGD EN
JEUGBOELEN

24 WRA GIDS

vernieuwd
programmablad voor

Televisie en radio

met helder
programmaoverzicht
tips en adviezen

SONJA BAREND
WIL LIEVER NIET
GEZIEN WORDEN

**Officieel weekblad
van de
Omroepvereniging
VARA**

Hoofredacteur: G. P. Bakker.
Adj.-hoofredacteur: J. van
den Berg

Redactie: Wouter Baan, Wim
Bloemendaal, Gerrit Jan
Borgers, Gerrit Eerenberg, An
de Graaf, Bob Kaindl, Bert
Kamphorst, Rudo Lievense,
Wim Mann, Ernst Nieuwenhuis,
Vlasta van Pelt, Marinus
Schroevens.

Vormgeving: Werner Paans
Lay-out: Roel van den Berg,
Ruud Brandenburg

Adviseur: Pieter Brattinga
Medewerkers o.a.: Willem
Bosboom, Kees Hillen, Wim
van Beusekom, Wim
Hoogendoorn, L. J. Jordaen,
Co de Kloet, Jan de Kreek,
Joost Looden, Ries Moonen,
Koos Postema, Rien Robijns,
Marja Roscam Abbing, Michiel
de Ruyter, Kees Schoonen-
berg, Rutger Schoute, Tony
van Verre, Jelle de Vries,
Hans Wierenga.

Fotografie o.a.: Gijsbert Hane-
kroot, Frans Hemelrijk, Ronnie
Hertz, Laurens van Houten,
Guus de Jong, Kövesdi, Ernst
Nieuwenhuis, William Reppel,
Ronald Sweering, Claude
Vanheye, Egbert van Zon
Redactieadres: VARA GIDS,
Postbus 175, Hilversum,
Telefoon 02150-48741

Administratie VARA GIDS
(voor bezorging, verhuizing,
betaling, nieuwe abonnees):
VARA, Postbus 333, Hilversum,
Telefoon 02150-48741

Bijkantoor Amsterdam: Dis-
cusstraat 17, Telefoon 020-
792659

Bijkantoor Den Haag: Prinse-
gracht 71, (Souterrain De
Drie Stoeperen), Telefoon 070-
333482

Bijkantoor Rotterdam: Wijn-
haven 33, Telefoon 010-131526

Advertenties VARA GIDS:
Advertentie-exploitatie VARA,
Nijenburg 73, Postbus 7249,
Amsterdam-Buitenveldert

Overige correspondentie:
VARA, Postbus 175, Hilversum
**Contributie en abonnements-
geld:** f 9,50 per kwartaal (bij
incassogiro- of automatische
bankgirobetaling f 9,20 per
kwartaal) per half jaar f 19,—
(automatische betaling f 18,40)
per jaar f 38,— (automatische
betaling f 36,80) Girorekening
VARA 115, Gemeentegiro
Amsterdam VARA X 115.
Opzegging van het abonne-
ment dient schriftelijk te
geschieden, uiterlijk vier
weken voor het verstrijken
van het kalenderkwartaal.
Losse nummers: 95 cent.
Het overnemen van de gehele
of gedeeltelijke inhoud is
verboden.

Laag geprijsd en hoog geprezen:

de karwei-klare machines van Black & Decker

7504 universele zaagmachine f 79.-
Kompakte éénhand-machine waarmee u
moeiteloos elk patroon zaagt en elke
bocht volgt. Door de uitstekende han-
teerbaarheid en de 3200 s.p.m. levert
het zagen in hout, metaal en kunststof-
ten geen enkel probleem meer op. Zaag-
diepte: in hout tot 38 mm in metaal tot
1 mm.

Komplete machines voor de kleinste
mogelijke prijs. Om zo te gebruiken
door doe-het-zelver en vakman die
sneller, beter en dus professioneler wil
werken. Zonder gesleutel meteen aan
de slag. De nieuwe karwei-klare machi-
nes zijn door vormgeving, toerental en
vermogen perfect op de klus afgestemd.
Black & Decker biedt u de keuze uit 21
karwei-klare kwaliteitsmachines. Om
direct mee te zagen, schuren, slijpen,
schaven, frezen, polijsten, ontroesten
enz. Black & Decker geeft op elke
machine 12 maanden onvoorwaardelijke
garantie.

DN 55 cirkelzaagmachine
Deze kompakte machine levert dank zij
de 450 Watt motor en de kogel- en
naaldlagers op de zaagas een perfecte
zaagsnede, en dus sneller en beter
zaagwerk. Precisie diepte-instelling tot
35 mm. Verstek tot 45°. In plaats van
het combinatiezaagblad kunt u ook een
hardmetalen zaagblad of doorslijpschijf
monteren voor het bewerken van b.v.
kunststoffen, eterniet en metaal.

7404 vlakschuurmachine f 79.-
Met maar liefst 12000 t.p.m. zorgt deze
machine voor snel en spiegelglad
schuur- en polijstwerk. Juist het hoge
toerental zorgt bij het bewerken van b.v.
hard- en zachthout, parket, oude verfla-
gen en plaatwerk voor een professione-
le resultaat. Schuuroppervlak 95 x
185 mm.

Vraag de complete catalogus bij uw
handelaar of bij Black & Decker.

Black & Decker

Industrieweg 167, Rotterdam, tel. (010) 37 29 22.

RIJKSMUSEUM VAN OUDHEDEN
LEIDEN

goed vangen wil iedereen

Je zou toch zeggen... als politieverstärking zo welkom is, dan heb je een Haagse politiebana, inclusief de stevige verdiensten, voor het grijpen. Als je je mannetje maar staat. Moet je het geloven. Er komt wel wat meer kijken voor 't politievak. Wat dacht je waarvoor een agent in Den Haag allemaal kan komen te staan? 'n Bezetting van een ambassade met tact helpen opheffen, tot een vergelijk zien te komen met protesterende woonwagewoners, een vluchtende bankrover de pas afsnijden. Dat is niet ieders werk. Dat is het werk van een all-round vakman. Met hart voor de wet en voor mensen.

Loont meedoen aan de strenge selectie voor jou?

Je hebt zelfkennis genoeg om daar voor jezelf het antwoord op te vinden. Voor wie gauw bij de pakken neerzit, voor wie het hoofd maar moeilijk koel kan houden, is er bij de Haagse Politie geen plaats. Net zo min als voor de man die er nu al genoeg in schept straks bonnen te kunnen uitdelen. Een politiemann helpt liever dan dat hij bekeurt. Ook al doet-ie bevre. Omdat 't één net zo goed nodig is als het ander. Daar heb je de juiste instelling voor nodig. Plus de 1-jarige Haagse Politie-opleiding. Een opleiding zo veelzijdig als het politievak zelf. Met o.a. sport, wetkennis, rijles, opsporingsleer, praktische psychologie en met een salaris dat er zijn mag. Afhankelijk van je leeftijd ontvang je tijdens dat eerste jaar f 981,- tot f 1480,- per maand.

Je krijgt 't goed, al krijg je 't niet cadeau.

Want hoeveel plezierige dingen je ook meemaakt, hoeveel afwisseling er ook in 't werk zit, je moet toch ook maar 't verkeer regelen als 't stortregent of posten bij een ambassade. Maar ach, in elk vak is 't wat.

Waarom brengt dan toch maar 1 op de 10 het tot politiemann in Den Haag?

BON Ik wil graag meer weten over mijn mogelijkheden bij de Haagse Politie.

Naam: _____

Straat: _____

Woonplaats: _____

Geb. datum: _____

Gemeten opleiding: _____

Stuur deze aanvraag ongefrankeerd aan: HAAGSE POLITIE, Antwoordr. 1426, Den Haag. Of nog makkelijker, bel: (070) - 61 41 41, toetsel 2228.

En wie zal er zoveel tegenover stellen als de Haagse Politie? De verdiensten zijn dusdanig, dat je met je gezin van de fijne dingen van het leven kunt genieten. Ook om andere redenen kun je het Haagse politiepak gerust een "gezinspak" noemen. Neem de zekerheid. Een politiemann zal nooit zonder werk komen te zitten. Geen samenleving kan zonder politiehulp of -ingrijpen. Een andere zekerheid is dat je na een jaar of 5 de mogelijkheid hebt om je te specialiseren. Recherche, verkeersdienst, zedenpolitie, vreemdelingendienst, allemaal kanten die je bij de Haagse Politie uit kunt.

'n Sterke kant van het Haagse korps is ook de teamgeest, de sfeer onder elkaar. Trouwens, ook de relatie politie-bevolking wordt in Den Haag vrij algemeen als positief ervaren. Dat maakt het extra

plezierig te werken in een stad waar je te maken krijgt met zoveel verschillende mensen. Mensen in overalls en streepjespakken, in jeans en Scheveningse klederdracht, in strand- en staatsie-kleding. Veelzijdigheid kenmerkt ook de leefstad Den Haag. Met bos, zee en duinen, een gezellig winkelcentrum en een keur van theaters is het een stad apart. Alles bij elkaar genoeg voordelen om die paar nadelen op de koop toe te nemen?

't Antwoord is aan jou

Geloof je dat in geen ander beroep de voordelen/nadelenvrhouding zo gunstig ligt, aarzel dan niet de bon in te sturen als je tussen de 17 en 29 jaar bent, minimaal 1.70 m lang (of 1.65 m als je vrouw bent) en een goede ontwikkeling hebt. Onder de 20 jaar is een opleiding op MAVO-niveau vereist.

Jan

Graag wil ik, ongetwijfeld mede namens vele luisteraars, Jan Borkus hartelijk danken voor de prettige wijze waarop hij ons zo lang elke zondag van twaalf tot een heeft beziggehouden met zijn voortreffelijke rubriek Met vriendelijke groeten. Jan Borkus, het ga u goed, wij zullen je niet vergeten!

Tj. Wouters, Rotterdam

Tijd

Na de verdwijning van de zeezenders ben ik weer gaan overschakelen naar Hilversum 3, maar de dj's van Hilversum 3 horen zich zelf zo graag. Hilversum 3 komt niet spontaan over. Het is zo geforceerd en zo duidelijk een imitatie. Waarom is de VARA altijd zo hatelijk juist over die dingen waar een groot deel van de bevolking zo vóór is? Radio Mi Amigo, die zeggen 's morgens zo tussen 7 en 8 tenminste na iedere plaat de tijd en bij de Hilversum 3 dj's hoor je soms pas na een kwartier de juiste tijd. En de EO heeft helemaal geen tijd. F. G. van Zijst, Baarn

Tóch

'n Gids naar mijn hart, inderdaad! Fijn formaat, overzichtelijke programma-indeling, tóch nog de puzzel en tóch nog — maar dat moet, ik weet het, omdat ik redacteur ben van een oude wijkkrant — veel advertenties! Gelukkig ook nog de rubriek van Koos Postema, Ultrakort en als nieuwe rubriek Kijk es op zolder... en veel informatie. Mevrouw Roosnek in Den Haag (gids 5 oktober): ik ken PvdA-mensen die het tegenovergestelde denken van de heer Planken: dat zijn WIJ! Mevr. G. E. Drifhout, Putten

Vrouwenuurtje

Een speciaal vrouwenuurtje, waarin opgenomen Coronation Street, zoals mevr. van Toledo onlangs in de VARA GIDS bepleitte, is absurd. Waarom moeten wij toch zo nodig iedereen in vakjes stoppen? En als er naast CS nog tijd over blijft wat moet er dan verder in? Recepten en kinderverzorging neem ik aan. M.I. zijn daar weekbladen voor.

Politiemann in Den Haag 'n vak apart in een stad apart

VARA

19 okt. 1974, 45ste jaargang nr. 42

en

maar misschien kan het Radio-weekblad op de tv gebracht worden. En dan niet voor vrouwen, maar voor mensen. Maar ja, dat zal mevrouw Van Toledo wel niet bedoelen.

Ninette Murk, Bergen op Zoom

Mies

Moest Mies Bouwman nu met alle geweld in de gids van 5 oktober, met de opmerking 'ze is ook nog een beetje van ons'. Mies Bouwman is niet meer van ons. Ze is bij de AVRO niet om te lachen, zoals u schrijft, maar domweg om nog meer geld toe te voegen aan haar toch al zo omvangrijke hoeveelheid aardse goederen. Mies is niet meer van ons (ook geen beetje meer). De VARA is van ons en ik heb altijd geloofd dat lid zijn van en werken voor de VARA iets - of zelfs heel veel - met een principe had te maken. Ik ben geen lid van de mooie of minder mooie programmagids maar bewust om het principe. Zoals anderen uit principe lid zijn van de NCRV, VPRO of KRO. Wie de VARA loslaat, laat het principe los en die hoort er niet meer bij (ook niet een beetje).

J. L. Visser, Emmeloord

• Van redactiewege bekort - Red.

Knul

Ik vond het eerste Groot uur: u op 28 september jl. fenomenaal. Hoe kwam Koos aan die knul Karel Appel? Geweldig interessant. Wij verwachten nog vele grote Uren. Maar laat Koos Postema in godsnaam nooit gaan zingen. Zoals vele collega-praters in zijn métier. Er zijn nog genoeg interessante mensen die hij bij de haren kan trekken. Veel succes.

Mevr. v. d. Horst, Hilversum

Nieuwsgierig

Mensen klagen over een programma. Mensen vonden Open en bloot een vies en schunnig programma, niet geschikt voor kinderen. Waarom, vraag ik me dan af, kijken ze ernaar? Als een programma je niet interesseert, dan kijk je toch niet. M.i. zijn die mensen gewoon nieuwsgierig naar de afloop van het programma. A. Metselaar (16 jaar), Zevenhuizen

Sonja Barend, die deze winter voor de televisie mensen laat praten, praat in deze VARA GIDS over zich zelf met Ageeth Scherphuis. Foto: Ronnie Hertz

Goed nieuws voor kritische
konsumenten:

Aan een Dordrecht fornuis'74 zit niets wat u niet nodig hebt en dat hoeft u dan ook niet te betalen.

Een fornuis is om te koken, te bakken en te braden. En om gerechten warm te houden. Meer niet. Een grote oven is natuurlijk fijn. Vooral als er een ronde ovenbrander in zit en een dubbele bakplaat die voor gelijkmatige warmtespreiding zorgen. Een grote ovenruimte, ovenverlichting en een thermostaat zijn geen luxe. Evenmin als vier kookbranders en een aansteekbrander. Het nieuwe Dordrechtfornuis 800 BG heeft dat dan ook allemaal. Plus nog een aantal kwaliteitsaspecten die uniek zijn in deze prijsklasse. Zoals

een solide frame. Een afwerking met Flex-email. Een ingebouwde grillbrander die, evenals de ovenbrander, thermo-elektrisch beveiligd is. Dingen die stuk voor stuk kenmerken zijn van een klassefornuis. En toch is een Dordrecht plezierig geprijsd. Zonder modieuze, prijsverhogende foefjes. Wij vinden namelijk dat een fornuis functioneel moet zijn. En degelijk. Maar ook betaalbaar. Hetzelfde geldt uiteraard voor Dordrecht kookplaten. Als u meer wilt weten, stap dan naar uw Dordrecht dealer. Of stuur even de coupon in.

coupon

Zend mij volledige documentatie over Dordrecht kookapparatuur.

Heer
Mevr.
Mej.
Adres
Plaats

Zend deze bon in s.v.p. open envelop aan Dordrecht B.V., Antwoordnummer 2 Gaanderen.

Als u het jammer vindt om dit blad te beschadigen, stuur dan een lege envelop naar bovenvermeld adres en vermeld op de achterkant uw naam en adres.

Wie doordent kiest voor

dordrecht

Funktioneel detail: pannenvangrail voor grijpgrage kinderhandjes

Wat een mooi rood keteltje! Leuk om mee te spelen. Zou ik er bij kunnen... op de tenen misschien... Je mag er niet aan denken wat er zou kunnen gebeuren. Gelukkig heeft Dordrecht een simpele, maar afdoende beveiliging bedacht. Waardoor een argeloze peuter nooit in een onbewaakt ogenblik een pan over de rand kan trekken. En hebt u de rail niet (meer) nodig, u haalt 'm er zo af.

Opa blij met kaastosti

'Ik wil een kaastosti', zegt opa.
'Jij krijgt een kaastosti', zegt oma.
Want als oma een kaastosti maakt,
zorgt ze goed voor opa en hoeft toch niet
nodeloos lang achter het fornuis te staan.
Zo is opa blij met kaastosti, oma blij met
kaastosti, iedereen blij met kaastosti.

*Kaastosti:
* boterham
op kaas
op ham
op boterham,
gebakken in koekpan,
oven of tosti-ijzer.*

KOOS

Begin eens met Paddington

Het is zondagmiddag en ik rij over een Hollands dijkje. Het regent en er staat een immense grijze lucht boven de polders. Daar is het dorp. Een koude wind en de zondag hebben alle mensen naar binnen gejaagd. Alleen drie Turken lopen, langzaam zelfs, op straat. Drie Turken in de regen op een zondagmiddag: Holland 1974.

Het dorp heeft natuurlijk stadse neigingen. Er is een stoplicht dat in de doodse stilte op rood springt. Ik sta er helemaal alleen voor. Dit rood duurt lang in dorpen. Ik kijk naar de huizen. Zie een huiskamer. Drie kinderen zitten aan tafel te lezen onder een lamp uit mijn jeugd. Een lamp met franje. Ik fantaseer een moeder die de kamer binnenkomt met dampende koppen chocolademelk, maar ik krijg groen en het beeld van de lezende kinderen schuift weg als ik optrek. Lezende kinderen. Waarom denk ik daar zo vaak aan? Omdat het de laatste jaren allemaal zo duidelijk geworden is. Het kleine kind dat niet leest, dat niet gaat lezen, daartoe niet gestimuleerd wordt, dat kind raakt achter. Meestal voorgoed, in onze, in elke maatschappij. Een vroegere slagzin van de boekenweek zei het wat al te cru: 'Wie niet leest is een beest'. Dat klopt niet helemaal. Ik ken veel lezers, die zich niettemin beestachtig gedragen, kijk maar es in een geschiedenisboekje.

Zeker geen beest dus dat kind dat niet leest, maar wel een jong mens met meteen al minder kansen, direct al een achterstand zo in het vierde levensjaar als het leven nog maar nauwelijks begonnen is. Geef een kind boeken. Ze zijn minder duur dan u denkt. Waarom zo gemakkelijk platen gekocht? Of zo ontzettend veel zakken vette patat? Die maagkwaal komt later toch wel.

Begin bij voorbeeld eens met Paddington. Paddington is een beer die gevonden wordt op het Londense Paddingtonstation. Vandaar zijn naam. Hij gaat vervolgens gewoon in een gezin wonen. Paddington is een beer waar je je tranen om kunt lachen. Een rebelse doch zachtmoedige beer. Als hij een tientje van zijn spaarbankboekje wil halen, eist hij het tientje terug dat hij ook als spaarder heeft ingelegd. Geen ander bijlet. Hij laat er zelfs politie en brandweer aan te pas komen om het juiste waardebriefje terug te krijgen. Hij draagt ook een pot jam onder zijn hoed. Nou waar vind je zo'n beer nog? De Paddingtonboeken zijn de leukste die ik dit jaar gelezen heb. Koop ze en lees ze zelf als de kinderen slapen. Lees over zijn gehannes met een paspoort als de beer met vakantie gaat. Beleef hoe hij vóór het peloton uitfietst in de Tour de France. Je hoort het Theo Koomen beschrijven. En nu eens feitelijk in orde, want Paddington passeert wérkelijk álle renners. Toen ik laat in die grauwe zondagmiddag weer langs het huis reed waar de kinderen zaten te lezen, zag ik ze niet meer onder de franjelamp zitten. Wel zag ik duidelijk in een hoek van de kamer het koude licht van de televisie. Misschien lazen ze wel ondertitels.

P.S. Zie de bijlage in deze GIDS
Over kinderboeken!

door Koos Postema

Samenstelling: Gerrit Eerenberg
met bijdragen van
Wim Bloemendaal, Bert Kamphorst,
Kick Metsch en Kees Schoonenberg

ulttrakort

Sint Anders Advertentie

Sint-Nicolaas komt dit jaar zijn verjaardag in Hilversum vieren. Op woensdag 4 december in de Expohal. Te midden van alle 'omroepkinderen'. De tv-opnamen van dit grootse verjaardagsfeest zullen de volgende dag, donderdag 5 december, worden uitgezonden. Aldus een 'onthulling' in 'spreek/buis', het blad voor omroepmedewerkers. Het gironummer van de VARA-Speelgoedactie in Hilversum is en blijft 12345. Ten behoeve van kinderen, bij wie de Sint nooit komt.

Ted + Mona

Heet de vrouw van Ted de Braak soms Mona Lisa? (Het antwoord horen we wellicht woensdagavond 23 oktober 's avonds om half zeven via de VARA-radio op Hilversum 2.)

Nu al?

Advertentie: Te koop gevraagd een paar sneeuwkettingen. Voor bandenmaten 5.20-12 of 5.50-12.

Het nieuwe monogram van drummer Evert Overweg.

Ook wij doen wat aan het jeugdboek. Om niet te zeggen: veel. Een hele Extra vol. Onder de talloze aanbevolen titels ook 'Hongerwinter', van Jan Terlouw. Daar komt via de VARA trouwens een televisieversie van.

Advertentie: Zou u zo vriendelijk willen zijn een advertentie te plaatsen in de VARA GIDS. Uit dankbaarheid voor het medeleven van de passagiers van de Rijnpoort vorige maand bij mijn (ziekenhuis-) opname in Keulen. Ik kan het niet allemaal beschrijven. Ik wilde graag de naam nog weten van de VARA-reisleider uit Hilversum. Ik plak een extra postzegel bij.

(Naam en adres bekend)

Dirkie

Aankondiging van een televisieprogramma van de Evangelische Omroep: Dirkie, alleen in de woestijn. Film over een jongetje van acht jaar wiens gezondheid niet al te best is. Na een vliegcrash komt hij terecht in de Kalahariwoestijn, zonder zijn broodnodige medicijnen, maar wel met zijn trouwe hond. Als dat maar goed afloopt. Want óf Dirkie vreet die hond op... Of andersom...

Marga

'Dikke Mik'.

Sjef

'Maar Van Oekel was niet zo gek om langdurig reclame te maken voor zijn nieuwe elpee...' schreef Bert Sprenkeling in Het Parool, maar volgens ons was Sjef wél zo gek. Zo gek is hij trouwens bijna altijd.

Schmelzer: het beste pianistje, dat we ooit op Buitenlandse Zaken hebben gehad. (Coen Serré)

Over slukreclame in Groningen gesproken...

vernieuwd
programmablad voor
Televisie en radio
met helder
programmaoverzicht
tips en adviezen

Jaap

Op zondagmorgen 29 september zonden we als laatste in de reeks radio-programma's 'Ontbijten met Letty' een gesprek uit over sterven met een psychiater en een geestelijke verzorger. Er zaten plaatjes in van Jules de Corte, Frans Halsema en Donquishocking. Wil die anonieme briefschrijver uit Roosendaal, die zich naar aanleiding van dat programma zo boos maakte op 'Jaap van de Merwe die alle oude mensen maar dood wil hebben', eens laten weten hoe hij daaraan komt?

'... leuke platen daarnet... leken wel hits... alleen de volgorde deugde niet... maar dat horen we morgen wel... tussen vier en zes... in de daverende top dertig...' Aldus Joost den Draayer in 'Joost mag niet eten' na Ferry Maats 'Nederlandse Top Veertig op de Tros'.

Ellende

Volgende keer, zaterdagavond 9 november a.s., zullen de televisieprogramma's 'Bingo' (KRO, Nederland 1) en 'Een mens wil op de zaterdagavond wel eens even zitten en een beetje lachen, want er is al genoeg ellende op de wereld' (AVRO, Nederland 2) niet meer gelijktijdig mogen worden uitgezonden. Anders treedt de voorzitter van de coördinatiecommissie, Jos Vrijburg af. Toe maar..., nog meer ellende...

Andere van der Louw.

★ Sinds één oktober twee hitparades op Hilversum driël

★ 'Er werd bij Amsterdam—AZ nogal veel postbodevoetbal gespeeld: iedere bal zelf brengen.'
(Dick van Rijn)

★ Ajax—Antwerpen: Piet Keizerlei.

★ Feyenoord—Barcelona: Nederland 1—Nederland 2. Op Hilversum 3.

★ Romano M. Stinga heeft voor de AVRO-televisie de afgelopen zomer tal van reis(wijs)programma's gemaakt en is nu met vakantie.

★ Correspondentie: Nee, mevrouw A. te Z., 'ontdek je plekje' is géén programma van de NVSH.

★ Topper van toen: Toedeloedeloedoe — Kant en Klaar!

★ Kojak: de goed in het maatpak zittende biljartbal.
(Nico Scheepmaker)

★ Hoe heette die luchtvaartmaatschappij toch ook weer, die toen bij de gljzeling de bemanning had geleverd...

Sonja Barend (34) heeft een ontzettend lange aanloop genomen voor ze op het scherm terechtkwam. In Amsterdam (Rivierenbuurt) begon ze met de katholieke mulo te doorlopen. Een nonnenschool. Toen ze de school verliet, gebood men haar haar verdere leven een zwarte directoire te dragen. Heeft ze zich waarschijnlijk niet aan gehouden. Doorliep het avondlyceum, hbs-B. Haalde dat spelenderwijs en ging toen werken bij de Twentsche Bank, 15de etage. Nou niet de springplank om bij de televisie te komen. Daarna bij het Amsterdams Psychotechnisch Laboratorium (APL), zeven jaar lang en een erg leuke tijd. Ook al min of meer vanzelfsprekend (de NTS was klant bij het APL) gaat zij de regie cursus volgen in Studio Santbergen, Hilversum. Grote leermeester is Gijs Stappershoef, die haar laat detacheren bij de VARA, waarschijnlijk omdat daar alle grote tv-mensen vandaan komen. In '68 trouwt ze met regisseur Ralph Inbar en vertrekt naar Israël. Heeft intussen aan diverse programma's meegewerkt, zoals Fenklup, Puntje, puntje, puntje en Dagje ouder. Na een intensieve Israëlische periode keert ze (zonder man) naar Nederland terug. Presenteert voor de NOS Op lokatie in..., een nogal roerig avondprogramma in de open lucht, gaat vervolgens Sterallures doen, verliest daar onderweg Guus Oster, en is eigenlijk het meest op haar plaats in Wie van de drie, waar ze spits en ook bits kan antwoorden. Is een zeer charmante gastvrouw in Een leven in beeld, dat door de AVRO om financiële redenen voortijdig wordt stopgezet en krijgt nu het praatprogramma Sonja 's avonds toebedeeld, met als gesprekspartners o.a. Peter van Straaten, die de Paroolstrip Vader en zoon op zijn naam heeft staan. Sonja Barend kookt graag en lekker, bij voorbeeld voor Egbert van Hees.

Sonja Barend

Ik vind televisie ideaal, omdat je kunt laten zien wat de mensen zeggen

'Albert Mol kwam zaterdagavond naar mij toe en zei: "Barend, ik zal jou es iets leren, want jij kan niet opkomen. Je komt met kromme rug en gebogen hoofd het podium op. Je vliegt eroverheen alsof je een heuveltje moet nemen op weg naar je stoel, waar je als een konijn zo snel mogelijk heen springt." Terwijl ik zelf dacht dat ik het tamelijk goed deed, omdat ik me op datzelfde moment realiseerde hoe leuk ik het toch vind. Vroeger dacht ik dat je niet mocht zeggen dat je het fijn vindt om een programma te presenteren. Dat je het leuk vindt een toneel op te lopen met 2000 mensen in de zaal, die applaudisseren als je opkomt. Dat is niet netjes, dat hoor je niet leuk te vinden. Daar hoort hoogmoed bij en ijdelheid en dat mag allemaal niet.'

'Ik was met lood in m'n schoenen naar Utrecht gereden, naar het Jaarbeurtheater, want daar heb ik een onfortuinlijk seizoen *Sterallures* gemaakt. Maar het zien van die zaal, dat theater, die mensen, maar nog het allermeest de herinnering aan dat grote orkest, dat daar zat, eerst met *Dolf van der Linden*, later met *Bert Paige*, dat gaf me moed. Ik realiseerde me, toen we daar weer stonden voor dat zaterdagavondprogramma, dat dat iets is waar ik erg van houd. Toch lag Albert Mol dubbel in de coulissen toen hij me zag opkomen. Hij zei: "Je loopt dat trappetje achter het

platform op, dan doe je twee stappen op het podium en dan blijf je even staan (het spaart een psychiater uit als je het kunt), want die mensen willen je zien en dan moet je niet met je kop tussen je schouders als een hazewind over het toneel vliegen. En dan loop je langzaam naar Duys." Het was net of ze zeiden: nu moet je met opgeheven hoofd langs het American-terras lopen.'

'Werkelijk bang'

Eerder in ons gesprek had zij gezegd dat haar gebrek aan zelfvertrouwen, buiten haar om, in ieder interview groter was geworden, omdat elke interviewer, die de verhalen van zijn voorgangers had gelezen, er weer over begon. Toch durft zij ternaauwernood langs het terras van American en ze peinst er niet over in de VARA-kantine te gaan eten, zelfs niet met *Egbert*. 'Ik vind het enig samen te eten als we allebei in Hilversum zijn, maar tegen de tijd dat ik eraan denk, zit hij meestal al in de kantine en daar durf ik niet heen. Ik voel me bekeken. Het is een lafhartig trekje van me. Ik ben werkelijk bang. Ik durf niet te kijken en dan groet ik

allerlei mensen niet, die ik wel ken. Het brengt me in vervelende situaties, dus doe ik het niet. Ik heb altijd het gevoel als ik straks de deur achter me dicht trek, zeggen ze iets lelijks over me.'

'Ik heb heus wel buien dat ik denk, ik werk zo goed en zo hard mogelijk en verder zoeken jullie 't maar uit. Maar als ik in zo'n stemming op straat loop dan staat mijn gulp open en dan loop ik weer voor gek.' 'Ik heb de neiging alles wat ik doe betrekkelijk te maken. Zo gauw iemand zegt (of liever gezegd: zei) dat iets niet goed is, ben ik onmiddellijk bereid dat toe te geven. Het rare is dat mensen vinden dat ze je alles kunnen zeggen. Aan één kant is dat juist — je maakt je programma's voor al die mensen, dus ze mogen er ook allemaal wat op zeggen. Maar aan de andere kant vinden ze het erg raar als je iets terug zegt. Zo langzamerhand heb ik geleerd dat het te gek is onmiddellijk alle kritiek te beamen. Ik probeer nu voorzichtig uit te leggen waarom ik iets zus of zo heb gedaan. En dat kan niet: dan zeggen ze meteen dat ik het me niet hoeft aan te trekken. Een gesprek is niet mogelijk. Van de week, op een receptie, komt er een wildvreemde mevrouw naar me toe, die me zegt dat ze me vorig jaar een keer heeft gezien en toen meteen besloten had "nooit meer naar dat mens te kijken". Waarop ik zei dat ik het heel raar vond voor een volwassen vrouw om op grond

van één ervaring zo stelling te nemen en zo'n uitgesproken mening te vormen. Toen zei ze ook dat ik het me niet hoefde aan te trekken. En ik zag haar denken: o, god, ze is geraakt, dat had ik nooit mogen zeggen. Maar zo is het niet. Ik geef nu gewoon antwoord en probeer uit te leggen waarom ik het wel goed vind.'

We wisselen ervaringen uit op dit gebied, maar we hebben geen van beiden een verklaring voor de soms agressieve reacties van wildvreemde mensen. Een klein voorbeeld: in een volle winkel staan en niet durven zeggen dat je aan de beurt bent en als je dan eindelijk je mond opendoet te horen krijgen: 'Zij denkt zeker dat zij alles kan maken, omdat zij bij de televisie is.' Terwijl je het veel later en tien keer zachter dan iemand anders zegt. Of op een avond laat thuiskomen, een parkeerplaats zoeken op de gracht voor je huis, stilstaan om een parkeer-aanwijzing te lezen en voelen hoe je auto van achteren wordt opgeduwd door een Mercedes, die al voortdurend met de lichten knipperend achter je reed. Kalm uit je auto stappen om uit te leggen dat je een parkeerplaats zoekt, maar voor je iets kan zeggen een keiharde stomp in je gezicht krijgen. Huilend teruglopen naar je auto om daar van de vrouw van de Mercedesbestuurder te horen te krijgen: 'Ik zie het al, de freule heeft

Tekst:
Ageeth
Scherphuis

Vervolg op pagina 10

Sonja Barend

Vervolg van pagina 9

toch mooi gelijk gehad.' (Voor de niet-Telegraaflezers: freule Wttewaall heeft, nadat het programma rond haar en haar leven was uitgezonden, tegen de Telegraaf gezegd dat Sonja de uitzending achter haar rug had samengesteld.)

'Soms beangstigt 't me dat ik er al zo aan gewend ben niet meer te doen wat ik wil, waar ik zin in heb. Ik herinner me dat we vroeger, in een uitgelaten stemming, op straat hardop zongen. Dat durf ik niet meer, omdat de mensen denken dat ik dat doe om op te vallen. En er is niets dat ik erger vind. Op een feest ook, ik weet dat mensen niet meer reageren zoals ze zouden doen als ze me niet kenden van die televisie. Ze komen ook niet meer spontaan met je praten, zoals ze vroeger wel deden.'

'Soms gebeurt 't gelukkig nog wel eens. Verleden week in het café was er een Leger des Heilssoldate, die zo maar op een opmerking van mij, twintig minuten zat te praten over haar nieuwe huis, de verhuizing, het oude huis. En ik zweer je dat ik dat leuk vind. Ik kan me nauwelijks voorstellen dat mensen 't niet leuk vinden naar anderen te luisteren. In de trein doe ik m'n ogen dicht en ga zitten luisteren naar wat er in de coupé gezegd wordt. Als ik middenin een telefoongesprek val, blijf ik luisteren, ik kan de haak niet neerleggen. In mijn optimisme ga ik er dan ook vanuit dat mijn nieuwe programma leuk is voor iedereen. Er is toch een grote groep mensen die niet altijd zin heeft naar al dat amusement te kijken.'

Wat wil jij met de televisie doen, wil je er iets mee bereiken?

'Wat ik het allerleukste vind is praten met mensen en dat laten zien. Dat boeit me en ik geloof dat ik het kan. Ik heb een oprechte belangstelling voor mensen. Als ik ander werk zou moeten zoeken, zou het altijd in dat vlak liggen. Je leert steeds beter iets uit de

Vervolg op pagina 12

Sonja Barend

Vervolg van pagina 10

mensen te halen.'

'Dit programma is nou echt wat ik verschrikkelijk leuk vind. Ik hoop zo dat de kijkers het geduld hebben ervoor te gaan zitten en te luisteren. Ik vind televisie ideaal, omdat je kunt laten zien wat mensen zeggen. Je kunt zien of ze zitten te draaien of te liegen of eerlijk zeggen wat ze werkelijk vinden. Ik kies de mensen en door die keuze kan ik iets overbrengen. De kijkers duidelijk maken waarom bepaalde mensen iets doen en hoe ze het doen.'

'Ik heb niet de pretentie door middel van mijn programma mensen te veranderen. Ik zit daar niet voor goed of slecht. Ik zit er om mensen zo goed mogelijk tot hun recht te laten komen. Daarin kan ik wel ontzettend hard trekken of duwen, maar wat ik ervan vind doet er niet toe.'

Zo blijf je zelf onkwetsbaar. Is het niet eerlijker als je zelf net zo kwetsbaar bent als je gasten?

'Ik stel de vragen.' Kwaad: 'Op televisie ben ik heel wat kwetsbaarder dan de journalist, die een geschreven interview maakt. Dat is een oneerlijke situatie: opschrijven wat ik zeg en je zelf buitenspel laten. Ik zit er niet ter goed- of afkeuring. Het gaat erom dat de mensen eruit komen zoals ze zijn. Als ik werkelijk kon doen wat ik wilde, zou ik een programma maken, waarin we daadwerkelijk op de vuist gingen. Ik zit er niet bij en ik kijk ernaar, nee ik zit erbij en ik hoor erbij.'

Denk je er wel eens aan dat het ineens afgelopen kan zijn?

'Ik weet heel goed dat er een moment zal komen dat de mensen er genoeg van hebben of dat ik er genoeg van heb. Ik kan altijd terugvallen op mijn oude beroep, de beroepskeuze, dat vind ik leuk om te doen. Of ik kan bij de televisie iets anders gaan doen. Ik ben niet verslaafd aan de televisie. Ik doe het erg graag, maar ik kan erbuiten. Ik heb

dat gemerkt toen ik naar Israël ging. Ik dacht dat het erg moeilijk zou zijn, maar het viel mee. Met stijgende verbazing merkte ik dat ik de televisie niet zo erg miste. Ik ging naar school om Hebreeuws te leren, ik maakte m'n huiswerk, deed het huishouden. Dat ik weer aan het werk ging had heel andere oorzaken. In de eerste plaats treedt er een gewenning op in het werken, ik werk al van m'n vijftiende jaar. En, waar ik verschrikkelijk veel moeite mee had, was dat ik voor het eerst geld moest vragen. Dat had ik me niet gerealiseerd. Ik dwaalde altijd door de oude stad van Jeruzalem en daar hebben ze van die mooie oude, een beetje woeste, zilveren sieraden die ik graag wilde hebben, maar niet kon kopen. Als ik het had gevraagd had ik ze wel gekregen, maar dat durfde ik niet. Ik had mijn auto meegenomen, maar daar moest benzine in als ik ermee wilde rijden. En geld voor benzine vragen om zo maar voor mijn plezier te kunnen rijden, vond ik verschrikkelijk. De enige oplossing was werken en dat ging het eenvoudigst bij de televisie.'

Haar eerste werk was het vertellen van commentaar bij een Nederlandse film over vissen in Nederlandse sloten. Met dat eerst verdiende geld reed zij naar Tel Aviv om op een terras een ijsje te eten en iets te kopen, iets moois voor zich zelf. Wat niet lukte, zodat zij met het geld weer naar huis in Jeruzalem reed. Op de terugweg een Israëlische soldaat een lift gaf en thuis tot de ontdekking kwam dat hij haar geld had gestolen.

'Ik weet het nog precies. Ralph was niet thuis, ik reed naar de studio, waar hij ampex monteerde, en daar barstte ik in huilen uit. Heel Israël stortte voor me in. Ik had een heilig ontzag voor het Israëlische leger, voor heel Israël. Het feit dat daar allemaal Joden leefden en dat ik daar ook was, beheerste me helemaal. En dat daar zo iets kon gebeuren.'

Waarom betekent Israël zoveel voor je?

'Mijn vader was jood, hij is in

de oorlog in Auschwitz omgekomen. Het zijn voor mij moeilijke dingen om over te praten, omdat ik nooit geconfronteerd ben met een joodse opvoeding, noch met een joodse familie. Er is niemand meer. Mijn vader heb ik nooit gekend en zijn zusters zijn allemaal in hetzelfde kamp gestorven, voor zover bekend is. Vanuit die achtergrond vind ik het erg moeilijk te zeggen dat ik naar Israël wilde. Als mensen me vragen waarom ik dat wilde, zou ik willen zeggen: ik heb die joodse achtergrond met een joodse vader en joodse familie, die ik allemaal niet heb gekend en dat maakt het voor een ander, denk ik, verdacht. Ik kan me voorstellen dat de mensen zeggen: nou wat nou, zij heeft een totaal andere opvoeding gehad, wat wil ze nu ineens? Maar, ik voelde die joodse achtergrond, ik wilde naar Israël.'

'Ik heb een stapel boeken over de oorlog meegenomen. Ik had ze hier in de loop der jaren gekocht, maar ik had nooit de moed gehad ze te lezen. In Israël dacht ik: nu ben ik in dit land, nu wil ik het ook weten, nu ga ik die boeken lezen. Ik ben begonnen met "Treblinka" van Steiner. Ik begon 's ochtends vroeg en ik ging door tot ik er bij neerviel. Ik vond het verschrikkelijk, maar ik dacht: ik moet en zal het weten. Het is te gek dat ik 't niet kan lezen. Ik heb me er altijd erg van weg gehouden, ik wilde 't niet weten. Met de moed der wanhoop heb ik dat boek uitgelezen en toen kon ik niet meer slapen. En als ik insliep begon ik verschrikkelijk te dromen. Ik kan die dromen nu nog als een film terugdraaien. Toen ben ik weer opgehouden met lezen. "De ondergang" van Presser bij voorbeeld heb ik nooit gelezen. Het staat denk ik nog in Israël. Ik kon er niet tegen. Ik was er zo bang voor. Dat is ook de reden dat ik niet meer met mijn moeder, mijn grootouders over mijn vader heb gepraat. Ik durfde niet. Ik wist niet dat hij was omgekomen, ik wist zelfs niet dat hij ooit had bestaan. Ik ben op 29 februari jarig en dat komt natuurlijk niet zo erg veel voor. Op een dag zag ik op de kalender in de wc bij mijn tante

dat er op 29 februari Sonja Barend stond. Mijn tweede vader heette De Groot en ik wist niet beter of ik heette ook De Groot. Ik liep naar mijn tante in de keuken en zei: hé, dat is gek, dat meisje is ook op 29 februari jarig en heet ook Sonja. Waarop mijn tante heel verbaasd uitriep: weet jij dat dan niet?'

'Weet je wat ik gedaan heb? Ik woonde in die tijd bij mijn grootouders in Alkmaar, waar mijn moeder mij in de oorlog naar toe had gebracht, omdat zij bang was dat ik ook zou worden weggehaald. Daar kwam in de vakantie mijn nichtje logeren en dan ging ik zolang naar mijn tante. Ik ben naar dat nichtje gegaan, omdat ik dacht, die moet het dus al die tijd geweten hebben. Zij speelde buiten. Ik vroeg: wist jij dat? Ja, zei ze, dat wist ik. Waarom heb je me dat dan nooit verteld? Omdat ik dat niet van mijn moeder mocht, zei ze. Toen heb ik haar heel hard geslagen.'

Servicepagina, in samenwerking met Koning Klant, Ombudsman, Van onderen, Open en bloot, Zaterdaginformatie en Radioweekblad. Correspondentie richten aan WJ-pagina, VARA GIDS, Postbus 175, Hilversum.

Telefoon

Brief: Zou u ons per omgaande kunnen inlichten over dit geval. Namelijk dat mijn vader, 81 jaar oud, tot nu toe alleen gewoond heeft en ook telefoon heeft. Nu gaat hij binnenkort naar een bejaardentehuis. Heeft mijn vader dan ook recht om de telefoon te behouden, wanneer hij deze zelf niet meer kan betalen? Zo ja, waar kunnen we ons danervoegen? Bij voorbaat onze dank.

T. C. te Kampen

Antwoord van de Stichting Ombudsman: Het is praktisch nooit zo dat iemand die naar een bejaardentehuis gaat daar telefoonkosten (aansluiting plus abonnement) vergoed krijgt. In een bejaardentehuis zijn altijd één of meer telefoons beschikbaar, waar de bejaarden gebruik van kunnen maken. In heel bijzondere gevallen van medische aard kan een uitzondering gemaakt worden. Bij voorbeeld als een bejaarde door handicaps nauwelijks, of erg moeilijk in staat is de telefoon te bereiken, of zelfs aan bed gekluisterd is. Over het algemeen gaan dergelijke hulpbehoevende mensen echter naar een verpleegtehuis en niet naar een bejaardentehuis. Dat die telefoonvergoeding erg weinig voorkomt, wordt dan ook aangetoond door het voorbeeld van een ons bekende gemeente van meer dan 100.000 inwoners, met 1200 bejaarden in tehuizen. Daarvan heeft zegge en schrijve één bejaarde telefoon op kosten van de bijstand. En die heeft er ook nog voor moeten vechten tot voor de Kroon aan toe. Dit neemt overigens niet weg dat er toch veel bejaarden zijn die in het

tehuis op eigen rekening een telefoon hebben. Zoals bekend mogen bejaarden in tehuizen een bescheiden vermogen vrij hebben (f 3600,— voor een alleenstaande, en f 6000,— voor een echtpaar). Stel dat een echtpaar f 4000,— bezit, die jaarlijks 5% rente opbrengen. Dat is f 200,—. Een telefoonabonnement kost momenteel f 44,— per twee maanden, dat is dus f 264,— per jaar. Als men over dat vrije vermogen beschikt en men heeft echt behoefte aan een telefoon, dan is dat dus nog wel op te zellen. Gesprekskosten voor de telefoon worden door de bijstand nooit vergoed. Men gaat ervan uit dat die kosten al in het zak- en kleedgeld zijn verwerkt (f 140,— voor een alleenstaande en f 242,50 voor een echtpaar).

Dit is de derde keer dat u deze servicepagina in de GIDS aantreft. De pagina is bedoeld voor vragen en problemen waar u mee zit. Uw brieven daarover willen we hier afdrucken en daar willen we op antwoorden. Vaak zijn die antwoorden niet alleen voor de brieven-schrijver van belang, maar ook voor andere mensen, die met iets dergelijks zitten. Als zulke brieven in de VARA GIDS behandeld worden, zijn er een heleboel mensen mee gebaat. En natuurlijk zijn er ook vragen waarvan u niet precies weet bij wie u daarmee moet aankloppen. Dat zullen wij dan graag voor u uitzoeken.

Aanmaning

Brief: Van vakantie teruggekomen, vond ik van de uitgeverij De Kennemer een dringende aanmaning (voor f 2,60) bij de post. Waar ik me echter hogelijk over verbaasde was, dat deze factuur van een stempel was voorzien, waarin de tekst: 'Wij zijn verplicht achterstallige posten te melden aan de Ned. Kredietverzekering Maatschappij N.V. Ik heb onmiddellijk telefonisch contact opgenomen met deze drukkerij en gezegd, dat deze wijze van agressief manen de perken te buiten gaat en een behoorlijke zaak onwaardig is. Ook heb ik gevraagd of die 'verplichting achterstallige posten te melden' niet in strijd is met de wet. Ze hadden toch op z'n minst eerst een herinnering tot betalen kunnen sturen alvorens een dergelijke brandbrief te sturen. Het antwoord van afd. Boekhouding van deze drukkerij was onzakelijk en onbevredigend. Alle cliënten die niet betalen, worden opgezameld op lijsten en krijgen deze aanmaning. Wegens gebrek aan personeel kan niet eerst een herinnering tot betalen worden toegezonden. Ik vraag me nu af, of het geen ernstige inbreuk is op de privacy dat aan instanties wordt gemeld dat men in gebreke was te betalen. Hopelijk bent u met mij van mening, dat aan dergelijk agressieve praktijken een halt wordt toegeroepen. Tot slot dit: de advertentie werd op 4 oktober in hun advertentieblad geplaatst en na ontvangst van de rekening op 16 oktober d.a.v. werd het verschuldigde bedrag op 18 oktober door de Rabo Bank IJmuiden op correcte wijze overgemaakt. Genoemde uitgeverij is blijkbaar niet alleen heel rigoureuze met reclameren, maar ook wat slordig bij het administreren van de ontvangsten bedragen. Wellicht is e.e.a. voor u aanleiding deze

zaak in uw programma Koning Klant aan de orde te stellen.

J. S. te IJmuiden

Antwoord van Koning Klant: Geen bedrag om je erg over op te winden, als deze eerste aanmaning niet voorzien was van een stempel met de tekst: 'Wij zijn verplicht achterstallige posten te melden aan de Ned. Kredietverzekering Maatschappij'. De heer S. vond het terecht wel wat ver gaan dat voor zo'n belachelijk bedragje aan een andere instantie een 'wanbetaling' werd gemeld. Hij verkeerde nl. in de veronderstelling dat het om een bureau ging dat informatie over wanbetalers beschikbaar stelt ten behoeve van banken en andere kredietverlenende instellingen. Staat men bij een dergelijk bureau als wanbetaler te boek, dan is het vrijwel onmogelijk om nog ergens een lening te krijgen. Zo erg was het in dit geval gelukkig niet. Want wat is de Ned. Kredietverzekering Mij. eigenlijk? Dat is een verzekeringsmaatschappij waar bedrijven het risico kunnen dekken dat hun vorderingen op andere bedrijven niet geïnd kunnen worden wegens insolventie van die bedrijven. Deze verzekering is geenszins bedoeld om het risico van niet-betalen van vorderingen door particulieren te dekken. En helemaal niet voor zulke luttel bedragen. Het zetten van dit stempel dient nergens anders voor dan u bang te maken. Wij vinden dit niet zo'n fijne manier om een cliënt eraan te herinneren dat hij nog iets betalen moet. In dit geval was het helemaal ten onrechte, daar er al maanden geleden betaald was. Krijgt u dus in het vervolg een aanmaning met bedoeld stempel erop, schrikt u dan niet. Het heeft voor u geen verdere gevolgen.

AAD VAN DEN HEUVEL

'Je blijft in je hart
toch een klein
beetje boodschapper'

Aad van den
Heuvel in de
KRO-bestuurs-
kamer voor een
schilderij uit het
rijke roomse
leven.

DE VAN SPEYKSHOW GAAT DE LUCHT IN

Dertien jaar lang riep televisie-
kijkend Nederland 'Brand-
punt!' als de naam Aad van
den Heuvel viel. En omge-
keerd. Aad van den Heuvel
in Biafra, in Washington,
tegenover Soekarno of
in Guinee-Bissau, en soms
zelfs even in Hilversum: Dit
Was Brandpunt. Mooie tijden,
die binnenkort tot het jeugd-
sentiment gerekend zullen
worden — na 25 oktober
denkt u bij dat hoofd van
Aad automatisch: daar komt
de Van Speyk Show.

Uitzending:
Vrijdagavond,
Nederland 2

Tekst:
Marja
Roscam Abbing

Foto:
Co-Press-Studio

In de KRO-studio heerst een dartelete drukte die minder te danken is aan het rijke roomse leven (wat de argeloze bezoeker even aanneemt) dan aan het uur van de dag. Het is Tussen twaalf en twee, en dan zwermen de radioluisteraars uit. Aad van den Heuvel voert ons naar de bestuurskamer om tussen oranje gladiolen en prelatenportretten zijn verhaal te doen.

'De Van Speyk Show is tot stand gekomen, omdat je op een televisieavond vaak van die geweldige klappen krijgt. Het ene ogenblik geeft Berend Boudewijn een bankstel van vijfduizend gulden aan de man die op stoel 43 zit, en het volgende ogenblik vertelt een sombere man van Brandpunt over een ontwikkelingsland waar het jaarinkomen negenhonderd gulden is. Die merkwaardige overgangen wilden wij vermijden. We willen een avond brengen met verschillende elementen, waar toch een soort rode draad door loopt.'

Tussen tien voor half negen en elf uur wordt die rode draad voortaan eens per maand afgerold. Eén van de elementen, en het enige dat al lang zijn waarde heeft bewezen, is het radioprogramma *Cursief*. Niemand is van plan dat voor de televisie te bewerken, het team zal zijn satirische teksten niet plotseling met danspasjes begeleiden, omdat er toevallig een camera bij is. *Cursief* blijft een radioprogramma dat ook nog leuk is om naar te kijken — zoals het vaste publiek dat vroeger in Tingel Tingel de radio-opnamen bijwoonde zal kunnen vaststellen (ze zijn weer uitgenodigd). Wat gebeurt er verder op de vrijdagavond van Van Speyk?

Aad van den Heuvel: 'Een ander blok is recht voor z'n raap-amusement. Niet de eerste de beste artiesten overigens. We beginnen met Ike & Tina Turner, daarna komt Sarah

Vaughan. Ik praat met ze, en ze treden een half uur op. Daarbij heb ik het gevoel dat je met Sarah Vaughan best over iets anders kan praten dan over haar nieuwe plaat,

zodat zo'n onderdeel er niet als los zand bij hoeft te hangen.'

Verdere plannen: aandacht voor een man of vrouw die vroeger in het nieuws was, een reportage, sport, kunst, en dan een serie die de show wel eens zou kunnen stelen: portretten van een tijdgenoot door Ton van Duinhoven en Dimitri Frenkel Frank. Dit laatste meldt Van den Heuvel glunderend, voor zover zijn rustig relativerend hoofd daartoe in staat is; hij vond Van Duinhovens prins Bernhard en Hirohito vroeger 'om niet meer bij te komen zo goed.'

Reputatie

Aad van den Heuvel is nu 39. Bij Brandpunt verwierf hij zich een stevige reputatie, die onderstrept werd door ettelijke prijzen op internationale festivals van televisiedocumentaires. Reisreportages waren zijn specialiteit. Een collega als Koos Postema herinnert zich uit zijn Achter het nieuws-tijd hoe hij de Brandpuntman in alle hoeken van de wereld tegen het lijf liep: 'Als er moeilijkheden waren, kreeg hij meestal tóch zijn verhaal. Dan hing de hele wereldpers twee dagen aan de bar, en was Aad degene die het nieuws had waar iedereen op wachtte.'

Nu Van Speyk de lucht in gaat, zal Van den Heuvel minder verre crises of verre bars bezoeken. De ambitieuze nieuwsgager neemt plaats achter een bureau om een maandblad te redigeren. Zal hij Brandpunt missen?

'Wat ik zal missen, zijn de dingen die zich plotseling voordoen, waar je meteen op af gaat. Dat facet van snel reageren valt weg. Na dertien jaar wilde ik wel eens iets anders gaan doen, hoewel Brandpunt voortdurend een ander programma is geweest. Dertien jaar geleden was het een gezellig familieprogramma, een kinderkoor met actualiteiten erdoor. Toen werd het een actualiteitenprogramma, later gingen we eens per maand een special uitzenden, toen kwam er publiek bij. Ik stond voor de keus om me nu te gaan specialiseren, bij voorbeeld op het gebied van de ontwikkelingshulp, of om te zeggen: we gaan informatie op een andere manier geven.

Want dat blijven we doen: ik vind dat Cursief prima informatie geeft. En wat Ton van Duinhoven doet, is ook veel meer dan alleen maar mannetjes maken, het hele ongevoegen wat in mensen zit komt daar bij.'

Het is niet toevallig dat hij ontwikkelingshulp noemt als mogelijkheid voor specialisatie. In dat onderwerp heeft hij zich in de loop van die dertien jaren steeds meer verdiept. 'Het grootste probleem in de wereld is de tegenstelling tussen noord en zuid. Daarmee móeten we ons bezighouden, en niet alleen uit menselijke overwegingen. Maar wat mij zelf betreft: ik hoef niet meer zo nodig, omdat ik er zo miesch van word dat er geen enkele lijn in de programma's zit. Een programma over de misère in het Sahelgebied valt als een steen in een rimpelloze vijver. Bij de Nederlandse omroep zou je met een paar mensen moeten praten over wat er moet gebeuren. Want wat doen we? We reageren alleen op hongersnood, op een overstromingsramp, en daardoor wordt ontwikkelingssamenwerking iets van kommer en kwel waar iedereen doodziek van wordt. Dat hoeft niet, het kan ook heel opbouwend zijn, al is dat een vervelend woord. Ik kan me voorstellen dat je nu een ploeg naar Honduras stuurt, en die maakt dan wat van de ramp, maar laat ze er dan eens zitten, zodat ze over een tijdje ook andere dingen van zo'n land kunnen laten zien.'

Gezellig

Ondanks de vele reportages uit allerhande rampgebieden is het bij Aad van den Heuvel ook niet louter kommer en kwel. Hij geldt als een gezellig persoon met wie het goed drinken is, en als een sportgek. Jaren geleden amuseerde hij zich twee seizoenen lang uitstekend met Brandpunt Buitenspel, het programma dat na een week waarin Onze meisjes te water buitengewoon weinig hadden gepresteerd en in de ganse sportpers waren uitgekafferd, vroom zei: 'De zwemploeg heeft het deze week voortreffelijk gedaan, want er is niemand verdrongen.'

Van den Heuvel zat na de mid-

delbare school twee jaar op het CIOS, het Centraal Instituut voor de Opleiding van Sportleiders. Niet met de bedoeling korfbal te gaan onderwijzen, maar om sportjournalist te worden (van ontwikkelingssamenwerking had in die tijd nog geen mens gehoord). Hij werd free lance journalist, maakte een paar jaar een sportprogramma met Jan Cottaar voor de KRO-radio en stapte toen over naar Brandpunt. Verloren zijn die jaren bij het CIOS overigens niet: 'Ik heb er het idee van overgehouden dat sport, lichamelijke oefening, belangrijker is dan alleen topsport. In de Van Speyk Show zal de belangstelling voor topsport ook minder zijn, of in ieder geval uit een andere hoek komen. Je kan een bokswedstrijd via de kampepien benaderen, maar ook via zijn helper in de hoek. En je kan naar de basis gaan, naar zo'n ontzettend aardige vader aan de lijn.'

Sport, kunst, satire, amusement, politiek: wat ons deze week boven het hoofd hangt is kennelijk een Voor elk wat wils-programma, met alle gevaren vandien. Maar voor vrijblijvendheid hoeven we niet bang te zijn, daarvoor weet Van den Heuvel te goed wat hij wil. Hij zegt: 'Je kan een beetje bekijken wat Cursief is, ik kan bevroeden wat Ton en Dimitri gaan doen, ik weet wat voor kleur de informatie krijgt. En als ik me zelf en de andere mensen in de redactie goed vat (we zijn niet toevallig bij elkaar gekomen), wordt de toon relativerend, wordt alles een beetje van een afstand bekeken. Ja natuurlijk hebben we wel een standpunt — ik ken me zelf, en in de keuze van je onderwerpen ligt je standpunt. We weten zo weinig van de effecten van televisie op mensen, maar natuurlijk heb je enig effect. Ik denk dat ook ons voortdurend blijven zeuren over ontwikkelingssamenwerking Jan Pronk en deze regering meer mogelijkheid geeft om iets te doen. Dat vind ik behoren tot je taak. De mensen rijp maken voor dingen waarvan je vindt, dat de overheid ze moet doen. Dat hoort erbij. Je blijft als journalist in je hart toch een klein beetje boodschapper?' Dit was Brandpunt. Goedenavond.

DRIE MANNEN TWEDE KISTEN EN EEN TROM

Die kinderboekenweek, waar de media het dezer dagen regelmatig over hebben, is een goed ding. Daarom wijdt uw VARA GIDS er deze week een complete bijlage aan. De VARA-televisie doet óók het één en ander. De camera's staan opgesteld bij één van die vele voorstellingen in den lande van kindertoneel ter ere van die Kinderboekenweek. Voorstellingen van 'De kiekeboekisten', van Paul Maar, vertaald door Erik Plooyer.

De camera's kijken het toneel langs en de zaal in. En al die beelden worden vervolgens gecombineerd tot een televisie-versie van 'De kiekeboekisten'. Het is trouwens alleszins logisch, dat die camera's zich tevens bezighouden met het jeugdige publiek. Want het stuk is beslist een stuk, waarbij de zaal moet meereageren. De Commissie voor de Propaganda van het Nederlandse Boek (CPNB), die het allemaal organiseerde, het Amsterdams Jeugdtheater, die het spel vervolgens diende te realiseren, en de VARA, die de televisie-inbreng leverde, hebben samen het televisieprogramma in kwestie mogelijk gemaakt. Veel rollen zijn er niet: twee soortementen van clowns, een dikke en een dunnere, en verder een muzikant met een grote trom, die je eigenlijk een pauk zou moeten noemen. Maar behalve die drie mannen zijn er nog twee kisten, ééntje van Bartholomeus, en ééntje

Uitzending
VARA-televisie,
woensdagmiddag
Nederland 1

Foto's: Ernst Nieuwenhuis

kijk es op zolder

Vragen zenden aan:
VARA GIDS
(Kijk es op zolder),
Postbus 175, Hilversum

Kijk es op zolder vroegen wij u in de gids van 5 en 12 oktober jl. Ook in VARA's ZO van Herman Stok en Letty Kosterman werd gevraagd — verwijzende naar deze nieuwe VARA-service-rubriek — eens te kijken naar (oude) platen die u nooit meer draait, naar een boek dat u wel kunt missen, naar een tekst die bij u renteloos ligt. En die u best zou willen missen voor een VARA-vriend, die de plaat, het boek, de tekst zo graag zou willen hebben. Deze rubriek is voor VARA-leden die (gratis) een oproep willen doen. Wel de volgende spelregels in acht nemen: **alléén** platen, teksten en/of muziek van oude liedjes, boeken; **géén** ansichtkaarten, breipatronen, postzegels, restjes wol, munten, sigarebandjes e.d.

1. De twee eerste LP's van The Rolling Stones (Decca LK 4605 en LK 4661): H. Valk, Prins Hendrikstraat 68, Vlaardingen.

2. Hot canary, door Helmut Zacharias: John-Peter Kraal, Breitenstraat 26, Geleen.

3. Mio adio Amore (gezongen door Veronica) en Jodelgreetje (gezongen door Jan en Ria): H. van Dongen, v. Leeuwenhoeklaan 192, Oosterhout.

4. Where do you go to my lovely, Peter Sarstedt: H. Kleiss, Groenhof 19, Amstelveen.

5. Slagwerkmuziek (muziekboeken, lesboeken, partijen, etudes, platen): W. van Wingerden, Ant. Fokkerstraat 84, Zwijndrecht.

6. Het Godsplan in de schepping en verlossing van F. Sitwell. De derde druk is waarschijnlijk uit 1956. J. H. Kingma, Constantijn Huijgenslaan 291, Papendrecht.

7. Men are good for nothing (Marlene Dietrich en Rosemary Clooney): mev. H. W. Ch. Hoppen-Ram, Schansweg 37, Rotterdam 8.

8. Melancholie door de Bambi's (Columbia C28130): mev. R. Harkink, Boezemweg 150a, Rotterdam.

Uw zending graag rechtstreeks aan de briefschrijvers (niet aan de redactie van de VARA GIDS).

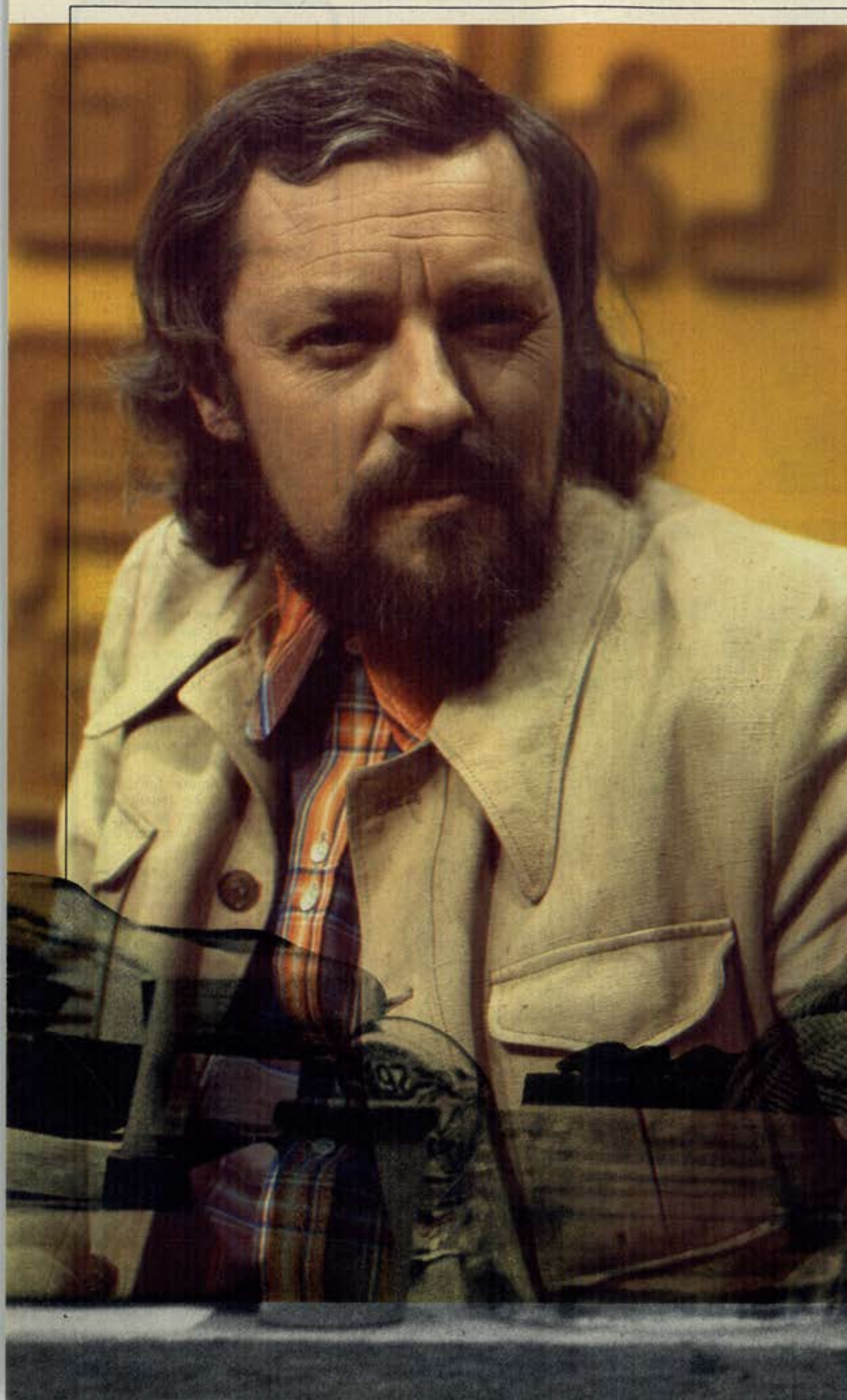
van zijn vriend Hummel. Of moeten we zeggen van zijn vijand Hummel? Alle twee eigenlijk, en dat is het aardige van het stuk, want zo is het immers meestal tussen mensen.

Het hele stuk mag dan vooral één aaneenschakeling zijn van fantasie voor kinderen, het is toch ook waarheidsgetrouw. Mensen hebben immers vaak gedruvel over en weer. Tot het tot een verwijdering komt. En als er dan niemand anders is, dan schrik je wel eventjes. En dan ga je begrijpen, hoe je elkaar nodig hebt.

Dat is zo ongeveer het thema van het stuk. Maar verder is het vooral een stuk van grappen en situaties op de ooghoogte van kinderen. Die zullen eruit kunnen leren, wat bronnetje spelen is, en het verschil tussen van voren en van achter, ze horen menig fraai lied en ze beluisteren regelmatig Bartholomeus' stopwoord: fantastomatisch!

De drie clowns spelen kiekeboe in de kist: v.l.n.r. Theo Pont, Robert Borremans en Ger Smit.

Als je als Nederlander naar België reist, heb je de lachers op je hand. Ik vraag mij wel eens af waarom. En ten behoeve van deze kinderboekengids heb ik mijn reis naar Hugo Raes eens grondig benut om dat probleem te doorvorsen. Het gesprek met Raes doet er daarom niet zoveel toe, hoewel het straks toch nog danig interessant kan worden, maar het ging mij meer om de bezinning. Waarom lachen Nederlanders al op het moment dat er in de richting van het zuiden wordt gewezen en vervolgens het woord 'friet' valt? Dat moet meer met de Nederlanders te maken hebben dan met de Belgen, zoals racistische moppen ons meer zeggen over de makers van die moppen dan over joden of negers. Waarom worden die moppen getapt? Eerstens, omdat die andere groepen dat over zich laten komen, er aan meedoen. En dan komen er van die vreemde dwarsverbindingen tot stand, zoals: een goede joodse mop kan, nee m a g alleen door een jood verteld worden. Maar een goede joodse mop is ook haast altijd verwerend, verontschuldigend, m e e l i j d e n d. Slechte joodse moppen zijn agressief, antisemitisch.

HUGO RAES: NEDERLANDERS JULLIE DRINKEN TE VEEL

Tekst:
J. van den Berg
Foto's:
Ernst Nieuwenhuis

Hugo Raes: 'Wat mij bijzonder ergert is, dat het in Nederland nu juist de snobistische trendsetters zijn, die het stripverhaal onder de jeugd stimuleren.'

Maar het bovenstaande is allemaal terzijde, wij hebben het hier over de Belgen. En wij maken grappen ten koste van hen. Nu moet je aan deze dingen toch niet te zwaar tillen, want toen ik eens een paar Belgenmoppen in Engeland vertelde, maakte mijn Engelse vriend koortsachtig aantekeningen. Ik zeg: wat doe jij nou, wat heb je er hier aan? Toen antwoordde hij, dat hij alleen maar Belgen in leren moest vertellen en er dan een ontzettende leuke dag op kantoor mee kon beleven. Humor is universeel.

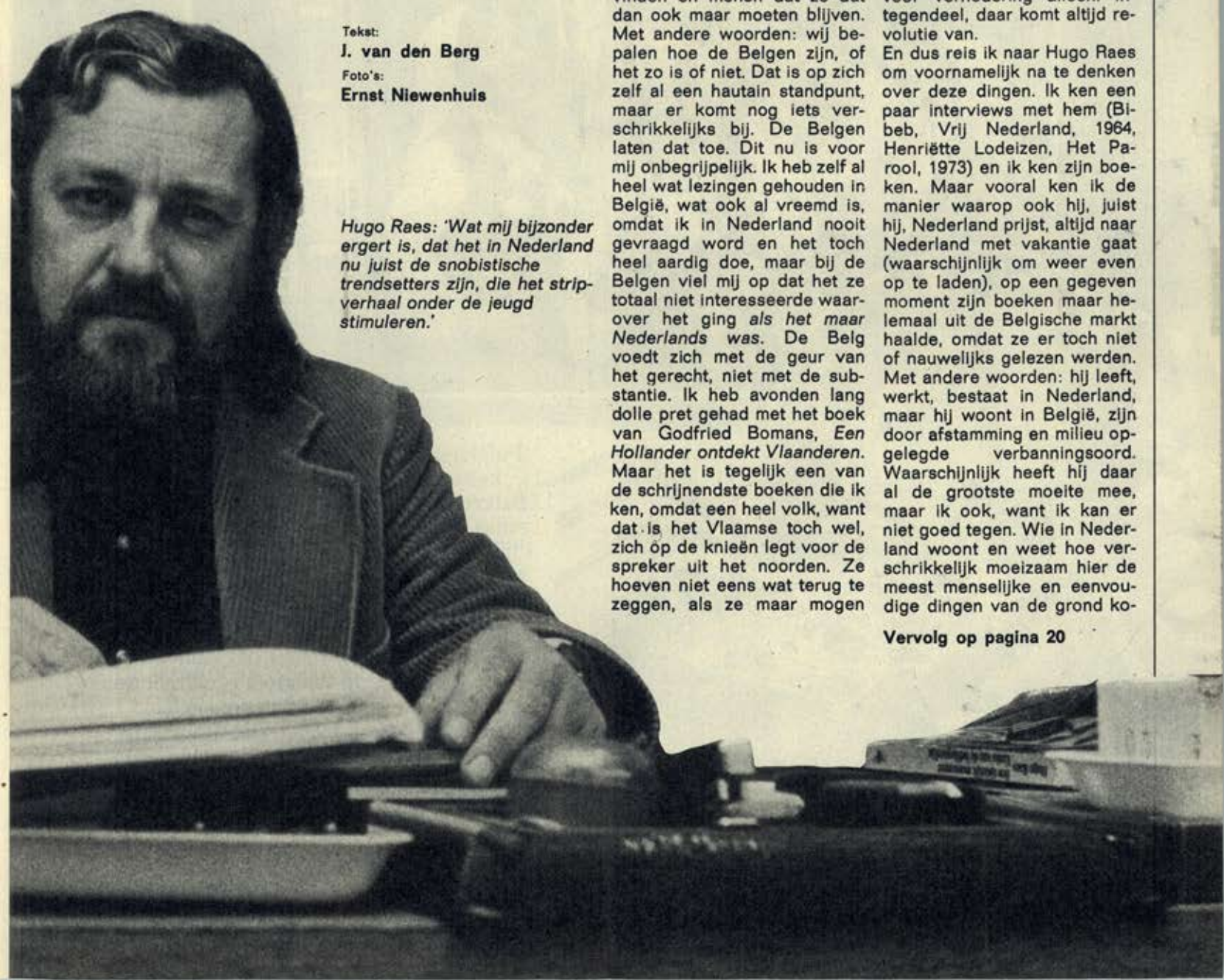
Waarom lachen wij de Belgen uit? Omdat wij ze niet begrijpen, omdat wij geen zin hebben om ze te begrijpen, omdat wij ze alleen maar gezellig vinden en menen dat ze dat dan ook maar moeten blijven. Met andere woorden: wij bepalen hoe de Belgen zijn, of het zo is of niet. Dat is op zich zelf al een hautain standpunt, maar er komt nog iets verschrikkelijks bij. De Belgen laten dat toe. Dit nu is voor mij onbegrijpelijk. Ik heb zelf al heel wat lezingen gehouden in België, wat ook al vreemd is, omdat ik in Nederland nooit gevraagd word en het toch heel aardig doe, maar bij de Belgen viel mij op dat het ze totaal niet interesseerde waarover het ging als het maar Nederlands was. De Belg voedt zich met de geur van het gerecht, niet met de substantie. Ik heb avonden lang dolle pret gehad met het boek van Godfried Bomans, *Een Hollander ontdekt Vlaanderen*. Maar het is tegelijk een van de schrijnendste boeken die ik ken, omdat een heel volk, want dat is het Vlaamse toch wel, zich op de knieën legt voor de spreker uit het noorden. Ze hoeven niet eens wat terug te zeggen, als ze maar mogen

luisteren. En zo worden ze allemaal geofferd op het altaar van de taal: de burgemeester, de bisschop, de dochter van de beroemde schrijver, de voetballer, de voorzitter van de schietvereniging. De grote wonderdoener uit het noorden is er en hij spreekt Nederlands.

Nu bekruipt mij bij zoveel wegcijfering het gevoel dat dat geveinsd is. Daarom heb ik ook altijd het idee dat de Belgen ons in de maling nemen in plaats van andersom. Ik zie dan in gedachten de rijk uitgedoste omgeving waarin Nederlanders gespijsd en gelaafd en gezalfd worden om daarna de schaterlach te vernemen als ze eenmaal weg zijn. Want de mens is niet geschapen voor vernedering alleen. Integendeel, daar komt altijd revolutie van.

En dus reis ik naar Hugo Raes om voornamelijk na te denken over deze dingen. Ik ken een paar interviews met hem (Bibeb, Vrij Nederland, 1964, Henriëtte Lodeizen, Het Parool, 1973) en ik ken zijn boeken. Maar vooral ken ik de manier waarop ook hij, juist hij, Nederland prijst, altijd naar Nederland met vakantie gaat (waarschijnlijk om weer even op te laden), op een gegeven moment zijn boeken maar helemaal uit de Belgische markt haalde, omdat ze er toch niet of nauwelijks gelezen werden. Met andere woorden: hij leeft, werkt, bestaat in Nederland, maar hij woont in België, zijn door afstamming en milieu opgelegde verbanningsoord. Waarschijnlijk heeft hij daar al de grootste moeite mee, maar ik ook, want ik kan er niet goed tegen. Wie in Nederland woont en weet hoe verschrikkelijk moeizaam hier de meest menselijke en eenvoudige dingen van de grond ko-

Vervolg op pagina 20

Philips kleuren... echte kleuren.

Folklore is kleur. Zoals de rijkgeborduurde kostuums uit Joegoslavië. En als de Balkandans over uw scherm wervelt, geniet dan van de werkelijkheid. Zie het op Philips kleurentelevisie. Want Philips kleuren zijn echte kleuren. Dat weet iedereen.

Grootbeeld kleurentelevisie.

Iedereen weet ook, dat je alles het beste op een groot beeldscherm kunt bekijken. De kleuren komen dan immers beter tot hun recht en de details zijn beter te zien. Er is ruim zicht voor het hele gezin.

En omdat Philips kleurentelevisie geheel is getransistoriseerd, belooft dat ongestoord kijkplezier.

Philips X 26 K 206 - Uiterst eenvoudige bediening met schuifregelaars en elektronische tip-toets zenderkeus met cijfer-aanduiding - Voorkeur-instelling op acht zenders - Grote frontluidspreker voor vol, warm geluid; aparte spraakluidspreker - Aansluiting voor extra luidspreker - All transistor, modulentechniek - Afmetingen (b x h x d) 74,5 x 52 x 29/48 cm - 2645,-, in witte uitvoering 2725,-.
Er is al een Philips kleurentelevisie met 56 cm beeldbuis voor 2395,-.

PHILIPS

HUGO RAES

Vervolg van pagina 19

men, kan van een Belg niet duldend dat hij alles aanprijst wat hier gebeurt, ook op literair gebied. Ten slotte konden de Belgen al schrijven nog voordat wij konden lezen. Want de bedding van onze literatuur ligt wel in het zuiden en zeker niet in het noorden, waar pas veel later met kille pen en groot verstand werd gedecreteerd hoe er in het hele taalgebied geschreven en gelezen diende te worden.

Daarom huiver ik, als ik lees hoe Hugo Raes (want daar reis ik op dit moment nog steeds naar toe) in 1971 de Kinderboekenweek (in Amsterdam natuurlijk) opende met een lofdicht op de Nederlandse aanpak. Je ziet Raes in gedachten naar het noorden reizen. In zijn eigen Vlaanderen is hij bruusk en onstuimig, meeslepend, maar tegen Roosendaal komt het algemeen beschaafd Nederlands al opzetten. (Daarover bestaat bij ons verschil van mening.) Bij Den Haag slaat onze taal pas goed toe en is Raes al vrijwel getemd. Mak als een lammetje en bereid om alles te incasseren betreedt hij Amsterdam om daar de volgende woorden uit te spreken: *'Het is geen geheim dat Nederland een rijke en hoogstaande jeugdliteratuur heeft van een niveau dat vele landen ontberen. Bovendien heeft Nederland een echte leescultuur.'* En vervolgens: *'Een tweede actieterrain, de openbare bibliotheek laat ik hier buiten beschouwing, omdat Nederland op dat gebied een benijdenswaardige positie bekleedt'*, en dan ook nog omdat we zo goed georganiseerd zijn.

Is dat nu allemaal zo? Zijn wij de beste lezers van de wereld? Aan de kijkcijfers zou je dat niet zeggen. En verslindt onze jeugd een geheel eigen literatuur? Is het lezen ons liever dan het spelen, is het spelen lezen geworden? Dat moet dan maar eens aan Raes gevraagd worden, voor er een nieuwe hausse in Belgenmoppen doorbreekt, nu met hun analfabetisme als doelwit.

Hugo Raes woont met vrouw en twee al bijna volwassen kinderen in Hoboken, een voorstadje van Antwerpen. Ik arriveer er in de loop van de middag en zie hoezeer dit inderdaad een verbanningsoord is. Veelkleurige laag- en hoogbouw door elkaar. En bij Hugo Raes dan ook nog het nadeel dat er aan zijn huis zojuist een ander huis wordt gehecht, wat met geweldige mokerslagen gepaard gaat, zodat aan de binnenzijde de etsen en schilderijen van Peter Vos, Frank Lodeizen en van hem zelf bijkans van de muur afdonderen. Wij spreken tussen de dreunende slagen door en omdat de helft van het gesprek zo toch verloren gaat, heb ik de tijd om mij af te vragen waarom zo'n man niet naar Nederland gaat, waar iedereen per slot van rekening zo goed leest, waar zijn boeken verkocht worden, waar het vakantiegeld dichterbij is en waar zijn kinderen niet voortdurend hoeven op te boksen tegen Franse invloeden, omdat die taal bij ons al vrijwel van het lesrooster is geschrapt, omdat ze te moeilijk is, zoals alle talen trouwens die niet in de popliedjes voorkomen.

Leraar-schrijver

Mij bereiken de volgende overwegingen van Raes, in flarden. Hij geeft meestal in de morgen en in totaal 10 uur per week les aan een soort atheneum, in een klas met 25 leerlingen van om en nabij 13 jaar. Dat is met zijn schrijverschap erbij te weinig om van te leven. Maar zijn vrouw werkt als kleuterleidster en dat wordt, aldus Raes, in België beter betaald dan in Nederland, om precies te zijn betaalt België twee maal zoveel. (Leuk trekje in de verschillende waardering van het onderwijs op alle niveaus, zoals dat heet.) Dus in België kan hij er met zijn gezin van rondkomen, in Nederland niet. Nu bestaan er in België ook stipendia, en Raes heeft er al drie maal een gehad, maar de laatste keer is dat misgelopen, omdat er in het katholieke kamp bezwaar werd gemaakt. De adviescommissie had hem die uitkering toegewezen, de

minister had hem onder druk weer ingetrokken. (Raes was overigens een van de weinigen die hem al drie keer had gehad.) De affaire kreeg een interessant vervolg, omdat de uitkering voor Raes toen naar een oud-nazi-dichter, Pol de Roy ging, die nog met de Wafsen SS had opgetrokken. In de pers ontstond enige beroering, maar de katholieke bladen maakten er een punt van wat Raes allemaal al niet eerder had gekregen en telde daarbij op de schoollezingen die hij als goed werk voor goed geld had gehouden.

Dus toch maar naar Nederland? Tussen de slagen door verneem ik, dat de situatie in België de laatste 4, 5 jaar toch aanmerkelijk is verbeterd, ook de positie van de vrouw. Dat er nu ca. 20% van zijn boeken op de Vlaamse markt wordt afgezet, wat veel meer dan een verdubbeling betekent. En dan komt er voor het eerst kritiek op Nederland. Raes ziet een kwalijke ontwikkeling in de populariteit van het stripverhaal. 'In Nederland was men daar nooit aan verslingerd, bij ons wel. Het Belgische volkskind kende maar één vorm van lezen en dat was het stripverhaal. Wat mij bijzonder ergert is, dat het in Nederland nu juist de snobistische trendsetters zijn, die het stripverhaal ook onder de jeugd stimuleren. Ik ben bang dat Nederland als dat zo voortgaat in een stadium van onderontwikkeling komt waar wij zo mee hebben geworsteld.' Het heeft Raes verbaasd dat Kuifje, in België een verouderd begrip, in Nederland een toverwoord is geworden, en hij ziet daar de gevaren van in. 'Het is de morele verplichting van het onderwijs dat het taalgebied verdedigd wordt.'

Nu Raes toch bezig is, wil hij nog wel even doorgaan. De dreunende hamerslagen vor-

men een sombere, dreigende begeleiding. Hij ondervindt de moeilijkheid van het schrijven. Als hij eenmaal goed op gang is, wil hij zich afzonderen, maar dat kan niet. Per week heeft hij ca. 50 opstellen te corrigeren, en dat neemt dan alle werkklust weg. Hij kan er geweldig gedeprimeerd door raken.

Maar de vlucht naar Nederland helpt niet meer. Hij kan daar niet meer opladen, althans anders dan hier. Raes: 'Jullie maken in Nederland nu mee wat wij al lang kenden, wat ons al lachende verweten werd, zo van: "Jullie hebben geen culturele belangstelling, jullie hebben alleen maar lekker bier en de cafés zijn tot 5 uur 's morgens open." In Nederland tref ik schrijvers en academici nu regelmatig aan in het café en dat blijft dan open tot 2 of 3 uur 's nachts. Ik zie diezelfde omgekeerde ontwikkeling als met het beeldverhaal, dat er in Nederland nu ook in komt. En trouwens, wij hebben een excuus. Het beeldverhaal is hier net als het schandaalverhaal een traditie. Wij kenden dat eerder dan jullie. Ik zeg wel eens tegen mijn vrouw: in Nederland gebeurt nooit een moord, althans als je de kranten leest. Het is net als in de Sowjet-Unie, de andere kant, het leven van de mensen wordt er verzwegen.'

Het timmeren is intussen opgehouden, want het is 5 uur en men werkt op tijd. Raes en ik drinken nog een glas na. Dan brengt hij mij naar het station in een open VW-jeep of zo iets en hij heeft een vechtpet op. We gaan door de nauwe kronkelige straten van Antwerpen. Zo nu en dan schreeuwt hij me iets toe, hij wil me nog iets duidelijk maken. Bij het station aangekomen neemt hij hartelijk afscheid. Hij keert rechtstreeks terug naar huis. En ik moet in de trein naar Nederland, via Roosendaal, Den Haag en Haarlem. De tijd van grappen maken is voorbij.

ZATERDAG

ZONDAG

MAANDAG

SPORT

- N1** 16.55 Tros-sport.
- O2** 21.50 Actuele sportstudio.
- N2** 22.20 Sterren kijken.
Wim van Hanegem.

- O2** 17.00 Sportjournaal.
- O1** 18.18 Sportjournaal.
- N1** 19.05 Studio Sport.
- O1** 19.30 Sportjournaal.
- B1** 20.00 Sportweekend.

- B1** 19.15 Sporttribune.

INFORMATIE

- B1** 14.00 Beentje buiten.
Toerisme.
- O2** 16.15 Opgepast, val.
- O1** 16.45 De pleisterplaats.
Verkeersvragen.
- O2** 17.10 Landenspiegel.
- O1** 17.15 Kerk en samenleving.
- B1** 19.00 Een ander oog, doc.
- B1** 19.10 Doorgaand verkeer.
- N1** 21.55 Brandpunt.

- O1** 12.00 Int. Frühschoppen.
- O2** 13.35 Wilde dieren.
- O2** 14.25 Op zoek naar Adam.
- O1** 16.40 De verkeersopstopping.
- B1** 17.15 Pablo Casals, doc.
- O1** 19.00 Wereldspiegel.
- N2** 19.30 Onderzeeboot Polaris.
- O2** 19.30 Avontuur wildernis.
- N2** 20.15 Jan Brusse, Parijs.
- O1** 20.15 6 Maal Amsterdam.
- N1** 20.20 1 op zondag.
- O2** 21.15 Geboortencijfers, doc.
- B1** 21.30 Niet-Europese kunst.
- N1** 21.40 Panoramiek.
- N1** 22.05 Nasema Karibu, doc.
- N2** 22.30 Een andere wereld, doc.
- N1** 22.45 Beeldspraak, kunstrubr.

- O2** 16.30 Inleiding fysica.
- B1** 18.30 De rupsen, doc.
- N2** 19.30 Reiswijs: Costa Brava.
- O2** 19.30 De negen.
- O1** 20.15 Monitor.
- O2** 20.15 Steekproeven.
Gedrag van jeugdige kopers.
- N2** 21.20 Hoogtepunten uit de kliniek.
- B1** 21.40 Ten huize van Gaston Eyskens.
- O1** 21.45 Verslag uit cel 49.
- N1** 22.15 Aktua tv.

SERIES

- O2** 18.00 Boney.
- N2** 23.00 Wordt u al geholpen?

- O1** 17.25 Sam.
- O2** 18.10 Bonanza.
- B1** 18.20 Het meisje van de tv.
- O2** 20.00 Derrick.
- N2** 20.25 Columbo.
- B1** 20.40 De Waltons.
- N1** 21.10 De Wolfenman.

- N1** 19.05 De man van 6 miljoen.
- N2** 19.05 MASH.
- N1** 21.20 Liefdes van Napoleon.
- N2** 22.05 Vader en zoon.

JEUGD

- O1** 14.45 Progr. met de muis.
- O2** 15.00 De Juxbox.
- O1** 15.15 Discuss.
- O2** 15.30 Talenten van morgen.
- N1** 16.02 Snater.
- N1** 16.30 Ren je rot, quiz.
- B1** 18.05 De dwerg.
- N1** 19.05 Peppi en Kokki.
- N2** 19.05 Zorro, serie.
- N1** 19.25 Q en Q, serie.

- O2** 11.00 Goud op Kraaienberg.
- O1** 11.30 Vuurrode speelmobiel.
- O2** 13.55 Kli-klawitter.
- O1** 14.45 Black Beauty, serie.
- B1** 15.00 Mac en Leah.
- N1** 15.32 Progr. met de muis.
- N1** 15.55 De witte steen, serie.
- N1** 18.25 Woord voor woord.
- N1** 18.35 Meester Maesius.
- N2** 19.05 't Is kinderboekenweek.

- O1** 17.05 Grips en tricks.
- O2** 17.10 Koning Arthur, serie.
- O1** 17.30 Focus pocus.
- B1** 18.05 De Partridge family.
- O2** 18.20 Tekenfilmtijd met Adelheid.

AMUSEMENT

- N2** 19.30 Boter, kaas en eieren, quiz.
- O2** 19.30 Herkent u deze melodie?
- O1** 20.15 De tovenaars zijn onder ons.
- N1** 20.20 Berend Boudewijn Kwis.
- B1** 20.25 Berend Boudewijn Kwis.

- O2** 12.00 Concert op zondag.
- O2** 13.00 De draaischijf.
- O1** 15.10 WK-formatiedansen.
- B1** 15.10 Binnen en buiten.
- N1** 16.20 Muziek om te kijken.
- B1** 18.45 Van pool tot evenaar.
- O3** 21.00 (WDR) Chi Coltrane.
- N2** 21.40 Sonja's avonds.

- O1** 16.20 Hitjournaal.
- O2** 17.40 De draaischijf.
- N1** 20.20 Op losse groeven.
- O1** 21.00 De maandagsschilders.
Spelprogramma.

FILM EN TV-SPELEN

- B1** 14.30 Eeuwige Rembrandt.
Duitse film (1941).
- O2** 20.15 Hombre.
Am. film met Paul Newman.
- N2** 20.20 Ik hou van uw vrouw.
Blijspel.
- O3** 21.00 (WDR) De koning van de torero's.
Am. film van R. Mamoulian (1940).
- B1** 21.50 Geld.
Am. film.
- O1** 22.05 De dood v. e. burger.
Am. film met Edw. G. Robinson.
- N1** 22.40 De dood van een ouderwets meisje.
Tv-film uit serie Great Mysteries.
- O2** 23.05 Over Hackepeter en de Koude Mamzel.
Blijspel.

- O2** 15.30 Das Fräulein von Barnhelm.
Duitse film (1940).
- O1** 21.00 Het Pruisische huwelijk.
Tv-spel van Helmut Käutner.

- B1** 20.15 Oorlog in de koraalzee.
Am. film met Cliff Robertson.
- N2** 20.20 Het testament van E. A. Poe (1).
Driedelig tv-spel.
- O2** 21.15 Fusie.
Tv-spel.
- O1** 22.50 Sambizanga.
Zairisch-Franse film.

N1 Nederland 1
N2 Nederland 2
B1 België Nederlands

D1 Duitsland 1
D2 Duitsland 2
D3 Duitsland 3

DINSDAG

WOENSDAG

DONDERDAG

VRIJDAG

N1 22.30 Studio Sport.
Met EC-voetbal, o.a. Feyenoord—
Barcelona.

N1 15.00 Van hart tot hart.
D1 16.20 Vroege zonden, latere kwalen.
D2 16.30 Mozaïek.
N2 19.15 Culemborg bij voorbeeld.
B1 19.15 Uit de dierenwereld.
N2 20.20 Ber. uit de samenleving.
B1 21.00 Zipcode: Portugal.
B1 21.05 Verover de aarde.
D2 21.15 Kenteken D.
D2 22.00 Over dat wat iemand is.
B1 22.00 Het vrije woord.
N1 22.05 Hier en nu.
N2 22.25 De wind blaast waarheen hij wil.
N2 23.00 Nader bekeken.

D1 17.30 Het wapen van St. Malo.
D2 18.20 Mannenhuishouding.
B1 20.15 Centraal Station.
N1 20.20 Kamer 17.
N2 20.35 All in the family.

D1 17.05 Dieren-ABC: paarden.
B1 18.05 Het grote koraalrif.
B1 18.30 Tienerklanken.
N1 19.05 Emil, serie.
N2 19.05 Beertje Colargol.
N1 19.30 Tweekamp, quiz.
N2 19.45 Popeye.

D2 17.10 Sensaties onder de circuskoepel.
D2 17.40 De draaischijf.
D1 20.15 Trefpunten.
N1 21.15 Muziek in uw straatje.
N2 21.45 Van Oekel special.
N2 22.00 Muziek uit studio 4.
D1 22.05 25 Jaar politiek cabaret.

D2 19.30 Malaya.
Am. film met Spencer Tracy en James Stewart.
D1 21.00 Partners.
Tv-spel.

D1 16.20 Communisten sinds 1000 jaar.
N1 19.05 Gewest tot gewest.
N2 19.05 Jezus-bevrijdingsfront.
D2 19.30 Vakantie op maat.
D1 20.15 Pers - prijzen - pleite.
D2 20.15 Balans.
B1 20.40 Pano '74.
D2 21.15 Aspecten.
Cultureel magazine.
B1 21.30 Standpunten.
N1 21.50 Werkwinkel.
D1 22.00 Gezichten van Azië.
N2 22.10 Achter het nieuws.
N1 22.15 Panoramiek.

D2 18.20 Dr. Mark Wedmann.
B1 20.15 Hier is Lucy.

D2 16.20 Turn mee.
D2 16.30 Kii-kla-klawitter.
B1 16.30 Jevanjong.
N1 17.00 Kieboekisten.
Kindertoneelstuk.
D1 17.05 Een dagje uit.
D2 17.10 Lassie.
B1 18.00 Wie weet wint, quiz.
B1 21.55 Tienerklanken.
Donna Hightower.

D2 17.40 De draaischijf.

N2 20.20 Het balboekje.
Franse film van Julien Duvivier (1937).
D3 20.30 (WDR) Ook beulen sterven.
Am. film van Fritz Lang.
N1 20.35 Full circle.
Gedr. documentaire.
D1 21.00 De Powenzbende (3).
Tv-spel.
D2 22.00 Langs de snelweg.
Tv-film.

D1 16.20 Puberteit, doc.
D2 16.30 School voor ouders.
N2 19.05 Mensen van de zee.
B1 19.15 Safari door Ethiopië.
D1 20.15 Pro en contra.
D2 21.15 Controvers.
D1 21.45 Contrasten.
N1 21.55 Achter het nieuws.
D2 22.00 Impuls.
N2 22.25 Het heilig vuur.
Kunstrubriek.

D2 18.20 Meneer Kottnik.
N1 20.20 Colditz.
D1 21.00 Los Angeles 1937.

D1 17.05 Glotzmusik.
D2 17.10 Peanuts, tekenfilm.
B1 18.05 Primus, serie.
B1 18.30 Tienerklanken.
N1 19.05 Stratemakeropzeeshow.
Over stad en dorp.

D2 17.40 De draaischijf.
D2 19.30 Huwelijksnacht in het paradijs, operette.
B1 20.15 Wachtwoord, quiz.
N1 21.15 Twee voor twaalf, quiz.
N2 21.40 Tv-privé.
Henk van der Meijden.

N1 19.30 Horen, zien, zwijgen.
Slapsticks.
N2 20.20 Tatort.
Acht jaar later, tv-spel.
D3 20.30 (WDR) Tv-spel van de maand.
B1 20.45 Anna Lusa.
Tv-spel.
B1 22.10 Première.
Nieuwe films.

D1 20.15 WK-turnen.
B1 22.30 WK-turnen.
D2 23.00 Sport op vrijdag.
N1 23.05 Sportpanorama: boksen.
N2 23.15 WK-turnen in Varna.

D2 16.30 Inleiding fysica.
D2 17.10 Guyana (7).
D2 19.30 Buitenlandjournaal.
B1 21.05 Confrontatie.
D1 21.50 Verslag uit Bonn.
N1 22.25 Televisiemagazine.
N2 22.55 Interview met de minister-president.

D2 20.15 De commissaris.
B1 20.15 De familie Ashton.
N1 21.35 De broers Hammond.

D2 11.00 Kii-kla-klawitter.
D1 16.40 Progr. met de muis.
D1 17.10 Scene '74.
B1 18.05 Tekenfilms.
N1 19.05 Toppop.

D1 15.55 Reinhard Mey.
D2 17.40 De draaischijf.
N2 19.05 Piste.
N1 20.20 Muziekmozaïek.
N2 20.20 De Van Speyk Show.

D2 18.20 Vaders van de film-klucht.
Met Buster Keaton.
D2 21.30 Een grote familie valt uiteen.
Tv-spel.
D3 21.45 (NDR) Liliom.
Franse film van Fritz Lang (1933).
D1 22.30 Tatort.
Kressin en de man met de gele koffer, tv-spel.

Sport

DIKKE MIK ZONDAGSAVONDS

Ik ben eerlijk van plan geweest een weliswaar klein, maar strikt oprecht onderzoek in te stellen naar Studio Sport. Nee, niet naar 't programma zelf — da's toch altijd 'Dikke Mik' — maar naar de waardering ervoor van min of meer bekende, sportieve Nederlanders. Willem van Hanegem, daar kan immers geen enkel medium meer omheen met welke sportrubriek ook, vroeg het prompt weer aan z'n hond Wodan. Het beest leek nog moe van het blaffen naar Theo Koomen, want het begon nu tenminste alleen maar heel erbarmelijk te janken... Nou, van Feyenoord-Barcelona ligt Willem nog steeds niet wakker — Wodan trouwens ook niet — en dat wisten we allemaal al.

Toen heb ik een scheidsrechter opgebeld, ja dié... Maar dié heeft me een half uur lang gevraagd, gesméékt bijkans, om zijn naam nou eens níet te publiceren. En geen woord over Studio Sport. Werkelijk: zo'n scheidsrechter wordt ook met elke wedstrijd breedspakeriger. Zonder eigenlijk ook maar iets meer te zeggen. Ze lijken wel oefenmeesters.

O ja, bij een oefenmeester, men mag welhaast spreken van de oefenmeester, heb ik ook geïnformeerd naar Studio Sport. De man antwoordde tactisch, zoals een goeie oefenmeester betaamt, met een wedervraag: wat ik er zelf van vond? Daar schiet je voor een sport-kolommetje ook geen donder mee op.

Tony Eyck zal het wel een enig programma vinden, vooral muzikaal erg vooruitgegaan. Kunst, Tony was met zijn nieuwe sport-tune langer in beeld dan welke voetballer ook. Om Tony — 'en zijn elektronische scheten', zoals Koos Postema dergelijke werkjes plastisch pleegt te omschrijven — moest Studio Sport plotseling op zwart. Zo hingen we nog met z'n miljoenen vertederd aan de volle lippen van de immer — ongeluk of geen ongeluk — opgewekte Frans Henrichs of 'floep' het licht uit, auto's weg, Frans weg.

Iemand draaide dat éne knopje uit en een ander knopje om. Maar toen zagen we toch weer plotseling en gelukkig een... voet in beeld. Wel niet van Willem van Hanegem — helaas niet zijn, sorry Willem, maar het is nu eenmaal niet anders, 'kromme poten', waar we nooit genoeg van zullen krijgen — noch van Johan Crujff,

ook niet van Johan Neeskens, zelfs niet van scheidsrechter Arie van Gemert, en ook niet van bondscoach George Knobel, niet van Joop Martens, niet van Chris Dekker.

Nee, het waren de voeten van Jeanne Roos, die we minuten-lang te zien kregen. En te voelen, mag ik wel zeggen.

Jeanne heeft nóg nooit gevoetbald, voetbalt nóg nooit, en zal ook nooit-en-te-nimmer gaan voetballen.

Ja hoor, Dikke Mik zondagsavonds.

door Gerrit Eerenberg

Informatie

WIBO

Begin dit jaar verschenen de eerste STER-spots op televisie. *Wibo* (achternaam overbodig) ging het weer helemaal maken. Hij ging een nieuwsweekblad maken met eigen autootjes (ik heb Charles Vlek v/h Parool er zelf in zien rondrijden) en er werd ook nog aan eigen tricotjes gedacht. Dit alles vanwege de herkenbaarheid. Maar wat het blad *Deze Week* ook bedacht, het wilde niet lukken. Zelfs de moord-aanslag op George Knobel ('Ajax gaat stuk aan drank en vrouwen') kon *Wibo* niet helpen er een rendabel blad van te maken. Wie een goed geheugen heeft, kan om dit soort dingen lachen tot de tranen hem letterlijk over de wangen stromen. Want eigenlijk had *Wibo's* baas, de menslievende Henny ten Brink van Bonaventura, van de Haagse Post een soort *Deze Week* willen maken met Han Folkertama aan het hoofd. Dat is met veel moed en zelfopoffering door de redactie verhinderd. De Haagse Post wordt nu door links gered, want zo is het, terwijl rechts alweer zijn volgende blad, in casu *Deze Week*, om zeep heeft geholpen, met alle gevolgen voor de betrokkenen. *Wibo* vroeger bij de AVRO, nu weer bij de TROS, ertussendoor bij de vluchtelingen in Genève en *Deze Week*. Er zullen nog heel wat bladen en omroepen opgericht moeten worden voordat *Wibo* een toontje lager zingt. Een moordgozer. Geef hem iets in z'n vingers, hij gaat het maken én breken.

door J. van den Berg

Series

HET ANDERE NET

Het verschil tussen recensenten en gewone, d.w.z. echte tv-kijkers, is een verschil van dag en nacht. Gewone tv-kijkers, dat zijn de mensen van de series. Van Cannon, de Commissaris, Columbo, Mash, The Waltons, All in the family desnoods. Recensenten zien nooit series, althans ze schrijven er niet over. Ze kijken dan ook niet voor de lol, maar voor hun beroep. Het resultaat is een totale vervreemding tussen kijkend en schrijvend Nederland. Iemand die een avond thuis zeer tot zijn genoegen naar een handvol afleveringen van diverse series heeft gekeken, moet de volgende ochtend tot zijn verbijstering constateren dat de halve wereld is afgebrand en dat hij er niets van heeft gemerkt. De recensent is de nieuwsgier van het televisiescherm. Gebrand op het buitenissige, tast hij de buis af tot hij de ramp in Montevideo of de bevrijding van Smolensk gevonden heeft. Hij heeft het gevoel de eerste en de enige te zijn. Hij heeft gelijk. De kijker zit bij Treffer. Een hoofdredacteur zou zijn recensent natuurlijk kunnen vragen eens van die onnatuurlijke slingerang door het televisieaanbod af te stappen en zijn aandacht te richten op de series. Maar het zou hetzelfde zijn als hij zijn verslaggevers zou vragen niet op politieberichten af te gaan, maar op huwelijksaankondigingen, of geboorteaangiften. Het gewone, alledaagse haalt de voorpagina niet. Daarom zijn recensenten er in de eerste plaats voor de kranten en niet voor de kijkers. Een goede recensent is een verslaggever die nieuws brengt dat hij de vorige avond van het scherm heeft afgelepeld. Voor de kijkers is hij het andere net.

door J. H. van Renswoude

Jeugd

STRATEMAKER

U bent een moeder met een kind: wilt u eens vertellen wat u en uw kind van de *Stratemakeropzeeshow* vinden? Nou, dat is niet zo makkelijk, want mijn zoon is pas 3 jaar en houdt helemaal niet van televisiekijken, maar toevallig is dit wel het enige programma waarbij hij langer dan 10 minuten op mijn schoot blijft zitten en er ook steeds weer naar terugkeert. De Deftige Dame spreekt hem erg aan en ook wat de kinderen vertellen pakt hem wel. Toch vind ik dit programma niet alleen voor kinderen geschikt, maar ook voor ouders die jonge kinderen moeten opvoeden. Het laat goed zien dat je een kind in zijn ontwikkeling beoerkt als je simpelweg een woord uitlegt en het maar bij één mogelijkheid laat. Ook viel het mij op bij het liedje dat Erik Engerd de vorige week zong, hoe gemakkelijk je als volwassene een kind iets belooft en het niet nakomt, maar het dan ook nog leert dat zo iets heel gewoon is en in zijn leven wel vaker voor zal komen. We leren op deze manier onze kinderen dat ze maar moeten accepteren dat het 'in het leven niet anders is'. We maken ze al moedeloos, nog voor ze ergens aan begonnen zijn. Veel later vinden we het dan niet zo goed als ze zich niet zo graag meer ergens voor in willen zetten. Ja, ik vind het eigenlijk een heel goed programma, een echt VARA-programma, waar je als ouders én als kinderen iets mee kunt doen! (Donderdag, N1.)

door Trees Degen-Willems, Enschede

Film

BALBOEKJE

Dat is mooi. Eindelijk weer een vooroorlogs meesterwerk op tv: *Het balboekje* uit 1937 van Julien Duvivier, met namen waarmee opa en vader dweepten. Ze zaten meteen op de kast als iets ten nadele werd gezegd van Françoise Rosay, Harry Baur, Louis Jouvet, Pierre Blanchar en Fernandel. Gelijk hadden ze. Er is meer. De terugkeer van *Het balboekje* nodigt tot veel dingen. Bij voorbeeld de gordijnen sluiten, enige kaarsen aansteken en zoveel mogelijk lichten doven. Eventueel vooraf net als toen in de bioscoop een grammofoonplatenconcert. Voor het gemak schrijf ik even zo'n bijpassend concert over uit een bioscoopprogramma van toen: 1. Polonaise nr. 1, Chopin; 2. Zes walsen op. 39, Brahms; 3. Wals uit *Serenade* op. 48, Tsjaikowski; 4. Wals uit *Ballet d'Isoline*, Messager. Daarna het destijds al even drukende *Nederlandsch Nieuws* (journaal). Voor we naar de hoofdfilm gaan kijken, hebben we al kennis genomen van het oordeel van de criticus van *Het Volk*: 'Deze film van Duvivier is een droom, een droom van schoonheid. Wij krijgen zeven kleine films te zien, ieder op zich zelf al van een uitzonderlijke waarde. En wij krijgen het begin en het slot, magnifiek van fotografie, poëzie en muziek. Dat begint! Het is onvergankelijk. Een jonge vrouw ziet haar eerste bal, toen zij zestien jaar was weér voor zich. Er is een prachtige muziek voor gekozen en Duvivier maakt in verschillende gedeelten van zijn film en vooral in dit begin weer werk van een avantgardistische coupage. Daar is dikwijls misbruik van gemaakt, maar hier is zij een genot voor het oog. Het dansen van die jonge, schone vrouwen is mooier dan ik het van Reinhardt heb gezien.' Op naar woensdag, Nederland 2, de VARA.

door Wim Mann

Luister es mee

FRANZ SCHUBERT

Het zal wel toeval zijn dat we bij een eerste oogopslag in de Nederlandse radioprogramma's de naam *Franz Schubert* minder vaak tegenkomen dan die van de Duitse componist van Poolse afkomst die zulke leuke Spaanse Dansen schreef: Moritz Moszkowski. Niet dat aan die wereldburger (Moszkowski vestigde zich in 1897 in Parijs, waar hij in 1925 stierf) niet een tikkeltje eerherstel toekomt. Gerard Hengeveld is woensdag 23.05 uur bij de EO te horen over Hilversum 2 in de uitvoering van een paar sierlijke pianostukken en het pianoconcert in E. Figuren die in het licht van de geschiedenis nu een keer onmogelijk tot het eerste elftal kunnen worden gerekend, maken gewoonlijk vrijwel dadelijk na hun overlijden een onbarmhartige smak in de publieke waardering. En dat verdienen zij ook weer niet.

Franz Schubert

Bij Schubert ligt dat anders. Er bestaan niet veel componisten die geen tegenstand uitlokken. Er zijn mensen die echt wel van muziek houden, maar Beethoven niet kunnen uitstaan. Of - hoe is het mogelijk - Bach. Of Strawinsky, of Mendelssohn, of Verdi. Elke liefhebber heeft zijn voorkeuren. Maar ook het tegenovergestelde. Alleen bij Schubert ben ik het eigenlijk nooit tegengekomen dat iemand zei 'aan de muziek van die man heb ik nou toch zó het land'. Of voor zijn liederen, of voor zijn orkestwerken, zijn kamermusiek, zijn pianowerken. ... ergens zit haast bij iedereen wel een muzikale herinnering waarvoor hij zijn hart heeft opengezet. Met zijn melodieën, met zijn harmonieën kon Schubert iemand zo treffen dat de afstand in de

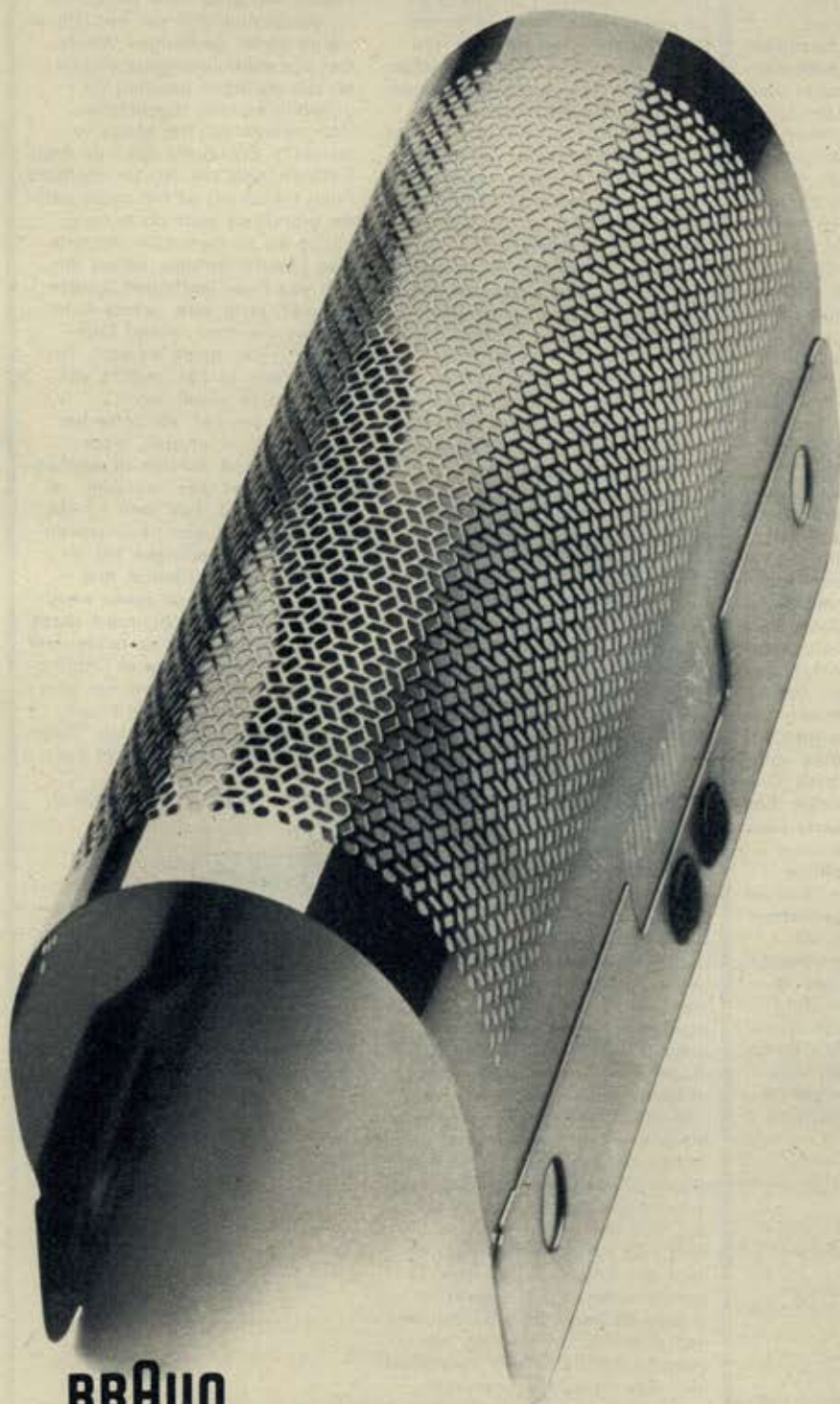
tijd ook leek weg te vallen. Zelfs nu nog, na een 150 jaar, kan de relatie met juist deze componist zó persoonlijk zijn dat het lijkt of we de korte, gedrongen Wener met zijn schoolmeestersbrilletje en zijn verlegen houding elk ogenblik kunnen tegenkomen. Zanglerares aan het conservatorium in Schuberts tijd was Anna Fröhlich, een van de vier dochters (vier, niet drie!) uit het gezin dat de grondslag voor de onhistorische en sentimentele operette *Das Dreimäderlhaus* vormt. Als een van haar leerlingen, Louise Gosmar, jarig was, vroeg Anna telkens aan haar vriend Grillparzer: 'Toe, maak es wat'. In 1827 kreeg ze het gedicht van hem: '*Leise klop' ich ...*'. Schubert las het, en zette het meteen om in muziek. Voor mezzosopraan, klavier en mannenstemmen. Dat was natuurlijk de bedoeling niet. Pas toen hij het veranderd had, kon het vrouwenkoor van de leerlingen het instuderen. Zij werden in drie wagens geladen, de piano werd zachtjes onder het tuinraam gezet, en het werd een mooie hulde voor de jarige vriendin, die in Döbling woonde. Toen Schubert het later op een uitvoering in de Musikvereinssaal hoorde zei hij: 'Waarachtig, ik had niet gedacht dat het zo mooi was!' Zondag, 17.00 uur, Hilversum 2, VARA.

door Rutger Schoute

Het geheim van de Braun synchron plus is dunner dan deze pagina.

Hoe dunner het scheerblad, des te beter geschoren.

Tussen de mesjes van een Braun synchron plus en uw huid zit een scheerblad, dat dunner is dan het papier waarop deze advertentie staat.

Om precies te zijn: het Braun scheerblad is 0,04 mm dik. En dit papier is altijd een paar honderdste millimeter dikker. Het is logisch, dat u zich beter en dieper uitscheert, naarmate het scheerblad dunner is. Op dat punt is Braun ongeëvenaard. Dat flinterdunne blaadje is in feite het belangrijkste onderdeel van een Braun.

Laten we het eens nader bekijken. Dan ziet u een heel fijn patroon van sleufjes en gaatjes. Elk gaatje en elk sleufje heeft weer hele fijne karteltjes.

Braun is namelijk de enige die het gaatjespatroon niet ruwweg uit het scheerblad ponst - waardoor altijd wat braampjes ontstaan - maar het er langs chemische weg uitslijpt.

Het gevolg is, dat geen enkel baardhaartje kan ontsnappen.

Dankzij platina lekkerder geschoren.

Dat het dunste scheerblad voor het beste scheerresultaat zorgt, is een begrijpelijke zaak. Maar is het ook prettig je zo degelijk te scheren? Is dat niet iets te rigoreus?

Alleen Braun heeft daar een zachte oplossing voor gevonden. Door het scheerblad met een laagje platina te bedekken. Een kostbaar materiaal, dat wel.

Maar het plezierige resultaat is, dat een Braun synchron plus uw huid niet irriteert.

Toch een wonder wat een blaadje dat nog dunner is dan papier voor u kan betekenen.

**Braun synchron plus
met drie jaar garantie.**

Radio Wie is wie?: een spannend spel

H2/9.00: Alweer jaren bevat ZO, het graag beluisterde VARA-radioprogramma op zaterdagmorgen, als vast onderdeel het spelletje 'Wie is wie?' 's Morgens om plusminus 9.00 uur wordt een stem ten gehore gebracht, en Theo Eerdmans belt een deelnemer of deelnemster op, die mag raden van welke min of meer bekende Nederlander of Nederlandse die stem is. Wordt de stem de eerste de beste keer geraden, dan is er f100,— verdiend, geschiedt zulks niet, dan wordt het bedrag met f25,— verhoogd, en om 9.06 uur (plusminus) belt Theo Eerdmans een

Theo Eerdmans.

andere deelnemer/deelnemster op. Is dat ook mis, dan komt er weer f25,— bij en wordt er om 9.12 een derde telefonische poging ondernomen om iemand gelukkig te maken. En in dat laatste geval mag de eventuele gelukkige winnaar, winnares f150,— 'opstrijken'. Is die derde 'telefonade' ook mis, dan gaan we de volgende zaterdagmorgen vrolijk verder met dezelfde, want nog niet geraden stem (die uiteraard telkenmale opnieuw ten gehore wordt gebracht). En het bedrag wordt iedere keer met f25,— verhoogd. Tot een maximum van f500,—. Daarna mogen de luisteraars/luisteraarster briefkaarten-met-stemmen insturen. De goede inzending wordt dan beloond en bekroond met f500,—. Eventueel na loting. De moeite waard! Vanmorgen 'zitten we' waarschijnlijk alweer rond de f400,—. U moest maar eens luisteren, het is, als we het goed hebben een damesstem 'en die worden meestal sneller geraden dan van heren,' aldus de ervaring van Nelly Tiggelaar, een van de onmisbare figuurtjes op de achtergrond, die zorgen dat ook zo'n spelletje spannend blijft verlopen.

Scène uit 'Ik hou van uw vrouw' met v.l.n.r.: Jacques Luyer, Marijke Merckens, Luc Lutz en Simone Rooskens.

Ik hou van uw vrouw: vooral lachen om Luc Lutz

N2/20.20: Marijke Merckens verzint als Valerie Pitman, dat ze getrouwd is. En ze ontvangt haar vriend Jacques Luyer (Stuart Wheeler) in de flat van haar getrouwde vriendin Simone Roos-

kens (Sarah Lord). Om die getrouwde schijn maar op te houden! Simone weet ervan, maar haar echtgenoot Luc Lutz (David Lord) komt er pas achter, als hij allerlei vreemde toestanden in zijn woning waarneemt. Van een trouwfoto plotseling onder het bed bij voorbeeld. Luc is er niet voor: dat 'uitlenen' van hun flat aan een vriendin,

omdat die getrouwd wil schijnen... Maar ja, de zaak marcheert toch verder. De vriend Jacques komt in de mening te verkeren, dat Luc de echtgenoot is van zijn vriendin — hetgeen in werkelijkheid dus niet het geval is. Kunt u het nog allemaal volgen? Vriend Jacques wil trouwen met Marijke, die moet dan maar scheiden van Luc, met wie ze helemaal niet getrouwd is, want Marijke is in dit verhaal niet getrouwd, ze wil alleen maar graag doen alsof.

Zeer pikante bijzonderheden zijn de omstandigheden, dat in het werkelijke leven-van-alles-dag Luc Lutz getrouwd is met Simone Rooskens, en Jacques Luyer het leven deelt met als gade Marijke Merckens.

Het laat zich aanzien dat het vanavond vooral dank zij Luc Lutz goed lachen geblazen is. Nog zeer onlangs werden zijn toneelprestaties in Het Parool door Hans van den Bergh bekritiseerd als 'grote klasse': 'Wie Luc Lutz al vaker heeft zien spelen, weet precies hoe hij zoiets doet, maar dat is dan ook wel grote klasse.

Sportsterren kijken: Willem van Hanegem bijna een planeet

N2/22.20: 'Nee het wordt beslist geen Dit is uw leven of Leven in beeld zoals hier en daar is geschreven,' zegt regisseur Gerard Trebert over het nieuwe sportprogramma Sterren kijken, dat vanavond in première gaat. 'Wij proberen in dit programma, dat eens per vier weken op de late zaterdagavond wordt uitgezonden, een beeld te geven van (sport)figuren, die een grote carrière achter de rug hebben of die aan een grote carrière bezig zijn. Vanavond is dat Willem van Hanegem, een kleurrijke figuur, die zijn populariteit niet uitsluitend aan het voetballen dankt.' U kent Willem's activiteiten buiten de sport, zoals het dirigeren van het Rotterdams Filharmonisch Orkest, nog zeer onlangs te zien in o.a. Studio Sport: 'Zo zijn er meer facetten aan Willem van Hanegem. Zoals b.v. het feit dat hij op zijn verjaardag de bij de training aanwezige (meestal oudere) toeschouwers op gebak trakteert. Wij vonden Willem van Hanegem een zo kleurrijke figuur dat wij deze nieuwe programmareeks graag met hem starten. Andere sportfiguren die onder onze loep komen zijn Ada Kok en Kees Verkerk,' aldus besluit Gerard Trebert.

Willem van Hanegem: een kleurrijke figuur.

Nederland 1

Kan. 4 - 5 - 6 - 7 - 29 - 33 - 39 - 50 - 51 - 53 - 57.

11.00—11.45 Computerkunde (28). TELEAC

16.00 Journaal. TROS

16.02 Snater.
Voor de jeugd. Presentatie - Lia, Tom, Michiel.

16.30 Ren je rot.
Jeugdspelshow waarin 6de-klassers van twee lagere scholen om het hardst voor de goede antwoorden gaan rennen. Gasten: De Berlusons. Presentatie - Martin Brozius.

16.55—17.30 Sport.
Met o.a. de strijd om de Penalty-bokaal. Presentatie - Cees van Nieuwenhuizen, Theo Koomen.

18.00 NOS

18.45 Paulus de boskabouter.

18.55 Journaal.

19.00 KRO

19.05 Peppi en Kokki.
Peppi en Kokki (de 2 Kamé's) als speurders.

19.25 Q en Q.
De vrolijke zeug. Met: Opa - Bob de Lange; Aristides - Erik van 't Wout; Wilbur - Martin Perels; Juultje - Maelys Morel; Ingmar - Cor van den Brink; Martha - Riet Wieland Los; vader - Frans Kokshoorn; moeder - Emmy Lopes Dias; Emma - Elly van Stekelenburg; Ed - Hans Dagelet. Regie - Bram van Erkel.

19.50 't Zand.

20.00 KRO

20.00 Journaal.

20.20 Berend Boudewijn Kwis.
Spel met 1001 prijzen o.l.v. Berend Boudewijn. Secondant - Pierre van Ostade.

21.00 KRO

21.55 Brandpunt.
Eindredactie - Ed van Westerloo.

22.00 KRO

22.40 De dood van een ouderwets meisje ©
Film in de serie Mysterieuze verhalen, gepresenteerd door Orson Welles met in de hoofdrollen: Elizabeth Ann - Carol Lynley; Nichole - Francesca Annis; Paul - Stephen Chase; Janet - Anne Stallybrass; Sidney - John Le Mesurier.

23.00 KRO

23.05 Bisschoppensynode te Rome.
Verslaggever - Willebrord Nieuwenhuis.

23.10 Journaal.

Nederland 2

Kan. 27 - 31 - 32 - 45 - 47 - 49 - 53 - 54 - 56 - 60.

18.15 Natuurkunde (6).

18.45 Paulus de boskabouter. NOS

18.55 Journaal.

19.05 Zorro ☐

In de hoofdrollen: Zorro - Guy Williams; Arrelano - George N. Neise; gouverneur - John Littel. Vanavond: **Zorro en de verrader**. Er wordt een aanslag gepleegd op het leven van de gouverneur. Het motief van de aanslag begrijpt iedereen, want de gouverneur is verre van populair.

19.30 Boter, kaas en eieren.
Vraag- en antwoordspel. Presentatie - Gé Maaswinkel.

20.00 TROS

20.00 Journaal.

20.20 Ik hou van uw vrouw ©
Tv-spel van Keith Waterhouse en Willis Hall. In de hoofdrollen: David Lord - Luc Lutz; Sarah Lord - Simone Rooskens; Valerie - Marjke Merckens; Stuart - Jacques Luyter. Tooneelregie - Paul Melton. Regie - Jan Keja.

21.00 TROS

Ik hou van uw vrouw (vervolg).

22.00 TROS

22.20 Sterren kijken ©
Portret van Willem van Hanegem: actuele gebeurtenissen en beelden uit de carrière van de Feyenoord-speler. Presentatie - Cees van Nieuwenhuizen en Theo Koomen. Eindredactie en regie - Gerard Trebert.

23.00 TROS

23.00 Wordt u al geholpen? ©
In de hoofdrollen: Mr. Lucas - Trevor Bannister; mrs. Slocombe - Mollie Sugden; kapt. Peacock - Frank Thornton; mr. Humphreys - John Inman.

23.30 Journaal.

IKOR-NCRV

23.35—23.40 Het lied van de week ☐

Toelichting ●

Zie voor meer toelichting pagina 27

De dood van een ouderwets meisje

N1/22.40: Sid en Elinor Goldsmith managen kunstenaars. Tevens zijn ze voortdurend op zoek naar nieuwe talenten. Op een dag ontdekken ze er eentje: kunstschilder Paul Zachary. In korte tijd maakt Zachary's werk inderdaad grote opgang. De nieuwe beroemdheid en diens vrouw profiteren uitgebreid van de wassende stroom inkomsten, onder meer door talrijke feestjes te geven. Op zo'n partijtje verschijnt ook een loslopende schone, van wie spoedig veel meer wordt vernomen.

Carol Lynley en Stephen Chase hebben de voornaamste rollen in deze aflevering van 'Mysterieuze verhalen'. Bekende gezichten kunt u ook verwachten: nu de Onedin Lijn al een poosje is opgelegd, kan Anne Stallybrass zich weer laten zien in andere creaties. Een tweede goede bekende is John Le Mesurier als Sid Goldsmith, iets heel anders dan zijn sergeant Wilson van de Schutters, maar ongetwijfeld evenzeer de moeite waard.

Wordt u al geholpen?

Trevor Bannister als Lucas in 'Wordt u al geholpen?'

N2/23.00: Een rijke klant verliest een grote kostbare diamant in Grace Brothers Warenhuis. Hij looft een beloning van £100 uit, als de kostbare steen wordt teruggevonden. Het verliezen van de steen, maar vooral de niet geringe beloning, veroorzaakt flink wat deining in het warenhuis, met name op de afdelingen damesondergoed en herenconfectie. Misschien ook wel op de andere afdelingen, maar die zien u en wij nou eenmaal nooit in deze serie. Uitgezonderd de heer Grainger voelt eigenlijk niemand er iets voor om eventueel de 100 pond met een ander te delen. Ieder zoekt voor zich zelf.

Duitsland 1

Kan. 2 - 9 - 24 - 32 - 41 - 46 - 53.

Ochtendpr.: 10.00 Nws. 10.05 Draaischijf. 10.25 Verslag uit Bonn. 10.50 Disco '74. 11.35 Sportspiegel. 12.20 Actualiteitenmag. 12.50 Persoverz. 13.00—13.20 Journaal.

14.30 Journaal.

14.45 Het programma met de muus.

Voor de kinderen.

15.15 Discuss.

In dit jongerenprogramma wordt vanmiddag een tussen-tijdse balans opgemaakt van de initiatieven van jeugdcen-tra. Ook politici en deskundigen komen aan het woord.

16.45 De pleisterplaats.

Actuele verkeerszaken.

17.15 In het gezichtsveld.

Kerk en samenleving.

17.45 Journaal.

17.48 Sportjournaal.

Met overzicht Bundesliga.

Reg. NDR: 18.30 Mijn zoon, serie. 19.00 Nws. 19.15 Het actuele kijkspel.

Reg. WDR: 18.35 Sterren presenteren sterren. 19.00 Reg. magazine. 19.35 Het wilde en het tamme westen, serie naar O'Henry.

20.00 Journaal.

20.15 De tovenaars zijn onder ons.

In Parijs ontmoeten elkaar: Gerd Maron, Di Sato, Viviane Mirello, Carazini, Daniely & France Beker, Prasanna Rao e.a.

21.45 De lotto.

Aansl.: Journaal en Het woord voor de zondag.

22.05 De dood van een burger

The old man who cried wolf, Amerikaanse speelfilm (1970) onder regie van Walter Grauman met: Emile Pulska - Edward G. Robinson, Stanley Pulska - Martin Balsam, Peggy Pulska - Diane Baker, Frank Jones - Percy Rodrigues e.a.

23.20 Journaal.

Duitsland 2

Kan. 21 - 24 - 29 - 33 - 35 - 37.

14.15 Aquí España

Voor Spanjaarden en Duitsers.

14.58 Journaal.

15.00 De Lujbox.

Om te lachen en te gruwen.

15.30 Talenten van morgen.

Jonge onderzoekers.

16.15 Opgepast, val.

De recherche waarschuwt.

17.00 Journaal.

17.10 Landenspiegel.

Informatie en meningen uit de Bondsrepubliek.

18.00 Boney.

Misdaadserie met James Laurenson als Boney e.a. Een bus met toeristen is op weg in het binnenland. De chauffeur is net bezig om de mensen het spannende verhaal van de Kelly-bende te vertellen. Die plunderde hier vroeger onder leiding van hun aanvoerder Kelly die zich gestoken had in een zelfgesmeed ridderharnas.

19.00 Journaal.

19.30 Herkent u de melodie?

Vrolijke muzikale quiz met Ernst Stankovski.

20.15 Hij werd Hombre genoemd

Hombre, Amerikaanse speelfilm (1966) onder regie van Martin Ritt met: John Russell - Paul Newman, Dr. Favor - Fredric March, Grimes - Richard Boone, Jessie - Diane Cilento e.a.

21.45 Journaal.

21.50 Sportjournaal.

23.05 Over Hackepeter en de Koude Mamze!

Tv-spel van Konrad Hansen onder regie van Ilo von Janko met: Schatzi - Ise Pagé, Männe - Herbert Böttcher, Frau von Holle - Rita Mosch, Herr Hacke - Heinz Moog.

00.20 Journaal.

Duitsland 3

Kan. NDR 43, 59. WDR 45, 48, 50, 58.

NDR: 16.00 Opleiding van de opleiders. 16.30 Bedrijfseconomie. 17.00 Handelsengels. 17.15 ARD-adviseur: geld. 18.00 Sesamstraat. 18.30 Herh. studieprogramma's. 19.30 Geloven en denken. 20.00 Journaal. 20.15 Boekenjournaal. 21.00—22.30 Tv in de VS.

WDR: 16.30 Herhaling studieprogramma's. 18.30 Mens en arbeid. 19.00 Klaas Vaak. 19.05 God en de wereld. 19.45 Reg. nieuws. 20.00 Journaal. 20.15 Vor Ort. 21.00—23.00 Blood and sand, film (1940) van Rouben Mamoulian.

België

Kan. Ned. 25, 43, 44, 62. Fr. 28, 42, 52.

Nederlands: 14.00 Beentje buiten, toeristisch progr. 14.30 Eeuwige Rembrandt, speelfilm. 16.00 Zo zag ik het nooit (VU). 16.35 Natuurkunde is overal (VU). 17.05—17.45 Hoe word ik de computer de baas? 18.00 Kiri de clown. 18.05 De dwerg, avonturenfilm. 19.00 Een ander oog, doc. film. 19.10 Doorgaand verkeer. 19.45 Journaal. 20.15 De BB-quiz. 21.50 Geld, film met E. G. Marshall. 23.00 Journaal.

Frans: 16.30 Les mesbrudjies, tv-spel. 18.00 Spelprogr. 18.55 Voor de kleuters. 19.00 La p'tite semaine. 19.30 Reg. nws. 19.45 Journaal. 20.20 Dierenprogr. 20.45 La cuisine des anges, film. 22.25 De mémoire d'hormé. 23.10 Journaal.

Engeland

Kan. BBC 1 26, 51, 62. BBC 2 28, 33, 44, 55, 56.

BBC 1: 8.55 Gev. progr. 18.35 Morgan Pirat, speelfilm. 20.05 Dick Emery. 20.35 Petula Clark. 21.05 Kojak. 21.55 Journaal. 22.05 Match of the day. 23.05—00.05 Parkinson.

BBC 2: 14.15 Gev. progr. 20.10 The Pallisers. 21.05 Second house. 21.35 Face the music. 23.10 Journaal. 23.15—00.45 The swinger, speelfilm.

Frankrijk

1 kan. 6, 12. 2 kan. 21, 23. 3 kan. 24.

1: 19.45 Journaal. 20.15 Dierenleven. 20.30 Monsieur Bébé. 21.30 Histoires des gens. 23.00 Klassieke muziek. 23.30 Journaal. 2: 20.00 Journaal. 20.35 Nana Mouskouri. 21.35 Les rues de San Francisco. 22.25 Gev. progr. 23.15 Journaal. 3: 19.40 Homo sapiens. 20.35 Retour à Bahia. 21.30 Né pour le swing. 22.20 Journaal.

Toelichting

Buitenlandse televisieprogramma's

Hombre

D2/20.15: De blanke John Russell, bijgenaamd 'Hombre' (Spaans voor mens), leeft sinds jaren samen met de Apache-Indianen in hun reservaat. Hij heeft hun levenswijze overgenomen en kent hun problemen. Op een dag erft Russell een hotelletje in een godverlaten nest.

De dood van een burger

D1/22.05: Een 70-jarige Poolse immigrant is in New York getuige van de roofoverval op een oude vriend. Maar de politie noch zijn familie wil zijn verhaal geloven. Men houdt hem zelfs voor krankzinnig. Ten slotte ziet de oude man geen andere oplossing dan zelf op zoek te gaan naar de moordenaar.

Over Hackepeter en de Koude Mamzel

D2/23.05: Ze hebben een huisje buiten laten bouwen. Ze verzorgen hun tuintje. Maar het paar heeft wat erg krap gerekend. Aan het eind van de maand zijn er soms kastekorten, waarvan ze wakker liggen. Wat ligt meer voor de hand dan de twee kamers boven te verhuren. Een dame en een heer melden zich als huurders.

Advertentie

pittig

Komijne. Uiteráárd.
Maar de andere kaas ook hoor!
Proef maar.
Snelle snack bij avondtrek:
kaas uit het vuistje.

Hilversum 1

402 m/740 kHz. FM: 2 (87.70), 3 (87.85), 4 (88.20), 16 (91.75), 17 (92.10), 19 (92.60), 38 (98.40).

TROS

- 5.45 en 6.45 Weerbericht.
- 7.00 Nieuwsberichten.
- 7.02 Ontbijt-soos [5]
Met om: 7.30 Nieuws. 7.41 Aktua. 8.30 Nieuws. 8.36 Gymnastiek voor de vrouw.
- 9.00 Wegwezen, tips voor weekend-trips [5]
- 9.30 Tien-om, voor jonge luisteraars [5]
- 10.00 Aktua-sport, sport en muziek [5]
Met om: 10.30 Nieuws.
- 11.00 Hartje Amsterdam: mensen, meningen, muziek.
M.m.v.: Letty de Jong, Marcel Thielemans, Mieke Telkamp en de Leidse Sleuteltjes.

OV

- 12.16 Exportiviteiten.

TROS

- 12.26 Mededelingen voor land- en tuinbouw.
- 12.30 Nieuwsberichten.
- 12.41 Aktua.
- 13.00 Tross-country, Gerard de Vries [5]
- 14.00 Steiger - B [5]
M.m.v.: Jos Brink, Wim Koopman, Lucy Steyn en Wim Wama.
- 15.30 Nieuwsberichten.
- 15.33 Luister uit én thuis [5]
Groeten en wensen van militairen.
- 17.30 Nieuwsberichten.
- 17.32 Aktua.
- 18.00 Prometheus XIII (12).
Hoorspelserie door Paul van Herck.
- 18.21 Lichte grammofoonmuziek [5]
- 18.30 Nieuwsberichten.
- 18.41 Toeraktua, toeristische informatie.
- 19.00 Plaatvaeria door Jan Koopman [5]

● VARA

- 20.00 Graag of niet.
Microfoonbewerking van het blijspel Hobson's Choice van Harold Brighouse in de vertaling van Antoinette Westerling. Henry Horatio Hobson - Constant van Kerckhoven; z'n dochter Maggie - Eva Janssen; Vicky - Elly den Haring; Alice - Els Buitendijk; Willie Mossop - Harry Bronk; mevr. Hepworth - Tine Medema; Timothy Wadlow - Jo Vischer Sr.; Jim Heeler - Rien van Noppen; Ada Figgins - Joke Hagelen; dokter McFarlane - Jan Verkoren; Albert Prosser - Paul van der Lek; Fred Beenstock - Hans Karsenbarg. Regie - Jan C. Hubert.
- 21.55 Koloriet, veelkleurige muziek [5]
Door Harry Gaarenstroom.
- 22.30 Nieuwsberichten.
- 22.40 Evergreens van Irving Berlin [5]
- 23.05 Ach ja ... de jaren 50. En verder?
Samenstelling - Dick Slootweg, Willem van Beusekom en Co de Kloet. Presentatie - Hilde Smit.
- 23.55 Nieuwsberichten.

Dick Slootweg (l.) en Willem van Beusekom. VARA, 23.05 uur.

Hilversum 2

298 m/1007 kHz. FM: 9 (89.80), 13 (90.90), 15 (91.40), 26 (94.80), 27 (95.00), 28 (95.30), 40 (98.90). Vanaf 20.00 uur alleen FM.

● VARA

- 7.00 Nieuwsberichten en ochtendgymnastiek.
- 7.20 ZO [5] [5]
Voor alle kinderen die op zijn. Bel met Letty Kosterman en Herman Stok. Met om: 8.00 Nieuws. 8.11 Dingen van de dag. 8.23 Zo [5] gaat verder voor iedereen. Met Letty Kosterman, Herman Stok en Theo Eerdmans. Productie - Nelly Tiggelaar en Kees van Maasdam. Eindredactie - Co de Kloet. Om: 9.35 Waterstanden.
- 10.30 ZI, muziek- en informatieshow [5]
Ontspannen luisterprogramma met achtergrondinformatie, actualiteiten, sportnieuws, de weersverwachting, cabaret en muziek. Presentatie en muziek - Aad Bos. Eindredactie - Wim Kayzer. Productie - Willy Mos. Met om: 11.00 Nieuws. 12.00 Eigen Nieuwsdienst. 12.30 ZI-sport. Directe reportages, achtergrondverhalen, berichten en vooruitblikken. Samenstelling en redactie - Wim Hoogendoorn, Hilde Winninghoff, Peter van Brakel en Willem Ruis.
- 13.00 Nieuwsberichten.
- 11 In de Rooie Haan [5]
VARA's zaterdagmiddag café met veel hitwerk en actualiteiten. Bijdragen - Ger Ackermans, Jack Gadda, Dolf Koelbloed, Arend Pleket, Karel Roskam en Koos Zwart. Presentatie - Leonie van Bladel, Wil Bosboom, Nelly Frijda en Felix Meurders. Eindredactie - Jan Nagel.

NOS

- 15.00 Jazz - Michiel de Ruyter [5]
- 15.30 Gamma van alpha en bèta.
Nieuws uit de wereld van wetenschap en technologie.
Samenstelling - Gerton van Wageningen en Hans Knap.
- 16.00 Nieuwsberichten.
- 16.03 Gevolmachtigd, verzoekplaten [5]
Presentatie - Zoot. Redactie - Budh Khargi.
- 17.00 Harmonie en fanfare in Nederland en Europa [5]
Redactie en samenstelling - Meindert Boekel.
- 17.45 Voor blinden en slechtzienden.
Redactie - Jan Huyers en Gerard Rijper.
- 17.55 Mededelingen.
- 18.00 Nieuwsberichten.

● VARA

- 18.11 Dingen van de dag.
Actualiteiten.
- 18.20 Zendtijd politieke partijen: KVP.
- 18.30 De VARA feliciteert [5]
Verzoekplatenprogramma met onverwachte wendingen.
Presentatie en productie - Betty van der Laan, Hans Hamburger en Jany Bron.

TROS

- 20.00 Nieuwsberichten.
- 20.05 Aktua-special.
- 20.15 Verzoekplaten [5]
1. Suite voor ork. nr. 3, J. S. Bach, Orchestre de la Sarre o.l.v. Karl Ristenpart. 2. Concert voor fagot en ork. in Bes, KV 191, W. A. Mozart, Wiener Philharmoniker o.l.v. Karl Böhm, solist - Dietmar Zeman. 3. Concert voor piano en ork. in G, op. 58 nr. 4, Beethoven, USSR State Symphony Orch. o.l.v. Nesme Jarwi, soliste - Maria Grinberg. 4. Symfonie nr. 9 in e, op. 95, Dvorak, Berliner Philh. o.l.v. Rafael Kubelik. Aansl.: Concertagenda.
- 22.15 Om de kunst, kunstbriek [5]
Eindredactie - Wim Penders.
- 22.45 Klaviertuosititeiten, Hans Oudenaarden [5]
- 23.10 Aktua-klankbeeld.
- 23.30 Poëzie rond middernacht [5]
Met Ellen Vogel, Joop Stokkermans en Gerrit den Braber.
- 23.55 Nieuwsberichten.

© Voor toelichting zie pagina 27.

Hilversum 3

Van 9.00-18.00 240 m/1250 kHz.
Van 20.00-7.00 298 m/1007 kHz, van 7.00-7.00 188.2 m/1594 kHz.
FM: 3 (88.00), 5 (88.60), 17 (92.20), 25 (94.50), 31 (96.20), 33 (96.80), 35 (97.45), 39 (98.75), 43 (99.80).

Nieuwsberichten elk héél uur.

NCRV

- 6.00 Nieuwsberichten.
- 6.02 Klaar wakker.
Kirsten Klijnsma en Skip Voogd.
- 7.02 Kirsten Klijnsma en Skip Voogd [5]
- 8.02 Pers vers - Skip Voogd [5]
- 9.03 Tot uw dienst [5]
Klassieke muziek op uw verzoek. Samenstelling - Arie Roodenburg.
- 10.03 Muziek bij de koffie [5]
Presentatie - Peter Blom.
- 12.03 Drie tussen de middag [5]
Los vast. André van Duin met de Dik voor mekaar show, het telefoonspel Ik hoor ik hoor wat jij niet hoort, Eddy Becker en de combo Tonny Eyk (foto).

- 14.03 NCRV-jongerenfestival [5]
Vanuit Delft.
- 16.03 Nieuws- en sportshow [5]
Sport van vandaag met toppers van nu.

NOS

- 18.02 Joost mag niet eten.

NCRV

- 19.02 Discorama [5]
Productie - Jan van Dalen. Presentatie - Kirsten Klijnsma.
- 21.02 Elpee pop [5]
Skip Voogd en Henk Mouwe.
- 22.02 Strictly country style.
Samenstelling - Jo Eummelen.
- 22.30 Jazztime [5]
Samenstelling - Harm Mobach. Presentatie - Kirsten Klijnsma.
- 23.02 Sportshow [5]
Sport van vanavond afgewisseld met muziek voor het late uur.
- 00.02 Late date [5]
Presentatie - Peter Blom.
- 2.02-6.00 Bent u daar nog? [5]

Regionaal Noord-Oost

- 18.00 RONO-journaal. 18.30 Drents progr. 18.30 Fries progr. 19.00 Groninger progr. 19.30 Lichte muziek. 19.45-20.00 Sport.

Regionaal Zuid

- 19.00 ROZ-actueel. 19.10 Licht Limburgs. 19.45-20.00 Kazel-competitie.

Opel Kadett. Zuinig en zinnig.

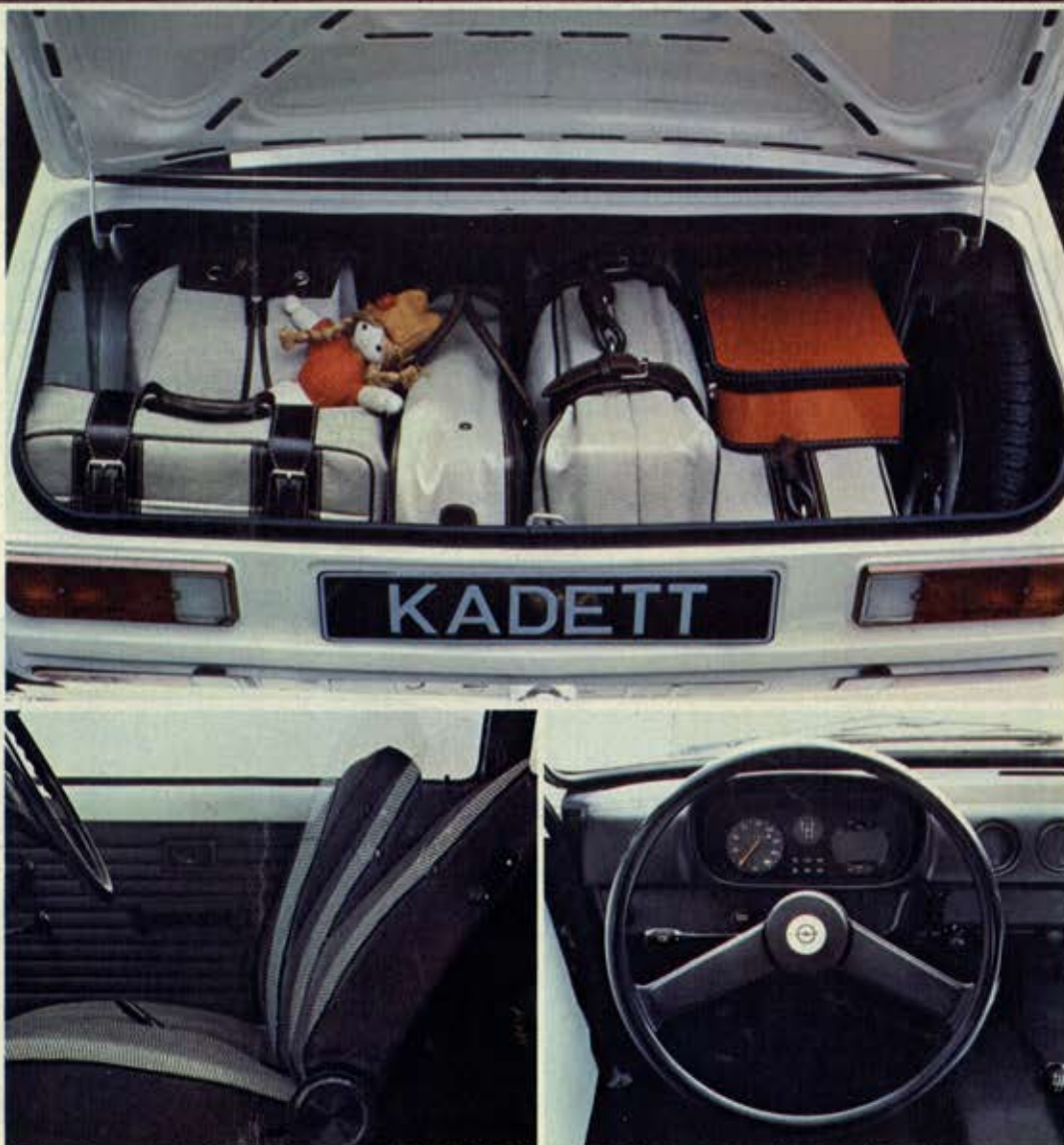
Kadett. De mooie manier om geld te besparen.

Elke comfortabele kilometer in de fraaie Kadett bespaart u geld. En 't leuke is dat je het steeds opnieuw merkt. Bij de benzinepomp bijvoorbeeld, waar je normaal i.p.v. super tankt. Want de Kadett N-motor met 52 Din-pk heeft geen enkele behoefte aan super.

Bovendien kom je minder vaak aan de pomp, want de Kadett vraagt in ruil voor z'n pittige prestaties weinig brandstof. En als een andere wagen na 5.000 km zijn normale servicebeurt nodig heeft, wacht uw Kadett daarmee tot 10.000 km. Dat bespaart u opnieuw tijd en geld. Denkt u na vele zorgeloze jaren Kadett rijden aan inruilen, dan wordt uw Kadett vele honderden guldens hoger getaxeerd dan vergelijkbare wagens.

En dat is logisch. Tenslotte is uw Kadett niet voor niets al 5 jaar achtereen Nederlands meest verkochte wagen. Door z'n ruimte, z'n veilige kooiconstructie, z'n vaste wegligging. Maar vooral door z'n spreekwoordelijke spaarzaamheid.

Opel heeft de beste auto voor u.

Wie maakt het van de maand?

Scheepjes bestaat 175 jaar. En dat betekent natuurlijk feest. 'n Groot handwerkfeest voor heel Nederland. Wie doet er mee? Laat uw fantasie z'n gang gaan. En ding mee naar één van de vele schitterende prijzen.

'n Fabrutsel. Wat is dat eigenlijk?

Laten we het kort stellen: ú bent degene die bepaalt wat een fabrutsel is. 't Moet leuk zijn. Origineel. En mooi. De keuze van materiaal is vrij, maar er moet wel wol of garen in verwerkt zijn.

Haken, breien, alles mag en alles kan. En waar 't op lijkt? Op een dier misschien. Of op de lente. Op een blik perziken of een afgebrand kasteel. Of gewoon op niks. U bepaalt zelf wat 't gaat worden. Laat uw creativiteit maar werken. Als 't resultaat maar naar uw zin is. Als proef op de som lieten we een aantal vrouwen fabrutsels maken. Het resultaat ziet u op de pagina hiernaast.

Iedereen kan meedoen. Er zijn drie categorieën en drie wedstrijdperiodes.

Voor alle eerlijkheid hebben we de wedstrijd in drie categorieën verdeeld.

Van 0 t/m 12 jaar, van 13 t/m 17 jaar en daarboven tot 100 jaar en ouder. Zo heeft iedereen zijn kans. Een deskundige jury beoordeelt de inzendingen.

Drie maanden lang hebt u iedere keer weer de kans om schitterende prijzen te winnen, zoals draagbare tévé's, radio-cassetterecorders, vouwfietsen, droogtrommels, platenspelers, tafeltennistafels, enzovoorts, enzovoorts.

Iedere 1e van de maand oktober, november en december begint er een nieuwe ronde.
Met nieuwe prijzen.

Kansen te over!

Altijd prijs.

Is het niet een van de talrijke hoofdprijzen, dan krijgt u altijd nog het hier afgebeelde luxueus uitgevoerde „Grote Scheepjes Jubileum-Spel” als beloning voor uw deelname. Een spannend familiespel voor de komende lange winteravonden.

Uw deelnameformulier ligt in de winkel klaar.

Dus niet gedraald en naar de winkel! Mocht er in uw directe omgeving geen Scheepjeswolwinkel zijn, bel dan even 08385-19111 tst. 123 of schrijf een briefkaartje aan „175 jaar Scheepjeswol”, Veenendaal en vraag om een deelnameformulier.

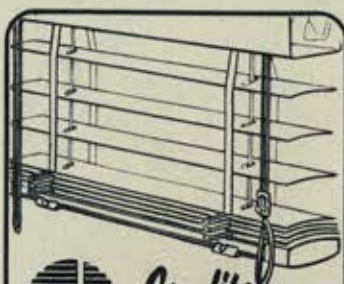

fabrutsel

Prachtige prijzen voor de meest
originele inzendingen, drie maanden lang
iedere keer opnieuw!

Doe mee met
de Grote Scheepjes
Handwerkwedstrijd
voor jong & oud.
(Alles kan. Alles mag.)

Sunlite
jaloerieën
voor halve winkelprijs
Bek nu dat enorme prijsvoordeel

een jaloerie van 1e kwaliteit hard gemoffeld
aluminium, 200 cm breed en
160 cm hoog, kost in de winkel
f175.-

bij Sunlite **85.-**

130 cm breed en 140 cm hoog
kost in de winkel
f112.-

bij Sunlite **56.-**

- 18 moderne kleuren
- 5 jaar schriftelijke garantie

• in iedere maat te leveren

Zend mij gratis
uitgebreide documentatie over
Sunlite jaloerieën-organisatie
zonneschermen, Veranda's in open
en gesloten en hangen als drukwerk.

SHOWROOM EN VERKOOPSTUUR
Callewaert 344 - tel. 040 27-2411
5713 ZH
Boulevard 11A - tel. 040 27-2411
5713 ZH

NAAM

STRAAT

PLAATS

V21

TEKENEN

kunt U ook!

Gezellig thuis tekenen
leren in uw vrije tijd. Als
liefhebber of voor uw
toekomst. Sinds 1939
geven wij schriftelijk
tekenonderwijs met
fantastische
resultaten.

Kies uit diverse opleidingen:
VRIJ-TEKENEN • FIGUUR-
TEKENEN • ANATOMIE •
MODE-TEKENEN •
PORTRET-TEKENEN •
TEKENEN VOOR
KINDEREN (spec.
opleiding voor
kinderen van
8-14 jaar) • enz.
Lage lesgelden.

Stuur mij geheel
vrijblijvend Uw
gratis prospectus

BON

NAAM

ADRES

WOONPLAATS

**NEDERLANDSE SCHOOL
VOOR TEKENONDERWIJS**

Redactiepost 20-30x POSTBUS 34 GRONINGEN

Hoe kom je als spaarder daár nou aan:

35% Rijkspremie- belastingvrij?

Gewoon. Met Spaareffecten.

Spaareffecten, wat zijn dat? Spaareffecten
zijn eigenlijk een soort aandelen. Wie Spaar-
effecten koopt, neemt deel in een beleggings-
fonds - een uitgekiend pakket beleggingen
in ondernemingen, obligaties, onroerend goed
en grond.

Zo wordt uw geld zorgvuldig belegd.
Zo veilig als 't maar kan.

Voor wie zijn ze bestemd? Voor iedereen
tussen de 21 en 60, die in 1973 een belastbaar
inkomen had van maximaal 25.000 gulden.
En die wil sparen op wat langere termijn.

Bijvoorbeeld voor de eerste aanbetaling op
een eigen huis.

Wat is het bijzondere van Spaareffecten?
Ten eerste hebt u recht op liefst 35% Rijks-
premie. Ten tweede kan de waarde van uw
Spaareffecten aardig stijgen. Ten derde krijgt
u, als 't even kan, elk jaar dividend
uitgekeerd. En dat alles belastingvrij en wel.

Natuurlijk kunt u uw Spaareffecten altijd
verkoopen, maar die Rijkspremie verdient
u pas als u ze een aantal jaren vasthoudt.

Hoe zit dat precies? Een Spaareffect koopt
u al voor ongeveer 100 gulden. Over een
maximum van 250 gulden die u per jaar in
Spaareffecten belegt, geeft het Rijk een
spaarpremie van 35%. Die premie wordt
uitgekeerd nadat u de Spaareffecten
6 kalenderjaren in bezit hebt gehouden.

Doen man en vrouw mee, dan krijgen ze
natuurlijk allebei de belastingvrije
spaarpremie.

En als u een eigen huis koopt? Dan kunt u -
als u dat wilt - uw Spaareffecten verkopen
voor de eerste aanbetaling. En in dat geval
krijgt u die Rijkspremie van 35% over de
Spaareffecten die u op dat moment minstens
2 jaar hebt.

Wilt u meer weten? Stuur dan de bon even
op. En u krijgt een duidelijke folder in
de bus.

Vul in! Knip uit! Stuur op!

Bon

 voor meer inlichtingen.

Dat klinkt goed. Stuur mij uw folder met alle
inlichtingen over Spaareffecten.

Mevrouw/mejuffrouw/de heer:

Adres:

Plaats:

Invullen, uitknippen en versturen in dichte envelop,
die u zonder postzegel adresseert aan: Spaareffecten,
Antwoordnr. 51 Den Haag.

Geef mij maar
Spaareffecten.

Een publicatie van het Ministerie van Sociale Zaken
ter bevordering van het sparen in ons land.

Een voorouderbeeldje uit Nieuw Guinee.

Openbaar kunstbezit: volkskunst in een nieuw museum in Groningen

N1/22.05: Openbaar kunstbezit houdt zich vanavond op de buis met volkskunst bezig. Dat doet Openbaar kunstbezit via de radio trouwens al wekelijks sedert begin september, en dat zal nog tot half november op de woensdagavonden zo doorgaan. De aanleiding tot deze explosie van volkskunst via speaker en buis heeft te maken met het Volkenkundig Museum Gerardus van der Leeuw, van de Rijksuniversiteit van Groningen, adres: Oude Kijk in 't Jatstraat 104, Groningen. Om misverstand te voorkomen: dat museum is nog niet open. Dat gebeurt pas volgend jaar. Men is thans met de inrichting bezig. Een zeer omvangrijk werk, als men de omvang van de hier uit te stallen collectie volkskunst in aanmerking neemt. Het begon eigenlijk allemaal met prof. dr. Th. van Baaren, in 1952 als godsdiensthistoricus naar Groningen gekomen. Hij was het, die zijn uitzonderlijke particuliere collectie volkskunst in 1968 aan de Groningse universiteit schonk, met name om die voor meer mensen toegankelijk te kunnen laten zijn. De collectie is sedertdien enorm uitgebreid, bij voorbeeld omdat de gemeente Leeuwarden zijn 600 voorwerpen uit onze voormalige Oost aan de collectie Van Baaren toevoegde, terwijl Deventer zijn complete verzameling van het inmiddels opgeheven Tropisch Landbouwmuseum aanbood. Openbaar kunstbezit meende, aan de hand van de even kostelijke als omvangrijke verzameling van het Volkenkundig Museum Gerardus van der Leeuw-in- oprichting boeiende radio- en televisieprogramma's te kunnen maken. Een terecht oordeel

Voor haar eerste programma koos Sonja Barend Pierre Kartner, de man die de hits uit zijn mouw schudt, Jasperina de Jong, de perfectioniste en Peter van Straaten, die niet in liedjes maar in tekeningen uitdrukt wat hij te zeggen heeft.

Er wordt deze winter wat afgepraat op de buis, ook bij Sonja Barend

N2/21.40: 'Het komende winterseizoen zal stijf staan van de praatprogramma's,' zei Koos Postema onlangs. Hij krijgt gelijk, geloven we. Wie praat er niet met gasten deze maand? Behalve Koos met zijn eigen programma Een groot uur: u, is er Ad Langebent met zijn programma Héél de mens, voorts Willem Duys, Aad van den Heuvel, ene Henk van der Meijden, afgelopen vrijdag het eerste programma van Ischa Meijer en vanavond dan Sonja's avonds. Elke vier weken — op

de zondagavond — zal Sonja Barend van gedachten wisselen met drie sterk uiteenlopende persoonlijkheden, die over hun leven en hun werk vertellen. 'Kortom over alles wat boeiend is,' zegt Sonja. 'Wij nemen dit eerste van totaal acht programma's op met een klein publiek in Studio Concordia in Bussum. Mijn eerste gasten zijn Jasperina de Jong, Vader Abraham en Peter van Straaten, de tekenaar van de strip Vader en zoon. Ja, inderdaad uiteenlopende persoonlijkheden, maar die wel raakvlakken hebben. Ik ben b.v. met Jasperina de Jong naar een Vader Abraham Show geweest.

Noch Jasperina, noch ik hadden ooit een programma van hem gezien en ik moet je zeggen het is verbazingwekkend te zien hoe zo'n man zijn publiek bespeelt.'

Leven aan boord van een kernonderzeeboot is geen lolletje

N2/19.30: Deze BBC-documentaire laat u het leven aan boord van een Polaris-onderzeeër zien. Stelt een normale onderzeeër al hoge eisen aan de bemanning, een kernonderzeeër stelt bijna onmogelijke eisen. Twee of drie maanden achter elkaar onder water: de bemanning, op twee of drie mannen, weet niet waar het schip zich bevindt. Geen nieuws van thuis, geen havenbezoek en geen frisse lucht. Een benauwende mannen-gemeenschap, verantwoordelijk voor het eventueel hanteren van het gruwelijk wapen, de nucleaire Polarisraket. En in twee landen ter wereld twee mannen aan de 'rode knop', die de vernietigings-apparaat in werking kan stellen. Een enge, angstaanjagende gedachte. Deze 'garantie voor de vrede'.

De Wolfenman en zijn familie gaan tot actie over

N1/21.10: Er is een nieuwe rijks-weg gepland, waarvoor het volkstuincomplex waar ook Otto Atsma zijn tuintje heeft moet wijken. Bij wijze van compensatie mag Otto kiezen tussen een financiële vergoeding of een nieuw lapje grond onder Haarlem. Otto is niet van plan zich neer te leggen bij de manier waarop onder het mom van economische belangen maar naar willekeur wordt omgesprongen met de belangen van de individuele burgers. Hij vraagt zijn kinderen om hulp. Maar van actievoeren komt weinig.

Piet Hendriks als de Wolfenman.

Nederland 1

Kan. 4 - 5 - 6 - 7 - 29 - 33 - 39 - 50 - 51 - 53 - 57.

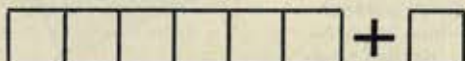
- 11.00—12.00 Eucharistieviering
in kerk H. Martelaren van Gorkum, Den Haag.
- 14.00 Engels voor 't bedrijfsleven (0). TELEAC
- 14.30—15.00 Natuurkunde (7).
- 15.30 Journaal. NOS
- 15.32 Programma met de muis.
- 15.55 De witte steen.
Met: Fia - Julia Hede; Hampus - Ulf Hasseltorp.
- 16.20 Muziek om naar te kijken.
The Academy of St. Martin-in-the-Fields o.l.v.
Neville Marriner: Verklärte Nacht, Schönberg.
- 16.55 Voetbal- en toto-uitslagen.
- 17.00—17.32 Vesper ☒ IKOR
vanuit de Ned. Hervormde kerk te Kortenhoef.
Voorganger - Mr. A. Kist. Aansl.: Wilde ganzen.

18.00 IKOR

- 18.25 Woord voor woord.
- 18.30 Paulus de boskabouter. NOS
- 18.35 Meester Maesius ©
Serie met Willy van Heesvelde als Maesius.

19.00 NOS

- 19.00 Journaal.
- 19.05 Studio Sport.
Met om ca. 20.00 de lotto.

20.00 NOS

- 20.20 1 op zondag.
Waarin verteld wordt van menselijke lotgevallen die illustratief kunnen zijn voor de grotere ontwikkelingen van onze tijd. Eindredactie - Henk Suër.

21.00 NOS

- 21.10 De Wolfenman ©
Serie van Dick Walda. Met: Otto - Piet Hendriks; Martha - Mary Smitschuysen; Annie - Maria de Booy; Gerard - Chiem van Houweninge; Jacob - Bernard Droog.
- 21.40 Panoramiek.
Eindredactie - Klaas Jan Hendriks.

22.00 NOS

- 22.05 Nasema Karibu ©
Wees welkom, film in het kader van Openbaar kunstbezit. Regie - Ria Dohmen.
- 22.45 Beeldspraak - extra.
Gewijd aan de Stichting Gaudeamus en The International Society for Contemporary Music.

23.00

- 23.10 Journaal.

Nederland 2

Kan. 27 - 31 - 32 - 45 - 47 - 49 - 53 - 54 - 56 - 60.

- 18.15—18.45 Gemeenteraad (9).

- 18.52 Vooraf ☒ NOS
Informatie schooltelevisie.

- 18.55 Paulus de boskabouter.

19.00 AVRO

- 19.00 Journaal.
- 19.05 't Is kinderboekenweek.
Karel van der Graaf interviewde bekoonde schrijvers en één van hen, Jaap ter Haar, praat met de schrijfster Astrid Lindgren.

- 19.30 Polaris-önderzeeboten ©
Documentaire van de BBC.

20.00 AVRO

- 20.15 Hier Parijs, hier Jan Brusse.
- 20.25 Columbo ©
Serie met vanavond: De dood helpt een handje. In de hoofdrollen: Columbo - Peter Falk; Kennicutt - Ray Milland; mevr. Kennicutt - Patricia Crowley; Brimmer - Robert Culp.

21.00 AVRO

- 21.40 Sonja 's avonds ©
In Studio Concordia te Bussum praat Sonja Barend met cabaretière Jasperina de Jong, zanger-componist Pierre Kartner en tekenaar Peter van Straaten. Regie - Pieter Verekamp. (Zie pag. 8 e.v.)

22.30 Zendtijd Humanistisch Verbond.

- Een andere wereld. Ontwikkelingshulp geven is een nobel werk, maar wie de resultaten kent, heeft toch zijn twijfels. In een Peruviaans Indianendorpje werden de goede blanke daden geteld en werd De andere wereld een film vol twijfels.

- 22.50 Journaal.

Toelichting

Zie voor meer toelichting pagina 35

Meester Maesius

N1/18.35: Maesius moet het in een duel opnemen tegen de sterkste soldaat van de belegeraars. Als wapen heeft hij niets anders dan een blaasbalgje met het bedwelmende poeder. Maar dat is dan ook afdoende. De vijand trekt zich terug en Maesius is de grote held van Zarrer. Leerling-chirurgijn Geersaert, die graag aan deuren luistert, is achter het bestaan van het geheime poeder gekomen. Hij ziet kans om de formule in handen te krijgen en met het poeder, dat hij nu kan maken, verdooft hij zijn meester. Vervolgens stopt hij hem in een zak en gooit hem een eind buiten de stad in een ravijn. Voorwaar, het ziet er niet rooskleurig uit voor Maesius.

Columbo

N2/20.25: Columbo vanavond terug op uw scherm. Weliswaar met een herhaling van een eerder (op 13 mei 1972) uitgezonden aflevering, maar de vele fans van deze nonchalante politiemans zullen daar niet eens erg veel bezwaar tegen hebben. Het blijft boeiend hem bij zijn speurwerk te volgen. Ditmaal gaat het om een moord op de jonge vrouw van een schatrijke krantenmagnaat. Een detectivebureau heeft namens de rijkarda de gangen van diens vrouw gevolgd. Het bureau vertelt de magnaat dat er niets op het gedrag van zijn echtgenote valt aan te merken, hetgeen niet helemaal juist is. Er is chantage in het spel en inspecteur Columbo krijgt handen vol werk.

Duitsland 1

Kan. 2 - 9 - 24 - 32 - 41 - 46 - 53.

- 9.15 Nieuws. 9.20—10.05 Buitenlandjournaal.
- 10.45 ARD-adviseur: school/beroep.
- 11.30 De vuurrode speel-mobiel.
Voor de kinderen.
- 12.00 Internationale Frühschoppen.
Gastheer - Werner Höfer.
- 12.45 Journaal.
Aansl.: Spiegel van de week.
- 13.15 Regionaal magazine.
- 14.30 Een plaats onder de zon.
Europastad Würzburg in dienst van de Westduitse televisieloterij.
- 14.45 Black Beauty.
Serie voor de jeugd.
- 15.10 Dansen.
WK formatiedansen voor amateurs in Düsseldorf.
- 16.40 Met de camera erbij.
De verkeersopstopping. Twee filmtams o.l.v. Peter Rosinski registreerden hoe elk jaar op het hoogtepunt van het toeristenverkeer op het stuk Autobahn München-Salzburg een verkeerschaos ontstaat en wat daarvan de gevolgen zijn.
- 17.25 Sam.
De geschiedenis van een Engelse mijnwerkersfamilie in de jaren dertig, dit keer over de moeilijkheden door de mijnsluiting en door de dood van Sams moeder.
- 18.15 Journaal.
- 18.18 Sportjournaal.
- 19.00 Wereldspiegel.
- 19.30 Sportjournaal.
- 20.00 Journaal.
- 20.15 Zes maal Amsterdam ©
Een paar feiten uit het leven van een beroemde stad door Thilo Koch en Peter Otto.
- 21.00 Het Pruisische huwelijk ©
Tv-spel van Helmut Käutner naar het toneelstuk 'Pruik en zwaard' van Karl Gutzkow onder regie van Helmut Käutner met koning Friedrich Wilhelm I - Carl Raddatz, koningin Sophie Dorothea - Dagmar Altrichter, prinses Wilhelmine - Claudia Butenuth, kroonprins Friedrich - Gerd Böckmann e.a.
- 22.45 Journaal.

Duitsland 2

Kan. 21 - 24 - 29 - 33 - 35 - 37.

- 10.15 Jugoslavijo, dobar dan ☐
Voor Joegoslaven en Duitsers.
- 11.00 Het goud op de Kraalenberg.
Serie voor de jeugd.
- 11.30 Weekkroniek.
- 12.00 Concert op zondag.
Uw muzikale wens: operette-melodieën met Sylvia Geszty, Ingeborg Hallstein, Gundula Janowitz, Dagmar Koller, Anna Moffo, Waldemar Kmentt, René Kolo, Rudolf Schock e.a.
- 12.50 Actuele vragen.
- 13.00 De draaischijf.
- 13.35 In het rijk van de wilde dieren.
De terugkeer van de zalmen.
- 13.55 Kli-kla-klawitter.
Voor de kleuters.
- 14.25 Op zoek naar Adam.
Over goden en woorden.
- 14.55 Journaal.
- 15.00 Feiten.
Waargenomen in onze omgeving.
- 15.30 Das Fräulein von Barnhelm ☐
Duitse speelfilm (1940) onder regie van Hans Schweikart met: Minna von Barnhelm - Käthe Gold, majoor von Tellheim - Ewald Balser, Franziska - Fita Benkhoff, Just - Paul Dahlke e.a.
- 17.00 Sportjournaal.
- 18.00 Journaal.
- 18.05 Actie Zorgenkind.
- 18.10 Bonanza.
De vijf ingeslotenen.
- 19.00 Journaal.
- 19.15 Dagboek R.-K. Kerk.
- 19.30 Avontuur wildernis.
Dodelijke savanne.
- 20.00 Derrick ©
Misdaadserie van Herbert Reinecker met Horst Tappert als hoofdinspecteur Derrick e.a.
- 21.00 Journaal.
- 21.15 Geboortencijfers en staatsbelang.
Gronden en achtergronden van bevolkingspolitiek.
- 22.00 Jonge kunstenaars musiceren.
Werken van Rich. Strauss, Jos. Haydn en Camille Saint-Saëns.
- 23.00 Journaal.

Duitsland 3

Kan. NDR 43, 59. WDR 45, 48, 50, 58.

- NDR: 16.00 Herhalingen. 16.30 The fugitive, serie ☐ 17.15 Hit-makers. 18.00 Sesamstraat. 18.30 De auto. 19.15 Kunst van de Russische revolutie 1917—1928. 20.00 Journaal. 20.15 Bioscoop-journaal uit 1934 ☐ 20.35 Milva zingt. 21.35 Jiddische verhalen. 21.55—22.40 Sport.
- WDR: 17.00 De sjaal, misdaadspel van Francis Durbridge (4) ☐ 17.45 Voor de kinderen ☐ 18.00 Postbus 10.19.50. 18.15 ARD-adviseur: geld. 19.00 Klaas Vaak. 19.05 Reg. nieuws. 19.15 Copyright, magazine. 20.00 Journaal. 20.15 Onvoor-zien. 21.00 Portret van Chi Coltrane. 21.30 Haute cuisine (3). 21.45 Herman Kesten. 22.15 Nws.
- België**
Kan. Ned. 25, 43, 44, 62. Fr. 28, 42, 52.
- Nederlands: 15.00 Mac en Leah, film. 15.10 Binnen en buiten, gev. progr. 17.15—18.05 Portret Pablo Casals. 18.15 Kiri de clown. 18.20 Het meisje van de tv, serie. 18.45 Van pool tot evenaar, quiz. 19.45 Journaal. 20.00 Sportweekend. 20.40 De Waltons, serie. 21.30 Openbaar kunstbezit, niet Europese kunst. 22.25 Journaal.
- Frans: 14.00 The Virginian. 15.15 Visa voor de wereld. 17.20 Carrefour 17. 18.00 Follies, Rolling Stones. 18.40 Voor de kleuters. 18.45 Sport. 19.30 Reg. nws. 19.45 Journaal. 20.20 A vous de jouer, Milord. 21.15 Grande batailles. 22.10 Rimes et raison. 23.00 Journaal. 23.10—23.55 Dossier commune.
- Engeland**
Kan. BBC 1 28, 51, 62. BBC 2 28, 33, 44, 55, 56.
- BBC 1: 9.00 Gev. progr. (waarin speelfilm Hard to handle ☐). 19.25 The Brothers. 20.15 The westerner, speelfilm ☐ 21.50 Journaal. 22.00 Omnibus. 23.05—23.35 Tony Jarvis.
- BBC 2: 15.55 Gev. progr. 19.25 World about us. 20.15 Cabaret. 21.00 Muziek van Ives. 22.00 Cheri. 22.40 Network. 23.10 Journaal. 23.15—24.00 Open door.
- Frankrijk**
1 kan. 6, 12. 2 kan. 21, 23. 3 kan. 24.
- 1: 19.45 Journaal. 20.15 Sport. 20.45 La dolce vita, speelfilm. Aansl.: Journaal. 2: 20.00 Journaal. 20.35 Kunstrubriek. 21.35 Une ville en France. 22.35 Journaal. 3: 19.40 Hawkins, serie. 20.35 Gev. progr.

Toelichting

Buitenlandse televisieprogramma's

Derrick

D2/20.00: Herbert Reinecker, auteur van talloze misdaadspelen en van de serie 'De commissaris', kortom een man van een duizelingwekkende produktiviteit, had blijkbaar toch nog een paar vrije uurtjes over. Vanavond start ten minste een nieuwe misdaadserie van deze onverwoestbare schrijfmachine. Het is min of meer een nevenprodukt van 'De commissaris', want hoofdpersoon is hoofdinspecteur Derrick, die werkt in hetzelfde gebouw van de Münchense recherche, waar commissaris Keller de misdaad geselt. Hij wordt trouw terzijde gestaan door inspecteur Harry Klein, u welbekend als vroeger assistent van Keller.

Zes maal Amsterdam

D1/20.15: De faam van het Amsterdam van nu is langzamerhand tot de verste aardhoeken doorgedrongen. In deze documentaire worden van de vele gezichten van deze beroemde stad er zes belicht. De haven, de Jordaan, Amsterdam als pleisterplaats voor de jeugd uit alle delen van de wereld, Amsterdam als artistiek centrum, de Bijlmermeer en het arbeidsterrein van Han Lammers, de stadsontwikkeling.

Het Pruisische huwelijk

D1/21.00: Aan het hof van Friedrich Wilhelm I van Pruisen smeedt men ambitieuze politieke huwelijksplannen. Prinses Wilhelmine moet koningin of keizerin worden door een huwelijk in Engeland of Oostenrijk. Maar de prinses zelf houdt van de kroonprins van het kleine vorstendom Bayreuth, die door haar broer naar Berlijn is gestuurd, naar het hof van de 'soldatenkoning'. Wat hij daar beleeft vertelt dit spel.

Advertentie

Hilversum 1

402 m/740 kHz. FM: 2 (87.70), 3 (87.85), 4 (88.20), 16 (91.75), 17 (92.10), 19 (92.60), 38 (98.40).

KRO

- 6.45 Weerbericht.
- 8.00 Nieuwsberichten.
- 8.10 Overweging: Pater A. Verschure.
- 8.15 Badinerie, klassieke muziek [5]
- 9.00 Nieuwsberichten.
- 9.10 Waterstanden.
- 9.15 Laudate, werken van J. S. Bach [5]
- 10.00 Eucharistieviering in St. Michielsgestel.
- 10.45 Kruispunt special.
- 11.00 Nieuwsberichten.
- 11.02 Koffieconcert door het Residentieorkest [5]
- 12.00 Kruispunt, kerk en samenleving.
- 12.30 Nieuwsberichten.
- 12.40 Echo.
- 12.50 Buitenlands commentaar: Henk Neuman.

NOS

- 13.00 Zondagmiddag-ouverture [5]
Met o.m.: Der Zigeunerbaron van Joh. Strauss.
- 14.30 Concerten op de zondagmiddag [5]
Rotterdam Filh. Ork. o.l.v. Edo de Waart m.m.v. Hans Dercksen, piano, Harro Ruijsenaars, cello, Gerrit Oldeman, altviool. 1. 1ste pianoconcert, Beethoven. 2. Don Quixote, R. Strauss. In de pauze om: 15.15 Adempauze, cultureel magazine.
- 16.20 Aspecten van de kamermusiek [5]
t. Uitnemend Kabinet IV.

CVK

- 17.00 Kerkdienst in de Geref. Oosterkerk, Enschede.
- 18.00 Uitgesproken, magazine.

IKOR

- 18.30 Zingt het voorbedachte lied.

NCRV

- 19.00 Zondagavondzang [5]
- 19.15 Meeluisteren over de eeuwen heen.
- 19.30 Nieuwsberichten.
- 19.35 Orgelconcert door Gregor Klaus.
- 20.10 Poërama, poëzieprogramma [5]

AVRO

- 20.30 In de kaart gespeeld [5]
1. Allegro uit pianoconcert nr. 1 in bes, op. 23, Tsjaikowski, Gregor Sokolow. 2. Wiegeliid, Tsjaikowski, Elisabeth Coymans, alt. 3. Gopak uit Mazepka, Tsjaikowski, Londens Symfonieorkest. 4. Duet van Odabella en Foresto uit Attila, Verdi, Christina Deutekom, sopr. 5. Judex uit Mors et Vita, Gounod, Massed Brassbands. 6. Ainsi que la brise légère uit Faust, Gounod, Nicolai Gedda, tenor, Boris Christoff, bas, Liliane Berton, sopr. 7. Overture Zampa, Hérold, New Philharmonia Orch. 8. Variaties over een Russisch thema op. 6, Franchomme, Anner Bijlma, violoncel, Jacques Holtman en Richard Kilmer, viool, Joke Vermeulen, altviool, Anthony Woodrow, bas. 9. Allegro uit sonate nr. 1 in f, op. 2, nr. 1, Beethoven, Claudio Arrau, piano. 10. Andante uit symfonie nr. 5 in c, op. 67, Beethoven, Berliner Philh. o.l.v. André Cluytens. 11. Caprice voor viool-solo op. 1, nr. 5, Paganini, Cornelia Vasile. 12. Juhel Juhel der Wein ist da uit Die Jahreszeiten, Haydn, Wiener Singverein. 13. Allegro uit klarinetconc. in G, Molter, Georgina Dobrée. 14. She farò senza Euridice uit Orfeo, Gluck, Grace Bumbrey, mezzo. 15. Allegro uit altvioolconcert in G, Telemann, Simon Streatfield. 16. Canta in Prato, Vivaldi, Anna Maria Bondi, sopraan.
- 22.30 Nieuwsberichten.
- 22.40 Radiojournaal.
- 22.50 Vanavond laat nieuws.
Commentaar en achtergrondinformatie.
- 23.20 Vanavond laat sport [5]
- 23.55 Nieuwsberichten.

Hilversum 2

298 m/1007 kHz. FM: 9 (89.80), 13 (90.90), 15 (91.40), 26 (94.80), 27 (95.00), 28 (95.30), 40 (98.90). Vanaf 20.00 uur alleen FM.

VARA

- 8.00 Nieuwsberichten.
- 8.10 Dingen van de dag - sportief.
- 8.15 Weer of geen weer [5]
Programma van Bert Garthoff en Leo de Beer. Met om: 8.27 Vier eeuwen haring en wittebrood. 8.45 Bomen over bomen in omroep-land. 9.00 Sportmededelingen. 9.05 Dr. Fop. I. Brouwer. 9.18 Mooi Meyendel. Verder muziek en het weer door Gerrit.

HV

- 9.30 Zit er wat in?, woorden en muziek.

IKOR

- 10.00 Korte kerkdienst met kinderen [5]
- 10.30 Aansluiting gevraagd...
Over de moeilijkheden van mensen die uit de psychiatrische inrichting komen.

AVRO

- 12.00 Muzikaal onthaal [5]
M.m.v. de Karina's, Bobby Dixon en Jan Verwey.
- 13.00 Nieuwsberichten.
- 13.10 De toestand in de wereld: G. B. J. Hiltermann.
- 13.19 Radiojournaal.
- 13.30 Delta, muziek en informatie [5]
- 14.00 Russische liederen, Nicolai Gedda, tenor [5]

NOS

- 14.30 Voor de buitenlandse werknemers.
Met om: 14.30 Turkije. 15.00 Spanje. 15.30 Marokko. 16.00 Italië. 16.20 Joegoslavië. 16.40 Griekenland. 16.50 Portugal.

VARA

- 17.00 VARA-klassiek, Concerten uit studio I (3) [5]
Nederlands Vocaal Ensemble o.l.v. Marinus Voorberg m.m.v. Rudolf Jansen, piano. 1. Laet ons nu al verblyden. Belle. 2. Tu as tout seul, Sweelinck. 3. Gebet, Schubert. 4. Ständchen, Schubert, soliste - Ammy Oolders. 5. Die Nachtigall, Mendelssohn. 6. Frühzeitiger Frühling, Mendelssohn. 7. Trost, Regger. 8. Es war ein Mädchen, jung an Jahren, Peppinger. 9. Im Maien, Distler. 10. Cantique de Jean Racine, Fauré. 11. Nicolette, Ravel. 12. Canto de Diavoli, Heppener.
- 17.55 Mededelingen.
- 18.00 Nieuwsberichten.
- 18.15 Dingen van de dag.
- 18.20 Twee jongens en een gitaar [5]
Edwin Rutten - Hans Hollestelle.
- 18.30 Boemerang.
Wegwerpprogramma, met kritische commentaren over het doen en laten van krant, radio en tv. Vanavond - is het nu uit met de vertrossing in Hilversum.

NOS

- 19.00 Nieuwsberichten.
- 19.07 Internationaal spectrum.
- 20.00 Muziek uit het NOS-archief.
- 20.30 Gastcollege: Prof. dr. E. v. d. Velde.
- 21.15 Muziek kent geen grenzen in Sénégal [5]
- 21.45 De president is dichter.
Literair portret van Léopold S. Senghor.
- 22.20 Van ta-ta tot totale taal, taalrubriek.
- 22.30 Over musici gesproken.
- 23.00 Repertorium: Strawinsky [5]
1. Introitus (in memoriam T. S. Eliot), Radio Kamerorkest o.l.v. Peter Keuschnig m.m.v. Klein Omroep Mannenkoor. 2. Cantata, Radio Kamerorkest en Klein Omroep Vrouwenkoor o.l.v. Peter Keuschnig, Marilyn Tyler, sopr., F. X. Lucassovsky, tenor. Intermezzo, Klein Omroepkoor o.l.v. Anton Krelage. 3. Dances concertantes, Radio Kamerorkest.
- 23.55 Nieuwsberichten.

© Voor toelichting zie pagina 35.

Hilversum 3

Van 9.00-18.00 240 m/1250 kHz. Van 20.00-7.00 298 m/1007 kHz. van 7.00-20.00 188.2 m/1594 kHz. FM: 3 (88.00), 5 (88.60), 17 (92.20), 25 (94.50), 31 (96.20), 33 (96.80), 35 (97.45), 39 (98.75), 43 (99.80).

Nieuwsberichten elk héél uur.

AVRO

- 6.00 Nieuwsberichten.
- 6.02 Als je niet opstaat dan blijf je maar liggen.
- 7.02 Ko de boswachter show [5]
- 8.02 De hit-visser - Ad Visser.
- 9.02 Juist op zondag.
Meta de Vries.
- 10.02 Duys' muziekmozaiek [5]
- 11.02 Drie draait op verzoek.
Postbus 700 met Krijn Torringa.

VARA

- 12.02 Klink klaar [5]
Met Elles Berger, Joop Smits en Piet Wielinga.
- 13.02 NAR [5]
Nederlandse Artiesten Revue. Presentatie - Coen Serré. Samenstelling - Piet Wielinga.

NOS

- 14.02 Langs de lijn.
Sport en muziek.

KRO

- 18.02 Landgenoten ik heb u lief [5]
Met o.a. de Boertjes van Buuten, Kees Schilperoord en Mia Smelt.
- 19.02 Tombola [5]
Met Anne van Egmond, Lex Tondeur en Lex Lammen.
- 23.02 Voer voor vogels [5]
- 00.02 In de Knipscheer [5]
1.02-6.00 De week in [5]
Met Vincent van Engelen, Henk Knopper en Theo Stokkink.

Regionaal Noord-Oost

- 18.00 Sport. 19.00 Boekenbus. 19.10-20.00 Zondagavondconcert.

Regionaal Zuid

- 19.00 ROZ-actueel. 19.10-20.00 Sport.

Voetbalprogramma

Eredivisie

- * NAC-PSV
- * Excelsior-Wageningen
- * Sparta-Telstar
- * MVV-FC Twente
- * Den Haag-Amsterdam
- * Ajax-Roda JC
- * Graafschap-Feyenoord
- * AZ '67-GA Eagles
- * Haarlem-Utrecht

Eerste divisie

- * Veendam-Amersfoort
- * FC Dordrecht-SVV
- * Den Bosch-Volendam
- * Heerenveen-VVV
- * Helmond Sp.-Cambuur
- * Eindhoven-NEC
- * Heracles-Willem II
- * Vlaardingen-Groningen
- * Fortuna SC-Vitesse
- * = totowedstrijd

VARA GIDS | EXTRA

Bijlage van de VARA GIDS

19 oktober, nummer 34

Van lezen word ik blij
Of droevig,
maar dat is bij lezen
ook een soort van blij

Dorien, 10 jaar

Een complete
VARA GIDS EXTRA
over jeugd en
jeugdboek

AAAAARRRGHHH A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

IK ZAL EVENTIES
DE TRALIE IN ALLE STRIP
VERHALEN MET DE
SNEELHEID VAN LICHT
VERBETEREN
DAARNA KAN IK VERDER
MET MIJN GEEFT VERVOLGENDE
INDOCTRINERENDE EN NOG
MET ZULLEN GASTEN
WAT HOOP GASTEN
ACHTER TRALIES
KOMEN

HERSEN
GEDACHTEN
VAN
SUPERMAN

BOEM!!!

JANOEË!

DAG NICKY
HOE VIND JE
MIJN NIEUW
PAK

MAAK 'Y NOU EEN
BEETJE! IK MOEST
OOK GEWOON ACH-
TER AANSLUITEN
EN DAT DOEN
JULLIE OOK
MAAR!

MOET JE DIT HOREN OOM
DAGBERE, ER STAAT EEN
ARTIKEL IN DE KRANT OVER
HOE SLECHT STRIP VERHALEN
KUNNEN ZIJN VOOR KINDEREN
GESCHRIJVEN DOOR 'N GROEP
VOORANSTAPPENDE PSYCHOLOGEN

BAH!

ZE ZIJN
HARTSTINKE GEK
NIJES HOVEEL POEN
IN ER MEE HEB VERDIEN
IK ZAKEN ER ALTUD IN

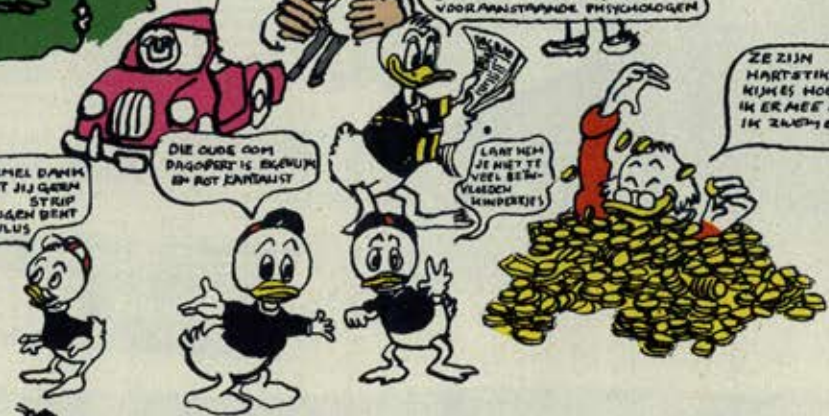
WE HELEN IN!
IK DURF TE
ZEGGEN

HEMEL DAMM
DAT HIJ GEEN
STRIP
JOANGEN BENT
PHILUS

DIE OUDE OOM
DAGBERE IS EIGENLIJK
EEN ROT KANDELUST

LAAT NIEM
JE NIET TE
VEEL BE-
VLENDEN
KINDEREN!

SPLAT!
BLURR!

TOET!

Een complete bijlage over jeugdboeken

Een complete bijlage over jeugdboeken. Met in volgorde van opkomst: Michael Tooner over strips, een inleiding over het wat, het hoe en het waarom van jeugdboeken, een serie interviews met bekende Nederlanders over hun liefste jeugdboek, een serie korte verhaaltjes voor de kleinen, een overzicht vol voorbeelden van 130 jaar jeugdliteratuur, vijf variaties op zo iets als een thema door vijf bekende Nederlandse jeugdboekenschrijvers, en een kijk-verhaal voor de kleinsten die nog niet lezen kunnen.

Het is een bijlage die soms voor de ouders is bedoeld, en vaak voor de kinderen, en meestal voor allebei. De bijdragen zijn van: Jan Terlouw, Jan Blokker, Hans Andreus, Paul Biegel, Alet Schouten, Annet van Battum, Henk van Kerkwijk, Rie Cramer, Nienke van Hichtum, J.M. Selleger-Elout, Han de Ruijter, Reiner Zimnik, Jörg Müller, Cor Bruijn, Marja Roscam Abbing, Ine van den Heuvel, Marijke Wüthrich, Elga Schenk, Tante Pau, Bertha, Leonard de Vries, Ilonka van Amstel, Wim Bloemendaal, Werner Paans, Ruud Brandenburg, Marinus Schroevers, Berna van Rest, Ernst Nieuwenhuis, Michael Tooner en Waldemar Post. Eindredactie: Marinus Schroevers

We beginnen met strips. Daar zijn we nog al tegen. Maar verbieden vinden we óók zo'n rot woord. En er zijn best wel aardige strips. Uitsluitend strips lezen zorgt echter voor ontstellende taalarmoede. Maar tussen andere boeken door strips lezen, zou de jeugd daar nou echt zoveel schade van ondervinden?

Wat zijn dat nou eigenlijk, kinderboeken?

Meester Pennewips leerlinge Trijntje Fop dichtte, als we Multatuli willen geloven, en dat willen we best:

Ik heet Trijntje Fop,

En heb een muts op mijn kop.

Dat is niet om over naar huis te schrijven, nietwaar! En we dachten, royaal gesteund door eigen ervaringen, nog wel, dat een kind altijd alleen maar leuke dingen zei en schreef! Nu is dat 'altijd' niet waar. Altijd is zowat nooit waar. Maar het is wel erg vaak het geval. Trijntje Fop was dan ook een dommertje. Zoals die hele dichtende klas uit Multatuli's 'Woutertje Pieterse' uit dommertjes bestond. En meester Hoving, die drie boeken vol uitspraken van zijn leerlingen samenstelde, heeft wel andere voorbeelden. Zoals:

*Ik vindt juf lief
mijn moeder vint juf ook lief
maar mijn vader vint juf heel lief.*

Zoals:

Tegen koude voeten kan men van een warmwaterkruik gebruik maken. Dat doet mijn tante Bets ook. In de winter wordt zij altijd volgegoten en is dan heerlijk warm.

Zoals:

Helaas is in ons dorp geen toren en is het dus niet mogelijk de klok te luiden. Daarom gaat het bij begrafenissen en andere festiviteiten zo treurig toe.

Of is dat misschien óók niet precies wat we bedoelen? Zijn het in plaats van de voorbeelden waarmee een kind ons vermurwt en ontrooft de voorbeelden waarin

Hierboven: Tekening van Fiep Westendorp voor Annie M.G. Schmidts 'Jip en Janneke'. Geheel boven: Illustratie van Joh. Braakensiek uit 'Uit het leven van Dik Trom', door C. Joh. Kieviet.

Tekst
Marinus Schroevers

we veel te heel blijven en lachen vanuit die lange lengte van ons van één meter zeventig of dienomtrent? Zijn het – welgemutst en goedmoedig – toch voorbeelden van uit-lachen en van – eigenlijk – iets leed-vermakelijks?

Dat is het. Er is dan ook nog een heel andere categorie. Neem nou dat briefje van Monique. Het is al jaren oud, het is uit de tijd, dat de VARA GIDS, die toen nog anders heette, nog een rubriek bevatte met de naam De Jonge Gids. Daar kwamen altijd veel briefjes van kinderen over binnen. Ook dit was er bij:

Dag meneer van de VARA. Ik heet Monique de Vree en ik ben zes jaar en dit is mijn eigen briefpapier. Mooi hè. Dag meneer van de VARA. Doet u de groeten aan alle andere menen van de VARA.

Nee, zo'n kind lach je niet uit. Integendeel, zo'n kind toont zijn onloochenbare charme, nog volkomen zuiver, nog nergens gereemd en ingedamd, en dit is een zich tot je richten en niets achterhouden. Kinderen zijn flessen waar nog geen etiket op zit, schreef Bomans eens. Dat is het, waarom zich uitende kinderen zo ontwapenend en zo onnavolgbaar kunnen zijn, of ze nu tekenen, of schrijven, of praten, of wat dan maar ook. Het is iets wat ze op volwassenen voor hebben. Volwassenen hebben zich veelal vastgelegd, die hebben bij voorbeeld hun angsten verkeerd verwerkt, die hebben bij voorbeeld

te weinig opgelet en zijn toen in een rol geschoven. En slechts die paar allerbesten komen daar op den duur weer onder vandaan, om dat vrij en individueel niveau te bereiken, dat kinderen, op hún manier en in hún simpelheid, van nature nog bezitten.

Je moet kinderen toch trouwens niet onderschatten, ook in hun taal niet. Toen mijn dochter Machteld nog een uk was, plachten wij thee of koffie te drinken uit van die boerenkommen zonder oor. Op een gegeven ogenblik waren er zoveel van die kommen gesneuveld, dat er nieuwe kwamen, mét een oor. Aangezien verstrooidheid tot mijn niet voor verbetering vatbare eigenschappen pleegt te behoren dronk ik op een middag mijn thee en ik hield mijn kopje vast zoals ik zo'n kom vast placht te houden. Machteld keek er enige tijd met verbazing naar en zei toen: 'Jij moet je kopje bij de leuning vasthouden.' Op zo'n moment verbaas je je oprecht en je realiseert je, wat een taalmechanisme er in zo'n uk al werkzaam is. En als je dan nog één realisatie verder gaat, dan stel je, dat het toch de moeite waard is om zo'n mechanisme te stimuleren en verfijnder te maken.

En zo kom je dan – bij voorbeeld – bij jeugdliteratuur. Het is immers waar, dat veel lezen taalbewustzijn kweekt, taalvorming kweekt, niet alleen de algemene ontwikkeling steunt en kritische zin ontwikkelt, maar vooral ook de verbeelding prikkelt en

het gevoelsleven activeert. En er is nóg iets. Hugo Raes heeft gelijk, wanneer hij schrijft, dat de magie van het woord als verbeelding misschien later nooit meer zo sterk overkomt als in de kinderjaren. Daarom is het zo verschrikkelijk belangrijk om jong te lezen, om jong veel te lezen en goede dingen te lezen. Waarom waren alle graag-lezers ook als kind al graag-lezers? Waarschijnlijk omdat de herinnering aan het genot of de vervoering, dat een boek kan bieden, in de kinderjaren zó sterk is geweest, dat men het nimmer meer kon vergeten.

Goede dingen lezen. Het goede kinderboek lezen. Het gaat om de goede jeugd-literatuur. Maar wat is de goede jeugdliteratuur? Ik meen dat goede jeugdliteratuur niet bestaat. Ik meen dat literatuur speciaal voor de jeugd helemaal niet bestaat. *Jeugdlektuur* bestaat wél, dat is wat anders. Als ik de jeugd wil uitleggen, hoe de radio werkt, hoe ze een capsule naar de maan schieten, hoe plant en dier en mens bij elkaar horen, dan ga ik mij helemaal op het kind instellen. Ik gebruik zijn woordenschat, zijn eenvoudige constructies en ik probeer mij te richten naar zijn denk-eenvoud. Ik heb een beperkt en omschreven doel en ik schrijf jeugd-lectuur. Maar jeugd-literatuur? Storm schreef in zijn 'Nachwort' van 'Pole Popenpäler': 'Als je voor de jeugd wilt schrijven, mag je niet voor de jeugd schrijven.' Gravault schreef (lees ik in Schmook, 'Het oude en het nieuwe kinderboek'): 'Kinderboeken bestaan uit twee categorieën, de ene die voor het kind geschreven is en die ze niet lezen, en de andere, niet voor hen bestemd, en die verslinden ze.' En Bomans schreef: 'Ik geloof niet in kinderboeken. Ik geloof wél in boeken voor volwassenen die om een of andere reden ook door kinderen worden gelezen. Geboeid wordt een kind eerst — en dit heeft het met volwassenen gemeen — door wat boven hem ligt.'

Inderdaad: Robinson Crusoe, Gulliver, Tijl Uilenspiegel, Münchhausen, Oom Tom, Jules Verne, de volksboeken, geen van deze jeugd-klassieken is speciaal voor de jeugd geschreven. De jeugd heeft ze eenvoudig genaast. (En aansluitend kwamen er uitgaven die daar op inspeelden.) Maar hoe zit dat dan? In meen, dat (de beste) jeugdliteratuur een vorm van literatuur is, en literatuur is een vorm van

kunst. Kunst nu stelt zich nooit een sociaal doel. Kunst heeft belangrijker oogmerken. Kunst komt van verder weg. Kunst is iets wat er uit moet, en daarom zit het belangrijkste oogmerk in iemand, en niet buiten iemand. De sociale betekenis van kunst is er natuurlijk wel degelijk, maar dat wordt later uitgemakt, als dat kunstwerk er eenmaal is. (En soms is het véél later, en de maker is allang gestorven.)

Literatuur wordt op die manier van tijd tot tijd *toevallig* jeugdliteratuur. Omdat iemand een zodanig verhaal in zijn hoofd had, dat hij zich terug diende te denken tot de maten van een kind. En tot het wezen van een kind. En zo kwam dat verhaal er. En het had geen pedagogisch of verklarend of belerend oogmerk. Het werd natuurlijkerwijs wat het werd. Het bezat dat soevereine van alle kunst, en toevallig kon die maker óók nog schrijven. Hij was een artiest, en artiesten kunnen toveren. Ze kunnen complete eigen werelden bouwen en die vervolgens uittekenen of neerschrijven. En alles zit erop en eraan, er ontbreekt niets aan, misschien bestaat die wereld wel uit veel meer elementen dan de gewone wereld van alle dag. Zo iets kun je niet bedenken, er is wel méér aan de hand. (Zoals toen Marsman op een literaire avond iemand een analyse hoorde geven van één van die prachtige gedichten van hem en toen verbaasd opmerkte: 'O, heb ik dát bedoeld?')

Toveren

Jawel, artiesten kunnen toveren, ze kunnen zich bij voorbeeld weer zo klein maken als een kind. Ze schrijven werkelijk vanuit de ooghoogte van een kind. Wij hebben al vastgesteld, hoe anders dat is. Om te beginnen is er ineens van alles af-wezig. De *onwijsheid* van de inkapseling, van de maatschappelijke rol, van dat rare stelsel van dogma's en plichten. Maar net zo goed de *wijsheid* van de vele, vele jaren van ervaring. En dan is er van alles aan-wezig. Spontaneïteit, frisheid, intuïtie, openheid, geen achterland, maar wel een voorland, weids en eindeloos, vol gevaren, vol beloften en wenkend met onontkoombare macht. En van alles is fundamenteel anders. Het avontuur kan bij voorbeeld nooit een vlucht zijn, wat avontuur voor verkrampde volwassenen wel degelijk kan zijn. Avon-

tuur is idealen najagen, avontuur is het versieren van een toekomst. De fantasie van een kind is zo vrij als een vogel, in die zin lezen kinderen sprookjes. Anderszins is de volmaakte kinderlijke vrijheid nooit de volmaakte vrijheid, zoals volwassenen die soms kunnen bereiken. Want de vrijheid van de kinderlijke fantasie wordt altijd in toom gehouden door zijn tegendeel, zijn gebonden zijn aan dat kleine kader van zijn gezin, aan die kleine wereld van gekendheid en geborgenheid.

De mooiste

De mooiste Nederlandse kinderboeken, boeken als 'Afke's tiental', boeken als 'Lijsje Lorrénor', zijn juist daarom zo ontroerend mooi, omdat zij dit beperkte kader vanuit het kind beleven en het vullen met warmte en geborgenheid. En zo'n boek dan als 'De kinderkaravaan' van An Rutgers van der Loeff, zo'n boek van kinderen die hun ouders kwijt zijn en gedwongen worden hun plaatsen in te nemen in dat harde pioniersleven in het verre westen van het vroegere Amerika? Maar op de laatste pagina wordt dit boek toch weer hélemaal een kinderboek, als John Sager uitgeput met zijn broertjes en zusjes en met de enig overgebleven koe de zendingspost van dokter Whitman bereikt, en het dan tegen dokter Whitman uitsnikt: 'Neemt u die last van me af, ik kan niet meer, ik kan niet meer. Wilt u onze vader worden? Ik wil weer spelen.' Kinderboeken: wij hebben er dit keer onze complete maandelijkse bijlage mee willen vullen. Naar aanleiding van de juist achter ons liggende Kinderboeken-week. Omdat wij menen, dat het kinderboek nog onveranderlijk te weinig aandacht krijgt. Omdat vooral ouders zich te weinig met het kinderboek bezighouden, en zij zijn het toch die het kind op het spoor dienen te zetten van het goede kinderboek. Van het goede kinderboek, dat er vandaag gelukkig overtuigend is, tussen de ongeloofwaardig grote hoop vuilnis van supermarkt en zijn assortiment verbredende sigarenwinkel. (Vuilnis vanwege smakeloos uitgegeven flodderig taalgebruik, traditioneel, zonder geest, zonder originaliteit, integendeel, vuilnis omdat bewust gestreefd is naar lees-voer, maar een wegwerpartikel: zelfs aan het kind hebben we al niets meer willen toe-doen.)

Het kinderboek zou een onderwerp van kinderen en ouders samen moeten zijn. Toch is het vooral een bijlage geworden voor de kinderen zelf. Waarin veel is te kijken en veel is te lezen. Maar het is tegelijk voor de ouders bedoeld. Om hen opnieuw de charme te laten ervaren van de goede (vooruit dan maar) jeugd-literatuur. Een literatuur, die vanuit het kind is geschreven en die hún beperkt woordgebruik volgt. Die de gratie, de eenvoud, de fijnheid en de argeeloosheid bezit van de nog niet ingevulde kinderen zélf. Boeken zijn voor een kind van onschatbare betekenis, wij herhalen het. En wel voor alle kinderen, de rampzalige klassenmaatschappij behoeft hiér nog niet te beginnen. Boeken eisen van een kind een actiever instelling dan het televisiescherm. Zij verwijzen sterker en nadrukkelijker naar die noodzakelijke afzondering, waarin men in zijn eentje met zich zelf bezig is.

Misschien is het goede kinderboek wel belangrijker dan het ooit geweest is. De cultuur heeft de laatste tijd vooral in de breedte gewerkt. Dat werd tijd, want het spel, de grappen, het ludieke en het sociale raakten er lelijk uit. Maar breedte alléén heeft zijn onstellende nadelen, en voert op den duur tot zeldzame oppervlakkigheid waaraan de emotionaliteit lijdt. Daarom wordt het thans tijd, die breedte weer in te dammen. Niet alleen economisch (de consumptie-maatschappij), maar zeker ook geestelijk. En alleen als het vroeg begint heeft het optimale zin. Hier nu wenkt het goede kinderboek ons als bondgenoot. Het reikt ons met armen vol zijn mogelijkheden aan ten gunste van verdieping van het geestes- en gevoelsleven. Wie daarbij denkt aan een grauw en somber voorland van loodzware ernst zonder grappen, zonder licht en zonder optimisme, die is er (alweer?) naast. Want dat hoort níét bij kinderen. Dat hoort níét bij de volledigheid van het leven, die kinderen op hun manier en op hun ooghoogte in zich dragen. Dat hoort hoogstens bij een bepaald soort kromgegroeide volwassenen.

Wat was uw dierbaarste kinderboek?

Een
schakelinterview
door
Marja Roscam
Abbing

Sicco Mansholt.

Frans Halsema.

Harry Mulisch.

Irene Vorrink.

Barry Hulshoff.

Miep Diekmann.

André Kloos.

Fop I. Brouwer.

Simon Carmiggelt.

Wieteke van Dort.

Sieco Mansholt: 'Van toen ik heel klein was, herinner ik me nog die versjesboeken van Nienke van Hichtum, die gedichtjes van Zondags Ging Ze Naar De Kerk, Met Een Boek Vol Zilverwerk, was dat het niet? En toen ik een jaar of twaalf was kreeg ik van mijn grootvader

Lederstrumpferzählungen, door Cooper. Helemaal niet bekend; dat waren Indianenverhalen en ik vond het prachtig, veel beter dan die Karl May. Daar heb ik mijn Duits eigenlijk uit geleerd – het waren 800 bladzijden en die heb ik allemaal gespeld. Dan had ik nog *Tim en Tom*, dat speelde in Hazerswou in een eenvoudig gezin. Erg droevige verhalen, van een moeder die overleed, dat heeft me wel aangegrepen.'

Barry Hulshoff: 'Wat veel indruk op mij heeft gemaakt, is een boek waarvan ik de titel niet meer weet en de schrijver niet meer weet. Het werd bij ons in de vijfde en de zesde klas voorgelezen, en het ging over een jongen die het op school erg moeilijk had met een spiektoestand. Hij had twee afgerichte herdershonden. O ja, de ondertitel was *Ter dood veroordeeld*. Ik hoop dat iemand weet welk boek dat was.'

Wieteke van Dort: 'Alle boeken die mijn moeder voorlas. *Nils Holgersson*, en *Afke's tiental*. Wij zaten te snikken bij het verhaal van het oude paard in Nils Holgersson, de tranen stroomden ons over de wangen. Toen ik zelf kon lezen, was mijn grootste lievelingsboek, waar ik mee sliep, *Flower Fairies*. Met tekeningen van Cecily Barker. Ik nam het mee naar bed, of ik lag in de tuin tussen de bloemen, en altijd maar naar die elfjes kijken.'

Frans Halsema: '*Pietje Bell*. Daarin trok de ondeugendheid mij aan. Ik las ook *Dik Trom* wel, maar dat was op zijn manier een beetje een slijmerige brave jongen, toch wel een Hans Wiegel. Dat had Pietje Bell niet.'

Fop I. Brouwer: '*Willem Roda*, om de prachtige reisverhalen. Dat las ik lang voordat ik Heimans zelf kende en mijn dissertatie aan hem wijdde; toen ik het boek later herlas, heb ik er toch weer van genoten, het is een voortreffelijk verhaal. Die dissertatie? Ach, dat is zo lang geleden – die heette: *Leven en werken van E. Heimans en de opbloei van de natuurstudie in het begin van de 20ste eeuw*.'

Harry Mulisch: 'Heel vroeger *Max und Moritz* van Busch. Die Rücksichtslosigkeit, om het op zijn Duits te zeggen – wij spraken thuis Duits – is te gek als ik het nu nalees. Ik vond het wel eng als er een kat in brand vloog, maar ik kreeg er geen angstdromen of zo van. Nu zou je denken: moet je dat nou aan een kind geven? Op mijn tiende was het belangrijkste boek *De wonderlijke avonturen van Bram Vingerling*. Die verdwijning, en die experimenten! Ik ging onmiddellijk proeven nemen om te verdwijnen – en het is toch gelukt?'

Miep Diekmann: 'Het eerste dat diepe indruk op mij maakte was Dickens – bij ons thuis werd *David Copperfield* voorgelezen, en *Scrooge & Marley*. Die sfeer hè, binnen zitten terwijl buiten de regen tegen de ramen huilde; zo schreef Dickens. En die arme kindertjes – het was juist in de crisisjaren, dus het stond verrekte dichtbij. Later had ik geen favoriete schrijver. Ik las Wilhelm Busch, en *Bulletje en Bonestaak*, en Diet Kramer. Ik weet wel dat ik razend werd van jongensboeken, omdat de jongens altijd zulke geweldige helden waren, terwijl de meisjes er maar bij hingen. En meisjesboeken waren allemaal zo flauw.'

Simon Carmiggelt: 'Toen ik een jongetje was: *De scheepsjongens van Bontekoe*. Dat is zo meeslepend geschreven, dat heb ik wel tien keer gelezen. En op mijn veertiende *Kees de Jongen*, daar was ik aan gekomen, doordat ik een AJC-leider kende die schilder was en die probeerde mij schilderen te leren. Dát lukte hem niet, maar hij zei wel: dat moet je lezen. Voornamelijk omdat het door een partijgenoot was geschreven – Theo Thijse was kamerlid voor de SDAP. Om diezelfde reden werd *Kees de Jongen* overigens door de officiële literatuur afgewezen; ze dachten dat kan nooit wat zijn, van zo'n man van zo'n enge partij.'

Irene Voorink: 'Het gekke is, dat als je opgroeit tussen boeken lees je alles. *Alleen op de wereld* heb ik bij gesnikt – en bij *De Kleine Lord* ook, moet ik eerlijkheidshalve zeggen. *De scheepsjongens van Bontekoe* vond ik ontzettend mooi. En *Afke's tiental*, dat is zo'n warm boek; later realiseer je je dan dat die mensen heel arm waren, maar het was zo gezellig. Tot mijn schrik herinner ik me, dat ik op 9-jarige leeftijd *Nooit meer oorlog* bestudeerde, dat waren volstrekt authentieke foto's uit de Eerste Wereldoorlog. Gruwelijk, maar ik geloof dat ik de plaatjes bij de *Sprookjes van Andersen* veel griezeliger vond. Wij hadden de uitgave met de Deense plaatjes, en die gravures zijn zeer angstaanjagend.'

André Kloos: 'Het is niet origineel – *Willem Roda*. Die mengeling van avontuur en sentiment. En uitermate afwisselend: het ene ogenblik zat hij in de jeugdgevangenis, en het volgende in Australië bij de goudzoekers. Dat las ik met rode wangetjes. Nog vroeger *Bulletje en Bonestaak*, dat vind ik nog altijd de moeite waarde met die schitterende tekeningen. Ik wou dat dat eens op de televisie kwam!'

Kinderboeken

Wat zijn bij voorbeeld goede kinderboeken? Hier volgen de nodige titels. Alle boeken, valt aan te nemen, zijn momenteel verkrijgbaar. A.A. Milne: Toen we nog klein waren; Henk Barnard: De Marokkaan en de kat van tante Da; Roald Dahl: De fantastische meneer Vos; Paul Biegel: De kleine kapitein; Kenneth Graham: De wind in de wilgen; Jean Webster: Vadertje Langbeen; An Rutgers van der Loeff: De kinderkaravaan; O. Preussler: Meester van de zwarte molen; Jan Terlouw: Oorlogswinter; Jan Terlouw: Koning van Katoren; Johan Fabricius: De scheepsjongens van Bontekoe; Miep Diekmann: Padu is gek; Miep Diekmann: De boten van Brakkeput; Tonke Dragt: De brief voor de Koning; J.M. Sellegger-Elout: Lijstje Lorresnor; J.B. Schuil: De AFC'ers; J.B. Schuil: De Artapappa's; F. Herzen: De zoon van de woordbouwer; Nienke van Hichtum: Afke's tiental; Nienke van Hichtum: Kek, de jonge Eskimo; Mary Noothoven van Goor: Het meisje Jennifer; H. Werner: Mattijs Mooimuziek; Erich Kästner: Emiel en zijn detectives; L. Carroll: De avonturen van Alice; Daniel Defoe: Robinson Crusoe; A.A. Milne: Winnie de Poeh; Mark Twain: De avonturen van Tom Sawyer; Jules Verne: Het grote Jules Verne-boek; Jules Verne: 20.000 mijlen onder zee; Anne Frank: Het Achterhuis; Dola de Jong: Begin maar opnieuw; Diet Kramer: Roeland Westwoud; Jan Blokker: Op zoek naar een oom; Francis Hodgson Burnett: De geheime tuin; Scott O'Dell: Het eiland van de Blauwe Dolfijnen; Joeri Korinetz: Vuur in het water; Jean Dulieu: Paulus en de Eikelmannetjes; de liedjes uit VARRA's Stratemakeropzeeshow: mét de muziek van Harry Banink op een Decca-LP.

Voor veel completere overzichten: Boek en jeugd, literatuurgids voor gezin en school, gezamenlijke jaarlijkse uitgave van Leopold en Ploegsma; Het kinderboek vanuit een andere hoek, keuze door een werkgroep kinder- en jeugdliteratuur, uitgegeven door het Nederlands Bibliotheek en Lektuur Centrum, Den Haag; Voorlezen... fijn, CPNB-uitgave, informatie over 22 voorleesboeken, gratis actie-brochure bij aankoop van een boek, en misschien nog hier of daar verkrijgbaar.

Wat een jeugd in Huisduinen

Hannie de Ruijter heette ze voor haar trouwen. Dat is al lang geleden. Nu heeft ze voor haar tien kleinkinderen een heleboel verhaaltjes uit haar jeugd opgeschreven. Ze woonde in Huisduinen, 'n dorpje bij Den Helder, vlak bij de zee en de duinen. We mochten er een paar uitkiezen. Waldemar Post tekende.

Hier ligt m'n grift

Hannie was vier en een half toen haar broertje George geboren werd. Een groot feest was het voor haar, dat ze twee weken mee mocht met haar zusje Rie naar de grote school. Kleuterscholen bestonden toen nog niet. Ze kreeg een lei en een griffel, ze mocht cijfers maken en tekenen. Ze luisterde goed naar de verhalen die de juf vertelde en die vond ze prachtig. Toen de veertien dagen om waren zei de juf: 'Hannie, nu mag je weer thuis bij je moeder blijven. De griffel mag je houden.' Maar Hannie was beledigd, en toen ze thuis kwam gooide ze met groot misbaar de griffel op tafel en zei: 'Hier ligt m'n grift, en ik ga er nooit meer heen.'

De wulpen

Op ons dorp groeiden we wel echt met de natuur op. Op de school was een onderwijzer, die met ons op excursie ging naar de duinen, en daar leerde hij ons alle wilde planten kennen. En de duinen, die nog vochtig genoeg waren, stonden er vol mee. Ook de namen van vlinders en insekten leerden we. M'n broer Piet had heel wat opgezette vlinders en insekten, en wij gedroogde planten. Van vader leerden we de vogels kennen. Hij zei: 'Je moet altijd goed naar de vlucht kijken, dan vergis je je nooit meer.'

Maar één ding heb ik altijd naar gevonden. Dat was als het mistig was, in de maanden oktober en november, als de vogeltrek in volle gang was. Dan hoorde je de hele nacht het angstige geroep van de wulp: wúúlp, wúúlp. Dan huilde ik 's nachts wel eens, en als moeder dan kwam vragen wat er was, zei ik: 'De wulpen huilen zo, ze vliegen nog tegen de vuurtoren aan en dan zijn ze dood.'

Maar dan stelde moeder me gerust en ze zei: 'De wulpen zijn verdwaald door de mist en daarom huilen ze zo. Als de mist weer opgetrokken is, hoor je ze niet meer.'

En dan was ik gerustgesteld.

Bramen zoeken

Eind augustus, begin september gingen wij, Piet, Rie en Hannie, bramen zoeken. De vuurtoren brandde nog en dan liepen we zo'n kilometer of drie, vier langs het strand en gingen dan de duinen in, gewapend met een emmer en bussen. Piet voerde het commando. We mochten geen braam opeten, alleen pitjes. Dan maakten we wel eens van een hele braam pitjes, totdat hij het in de gaten kreeg, en dan mocht dat niet meer. Je kreeg natuurlijk erge dorst, maar in de duinen bij paal drie was een putje en daar dronken we uit. Er zwommen wel wat kikkers in, maar volgens Piet hinderde dat niet. Als alles vol gezocht was gingen we door de duinen terug. We liepen dan langs de zogenaamde moerassen. Daar plukten we nog een prachtige bos bloemen en waren zo tegen twaalfen weer thuis. Daar maakte moeder jam en bramensap van onze vondsten vol vitamine C en overheerlijk.

Kikkers

Toen ik een jong meisje was droegen alle kinderen nog hoeden. Ik had een oranje hoed met een zwart lint erom, met twee lange slippen. Ik vond het vreselijk lastig, en de hoed, die met een elastiekje op je hoofd werd vastgehouden, hing altijd op m'n rug.

Ik was met een zak en een schepnet naar een sloot dicht bij de vuurtoren geweest en had een hele lading kikkers meegenomen. Dicht bij ons huis lag een tuin met een hoge wal eromheen. De tuin was van Kees Stein. Ik leegde de zak kikkers in z'n tuin, maar Kees Stein zag het en ik kreeg Kees achter me aan, scheldend en tierend. 'Die kikkers vreten m'n slabonen op,' riep hij. 'Dat is helemaal niet waar, want 't zijn insekteneters.' Ik rende met een vaart naar huis en naar de bovenverdieping, waar ik 't luik dichtgooide en er op ging staan. Moeder moest het maar verder afhandelen.

Een paar dagen later riep onze achterbuurvrouw me binnen. Haar zoon had een schets gemaakt van 't geval. 't Was een pracht tekening. Ik, met m'n hoed op mijn rug, rennend van de wal met de kikkers om me heen en een kwade man achter me aan.

130 jaar jeugdboeken

Bijna net zolang als er boeken bestaan, bestaan er al jeugdboeken: je zou dat tenminste wel denken, want zolang er mensen zijn, zijn er immers kinderen, en die willen net zo goed wel eens wat horen! Maar schrijvers, die zich serieus met de geschiedenis van jeugdboeken hebben bezighouden, hebben allemaal ontdekt, dat het jeugdboek helemaal niet zo erg oud is! Dat kwam, zeiden ze, omdat heel vroeger de volwassenen en de kinderen als het ware veel dicht bij elkaar stonden en geen verschillende boeken nodig hadden. Ze zeiden zo ongeveer: pas toen de volwassenen zo wijs werden, en soms zo onwijs, kwamen er aparte boeken voor hen. En ook voor de kinderen kwamen er aparte boeken, omdat die wijzen ineens zoveel van kinderen gingen begrijpen. Tenminste, dat zeiden ze, en soms was het nog waar óók.

Goed, zo gezien zijn jeugdboeken nog maar een paar honderd jaar oud. Uit de laatste honderd en dertig jaar kinderboeken hebben we nu een keus gemaakt. Een keus van tien.

Het oudste voorbeeld is 'Piet de Smeerpoes'. (Nee, niet poets, toen was het nog poes.) Een boek, dat in 1844 door een Duitse dokter werd geschreven. Het wordt in 1898 in het Nederlands vertaald door iemand die zich noemde: Tante Pau. En opgenomen in een boek met nog veel méér verhalen. Piet de Smeerpoes wordt overigens weer her-

drukt. In een boek dat op 7 december 1974 gaat verschijnen als Boek van de maand. De titel luidt in zijn geheel: 'Het prentenboek van Tante Pau en het mooiste en leukste uit andere oude prentenboeken, bijeengezameld door Leonard de Vries en Ilonka van Amstel'. Uitgever is De Bezige Bij.

Het jongste boek is nét in het Nederlands uit. Het heet: 'De bulldozer schuift verder of de verandering van het landschap'. Het is voornamelijk een kijkboek. De tekenaar heet Jörg Müller. De Nederlandse uitgever heet Uitgeverij Heuff.

Tussen het oudste en het jongste voorbeeld hebben we dan nog acht andere. Eerst: 'Een reisje met de Tuf Tuf', door een zekere Bertha. Onder Tuf Tuf wordt een auto verstaan, tussen haakjes. Een stukje van dit boek wordt overigens óók opgenomen in de verzameling van Leonard de Vries en Ilonka van Amstel. Het is niet precies bekend, hoe oud dit boek is. Maar met het jaartal 1910 zit je er niet ver naast.

En dan is er 'Afke's tiental', van Nienke van Hichtum. Met platen van Jetses. De eerste druk kwam in 1903. Het wordt nog regelmatig herdrukt. Door uitgeverij Kluitman in Alkmaar.

Voor de Eerste Wereldoorlog was Rie Cramer erg beroemd. Vooral bekend werden haar vier boekjes voor kleintjes, 'Lente', 'Zomer', 'Herfst' en 'Winter'. Die boekjes zijn waarachtig óók

weer verkrijgbaar. Met z'n vieren bij mekaar. Dank zij uitgeverij Van Goor Zonen.

Uit 1933 dateert 'Lijsje Loresnor', door mevrouw Sellegger-Elout, Uitgever Servire. 'De dijken breken', van Cor Bruijn, is óók van voor de oorlog. Het werd door Van Goor uitgegeven. Het schitterende, erg dichterlijke boek 'De beer en de mensen' is van Reiner Zimnik. Het verscheen eerst in het Duits, en daarna gelukkig ook in het Nederlands. Bij uitgeverij Ploegsma, in 1956.

Het boek 'Op zoek naar een oom', van Jan Blokker, verscheen voor 't eerst in 1960. Bij De Bezige Bij. Eerder was het als vervolgverhaal verschenen in het kinderblad Kris Kras. Twee jaar lang volgde herdruk op herdruk. Daarna werd het vergeten. In augustus van dit jaar herstelde De Bezige Bij die fout en kwam weer een herdruk uit.

Ziezo. We hebben nog één boek vergeten. Het heet 'Oorlogswinter'. De schrijver, Jan Terlouw, won er in 1973 een prijs mee. Uitgeverij Lemniscaat gaf het uit.

Vervolg op pagina 10

Piet was een smeerpoes op en top,
Die schrikte voor een waterdrop
En als een dwaze om zich greep
Bij 't zien van waschkom, spons en zeep.
Zijn hoofd was als een ragebol,
Met stof en spinnewebben vol;
Zijn nagels, foei, om van te gruwen!
Wie zou zoo'n vuilen knaap niet schuwen?

Aike's tiental

Nienke van Hichtum

Klaas had alles gehoord wat ze zei, want hij lag nog wakker in bed.

Hij was niet gewend zijn moeder te horen klagen en daarom trof 't hem des te meer. 'Och, had ik maar geld genoeg om 'n rok of 'n wollen schort voor ons Mem te kopen!' dacht hij bij zichzelf. 'Maar zo'n rok zal wel een heleboel geld kosten! Ik wou wel 'ns weten hoeveel!'

Daar hoorde hij juist Jetske medelijdend zeggen: 'Och ja, arme sloof, je bent lang niet warm genoeg gekleed! Je besteedt altijd alles voor de kinderen, nooit koop je 'ns wat nieuws voor je zelf! En nou had je 't juist zo nodig! Kon ik maar helpen! Maar och, we hebben 't zelf ook maar krap en zo'n wollen schort kost al gauw 'n vier en twintig stuivers! Waar haal je dat vandaan in deze slechte tijden?'

'Zo-zo?' dacht Klaas, 'vierentwintig stuiver? Dat is dus één gulden en twintig centen.'

Zou hij nog eens tellen, hoeveel er in 't zakje was? Och, 't was eigenlijk niet nodig, want hij wist 't precies – er waren honderd-en-elf-centen – dus bijna genoeg voor een warme wollen schort voor Mem!

Maar – de harmonika, o, die heerlijke harmonika, waar hij nu al bijna drie jaar voor gespaard had!

Klaas drukte zijn gezicht in 't kussen.

't Was een ogenblik van zware strijd voor hem!

Maar daar hoorde hij zijn moeder zachtjes schreien! De buurvrouw was vertrokken, en nu meende ze dat niemand het hoorde.

Die arme Mem! Ze was altijd zo goed voor anderen, en voor zichzelf zorgde ze niet! Had ze niet pas weer voor hen allemaal warme winterkleren gemaakt? Voor elk een warme borstrok, een warme broek, een warme das, en een warm hoofddeksel? En nu moest ze zelf zo'n kou lijden!

Nee hoor, dát zou niet gebeuren! Zijn besluit was genomen, en met de knikkerzak onder zijn hoofdkussen, viel Klaas in slaap.

Lijsje Lorresnor

J. M. Selleger-Elout

En Lijs, een beetje snibbig, want met vader durfde ze veel meer dan met iemand anders: 'Toe nou, vader! Je weet toch wel, die keer, dat moeder zei, dat ze verven maar tijd verknoeien vond!' O ja, nu wist vader het weer. Ja, ja! Moeder was een flink mens, die hield de boel maar knap bij elkaar; die moest niks van maligheid hebben en dat was maar goed ook; daardoor hadden ze nou weer een koe kunnen kopen.

Lijs keek even verwonderd. Zou vader het dan ook niet goed vinden, dat zo'n mens prenten maakte en hij had toch zelf gezegd, dat hij 't zo graag zou willen...

'Vin je 't dan ook tijd verknoeien, vader?' vroeg ze een beetje teleurgesteld.

'Ik?' vroeg vader, 'meid, daar heb ik nog nooit over gedacht. 'k Wou maar zeggen, dat 'k nog niet gelukkig zou wezen, als je moeder zulke dingen in haar hoofd haalde.'

Daar moest Lijs om lachen, want het denkbeeld, dat moeder zou zitten met een penseel in haar hand, dat was toch ook zo'n komiek idee.

'Maar zelf zou je het toch wel graag willen, hè vader?' vroeg ze voorzichtig om zo lang mogelijk plezier te hebben van haar heerlijk geheim.

Toen stond vader stil aan de rand van een sloot, waar hoog riet groeide en waar lage elzenbosjes aan 't weiland iets gezelligs gaven, alsof ze wilden, dat een wandelaar daar eens even zou gaan zitten. Hij keek er naar en toen er over heen naar de groene wei, waar de beesten als vrolijke, lichte plekken in waren, rekte zijn armen uit, net alsof hij het allemaal wou vast pakken en zei met een zucht:

'Ja, dat zou 'k willen, dat zou 'k machtig graag willen, Lijs! Als ik dat allemaal op een prent kon zetten... maar dan zou 'k misschien de hele dag wel aan 't klodderen blijven en dan hadden we niet te eten.'

Toen haalde Lijs heel langzaam, heel voorzichtig, terwijl ze al die tijd strak naar vader keek, het pakje uit haar zak. Ze maakte het open en daar, in het blinkende licht van die zonnige zomermiddag, lagen ze, de veelgebruikte, onooglijke tubetjes waterverf en daartussen de twee kleine penseeltjes.

Een reisje met de TUF TUF

door BERTHA.

Kom, stap maar gauw in, kleine
kleuters,
En zet je maar neer naast je
oom,
Ik zal je het wonder verklaren:
Mijn tuf wordt gedreven door
stoom.

Alkmaar
P. Kluitman.

Lente, zomer, herfst en winter

Rie Cramer

Paddestoelen

Dag paddestoelen mannetjes,
Mevrouwtjes en meneertjes!
Wat sta je grappig in het rond;
Ik wed, je komt pas uit de grond
In vers gestreken kleertjes!
Maar als ik straks naar huis toe ga,
Dan krijg je vlugge voetjes;
Dan dans je rond, dan dans je maar,
Dan knik je lachend naar mekaar
En schudt je rooie hoedjes!

De dijken breken

JEUGDBOEKEN
1934
130 JAAR

Cor Bruyn

'Blijf maar liggen, Siem!' roept hij. 'D'r is niks, hoor!' Siemetje gelooft dat echter niet en wrijft wantrouwend de ogen uit. Dan schiet Gerrit weer uit de hanebalken op haar toe. Die lijkt waarlijk wel zo'n beetje de wacht over haar te houden. 'Krè!' krast hij in z'n vlucht.

Hij zet zich aan het voeteneind van haar ligplaats neer en stapt met deftige passen op haar af. Er komen vriendelijke geluidjes uit z'n keel.

'Stouterd!' lacht Siemetje. Ze kruipt onder de dekens, steekt haar hand uit en Gerrit vliegt er op.

'Djèruk!' vleit hij. 'Lèkkerbèk, lèkkerbèk!'

Dat is het enige woord dat hij werkelijk zeggen kan, en Siemetje lacht er zacht-gelukkig om. Ze vergeet de storm. Ze neemt Gerrit in haar handen en wil hem onder de dekens stoppen. Maar hij wringt zich los en gaat scheldend op de vlucht. Siemetjes angst is verdwenen.

'Dat is de bonte,' denkt ze. 'En nu halen ze Mieke, van ernaast. En dan de twee lakenvelders, en dan Witpoot en allemaal, en als Vader... de dijk is sterk... Vader en Sijmen... Vader is ook sterk... en Sijmen en het water... als het komt...'

Ze glimlacht in haar slaap. Als het water komt, zijn ze allemaal boven en niet te bereiken.

De beer en de mensen

JEUGDBOEKEN
1956
130 JAAR

Reiner Zinnik

Er was er eens
een man

en
die had een beer.

De bereman had twee vrienden: de beer en de lieve God. Hij had een ijzeren braadpan, een hoorn waar men maar één toon op kon blazen, en zeven ballen.

Hij had geen schat in het woud begraven, hij kon niet toveren, en het wortelmannetje had hij in zijn hele leven nooit ontmoet. Er waren maar drie dingen niet gewoon aan hem: hij verstond de beretaal, hij had een goed hart, en hij kon met zeven ballen jongleren.

De beer was bruin en hij kon dansen. Wanneer de man zijn orgeltje draaide, ging de beer op zijn achterpoten staan en danste op de muziek, die uit het orgeltje kwam. Hij had een ijzeren ring door zijn neus en een muilkorf om, zoals dat voor een fatsoenlijke beer behoort.

Maar nooit werd hij aan een ketting gelegd, zoals andere dansberen. En nooit liep hij bij zijn bereman vandaan. Waar had hij ook naartoe moeten lopen? Hij danste en daarvoor kreeg hij zijn eten, en zondags een pond honing bovendien, en iets anders dan dansen had hij niet geleerd.

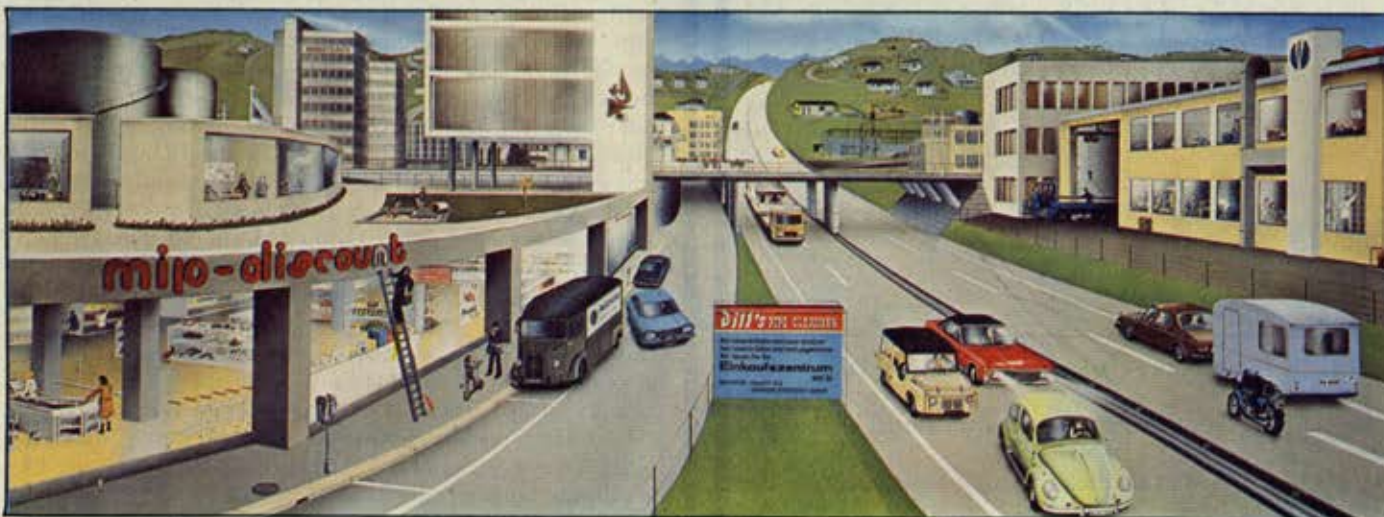
Wanneer hij danste, fonkelden zijn kleine ogen en dikwijls knipoogde hij naar de bereman en bromde nauwlijks hoorbaar:

'Zeg, bereman, hoe dans ik? Heel goed, hè?' En de bereman glimlachte en fluisterde nauwlijks hoorbaar: 'Prima, Medwietsch, en zo harmonisch!'

Zo trokken zij van dorp tot dorp en ze hoorden bij de landweg, zoals de knoestige oude appelbomen en de meidoornhagen er bij hoorden.

De bulldozer schuift verder

Jörg Müller

De eerste en de laatste van de zeven prenten waarin Jörg Müller de verandering van een cultuurlandschap heeft vastgelegd.

Ik vind het mooiste produkt van de schepping de boom. Daar kun je natuurlijk over van mening verschillen, maar ik stem voor de boom, die daar staat met al z'n macht en luister en variatie, vol beweging, toch symbool van rust. 't Lijkt wel of Jörg Müller het daar mee eens is, want centraal in het beeld, midden voor, staat op de eerste 5 prenten een boom. Geen bijzonder grote of indrukwekkende boom, maar een heel gewone, zoals er zoveel zijn. Op prent 6 is 'ie omgehakt, volop in blad nog wel. 't Komt op mij over als moord. Ik zei het al, je loopt de kans een beetje triest te worden als je de prenten van Müller bekijkt.

Daar is wel iets aan te doen.

Mijn kinderen hebben me daar op gewezen.

Zij bekijken de prenten in omgekeerde volgorde en fluiten daarbij het hoogste lied.

JAN TERLOUW

Op zoek naar een oom

JEUGDBOEKEN
1960
130 JAAR

Jan Blokker

Zodra ze het grote bos in kwamen, hoorden ze alle vijf iets zingen.

'Daar zal je de reus hebben!' zei Tanja verschrikt, en ze bleef staan.

'Dat kan niet,' zei Martijn. 'Een reus heeft een zware stem. En dit is een lichte stem.'

En daarna deed hij een stapje naar voren en hij riep: 'Hallo! Is daar iemand?'

'Tuuuuut,' klonk het in de verte.

Ze stonden nu allemaal stil, en het Malwillempjeskruid zuchtte op de rug van de Wandelende Tak.

'Allemaal kouwe drukte om een reus,' zei hij. 'En waarom? Wat betekent zo'n reus nou nog helemaal? Gewoon een man die een beetje groter is dan jullie.'

'Denk niet,' zei de Wandelende Tak kwaad. 'Je kriebelt.'

'Hallo! Is daar iemand?' riep Martijn nog een keertje.

'Ja, ik ben het,' klonk nu een hoog stemmetje. En toen zagen ze ineens een heel vreemd ding achter een boom vandaan komen.

'Zeker een kleine reus,' smaalde het Malwillempjeskruid.

Oorlogswinter

JEUGDBOEKEN
1973
130 JAAR

Jan Terlouw

Toen het Duitse leger, op bevel van de grote Führer Adolf Hitler, op 10 mei 1940 Nederland en België binnenviel, was Michiel van Beusekom elf jaar. Hij wist nog hoe de radio spannende berichten uitzond over parachutetroepen, die werden uitgeworpen boven Ypenburg, herhaal boven Ypenburg, en boven Waalhaven, herhaal boven Waalhaven. De hele dag door trokken Nederlandse soldaten te paard door het dorp, die grappen maakten tegen de meisjes en die er allesbehalve heldhaftig uitzagen. Michiel had toen bij zichzelf besloten, dat oorlog een heerlijke, opwindende gebeurtenis was en hij hoopte dat het lang zou duren.

Nou, dat heeft hij geweten. De eerste twijfel kwam al na vijf dagen. Toen gaf het Nederlandse leger de ongelijke strijd op. Vader trok wit weg toen hij het bericht via de radio hoorde en moeder huilde. Daarna kwam de zorg over de jongens van het dorp die in het leger waren. In totaal waren dat er veertien. Van acht van hen kwam al gauw bericht dat ze ongedeerd waren. Van drie anderen kwam dat bericht enkele dagen later ook. Maar van de drie overigen hoorden ze niets. Dat waren Gerrit, de zoon van de bakker, Hendrik Bosser, een boerenzoon, en de zoon van hun tuinman, die witte Maas werd genoemd, omdat hij zo'n witte kuif had. Michiel weet nog als de dag van gisteren, dat hij een hele tijd op de kruiwagen naar de vader van witte Maas heeft zitten kijken, hoe die aan het werk was in de tuin. Hij zei niets – hij werkte gestaag door. Een week later werkte hij ook nog gestaag door, nadat bekend was geworden dat Gerrit en Hendrik terecht waren.

Gerrit had gevangen gezeten. Zijn dikke hoofd glom van pret toen hij vertelde hoe een Duitse officier vol verbazing op de sproeten had gewezen, die zijn gezicht van onder tot boven bedekten.

'Dat zijn de roestige uiteinden van mijn stalen zenuwen,' had hij geantwoord, en door dat antwoord leek het alsof we de oorlog toch niet helemaal hadden verloren. Hendrik Bosser had gewoon vergeten een bericht naar huis te sturen. Maar witte Maas was begraven bij de Grebbeberg. Zijn vader wiede de tuin van burgemeester Van Beusekom en zei niets.

Je kunt er natuurlijk lang over praten en kort. Net als met alles. We stellen voor er maar héél kort over te praten. Misschien moet je alléén maar zeggen, dat het bij het schrijven voornamelijk om twee dingen gaat: om het bedenken en om het neerschrijven. Als je je wat waardiger wilt uitdrukken zeg je: het gaat over fantasie en stijl. Stijl is schrijfwijze, zegt het woordenboek, en wat fantasie is weet iedereen die begint te fantaseren. Goed, neem nou eens aan dat je over veel fantasie beschikt en over een schitterende stijl. Wat doe je daar dan mee? Natuurlijk, als je schrijver bent ga je ermee aan de slag. Maar hoe ga je ermee aan de slag? Tja, da's me óók een vraag! Maar omdat we hebben afgesproken er héél kort over te praten stellen we wat anders voor. Stel: er is een drukker. Die moet een verhaal gaan drukken, maar als hij daarmee wil beginnen, kan hij het nergens vinden. Hij zoekt en zoekt, en eindelijk ontdekt hij bij een muizengatje een paar snippers papier. Ja, hoor: een muis heeft dat papier weggehaald, en wat er van over is, zijn een paar onooglijke reepjes. De drukker veegt ze bij mekaar en kan nog nét een paar woorden ontcijferen: *De eigenwijze etalagepop* (dat is onderstreept, het zal dus de titel wel wezen), meneer Priegel, Kees, Nans was elf jaar, krulstaart, mag nooit, achterstevoren, heel dik boek, drie dagen, ouwe spijkerbroek. Tja, wat moest die drukker dáár nou mee! Laten we nu eens aannemen, dat hij een schrijver om raad vroeg. Of nee, voor alle zekerheid vroeg hij het aan vijf schrijvers. Vijf bekende Nederlandse jeugdboekenschrijvers. Wat zou die drukker dan terugkrijgen? Precies, vijf verschillende verhalen, omdat fantasie en stijl bij iedereen verschillend zijn. Hoe verschillend? Da's misschien nog wel de leukste vraag. En om hem te beantwoorden hebben wij die vijf schrijvers maar eens om een antwoord gevraagd. Fantasie en stijl gingen vijf keer aan de slag. Met die zelfde paar woordjes. En kijk nu eens, hoe volkomen verschillend die verhalen werden!

Hoe gaat dat, schrijven?

De eigenwijze etalagepop

'Wat een baan,' dacht de etalagepop.
'ik lijk wel een mode-plaat!'
(Maar dat dacht hij natuurlijk niet hardop, want wie kent er een etalagepop die hardop praat?)

'Dat sjort aan mijn arm en dat rukt aan mijn nek, omhoog en opzij en dat zet me voor gek weer drie dagen lang op dezelfde plek.
Dat kleedt me maar uit en dat kleedt me maar aan en vraagt meneer Priegel hoe ik het vind staan? Dat heeft hij nog nooit gedaan!'

'Wat een smaak,' dacht de etalagepop.
'Maar wat doe ik eraan? Naar mij luistert niemand, zelfs nog geen hond, want de taal van een stijve, geschilderde mond kan geen mens verstaan.'

Maar dát was een vergissing (dat van die hond), want toevallig liep Kees met de krulstaart daar rond, en dat was een hond die alles verstond!
Hij liep naar zijn vrouwtje en jankte zacht en blafte heel zielig en... wat had je gedacht?
Hij heeft Nans naar de winkel gebracht!

'Wie is dat?' dacht de etalagepop.

'Wat een enige griet!'
(Maar dat dacht hij natuurlijk niet hardop, want tja, een verliefde etalagepop, dat bestaat ook niet.)

Nans was elf jaar en dan durf je wel wat!
Toen iedereen 's avonds voor de beeldbuis zat, kroop ze naar binnen door 't keldergat.
Wat ze daar deden en hoe ze verstond wat de pop precies wilde, weet enkel de hond.
Maar die hield natuurlijk zijn mond.

'Acht uur!' dacht de etalagepop.
'Daar komt meneer Priegel an! Wat is hij toch trots op zijn mode-shop en wat jammer dat ik hem nou niet hardop uitlachen kan!'

Meneer Priegel kwam binnen... en bleef stokstijf staan!
'Mijn pop!' riep hij uit. 'Hoe komt hij eraan?'

Want daar, achterstevoren, in een hoek, in een trui en een ouwe spijkerbroek, zat de pop met zijn neus in een heel dik boek!

ANNET
VAN BATTUM

De eigenwijze etalagepop

Meneer Priegel was boekhandelaar. En die meneer Priegel had een goed idee. Hij dacht: Als ik nu eens een etalagepop in m'n boekenetalage zet die in een luie stoel fijn een boek zit te lezen. Zien de mensen met eigen ogen hoe plezierig 't is om een boek te lezen. En zo deed hij. Hij sjouwde een fauteuil de etalage binnen en zette daar een boek op in die in een ouwe spijkerbroek en een coltrui en met z'n benen over een armleuning hangend in een boek verdiept was. Die ouwe spijkerbroek en die coltrui, dat was vanwege het ontspannende, snap je. Nou, die pop had veel bekijks. Hij zat daar al drie dagen toen ook Kees en Nans langs kwamen wandelen. Nans was elf jaar, net als Kees, want ze waren een tweeling.

'Hé, moet je zien,' zei Kees, 'die etalagepop.'

Ze hielden stil.

'Ja, dat zie je niet veel, een etalagepop in een fauteuil,' zei Nans.

'Maar hij hangt er zo raar bij. En met z'n rug naar ons toe. Wat zit ie daar eigenlijk te dóen?'

Dat wist z'n zusje ook niet. En ze gingen naar binnen om 't te vragen, want zulke kinderen waren 't wel. Meneer Priegel keek naar de pop in z'n etalage en hij riep:

'Maar zo hoort 't ook niet! Die eigenwijze pop heeft zich finaal omgedraaid! Hij zit achterstevoren naar het publiek! En lezen doet ie ook al niet meer. Hé, wat betekent dit?' riep hij naar de pop. En die antwoordde:

'Ja, luistert u es. Als ik lees vind ik 't niet prettig dat iedereen naar me staat te staren. En trouwens, zo'n suf boek als u me heeft gegeven heb ik nog nooit gelezen. Koentje Krulstaart, Het Verhaal Van Een Vies Varkentje. Bah — en ik had 't al in drie uur uit. Heeft u niks anders?'

Meneer Priegel zuchtte en bracht de pop een heel dik boek over de ruimtevaart. En hij draaide hem weer met z'n gezicht naar 't pu-

blik en zei:

'En zo blijf je zitten, want het is nu juist de bedoeling dat ze zien hoe fijn je zit te lezen.'

'Als het boek maar spannend genoeg is, dan merk ik niks,' gromde de pop.

Maar hij keek niet eens meer op, zo hard zat ie al te lezen. En Kees en Nans, die mochten van meneer Priegel ieder gratis een boek uitkiezen. En daar waren ze wel een uur mee bezig want meneer Priegel had meer boeken in z'n winkel dan haren op z'n hoofd.

HANS
ANDREUS

De eigenwijze etalagepop

Halverwege de reis van Mars naar Pluto, met nog drie dagen in de ruimte voor de boeg, stormden de kinderen de cabine in. 'Kotsmisselijk ben ik ervan,' raasde mijn dochter. Nans was elf jaar. Zodra haar iets dwars zat schold, tierde en stampte ze. Dan was het ruimteschip te klein.

Daarbij vergeleken was haar vriendje Kees gewoon nuffig. 'Ik vind het een vervelende meneer Priegel,' stelde hij. Hij zweeg. Hij fronste zijn voorhoofd, zodat donkere denklijnen over zijn toch al ruimtezwarde huid liepen, en liet nog een bedachtzaam 'bah' volgen.

'Ach wat, het is een zult, een sijbel, een brok marshars met krulstaart,' draafde mijn dochter door.

'Dat ook,' gaf Kees toe.

Ze hadden gelijk, dat was het ergste. En de fout lag helemaal bij mij. Op hun vakantie had ik een passagier meegenomen. Omdat ik zo iets nu eenmaal nog nooit had geweigerd. Maar ik had nee moeten zeggen. Al had ik achterstevoren terug moeten kruipen naar de Maan. Alles was beter geweest dan die kerel. Ingenieur Martino Maximum. Plantkundige. Lid van de bestuursraad van Pluto. Een zeur. Echt. Neem alleen zijn aanstellerig deftige kleren. Altijd droeg hij een spijkerbroek. Stel je voor: een spijkerbroek. Zo'n hopeloos ouderwets ding dat je alleen bij de meest officiële etentjes nog draagt.

Meteen na het vertrek begon het gevit op de kinderen al. Eerst op de meloenen en tomaten die zij in de scheepstuin hadden gekweekt. 'Meloenen en tomaten zijn niet voedzaam,' protesteerde hij. Volgens Maximum moesten ze snelgroeïende sojabonen en marshars telen. Alleen, welke kinderen houden nou van snelgroeï soja? In hun vakantie nog wel. En wat marshars betreft, daar moest ik zelf niet aan denken.

Daarna probeerde hij (als ik er niet bij was) hun tafelmanieren te verbeteren. En nu had hij van Kees een heel dik boek afgepakt. Kees hield van dat ouderwetse spel, lezen. Maar Martino Maximum vond een boek overbodig gewicht en had het in de vernietiger gegooid om tot mest voor de tuin vermalen te worden. Mest voor zijn Marshars.

Ik zette de lopende band van de vernietiger stop en zocht Maximum op.

In de eetzaal repareerde de bemoeial de voorkant van de maaltijdenmachine. 'De meest voedzame maaltijden meneer, levert deze machine niet,' zei hij voor ik een mond kon opendoen. Aandachtig boog hij zijn gezicht onder een van de schenktrekkers.

Meteen spoot er een dikke laag chocoladepudding uit. Maximum proestte en briepte.

Ik holde naar de keuken, naar de achterkant van de maaltijdenmachine. Ja, Kees had stiekem een van de losgemaakte voedselbuizen weer aangesloten. Hij legde zijn vinger op zijn lippen en sloop weg.

Ik zag een oude spijkerbroek liggen en wierp die snel over de voedselbuis.

Nauwelijks was ik klaar of Maximum kwam binnen. Kwaad. Heel kwaad. Ik wees op de broek. 'U hebt de buis vergeten los te koppelen,' zei ik.

Hij hapte naar adem. Hij had de chocola uit zijn ogen geveegd, maar de rest droop nog golvend over zijn oren. Hij zag er uit als een ding dat ik jaren geleden op een tentoonstelling over de oude aarde heb gezien. Als een eigenwijze etalagepop met bruine pruik.

HENK
VAN KERKWIJK

De eigenwijze etalagepop

De winkel van meneer Priegel heette 'uitdragerij' totdat hij die etalagepop met één arm op de kop tikte. Toen schilderde hij 'Antiek' op de winkelruit. 'We moeten met onze tijd mee,' zei hij tegen haar, 'en jij mag voor de deur staan, als blikvanger, weet je wel.' Hij kende haar nog te kort om te beseffen wat hij aanhaalde. Maar een uur later wist hij dat ze een eigenwijze dwarskop was. Op het trottoir wilde ze alleen blijven staan als ze haar enige arm recht vooruit kon steken. 'Je belemmert het verkeer,' zei meneer Priegel, 'moet je een bekeuring krijgen, stuk eigenwijs?' Maar als de arm omlaag kwam, liet ze zich vallen en teneinde raad hulde hij haar in een rood gordijn, dat als een vlag van de opgeheven arm afhing. 'Zijn de mensen tenminste gewaarschuwd,' zei meneer Priegel en de pop keek zo eigenwijs of ze de keizerin van het trottoir was. Maar Kees die met zijn kwispelende krulstaart de hoek om kwam zetten, dacht dat ze het op zijn vrouwtje had gemunt en Nans was elf jaar en niet sterk genoeg om zo'n grote hond te houden als hij goed kwaad werd.

'Hier!' gilte ze en meneer Priegel schreeuwde, 'kijk uit!'

De pop zei niets, maar smakte met een doffe klap tegen de straatstenen. En hollen, ze hadden nog nooit zo hard gehold, Nans en Kees. Pas na drie dagen durfden ze daar weer langs. Toen zagen ze voor de winkel de onderste helft van de pop, twee benen in een ouwe spijkerbroek en de broek zat achterstevoren, want de rits was kapot en dat vond meneer Priegel geen gezicht voor een blikvanger. Het hoofd stond in de etalage, met een zwarte hoed diep over haar oren getrokken en haar kin rustte op een heel dik boek. De hoed en het boek bedekten de gaten en de rest lag in gruzelementen in de vuilnisbak. 'Het spijt ons heel erg,' zei Nans.

'Vergeet het,' zei meneer Priegel, 'jullie hebt haar mooi klein gekregen.'

En ze kregen allebei een koekje. De kop staarde door de ruit naar haar vroegere benen en Nans dacht dat ze heel zuur keek. Of kwam dat door de schaduw van die zwarte hoed?

ALET
SCHOUTEN

De eigenwijze etalagepop

'Dat bestaat niet,' riep meneer Priegel. 'Onmogelijk!'

'Toch is het zo,' sprak de directeur. 'Ik heb haar zojuist ontdekt. Boven op de plank met truien.'

'Truien,' herhaalde meneer Priegel. Zijn mond bleef open staan, een hele tijd. Toen vroeg hij: 'En Ans?'

'Ans niet,' zei de directeur. 'Die staat nog gewoon op haar plaats.'

'Tss....,' deed meneer Priegel met zijn tanden, en met zijn hersens begon hij te denken. Hij dacht aan de batterijen en draadjes en wieltes die hij met zoveel moeite in de twee etalagepoppen had geprutst, zodat ze konden bewegen. Want dat starre staan was te saai. Meneer Priegel had er lang aan gepriegeld: dat plan voor de bewegende poppen Ans en Nans was elf jaar geleden al bedacht. Precies drie dagen stonden ze in de etalage te bewegen, als levende dames die haar kleren van alle kanten lieten zien. Het publiek had zich eraan vergaapt. En nu was Nans er vandoor, en zat middenin de winkel tussen de truien! 'Er moet iets met een draadje zijn,' zei meneer Priegel. 'Los geschoten, of juist vast. Of achterstevoren zijn gaan zitten. Ik zal eens kijken.'

Ze liepen uit het kantoor de modewinkel in. Er was nog niemand.

Behalve Nans.

En hoe! De etalagepop was bezig een knalgele trui aan te trekken, en een ouwe spijkerbroek, maar die trok ze weer uit en deed hem

over haar hoofd met haar armen in de pijpen, en twee idiote hoeden deed ze aan haar voeten alsof het schoenen waren, en een bloemetjesgordijn wikkeld ze om haar lijf, met ringen en al. Toen pakte ze een heel dik boek, zette dat op haar hoofd, greep een stuk paktouw, hield het zwaaiend als een krulstaart op haar rug, en wandelde weg.

'Meneer Priegel, meneer Priegel, doe iets!' schreeuwde de directeur.

Maar meneer Priegel deed niets. Met schitteroogjes keek hij Nans na. 'Geweldig!' mompelde hij. 'Fantastisch. Ongelofelijk. Wat een vinding!'

'Vinding?' brulde de directeur. Zijn mond bleef openstaan. Toen viel hij flauw.

'Tss....,' deed meneer Priegel met zijn tanden. 'Een echte robot! Die heb ik gemaakt. Al is het dan per ongeluk.'

Nans was de etalage in gestapt, op haar plaatsje naast Ans, en voor de etalage stond het zwart van de mensen. Zoiets hadden ze nog nooit gezien.

Lang heeft het niet geduurd.

De directeur heeft Ans en Nans persoonlijk onklaar gemaakt. Alle draadjes eruit getrokken. 'Klaar is kees,' zuchtte hij vol daan.

Maar meneer Priegel maakt nieuwe! Let maar op, of je ze ergens ziet staan.

PAUL
BIEGEL

We willen dat u meedoet

Te weinig zijn kinderboek en jeugdboek beoordeeld vanuit maatschappelijk standpunt. Traditioneel en wel bleven ze lang een zaak van de schrijvers, de uitgevers en de boekhandelaars. Terwijl de maatschappelijke functie van deze lectuur om een reeks van redenen toch buitengewoon belangrijk is. Gelukkig is er nu een duidelijke kentering gekomen. MVM (Man, Vrouw, Maatschappij) houdt zich ermee bezig, evenals Dolle Mina, evenals een werkgroep onder leiding van Tonne Cox, evenals de vrouwen van het rooie Vrouwen-kontak van de Partij van de Arbeid. Deze laatste interesseerden zich met name voor een te vaak vergeten aspect: het kinderboek in verband met de rolpatronen in de maatschappij. Draagt, met andere woorden, het jeugdboek ertoe bij om patronen te doorbreken, of is dit juist niet het geval? Zit Jantje nog steeds in de boom en Marietje er onder, lief spelend met haar poppen? Worden de rollen van vader en moeder traditioneel bekeken of is er zoiets als maatschappijkritiek aanwezig? Er is een enquête opgesteld. Vrouwen-groepen zijn ermee aan de slag gegaan. Maar het materiaal op grond waarvan men conclusies kan trekken, is nog niet omvangrijk genoeg. Vandaar dat u ook in uw VARA GIDS een enquêteformulier afgedrukt vindt. Namens de rooie vrouwen willen we dat u meedoet. Op basis van één boek uit de vermelde keuze vult u het enquêteformulier in. U zende het op naar Rooie Vrouwen, Postbus 6070, Amsterdam. Te zijner tijd verneemt u de uitslag van de enquête waaraan ook u uw gewaardeerde bijdrage hebt gegeven.

Enquête

- Is er in dit boek sprake van de gebruikelijke rolverdeling: man verdient het geld / vrouw is er voor kinderen en huishouding? ja ☐
neen ☐
geen mening ☐
- Speelt het verhaal zich af bij: volledig gezin ☐
onvolledig gezin ☐
alleenstaande ☐
andere samenlevingsvorm ☐
- Welke opvattingen over buitenshuis werken hebt u in het boek aangetroffen? vader werkt buitenshuis ☐
moeder werkt buitenshuis ☐
vader en moeder werken buitenshuis ☐
mannen/jongens werken buitenshuis ☐
vrouwen/meisjes werken buitenshuis ☐
mannen/jongens en vrouwen/meisjes werken buitenshuis ☐
- Hoe staat het met de manier waarop de personen in dit boek hun gevoelens uiten? alleen mannen/jongens huilen ☐
alleen vrouwen/meisjes huilen ☐
mannen/jongens en vrouwen/meisjes huilen ☐
alleen mannen/jongens knuffelen ☐
alleen vrouwen/meisjes knuffelen ☐
mannen/jongens en vrouwen/meisjes knuffelen ☐
alleen mannen/jongens zijn agressief ☐
alleen vrouwen/meisjes zijn agressief ☐
mannen/jongens en vrouwen/meisjes zijn agressief ☐
- Welk soort spelletjes worden in het boek gespeeld? alleen jongens wilde spelletjes ☐
alleen meisjes wilde spelletjes ☐
meisjes en jongens wilde spelletjes ☐
alleen jongens rustige spelletjes ☐
alleen meisjes rustige spelletjes ☐
meisjes en jongens rustige spelletjes ☐
- In welk milieu speelt het verhaal zich af? hogere of middenklasse ☐
arbeidersklasse ☐
sprookjessfeer ☐
geen duidelijke aanduiding ☐

Het gaat om de volgende boeken: Thea Beckman - Kruistocht in spijkerbroek; Jaap ter Haar - Het wereldje van Beer Ligthart; Paul Biegel - Het olifantenteest; Bertie Evenhuis - Stefan en Stefan; Leon Garfield - Tussen galg en gekkenhuis; Erik Christian Haugaard - Dag van de koningsakker; Steven Kellogg - Mag ik hem houden?; Fran Manushkin - Kindje; Jan Procházka - Lenka; Marilyn Sachs - Wie had gelijk, Mary Rose?; C. Joh. Kievit - Dik Trom; J.M. Selinger-Elout - Lijsje Lorresnor; Nienke van Hichtum - Afkes Tiental; Jan Terlouw - Hongerwinter; Annie M.G. Schmidt - Jip en Janneke; Freddy Hagers - Marjoleintje van het pleintje; Cissy van Marxveldt - Joop ter Heul; Astrid Lindgren - Pippi Langkous; Henk Barnard - De kat van tante Da; An Rutgers v.d. Loeff - De kinderkaravaan.

Ingevuld door man/vrouw/jongen/meisje - leeftijd:

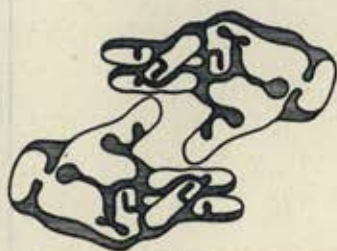
Betreft: (titel boek)

Woonplaats:

Uitknippen en opzenden naar: Rooie Vrouwen, Postbus 6070, Amsterdam

VARA GIDS EXTRA 19

VARA VRIENDEN- DIENSTEN OVER & WEER

Deze maand zijn het vooral de boeken en reizen die uw aandacht verdienen. Want met al die lange winteravonden: wat is er prettiger dan lezen en... plannen maken voor de volgende vakantie? En u weet het! Omdat we

zoveel leden hebben kan de VARA vaak héél goedkoop terecht: vandaar die VARA vriendenprijsjes. En dat de ene dienst de andere waard is: misschien inspireert pagina u wel om ons 'n nieuwe abonnee op te geven!

4 boeken die volop in de belangstelling staan. De VARA brengt ze voor vriendenprijsjes!

1 Colditz

Dit boek, geschreven door Reinhold Eggers, is door zijn documentair karakter een prachtige aanvulling op de populaire TV-serie. Het geeft onmisbare achtergrondinformatie, ook over het belangrijke Nederlandse aandeel in de ontsnappingspogingen.

De gebonden uitgave kost in de boekhandel f 14,90. Speciaal voor de VARA verscheen echter een voordelige, complete paperback-uitgave: 224 pagina's, rijk geïllustreerd met foto's uit de TV-serie.
VARA-leden betalen slechts f 10,90. Niet-VARA-leden f 12,90.

2 Zo juist verschenen! Open en bloot

Eerlijke voorlichting, speels en openhartig gebracht. Dat is het succes van ons TV-programma 'Open en bloot'. U kunt dit winterseizoen nog enige afleveringen tegemoetzien. Maar om deze voorlichting nog lang z'n werk te laten doen, hebben wij van de complete serie een boek gemaakt onder dezelfde titel 'Open en bloot'. Dat kan wel eens het beste en meest moderne boek zijn op het gebied van seksuele voorlichting ooit in Nederland verschenen.

Het boek telt 128 pagina's en een kwart daarvan bestaat uit illustraties. **De prijs voor VARA-leden is slechts f 9,90. Niet-VARA-leden betalen f 12,90.** Zeker in 'n gezin met opgroeiende kinderen hoort dit boek in de boekenkast!

3 Rood als je hart

Over enkele weken verschijnt 'Rood als je hart', 'n geschiedenis van de A.J.C.

'Rood als je hart' is een boek over de A.J.C., beter gezegd, het boek over de A.J.C., geschreven door André van der Louw, met een voorwoord van Irene Vorrink. 'Rood als je hart' (u leest het als 'n spannend verhaal) is de complete geschiedenis van de A.J.C. die loopt van 18 maart 1918 tot en met 28 februari 1959. Opkomst, bestaan en ondergang van de Arbeiders Jeugd Centrale, waarin het rode idealisme werd gekoesterd, het kader werd gekweekt, de vlaggen werden gezwaaid en de liederen werden gezongen. 'Rood als je hart' is de beschrijving van een sub-cultuur.

De manier waarop André van der Louw, rood in hart en nieren, zijn visie geeft is bewonderingswaardig - ook al zullen zijn conclusies niet overal met gejuich worden ontvangen.

Het boek heeft een omvang van 288 blz., geïllustreerd met 16 blz. foto's. **De VARA-editie kost voor onze leden f 22,50. Niet-leden betalen f 28,50.**

4 De Stratemaker- op-zee-show

Er is 'n schitterend boek gemaakt over onze succesvolle Stratemaker-op-zee-show. Met teksten, foto's en liedjes uit 21 uitzendingen. Niet alleen kinderen zullen er van smullen, maar ook ouders, ooms, tantes, neven en nichten.
VARA-ledenprijs f 7,75, voor niet-leden f 9,75.

8 VARA-boeken die nog verkrijgbaar zijn. Haast u met bestellen!

Een kijkje achter de schermen van **Coronation Street**. Winkelprijs f 12,90. **VARA-ledenprijs** f 9,90.

Onedinijn deel I, de kapitein-reder. Winkelprijs f 10,50, **VARA-ledenprijs** f 7,90.

Onedinijn deel II, de ijzeren schepen. Winkelprijs f 10,50, **VARA-ledenprijs** f 8,50.

A. M. de Jong: **Merlijntje Gijzen**, compleet in één band. Winkelprijs f 35,00, **VARA-ledenprijs** f 26,50.

Bert Garthoff: **Vogel van de week**, met prachtige illustraties.

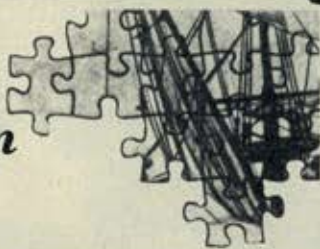
Winkelprijs f 12,90, **VARA-ledenprijs** f 8,90.

Jaap van der Merwe: **Gij zijt Kanajfel** Prijs voor leden en niet-leden f 19,75.

Paul Wagner: **De Verschoppeling**. Winkelprijs f 19,90, **VARA-ledenprijs** f 16,90.

John Berger: **Anders Zien**. Winkelprijs f 12,50, **VARA-ledenprijs** f 10,00.

Reuzegrote legpuzzels van originele schoolplaten.

Maar liefst 60 x 80 cm meten die schoolplaten, 1200 (!) stukjes verrukkelijk puzzelwerk. U krijgt ze verpakt in 'n stevige koker met een voorbeeld in kleuren ruim vóór de feestdagen thuisgestuurd. U kunt kiezen uit de drie grote klassieken van Isings:

Stadsleven tegen het midden van de 19e eeuw of Behouden Huys op Nova Zembla of Krijgsraad voor de driedaagse zeeslag. **Niet-VARA-leden betalen f 15,- voor u als abonnee op de VARA-gids geldt 'n vriendenprijsje van slechts f 11,-.** Overmaken op giro 1991 VARA, Hilversum en op het girostrookje vermelden welke puzzel u ontvangen wilt dus: „Krijgsraad“ of „Behouden Huys“ of „Stadsleven“

Nog steeds bereiken ons veelvuldige verzoeken om de Isings-platen in hun originele toestand (dus niet als puzzel). Gelukkig kunnen wij daaraan nog voldoen. De complete set van 3 platen, met beschrijving, in stevige koker verpakt, kunt u thuisgezonden krijgen, indien u als VARA-lid f 10,- (niet-VARA-leden betalen f 15,-) overgemaakt op postgiro 1991 t.n.v. VARA te Hilversum. Zet u op het girostrookje s.v.p. 'set Isings-platen'.

Hoe u VARA-boeken kunt bestellen:

Door storting of overschrijving van het bedrag voor het boek of de boeken die u wenst te ontvangen op **postgiro 1991** ten name van de VARA, Hilversum. Vermeldt u op het strookje s.v.p. de gewenste titel(s). Ongeveer 3 weken na het uitschrijven van uw giro- of bankopdracht, krijgt u het bestelde **zonder berekening van verzendkosten** thuis. Aangezien wij vanuit verschillende plaatsen verzenden is het mogelijk dat u, bij gecombineerde bestellingen de boeken afzonderlijk ontvangt.

Afhalen gaat sneller

Als u in de buurt van een van onze bijkantoren woont, kunt u alle VARA-boeken, VARA-Gramplaten en VARA-puzzels direct afhalen.

De adressen zijn:

Amsterdam - Discusstraat 17, tel. 020 - 79 26 59
Den Haag - Prinsegracht 71 (souterrain) tel. 070 - 33 34 82
Rotterdam - Wijnhaven 33, tel. 010 - 13 15 26
Hilversum - Middenweg 1 (t.o. studio), tel. 02150 - 4 87 41.

VARA REIZEN

De voorvreugde van uw vakantie krijgt u gratis thuisgestuurd!

Onze reisgids voor najaar, winter en voorjaar 1974/1975 is verschenen! Vraag hem aan met onderstaande bon en u bent volledig geïnformeerd over o.a.:

Kerst- en Nieuwjaarsreizen naar:

Tsjecho-Slowakije
8 dagen vanaf f 542,-
Roemenië
8-daagse rondreis vanaf f 496,-
Israël
9-daagse rondreis vanaf f 1139,-
Wenen
8 dagen vanaf f 894,-

Wintersport-reizen naar:

De Karpaten
15 dagen vanaf f 370,-
Oostenrijk
10 dagen vanaf f 227,-
Zwitserland
10 dagen vanaf f 325,-

Korte of lange weekends in:

Londen
2 dagen v.a. f 180,-
3 dagen v.a. f 194,-
Parijs
2 dagen v.a. f 208,-
4 dagen v.a. f 235,-
Wenen
2 dagen v.a. f 333,-
3 dagen v.a. f 355,-
Praag
4 dagen v.a. f 379,-

Bungalows in Nederland

Een extra vakantie in eigen land. Buiten het overdrukke hoogseizoen. Dat kan op een voortreffelijke manier worden geregeld in een van onze uitstekend geoutilleerde bungalows op 6 plaatsen in Nederland: Borger, Havelte, Ommen, Vlierden, Haamstede en De Koog. Prijzen zijn afhankelijk van de tijd en de plaats per week vanaf f 130,-.

In de donkere maanden naar de warme zon van Sicilië

15 dagen
vanaf f 474,-

Vier Verre VARA Reizen

Kenia/Tanzania
17 dagen f 2650,-
Indonesië
21 dagen f 3595,-
India
18 dagen f 2750,-
Mexico
15 dagen f 2890,-

Voorjaar in Italië

15-daagse vliegvlagen met verblijf in hotel Delfino aan de Middellandse zee.
Vertrekdata: 15/3 - 29/3 - 12/4 - 26/4 en 10/5 1975.
VARA-prijs f 636,-

VARA

BON In gefrankeerde envelop te zenden aan VARA - reizen, postbus 175, Hilversum.

Naam

Adres

Woonplaats

☐ verzoekt toezending van de Interland Reisgids 1974-1975 met opgave van de VARA-ledenprijzen.

☐ wil inlichtingen over de huur van bungalows in eigen land

☐ wil voorlopig genoteerd worden voor de reis

naar (bestemming)

op (datum) met personen (aantal)

handtekening:

ZIE JE DAAR DIE
WIJS ZE IN DE

PLAATJES STAAN TEKENING AAN

**Je vrouw denkt: eindelijk genoeg kasten.
Willemijntje denkt: een zandbak in de tuin.
Eduard denkt: een zolder voor m'n trein.**

En zelf denk je: waar moet ik in vredesnaam het geld vandaan halen?

U zult geld moeten lenen.

Maar wél op een veilige manier.

Dat kan.

Via een hypotheek met levensverzekering.

Wanneer u iets overkomt, krijgt uw gezin
het huis ook nog helemaal vrij.

Zonder één cent schuld.

En de rente die u betaalt,

mag u aftrekken van de belasting.

Levensverzekering speelt u dus
méér in handen dan de sleutel alleen.

Waarom verzekert een jonge vader z'n leven?

1. Z'n gezin krijgt geld als hem iets overkomt.
2. En anders komt er een uitkering op z'n 65ste.
Om AOW en eventueel pensioen aan te vullen.
3. Da's een fors bedrag. Meestal meer dan u had gedacht.
Door winstdeling.
4. En 't is nog belastingvrij óók.

Een levensverzekering hoeft niet duur te zijn.

Als u 'm op tijd neemt, zijn enkele procenten van uw inkomen
meestal voldoende. Een gesprek met een vakman kost niks.

Bon voor mensen die meer willen weten.

Ik wil uw krant met klare taal over de verschillende
vormen van levensverzekering.

Ik wil ook uw boekje(s) waarin u dieper op de zaken ingaat.

☐ **Alleen achterblijven: leven op de penning** (over de
problemen van weduwnaren, weduwen en wezen).

☐ **Thuis in een huis** (over hypotheeken).

☐ **Tijd en geld** (over pensioenen).

☐ **De prijs van zelfstandigheid** (zelfstandigen en
levensverzekering).

Ik streep aan wat ik precies wil hebben.

Mijn naam _____

Adres _____

Plaats _____

Opsturen in dichte envelop, zonder postzegel,
naar Bureau Voorlichting Levensverzekering, Antwoordnr 89, Den Haag.

**Levensverzekering.
Geld als je 't nodig hebt.**

**NEDERLAND
ONTDEKT LITA**

VOOR HET EERST IN NEDERLAND

Lita is een revolutionaire manier van kopen; voor het eerst in Nederland.

DISCOUNT

Lita biedt een ongekend aantal artikelen aan tegen zeer lage discount prijzen: goud of meubelen, sieraden of huishoud-apparaten, speelgoed of kampeerartikelen, met merken van reputatie Philips, AEG, Braun, Hitachi, wat je maar bedenken kunt. Lita heeft het.

CATALOGUS

Maar absoluut uniek en helemaal voor de klant van vandaag is de keuze van kopen: U kunt de artikelen op uw gemak uitzoeken uit een fantastische gratis-catalogus. (waarde f. 2,50); en wat u ook bestelt, hoe groot ook en waar u ook woont, u krijgt uw bestelling keurig thuis bezorgd, voor maar f 5,-.

SHOWROOM

Maar u kunt ook gaan naar een van de Lita Discount Catalogus Showrooms, waar u alle artikelen uit de catalogus kunt bekijken, in de hand kan nemen, kan kopen en - zo uit het magazijn - puntaaf zelf kan meenemen. Natuurlijk zijn die artikelen grif gegarandeerd door Lita, dat is altijd raak, altijd goed.

DE GRIFFE LITA-GARANTIE:

Lita zegt grif: artikelen niet goed, geld terug - artikel anders dan u dacht, geld terug - elders goedkoper, geld terug. Altijd raak, altijd goed: De griffe Lita-garantie bovenop de fabrieks-garantie; 't kan niet beter!

DISCOUNT CATALOGUS SHOWROOM

Nederland leert LITA kennen:

De unieke, nieuwe manier van kopen voor Nederland;

Lita, de Discount Catalogus Showroom;

3000 artikelen tegen daverend-lage-discount-prijzen;

Artikelen - uit de hele wereld bijeen - in een fantastisch boek,

196 pagina's dik in kleur, de Lita Discount Catalogus.

U kunt ze ook, in levende lijve, bekijken in de Discount

Catalogus Showroom. Kijken, kiezen, kopen hoe u wilt; thuis in de stoel, bestellen en laten bezorgen of ...

in de showroom bekijken,

kopen en meteen zelf meenemen.

Lita garandeert:

altijd meer keus, altijd goedkoper.

GRATIS CATALOGUS

Uw Lita Discount Catalogus ligt klaar bij de winkels van Albert Heijn of Simon. En natuurlijk in elke Lita Discount Showroom. U kunt hem ook met onderstaande bon toegestuurd krijgen.

**BON VOOR GRATIS
LITA DISCOUNT CATALOGUS
TER WAARDE VAN F. 2.50**

naam

straat

plaats

VA42

Ingevuld? Dan in 'n envelop.
Lita, Antwoordnummer 250,
Zaandam-1400 erop. Géén postzegel.
Zo op de bus. Lita en PTT doen de rest.

Welkom bij uw Lita in:

Den Haag, de Sav. Lohmanplein 25
Utrecht, Hammerskjöldhof 72
Amsterdam-Noord, Buikslotermeerplein
158 (boven A.H. Supermarkt)
Haarlem, Grote Houtstraat 99-99 a
Eindhoven, Karel de Grote Laan 341 a,
vanaf 9 oktober.
In Beek vanaf 23 oktober, Makado Beek.
Lita, 'n nieuwe activiteit van Albert Heijn.

De Philips grammofoon-versterker-

PHILIPS

combinatie 907. Kijk, lees en luister waarom...

Kijk. Naar de opmerkelijke vormgeving van deze combinatie van grammofoon en versterker, naar z'n interessante details. Lees. Wat dank zij die details allemaal mogelijk is en waarom dit apparaat met zijn veelzijdige versterker het middelpunt van uw HiFi-installatie kan zijn. Kijk en lees op uw gemak. Ga dan naar de winkel. En luister naar Philips. Neem ook daar de tijd voor. De aanschaf van kostbare geluidsapparatuur vraagt al uw aandacht. Net zoals het ontwikkelen ervan alle aandacht van Philips vraagt. En krijgt.

1 Deze HiFi-stereo-grammofoon-versterker-combinatie is ook geschikt voor Stereo-4: stereo-weergave via 4 luidsprekerboxen voor extra ruimtelijk effect. Verlichte indicator voor 33 en 45 toeren.

2 Wijzerschaal voor het instellen en aflezen van de juiste naaldkracht.

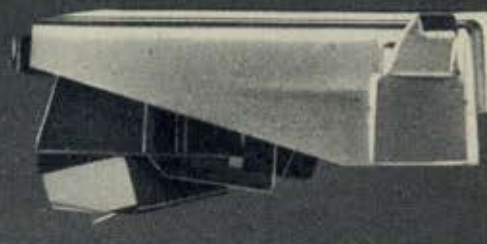
3 Druktoets voor hydraulisch gedempt dalen of optillen van de opnamerarm. Druktoets voor stoppen tijdens afspelen plus automatisch terugkeren van de arm.

4 Schakelaars voor het onderdrukken van ruis, presence (= het accentueren van het midden-tonengebied) en het inschakelen van het versterker-deel van de combinatie voor tuner of recorder.

6 De 907 is standaard uitgevoerd met een magneto-dynamisch opneemelement GP 400 met diamantnaald.

7 Naast elkaar geplaatste, verlichte VU-meters voor het visueel regelen van de stereo-weergave.

Prestaties platenspeler: Jengel $\leq 0,16\%$. Rumble $\leq 0,58$ dB (DIN B). 24-polige synchroommotor. Ingebouwde dwarskrachtcompensatie. Visueel regelbare naaldruk. Automatische afslag. Prestaties versterker: Continu vermogen 2×10 W. Muziekvermogen 2×20 W. Aansluiting voor hoofdtelefoon, tuner, recorder en vier luidsprekerboxen (Stereo-4). Afmetingen: 490 x 400 x 135 mm. De 907 wordt geleverd met 2 (neer te zetten of op te hangen) drukkamer-luidsprekerboxen, met elk 2 luidsprekers en kan met gesloten stofkap afgespeeld worden.

5 Schuifregelaars voor het ophalen en onderdrukken van hoge en lage tonen, het regelen van volume en het afstellen van de stereo-balans.

Kijk, de stereo-grammofoon-versterker-combinatie als middelpunt van een van de vele HiFi-combinatiemogelijkheden van Philips.

Philips. Groot in geluid.

PHILIPS AUDIO

Wilt u nog meer weten van de combinaties grammofoon en versterker van Philips? En van de andere geluidsapparatuur, zoals platenspelers, radio-versterkers, boxen? Vul de bon in en stuur 'm naar Philips Nederland B.V., Afdeling 907, VB 9/35, Eindhoven.

Naam: _____
Adres: _____
Plaats: _____
Per omgaande krijgt u dan de Audio-Folder 1974 thuis gestuurd. U kunt deze folder ook bij uw leverancier halen.

Lekker op je gemak, radiootje aan...

Je wilt je auto gebruiken. Dag en nacht. Bij regen en mist. Als je dan op de weg zit, merk je pas waar 't om draait: zien en gezien worden. Daar hangt heel wat vanaf. **UW VEILIGHEID.**

DAF heeft dat altijd ingezien. Zicht is van vitaal belang. Daarom is het zicht vanuit een DAF optimaal. Er zijn bijna geen blinde hoeken. Dank zij de smalle stijlen. En het zicht blijft optimaal. Bij iedere temperatuur. Een traploos regelbare defroster zorgt

voor koude
en warme

luchtdosering, waardoor de ruiten niet beslaan. Ook de lucht-afzuiging via de achterste dakstijlen draagt daartoe bij. U moet goed zicht op de weg hebben en u moet gezien worden. Een paar forse koplampen branden door mist en regen. Terwijl een paar heldere achterlichten en remlichten iedere achteropkomer waarschuwen. En op een fikse afstand. Richtingaanwijzers zijn overduidelijk aan de achterzijde en zeer praktisch en overzichtelijk aan de voor- en de zijkant geplaatst.

Veiligheid en goed zicht gelden ook voor het interieur. DAF ontwierp een dashboard, dat in één oogopslag te overzien is.

Voor DAF moet uw auto allereerst veilig zijn. Onder alle omstandigheden. Dat is een opgave. Maar als u in een DAF rijdt, voelt u dat DAF erin is geslaagd. Dat DAF doet, waar anderen nog over denken.

DAF

gebouwd uit veiligheid

DAF-VOLVO PERSONENAUTO NEDERLAND B.V., BEESD.

BON.....
Stuur mij vrijblijvend alle informatie over het DAF programma.

Naam _____
Straat _____
Plaats _____
Tel. _____

Opsturen in open enveloppe
zonder postzegel aan DAF-VOLVO
Personenauto Nederland B.V.
Beesd
Aankomstnummer 2300.
DF 960

Dr. Van Swol over de kankerbestrijding in de Verenigde Staten

N2/21.20: Vanavond even een doorbijtertje. Niet dat er in deze tijd nog nadrukkelijke taboes bestaan over het onderwerp kanker (de NCRV houdt een jubileumactie voor het Koningin Wilhelmina Fonds, zelfs Wibo praat erover voor de TROS), maar er wordt niet altijd dieper ingegaan op de stand van zaken in het onderzoekwerk.

Dr. Van Swol.

Dr. A. C. van Swol en Leen Timp (regie) hadden eerder al gesprekken met o.a. dr. D. van Bekkum, bestralingsdeskundige van het TNO. Uit die gesprekken kwam vast te staan dat men in de Verenigde Staten een andere aanpak heeft dan in Europa. Hier wordt het kankeronderzoek nogal star benaderd vanuit de medisch-academische hoek. In Amerika is men tot de conclusie gekomen dat de tijd er nu rijp voor is de aanval op de gevreesde ziekte op een veel ruimer en nationaler schaal te lanceren. Er waren wat dat aangaat gunstige omstandigheden in het vrijkomen van veel kennis en NASA-kracht. Het bedrijfsleven ging actief aan de bestrijding deelnemen, en zulke bekende betrokkenen als Ted Kennedy (zoon al enkele malen in het ziekenhuis voor operatie en controle) zetten er zich persoonlijk voor in.

Leen Timp en dr. Van Swol hebben die Amerikaanse inspanningen gefilmd en geïnventariseerd voor mogelijke lering ten onzen. Het heeft veel met particulier initiatief te maken en het programma zal inderdaad nogal Amerikaans op ons overkomen. Niettemin is het onderwerp zo belangrijk en voor velen klemmend, dat elke suggestie voor 'n mogelijk andere aanpak het beschouwen waard is. Mens durf te kijken.

Een uit het graf opgestane vertelt. V.l.n.r.: Paul Deen, Elly van Stekelenburg, Lex Goudsmit, Marjol Flore, Bertus Botterman, Rob van Reijn, Henk Rigters, een Sissie en Henk van Ulsen.

Stoeien met Poe leidt tot doodsnood onder de grafzerk

N2/20.20: De Amerikaanse schrijver Edgar Allan Poe, die in de vorige eeuw het horror-genre in de literatuur tilde naar een niveau dat sindsdien nooit meer door

Scène uit 'De onrust van het graf' met Kitty Courbols als jubelende weduwe.

iemand geëvenaard is, zou zich wel eens in zijn graf kunnen omdraaien, als hij daar verneemt dat na de filmindustrie nu ook de televisie haar grijpvingers naar zijn werk heeft uitgestrekt. Nota bene om ermee te stoeien zoals Emanuel Boeck en Hugo Heinen bij de AVRO. Ze doen dat in een driedelige serie 'Het testament van Edgar Allan Poe,' waarin de schrijver als gastheer wordt bestookt met de produkten van zijn eigen weergaloze fantasie. In het eerste verhaal gaat het om mensen die zich roeren in hun graf. Niet uit ergernis, zoals Poe dat nu wellicht doet, maar omdat de stakers door een verkeerde diagnose levend begraven werden. Poe heeft een feestje gebouwd bij zich thuis en de clou van de avond is het optreden van een aantal mensen die de benauwende ervaring van in je graf weer tot leven te komen overleefd hebben. Overigens kunnen wij u geruststellen: in ons deel van de wereld komt het nauwelijks meer voor dat er verglissingen worden gemaakt met het vaststellen van de dood.

Zijn vader mag hem dan een etter van een jongen vinden, als zoon is Gees Linnebank in *Vader en Zoon* toch wel wat schappelijker dan als Kili in *The Family*.

Nederland 1

Kan. 4 - 5 - 6 - 7 - 29 - 33 - 39 - 50 - 51 - 53 - 57.

18.00 NOS

18.45 Paulus de boskabouter.

18.55 Journaal.

19.00 TROS

19.05 De man van zes miljoen.

In de hoofdrollen: Steve Austin - Lee Majors; Oscar Goldman - Richard Anderson; Susan Abbott - Pamela Franklin; dr. Abbott - Simon Scott; John - Jack Hogan; Charles - Joseph Ruskin; Eddie - Vic Mohica. Vanavond: **De verdwenen geleerde**. Ex-astronaut Steve Austin, half robot-half mens en in staat een verschrikkelijke kracht te ontwikkelen, wordt ingezet om een gekidnapte geleerde te vinden. Deze geleerde, dr. Samuel Abbott, is de uitvinder van de eerste draagbare laser-projector.

20.00 TROS

20.00 Journaal.

20.20 Op losse groeven.

Met Nederlandse vocalisten die een plaats veroverden in de Nederlandse Top 5, nieuwe kanshebbers, de rubriek Gouwe Ouwe, Zing eens in en een nieuw item-theater, Presentatie - Chiel Montagne.

21.00 TROS

21.20 De liefdes van Napoleon ©

Serie met vanavond: **Georgina**. In de hoofdrollen: Napoleon - Ian Holm; Joséphine - Billie Whitelaw; Georgina - Nicola Pagett; Murat - Peter Bowles; Joseph - Edward de Souza; Talleyrand - Peter Jeffrey; Paus Pius VII - Norman Henry; Berthier - Roland Hines; Hortense - Sorchia Cusack; Caroline - Janine Faye; Constant - John White.

22.00 TROS

22.15 Aktua.

Actualiteitenrubriek. Redactie - Wibo van de Linde. (Zie ook pag. 24.)

22.50 Staatsloterij (nr. 629, 2de trekking). NOS

22.55 Journaal.

Nederland 2

Kan. 27 - 31 - 32 - 45 - 47 - 49 - 53 - 54 - 56 - 60.

18.15 Gemeenteraad (10).

18.45 Paulus de boskabouter. NOS

18.55 Journaal.

19.05 MASH. AVRO

In de hoofdrollen: Hawkeye - Alan Alda; Trapper John - Wayne Rogers; Blake - McLean Stevenson; Burns - Larry Linville; Hotlips - Loretta Swit; Radar - Gary Burghoff. Vanavond: **Hotlips en lege armen**. Hotlips krijgt een brief van een vriendin, die schrijft getrouwd te zijn met een arts die Hotlips inder tijd niet wilde hebben. Nu heeft ze duidelijk de smoor in.

19.30 Reiswijs ©

Kennismaking op film met vakantiebestemmingen in het buitenland. Vanavond: **De Costa Brava in Spanje**. Presentatie - Romano M. Stinga.

20.00 Journaal.

20.20 Het testament van Edgar Allan Poe ©

Vanavond: **De onrust van het graf**. In de hoofdrollen: Edgar Allan Poe - Henk van Ulsen; Mrs. Clemm - Elly van Stekelenburg; Julian - Jérôme Reehuis; Bartholomeus Barnaby - Henk Rigters; Mr. Solomon - Lex Goudsmit; Mrs. Valentine - Marjol Flore; Miss Pennifeather 1 en 2 - Dorine en Gerrie van der Klei; Martha - Kitty Courbois; Mr. Vankirk - Rob van Reijn; Mr. Longfellow - Paul Deen; dame aan het spinet - Marijke Smit Sibinga. Productie en regie - Emanuel Boeck.

21.20 Hoogtepunten uit de kliniek ©

Het kankeronderzoek in de Verenigde Staten. Dr. Hans van Swol en prof. dr. D. W. van Bekkum spraken met een aantal wetenschapsmensen en met senator Ted Kennedy, wiens zoontje wegens botkanker een beenamputatie heeft ondergaan.

22.05 Vader en zoon.

In de hoofdrollen: Vader - Guus Hermus; zoon - Cees Linnebank; Yvonne - Leontien Ceulemans; buurman - Ko van Dijk; Van Vleuten - Ton van Duinhoven. Vanavond: **Een leuk fris meisje**. Vader laat aan zijn zoon Hans doorschijnen dat hij het buurmeisje Yvonne een keurig meisje vindt.

22.40 Ontdek je plekje.

Film van Joop Scheltens over Middelburg.

22.45 Uitzending van Symbiose (NVSH) ■

22.49 Journaal.

Toelichting ●

Voor meer toelichting pagina 67

Reiswijs

N2/19.30: Vanavond het eerste programma Reiswijs. Met een bezoek aan Spanje's rauwste kust: de Costa Brava. Van de Pyreneeën tot aan het Spaanse stadje Blanes (Barcelona valt er precies buiten). Bij alle rauwheid en woestheid is die Costa Brava het bekendste vakantieoord van de wereld. Een van de eerste toeristische centra, waar betonnen hotels verzezen, daarom heet die Costa Brava ook wel betonnen kust of cementen kust.

Volgens regisseur Henk Neijssel moet een mens eens langs de Costa Brava varen, om de fantastische rotswerken te kunnen bewonderen, waaraan de Costa Brava (rauwe, woeste kust) zijn naam ontleent. De makers zijn ook op zoek gegaan naar het Catalaanse element en, ja hoor, ze hebben de echte bewoners en bewoonsters de Sardana zien — en horen — dansen.

De tweede Reiswijs voert ons naar het eiland Kos, vlak onder de Turkse kust. Een verrukkelijk eiland, maar daarover dan een volgende keer.

De liefdes van Napoleon

Nicola Pagett als Georgina.

N1/21.20: Napoleon is inmiddels 34 geworden en staat al vier jaar aan het hoofd van Frankrijk. Een reeks van vriendinnen heeft hij achter de rug. Joséphine vertelt hem dat zij door een bepaald medicijngebruik toch weer in staat is hem kinderen te schenken. Napoleon belooft haar dan ook het bed weer met haar te willen delen. Maar de jonge beeldschone actrice Georgina heeft zoveel indruk op hem gemaakt, dat hij haar overlaadt met geschenken. Georgina wordt zijn nieuwe minnares. Joséphine, uiteraard witheet, maakt Napoleon bittere verwijten, maar het enige wat zij ermee bereikt is dat hij niet meer met haar naar bed wil.

Duitsland 1

Kan. 2 - 9 - 24 - 32 - 41 - 46 - 53.

Ochtendpr.: 10.00 Nws. 10.05 Het actuele kijkspel. 10.45 Dienst zonder wapens, reportage. 11.30 Wat ben ik? 12.20 Actualiteiten. 12.40 Persoverz. 12.50—13.20 Wereldspiegel.

16.15 Journaal.

16.20 Hitjournaal.

Schlagers en krantekoppen van 1900 tot 1910 met Graham Bonney, Peter Horton, Rico Lanza, Ulla Norden e.a.

17.05 Grips & tricks.

Voor de kinderen.

17.30 Focus pocus.

Voor de kinderen.

17.55 Journaal.

Reg. NDR: 9.30—10.00 Sesamstr. 18.00 De gevallen van meneer Konstantin, serie. 18.30 Nieuws. 18.45 Klaas Vaak. 18.55 Reg. sportjournaal. 19.26 De gevallen van meneer Konstantin (2).

Reg. WDR: 9.30—10.00 Sesamstr. 18.05 Detectiebureau Argus, serie. 18.40 Reg. magazine. 19.20 Tussen camera en tv-scherm.

20.00 Journaal.

20.15 Monitor.

Actuele reportages.

21.00 De maandagsschilders.

Spel met Frank Elstner waarin vandaag VfB Stuttgart het opneemt tegen 1.FC Kaiserslautern. Als gast: Adamo.

21.45 Verslag uit cel 49.

De laatste aanvoerder van de zogenaamde asfaltbende, een groep jongeren die in 1971 in Stuttgart een reeks inbraken en overvallen pleegde, vertelt in zijn cel over zijn leven en zijn toekomstplannen.

22.30 Journaal.

22.50 Sambizanga

Zairisch-Franse speelfilm (1972) onder regie van Sarah Maldoror met Maria - Elisa de Andrade, Domingos - Dominos de Oliveira e.a.

00.30 Journaal.

Duitsland 2

Kan. 21 - 24 - 29 - 33 - 35 - 37.

16.30 Inleiding fysica.

Herh. van vrijdag jl.

17.00 Journaal.

17.10 Koning Arthur.

Serie voor de jeugd met: Arthur - Oliver Tobias, Kai - Michael Gothard, Ljud - Jack Watson e.a. Ljud, de wapenmeester van Arthur, heeft in het strijdgevoel een vriend van Mark Cornwall gedood. Mark daagt Ljud uit tot een duel, maar dan vallen de Saksen aan.

17.40 De draaischijf.

18.20 Tekenfilmtijd met

Adeheid.

Bullwinkel, Mr. Magoo & Co.

18.55 De Mainzelmannetjes.

19.00 Journaal.

19.30 De negen.

Sociale werkelijkheid in Europa. 6. Als de zoon de boerderij erft. Een Duitse, een Franse en een Ierse boerenzoon staan voor de beslissing of ze de boerderij van hun vader zullen overnemen. Daarbij wordt de toestand van de hele landbouw in de drie landen duidelijk. Tot slot verkondigt Lardinois, de commissaris voor agrarische vraagstukken in de EEG, de mening uit Brussel.

20.15 Steekproeven.

Zit het geld werkelijk zo los in hun zak? Over het gedrag van jeugdige kopers.

21.00 Journaal.

21.15 Fusie

Tv-spel van Theodor Schübel onder regie van Nathan Jariv met: Marianne - Nicole Heesters, Werner - Ulrich Matschoss, Ilse - Ilse Zielstorff, Helmut - Günther König, Frau Benker - Eva Brumby.

22.25 Journaal.

Ulrich Matschoss, Günther König, Ilse Zielstorff en Nicole Heesters (v.l.n.r.) in 'Fusie' op D2/21.15.

Duitsland 3

Kan. NDR 43, 59. WDR 45, 48, 50, 58.

NDR: 18.00 Sesamstraat. 18.30 Geschiedenis door geschiedenissen. 19.00 Buurman Frankrijk. 19.30 Voor ouders en opvoeders. 20.00 Journaal. 20.15—22.35 Berlijnse werkplaats met Task force police, serie; Met pauken en trompetten en Opstand van de slagwerkers: Les percussions de Strasbourg.

WDR: 18.00 Sesamstraat. 18.30 Cursus Frans. 19.00 Klaas Vaak. 19.05 Voor Italiaanse arbeiders. 19.15 Prisma van het westen. 19.45 Reg. nws. 20.00 Journaal. 20.15 De nieuwe namen van god. 21.00 Monitor in het kruisvuur. 21.30 Vier uit 49. 22.15 Strategien van het verstand. 23.00 Nws.

België

Kan. Ned. 25, 43, 44, 62. Fr. 28, 42, 52.

Nederlands: 14.00—16.00 School-tv. 17.30 School-tv. 18.00 Kiri de clown. 18.05 De Partridge-familie, serie. Journalistiek. 18.30 De rupsen, doc. 18.45 Natuurkunde is overal (VU). 19.15 Sporttribune. 19.45 Journaal. 20.15 Oorlog in de koraalzee, film met Cliff Robertson en Gia Scala. 21.40 Ten huize van prof. dr. Gaston Eyskens, minister van staat. 22.35 Journaal.

Frans: 18.10 Voor de jeugd. 18.30 Voor de vrouw. 19.00 La pensée et les hommes. 19.30 Lundi Sports. 19.45 Journaal. 20.15 A vous de choisir. 20.35 Le sagouin, tv-spel. 22.00 La transsexualité. Aansl.: Journaal.

Engeland

Kan. BBC 1 26, 51, 62. BBC 2 28, 33, 44, 55, 56.

BBC 1: 12.15 Gev. progr. 19.20 Z-cars, serie. 20.10 Panorama. 21.00 Journaal. 21.15 Film. 23.15 Journaal. 23.23—00.13 The case of Eliza Armstrong.

BBC 2: 15.00 Gev. progr. 19.30 Journaal. 19.45 Taste of Britain. 20.10 Waltons. 21.00 Call my bluff. 21.25 Heil Caesar. 23.00 Journaal.

Frankrijk

1 kan. 6, 12. 2 kan. 21, 23. 3 kan. 24.

1: 19.45 Journaal. 20.15 Les fageot, serie. 20.30 L'Odyssée, serie. 21.30 Ouvrez les guillemets. 22.40 Journaal. 2: 20.00 Journaal. 20.35 Actualiteiten. 21.35 Sans tambour ni trompette. 22.30 Journaal. 3: 19.40 Documentaire. 20.35 Le mystère de la chambre jaune, film. 22.05 Journaal.

Toelichting

Buitenlandse televisieprogramma's

Oorlog in de koraalzee

B1/20.15: Tijdens de Tweede Wereldoorlog wordt de Amerikaanse officier Jeff Conway door de Japanners gevangen genomen en voor ondervraging naar een eilandje in de Stille Oceaan overgebracht. Karen Phillips, de eigenares van het eilandje, werkt als tolk voor de Japanners. Ze is bereid Jeff te helpen. Aanvankelijk staat Jeff erg wantrouwig tegenover de aangeboden hulp.

Fusie

D2/21.15: Werner Neumann, ambtenaar bij de burgerlijke stand, heeft zijn uitverkoren Marianne in een huwelijk heel wat te bieden. Een ruim inkomen, een rotsvaste baan, een eigen huis, een goed pensioen. Dat mag ook wel, want ten slotte is Werner vijftig en Marianne een zeer aantrekkelijke vrouw van vijfendertig. Alleen haar verleden is niet brandschoon. En ze kan geen kinderen meer krijgen. Maar Marianne benadert het huwelijk zakelijk. Ze gaat niet over één nacht ijs, al is dat dan ook zo dik.

Sambizanga

D1/22.50: Van deze in en rondom Brazzaville opgenomen film onder regie van Sarah Maldoror, de vrouw van een Angolese politicus, hebt u destijds in VARA's Achter het nieuws fragmenten kunnen zien. Een zwarte Angolese tractorbestuurder wordt op een dag door de Portugese veiligheidsdienst in zijn dorp gearresteerd op beschuldiging van contacten met de bevrijdingsbeweging. Hij wordt overgebracht naar de gevangenis in Luanda, waar hij wordt doodgemarteld. De film vertelt de zwervtochten van zijn vrouw, die met hun kind op haar rug op zoek gaat naar haar man.

Advertentie

Nogeven
kruisjes zetten
voor Lotto en Toto
van a.s.zondag.

Haal dus
meteen een
formulier.

Bent u een inhouder of een uitlegger

voor beiden heeft Prokudent de oplossing

inhouder:

zij, die het gebit dag en nacht inhouden, kunnen het in een ommezen reinigen met **Prokudent** pasta of tabletten. Verwijdert de sterkste aanslag en de meest hardnekkige vlekken. U mag weer gezien worden: Stralend witte tanden en een helderfrisse tandvleeskleur.

Experimenteer niet, verzorg uw kostbare kunstgebit met vertrouwde Prokudent.

uitlegger:

zij, die het kunstgebit 's nachts uitleggen. Daarvoor heeft Prokudent de onovertroffen poeder. In lauwarm water leggen (10 minuten of de hele nacht als u wilt) en Prokudent bruist uw gebit feilloos schoon. En wat is frisser dan een fris gebit?

20^{ct}
De Naturel
Een uitgekende Java/Brazil melange zorgt voor de uiterst zachte smaak.

18½^{ct}
De Verpakte
In aroma-bewarend cellofaan een in smaak en presentatie goed verzorgde senioritas.

16½^{ct}
De Handige
De lichte melange en het handzame formaat zijn ideaal als afwisseling.

**Omdat het maar 's uit moet zijn met
de idee dat alleen dúúr roken lekker is!
Graag gedaan!**

Hilversum 1

402 m/740 kHz. FM: 2 (87.70), 3 (87.85), 4 (88.20), 16 (91.75), 17 (92.10), 19 (92.60), 38 (98.40).

NCRV

- 5.45 en 6.45 Weerbericht.
- 7.00 Nieuwsberichten.
- 7.02 Het levende woord: Ds. C. van der Steen.
- 7.08 Preludium [5]
1. Suite in F, Zipoli, Maurice André, trompet. 2. Rondo in A, KV 368, voor piano en orkest, W. A. Mozart, Maria-Joao Pires, piano.
- 7.30 Nieuwsberichten.
- 7.41 Hier en nu [5]
- 8.00 Te Deum laudamus, gewijde muziek [5]
- 8.24 Op de man af, evangelisch commentaar.
- 8.30 Nieuwsberichten.
- 8.36 Gymnastiek voor de vrouw.
- 8.45 Plein publiek: Geloven met het gezin.
- 10.30 Nieuwsberichten.
- 10.33 Zingen met Cecilia, volksmuziek.
Samengesteld door Marie Cécile Moerdijk.
- 10.50 Schoolradio, Met de bijbel het jaar door.
- 11.00 In 't zilver, voor oudere luisteraars [5]
- 12.00 De Kilima Hawaiians show [5]
- 12.21 Voor boer en tuinder.
- 12.26 Mededelingen voor land- en tuinbouw.
- 12.30 Nieuwsberichten.
- 12.41 Hier en nu [5]
- 13.00 Promenade Ork. o.l.v. Gijsbert Nieuwland [5]
- 13.25 Onder schooltijd [5]
Met om: 13.25 't Kleuterklompje klinkelt. 13.35 Daar is het gebeurd (4). 14.00 Het verhaal van de bijbel (2). 14.20 Moet je horen... 14.40 Nieuws en commentaar. 14.50 Zing je mee?

TROS

- 15.00 Het kind en wij [5]
- 15.30 Nieuwsberichten.
- 15.33 Piano-recital door Hans Oudenaarden [5]
1. Arioso, J. S. Bach. 2. Uit Chants d'Espagne op. 232, Cordoba, Albéniz. 3. Uit Espana Tango en Malaguena, Albéniz. 4. Hongaarse rhapsodie nr. 6, Liszt. 5. Cortège burlesque, Chabrier.
- 16.00 Een mondje Frans, nieuwe platen [5]
- 16.30 Keerpunt [5]

OV

- 17.20 Ontmoetingen met Rijksgenoten.
- 17.30 Nieuwsberichten.

TROS

- 17.32 Aktua.
- 18.19 Zondtijd politieke partijen: GPV.
- 18.30 Nieuwsberichten.
- 18.41 Verzoekplaten [5]
Operafragmenten van Puccini, Catalani, Boito, Giordano en Gounod.

EO

- 20.00 Bijbelstudie: Ds. H. Postma [5]
- 20.15 Kerk en zending in Indonesia (9) [5]
- 20.45 Finale voor u [5]
- 21.20 Avondsluiting: J. Klein Haneveld [5]

NOS

- 21.30 Zondtijd Zevendedagsadventisten.
- 21.45 Mens en medische machine (1): de kunstniet.
- 22.25 Zondtijd Bond zonder naam.
- 22.30 Nieuwsberichten.

NCRV

- 22.40 Hier en nu [5]

NOS

- 22.50 Hobbyscoop, populaire elektronica [5]
- 23.20 Jazz in actie: Michiel de Ruyter [5]
- 23.55 Nieuwsberichten.

Hilversum 2

298 m/1007 kHz. FM: 9 (89.80), 13 (90.90), 15 (91.40), 26 (94.80), 27 (95.00), 28 (95.30), 40 (98.90). Vanaf 20.00 uur alleen FM.

VARA

- 7.00 Nieuwsberichten en ochtendgymnastiek.
- 7.20 Spitsuur - Amsterdam [5]
De Brakke Grond, Nes 53. Samenstelling - Henk van Stipriaan, Hans Zoet en Greet Schreiner. Met om: 8.00 Nieuws. 8.11 Dingen van de dag.
- 9.00 VARA-Dansorkest o.l.v. Charlie Nederpelt [5]
- 9.40 Schoolradio, zing je mee?

NOS

- 9.50 Muziek uit de middeleeuwen en renaissance [5]
- 10.30 Meer over minder, de sprekende minderheid.
Met om: 11.00 Nieuws.

RVU

- 11.40 Weten wij veel?, permanente educatie.

NOS

- 12.00 Den Haag deze week.
- 12.15 Zondtijd Symbiose.
- 12.25 Promenade Ork. o.l.v. Gijsbert Nieuwland en Henri Arends [5]
- 13.00 Nieuwsberichten.

VARA

- 13.11 Dingen van de dag.
- 13.20 Ombudsman - Hans Ouwerkerk.

NOS

- 13.50 Eurolight [5]
- 13.30 Onder de groene linde, oude liedjes.
- 14.15 Zoeklicht op Nederland, reportages.
- 16.00 Nieuwsberichten.

EO

- 16.03 Klankbord.
- 16.10 Eigenwijs, voor, van en met kinderen [5]
- 16.30 Licht en uitzicht [5]
- 17.00 Onderweg, muzikaal programma [5]
- 17.40 De Trekvogels o.l.v. Wessel Dekker [5]
- 18.00 Nieuwsberichten.
- 18.11 Klankbord.
- 18.30 Jeugdtoer: beroepskeuzevoorlichting [5]
- 19.00 Orgelconcert door Nico Verrips [5]
- 19.25 Wij hebben een woord voor de wereld [5]

NCRV

- 20.00 Nieuwsberichten.
- 20.05 Overdenking: Dr. J. van der Werf.
- 20.15 Hommage aan Charles Ives [5]
1. The unanswered question, R'dams Filh. Ork. 2. Twee pianowerken, Reinbert de Leeuw. 3. Drie liederen, John Munsey, tenor. 4. Three-page sonate, Polo de Haas, piano. 5. a. Quartet and double chorus from Celestial Country, b. Twee psalmen, Gregg Smith Singers. 6. Trio, Philidor trio. 7. Three unison songs for chorus, Gregg Smith Singers. 8. Second orchestral set, Londens symfonieorkest.
- 21.50 Vijfde Brandenburgs Concert in D, J. S. Bach [5]
Concerto Amsterdam.
- 22.15 Literama, boeken, schrijvers en toneel.
- 22.45 Eigentijdse kamermusiek uit Polen [5]
- 23.30 Muziek en dienst, kerkmuziek [5]
- 23.55 Nieuwsberichten.

Regionaal Noord-Oost

- 18.00 RONO-journaal. 18.30 Overijssels progr. 18.30 Fries progr. 19.00 Gelders progr. 19.30-20.00 Schoolplein.

Regionaal Zuid

- 19.00 ROZ-actueel. 19.10-20.00 Is er wat gaande?

© Voor toelichting zie pagina 67.

Hilversum 3

Van 9.00-18.00 240 m/1250 kHz.
Van 20.00-7.00 298 m/1007 kHz, van 7.00-7.00 188.2 m/1594 kHz.
FM: 3 (88.00), 5 (88.60), 17 (92.20), 25 (94.50), 31 (96.20), 33 (96.80), 35 (97.45), 39 (98.75) 43 (99.80).

Nieuwsberichten elk héél uur.

KRO

- 6.00 Nieuwsberichten.
- 6.02 De week in [5]
Vincent van Engelen, Henk Knop- per, Theo Stokkink.

AVRO

- 7.02 Steevast: Jan Steeman.
- 9.03 Pep op drie.

- 1. Ah, l'amore, Mouth and Mac- Neal. 2. Sien, Toon Hermans. 3. Mario, Hanny en de Rekels. 4. Island in the sun, Harry Bela- fonte. 5. Romance nr. 2 in F, Beethoven, James Last. 6. Enas Mithos, Nana Mouskouri. 7. Wie weet waar ik hem kan vinden, Jeanette van Zutphen. 8. Maar wie holt van mekaar, Gerard Hoebe. 9. Middernachtsblues, Gebrs. Brouwer. 10. Gigi l'Amo- roso, Dalida. 11. Jimmy, Boude- wijn de Groot. 12. Ik zie de zon, Corrie en de Rekels. 13. Pappa was a poor man, Jack Jersey. 14. Let it be me, Buffoons. 15. Hurdy gurdy man, Donovan. 16. Because they're young, Duane Eddy. 17. Venus, Shocking Blue. 18. You're a lady, Peter Skellern. 19. In the summernight, Teach In. 20. I will return, Springwater. 21. Aber am Abend, Cindy und Bert. 22. Red sails in the sun- set, Fats Domino. 23. Sugar baby love, Rubettes. 24. Dia- monds in the mine, Leonard Co- hen. 25. I've got the music in me, Kiki Dee Band. 26. Sealed with a kiss, Bobby Vinton. 27. Be my day, Cats. 28. Auf Wieder- sehen, Demis Roussos. 29. Sweet Virginia, Rolling Stones. 30. Rock your baby, George McCrae. 31. The cat crept in, Mud.

- 11.06 Drie draait op verzoek.
Postbus 700 met Krijn Torringa.
- 12.03 Drie tussen de middag [5]
Krijn Torringa en Meta de Vries.
- 14.06 Meta de Vries.
- 15.03 Ad Visser.
- 16.03 Cees van Zijveld.

NOS

- 18.02 Joost mag niet eten.

AVRO

- 19.02 Drie loopt achter [5]
Ad Visser.

VPRO

- 20.02 VPRO-maandag [5]
Met nieuwe platen en opnamen op het terrein van de pop, de jazz en de blues. Eindredactie - Philippe Scheltens. Met om: 20.02 Tilt. 21.02 Martin v. Olde- ren, NBBO-bluesuur. 22.02 Rik Zaal. 23.02 Wim Noordhoek. 00.02 Jan Donkers.

TROS

- 1.02-6.00 De nachtwacht.

ADMINISTRatieve OPLEID.

Praktijkdipl. boekhouden
Moderne bedrijfsadm.
SPO I en II, Boek. MO
Acc./Adm. corr. (i.v.)
Loneconomist
Beleidsassistent
Secretaresse, Steno
Middelstandopleiding

ECONOMISCHE OPLEID.

Economie MO
Moderne economie
Statistiek
Efficiënte bedrijfsvoering
Personeelszaken
Marketing, Assur., wezen
Magazijnmeester
(in samenw. met de EVO)
Bedrijfs-, Arbeidsanalist
Middelstandopleiding
Bedrijfsorganisatie
Bedrijfsassistent
Expedite en transport
binnen- en buitenland (EVO)

MARKETING-OPLEIDINGEN

Praktijkexamen marketing
Marketing NIMA-A
Marketing manager
Marketingonderzoeker
Handelsvertegenwoordiger
Verkoop/verkoopster

OPL. ACADEMISCHE EX.

Rechten en Economie
Wiskunde P I (Delft)

BEROEPSCORRESPOND.

Associatiediploma:
Nederlands, Frans,
Duits, Engels, Spaans
Hoeftcorresp. Engels

KREATIEF SCHRIJVEN EN

EFFICIENT TAALGEBRUIK
Journalistiek
Kreatief schrijven
Verbetering leesteknik
Schriftelijk rapporteren
Correct formuleren
Correct rapporteren

OPLEIDINGEN VOOR

ONDERWISSTAKTEN
Boekhouden MO, Economie
MO
Staatinschrijving MO
Handelskennis LO
LO: Frans, Duits, Engels
Voorbereid. Frans MO A
Voorbereid. Engels MO A
MO A: Ned., Frans, Duits, Eng.
Engels MO C
Talen LO, Schrijven MO
Wiskunde LO, MO A, MO B
Alg. ontwikkeling (O.B.A.O.)
Voorbereid. lerarenopl. T.B.O.
Pedagogisch diploma T.B.O.
Geschiedenis MO (I en II)

TALEN

Ned. taal en correspondentie
Nederlands, Frans,
Duits, Engels, Spaans,
Italiens, Zweis.
Latijn, Grieks,
Sl.: Engels/Frans/Duits/
Russisch/Spaans (i.v.)
met 20 gram. platen of
5 geluids. of 5 cassette
ITP-Engels (Individueel
Tolk-vertaler Engels)

WIS-, NATUURKUNDE,

CHIMIE

Wiskunde tot mulo t/m b
Natuur-, schak. tot hbo b
Moderne wiskunde
m.v.o. 3, m.v.o. 4, h.v.o.
Wiskunde, natuur, wiskunde
m.v.o., h.v.o.

HOGERE WISKUNDE

Wiskunde voor HBO-B (S.A.L.)

Kemijscie

Laborant(e), chem./medisch

Bedrijfs(vak)man

procesindustrie

Chemisch bedrijfstechnicus

BOUWKUNDE

Opleidingen voor opzichter,
uitvoerder, tekenaar
Eenvoudige bouwkunde
Stedebouwkundig tekenaar
Landmeetk. opleidingen
Interieurverzekering

KLEURKUNDE

Werktuigbouw, basisopleid.

Tekening lezen

Praktische pneumatiek

Veiligheid en hygiëne

Motorrijver

Scheepswerk./Bedrijfswerk.

Praktische auto-kennis

Vakbewaandheid autobedrijf

Tekenaar, Calculator

Werktuig. bedrijfstechnicus

ELEKTROTECHNIEK

Digitale techniek

Elektrotechnisch tekenaar

Eerste monteur (sterkstroom)

VEV

Elektrotechn. tekenaar, opz.

Aspirant elektronicus

Elektrotechn. basisopleiding

HTO-opleidingen

Meet- en regeltechniek

MAYO, HAVO, VWO

Opleidingen voor de
officiële diploma's:
M.v.o. 3 en m.v.o. 4
(met keuze uit alle vakken-
keuzekanten en opleid. voor
aanvullende examens)
H.v.o. (met keuze uit
alle vakkeuzekeuzen)
Atheneum A en B
Voorbereidende cursussen
tot de opleidingen gymna-
sium, atheneum, h.v.o.

ALGEMENE

ONTWIKKELING

Basisopleiding en vele ver-
volgcurricula na i.o. en
voortgezet onderwijs

POLITIEVAKSTUDIES

Politiediploma B

Alg. onb. voor de politie

Adm. schied/vakstudie

BEVEILIGINGSBEAMASTE

Opleid. v.d. diploma's A.B.C.

MEDISCHE PRAKTIKASSE

Dokters-, Tandartsassistent

Apoth. assistent (theor. god.)

Radiologisch laborant(e)

Primaire medische kennis

Fysiotherapeut-assistent(e)

Bruggdipl. verplegende en
verzorgende beroepen (BVB)

Technisch Oogheelkundig ass.

TOERISME EN REISWEZEN

Diverse opleidingen

OPLEIDINGEN VOOR

VESTIGINGSDIPLOMA'S

Drogist(e)

Kruidentenbedrijf

SOCIAAL-CULTUREEL

Wijbegerie, Psychologie

Mensierkennis, Jeugdzorg

Sociale nood en hulpverl.

Maatschappij-, muziek

TEKENEN-SCHILDEREN

Vrij, illustratie, Cartoon-,
Landschap, Figuur, Dier-,
Modeltekenen en schilderen
Reclametekenen

RECLAME

Reclame-Praktijkdipl. (RPO)

Copywriting, Alg. graf. kennis

ETALEREN-DECOREREN

Etaleur Plakkaatschrijven

TUINBOUW

Hovenier, Tuinonderhoud enz.

Studeren?

Ik kan m'n tijd wel beter gebruiken.

Honderdduizenden mensen denken er anders over. Zij studeren wél verder in hun vrije tijd. Om méér te bereiken, waardevolle diploma's te halen, bij te blijven, beter te kunnen oordelen over actuele vraagstukken. Trouwens, studeren bij de LOI is ook een prettige „vrijtijdsbesteding“. U studeert gewoon thuis, wanneer u wilt, in uw eigen tempo. Het door u ingezonden werk wordt gecorrigeerd door bevoegde LOI-docenten, die uw studie van a tot z persoonlijk begeleiden. Waar nodig worden de schriftelijke lessen uitgebreid met mondeling onderwijs en praktijklessen, in diverse plaatsen in Nederland. De LOI leidt op voor officieel erkende examens onder toezicht van Rijksgescommitteerden.

Vraag met de bon een gratis informatiegids.

Wees wijs. Ook met uw tijd.

Studeren. Ik zou't tóch maar doen.

leidse onderwijsinstellingen

Instellingen zonder winstdoel

Erkend door de Inspectie van het Schriftelijk Onderwijs
m.m.v. het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen

Leiderdorp
Leidsedreef 225a

overdag, maar óók 's avonds
en in het weekend, kunt u
telefonisch een studiegids
aanvragen: bel (071) 992 55*

Stuur mij zonder enige verplichting alle informatie

over de cursus

mevr.

mei.

chr.

straat

woonplaats

225a

uitknippen en als brief of op een briefkaart verzenden

Wegwijzertje in het donker.

Het
nieuwe
oriëntatie-
lampje van Philips
kan alle kanten op
gedraaid worden.
Daardoor kunt u
het richten op de
vloer of op de wand.
Ideaal op de slaap-
kamer, de gang of
bij de trap, in de
bijkeuken, berging
en garage. Kortom
overal waar u in het
donker wel eens de
weg moet vinden.
Past in elk stop-
kontakt. Een
„verdraaid“ handig
idee van Philips.

PHILIPS

Portugals moeilijke vrijheid na een halve eeuw dictatuur

N2/21.00: De Westduitse televisie-reporter Peter Scholl-Latour was in 1961 als Afrika-correspondent in Kinsjasa ooggetuige van het begin van de opstand van de zwarte bevolking in Angola tegen zijn blanke overheersers. Dit jaar, na de machtswisseling in Portugal, keerde hij terug naar Angola, om er de balans op te maken. Anders dan in Guinee-Bissau en in Mozambique, waar de overdracht van de macht aan de bevrijdingsbewegingen zich zonder grote strubbelingen lijkt te zullen voltrekken, stapelen de moeilijkheden in Angola zich op. Om diverse redenen. De blanke bevolkingsminderheid is voor het overgrote deel in Angola geboren en dus sterk aan het land gebonden. De stemming nu onder die blanken herinnerde Scholl-Latour in vele opzichten aan die onder de Fransen in de laatste dagen van het Franse Algerije. Er zijn drie bevrijdingsbewegingen, waarvan er een met de Portugezen gemene zaak zou hebben gemaakt, terwijl de twee andere sinds jaren met elkaar overhoop liggen en geen van beide een politiek of militair overwicht bezitten. En dan zijn er nog de bodemschatten van het land, die tot de rijkste ter wereld behoren en de kapitalistische blanke belangen die eraan vastzitten. De crisissituatie in Angola is lang niet zonder gevaar voor de toestand in Portugal zelf, waar de pasgeboren democratie nog steeds op zeer wankelende beentjes staat. Die toestand blijft ook na het vertrek van generaal De Spi-

N1/19.05: *Emil, dat jongetje dat de wanhoop van zijn vader en moeder is, omdat hij zo veel katte-kwaad uithaalt, maar toch zo'n hartveroverend kereltje is, temt vanavond een dolle koe, waarmee niemand raad weet. Met dieren omgaan kan dat knaapje!*

nola ondoorzichtig. De jonge radicale officieren van de Beweging van de Strijdkrachten, die eind april een eind maakten aan de dictatuur van Caetano, hebben zich tot nu toe met de nodige moeite kunnen handhaven. Tegenover zich vinden zij het hecht georganiseerde machtsblok van de communistische partij onder leiding van algemeen secretaris Alvaro Cunhal, die Scholl-Latour in deze reportage interviewt. Maar waar Portugal waarschijnlijk het meeste mee zit, is de erfenis van een halve eeuw dictatuur. Die kan het land maar niet zo van zich afschudden.

Generaal De Spínola (rechts) toen hij nog sterke man was in Portugal.

Kamer 17 zet de tanden in een juwelendiefstal

N1/20.20: Kamer 17 houdt zich ditmaal in de Martin Treffer-serie bezig met een juwelendiefstal. Niet zo maar een diefstal, maar ééntje met een buit van zo'n f 100.000,—. Een dienstmeisje is midden in de nacht vastgebonden door een man met een pistool, en een kous over z'n kop, een vierjarig dochtertje-des-huizes heeft het angstige tafereel gadegeslagen. Zij speelt het later met haar poppen na. Rechercheurs bijten zich er in vast. Het dienstmeisje komt op Kamer 17 het allemaal nog eens navertellen. Het loopt, als in elk goed politieverhaal, toch weer een tikkeltje anders af dan de argeloze kijker (kijkster) in eerste instantie vermoedt. Dat kind met haar poppen, dat zou een sleutel kunnen zijn voor een zeer scherpzinnige rechercheur. En er werken in Kamer 17 enkele zeer scherpzinnige rechercheurs. Met name rechercheur Zwart (John Leddy) is in deze aflevering al vrij spoedig op een niet voor de hand liggend spoor...

Zie ginds komt...
Giro 12345
VARA-Speelgoed-
actie, Hilversum

N1/21.15: Conny Vink zingt in *Muziek in uw straatje* (met De Schellebellen): Er op uit. Andere gasten in dit (vernieuwde) programma, vol mini-documentaire-tjes zijn o.a.: Caroline van Hemert, Mini en Maxi en De Makkers (Maar ik heb jou).

Nederland 1

Kan. 4 - 5 - 6 - 7 - 29 - 33 - 39 - 50 - 51 - 53 - 57.

12.15—12.45 **Flexibele school (4)** TELEAC

15.00—15.30 **Van hart tot hart.** EO
Met o.a. medische, sociale en algemene informatie en Gert en Hermien Timmerman. Presentatie - Marieke Tichelman.

18.00 NOS

18.45 **Paulus de boskabouter.**

18.55 **Journal.**

19.00 NCRV

19.05 **Emil.**

In de hoofdrollen: Emil - Jan Ohlson; Ida - Lena Wisborg. Vanavond: **De koe is gek.** Emils vader heeft een koe gekocht, maar wat voor één. Het beest gaat als een dolle tekeer...

19.30 **Tweekamp.**

Kwis voor middelbare scholieren met vanavond: het Rijnlands Lyceum uit Wassenaar en de Stedelijke Scholengemeenschap uit Middelburg. Spelleiders - Judith Bosch en Dick Passchier.

20.00 NCRV

20.00 **Journal.**

20.20 **Kamer 17**

Serie met vanavond: **Het vluchtkoffertje.** In de hoofdrollen: Paul Zwart - John Leddy; Henk Vermeulen - Hans Hoekman; Piet de Vries - Jan Blaaser; Klaassen - Wim de Haas; Breedsma - Eric van Ingen; mevr. Breedsma - Kathenka van der Werf; meisje - Jessica Lilienthal; Veringa - Siem Vroom; Elly - Ineke Swanevelt; Robbie - Ad Keur. Regie - Bob Löwenstein.

21.00 NCRV

21.15 **Muziek in uw straatje**

Gerard van den Berg presenteert: aparte mensen, mooie plekjes, opvallende gebeurtenissen en veel muziek. Regie - Kitty Knapert.

22.00 NCRV

22.05 **Hier en nu.**

Redactie - René Eijbersen.

22.40 **Geestelijke liederen**

uit het liedboek voor de kerken, vanuit de Oostkerk in Middelburg. Algehele leiding - Bart Leijnse. Presentatie - Wim ter Burg.

22.55 **Den Haag vandaag** NOS

23.00

23.10 **Journal.**

Nederland 2

Kan. 27 - 31 - 32 - 45 - 47 - 49 - 53 - 54 - 56 - 60.

18.45 **Paulus de boskabouter.**

18.55 **Journal.**

19.05 **Beertje Colargol.**

Colargol en Raaf 12 zijn nog steeds op zoek naar de ontvoerde Hektor.

19.15 **Culemborg bij voorbeeld (2).**

Vanavond: De laatste der Mohikanen. Een serie programma's over lief en leed in een kleine Nederlandse stad. Redactie en samenstelling - Ireen van Ditschuijzen, Netty Rosenfeld en Pieter Verhoeff.

19.45 **Popeye**

Herinneringen aan Popeye's vroegere heldenrollen.

20.00 **Journal.**

20.20 **Berichten uit de samenleving.**

Redactie - Maarten van Traa en Cherry Duyns.

20.35 **All in the family.**

In de hoofdrollen: Archie - Carroll O'Connor; Edith - Jean Stapleton; Mike - Rob Reiner; Gloria - Sally Struthers. Vanavond: **De Bunkers doen een spelletje.** Mike heeft een nieuw spel ontdekt: groepstherapie. Archie moet er uiteraard niets van hebben, maar Mike doet een ontdekking.

21.00 **Zipcode: Portugals afscheid van zijn imperium**

Actuele reportage van de Duitse tv-maker Peter Scholl Latour over de effecten van het dekolonisatieproces in Portugal zelf en in het rijkste Afrikaanse gebied: Angola.

21.45 **Van Oekel Special**

22.00 **Muziek uit Studio 4.**

Zangeres Diane Susek uit Pennsylvania (VS).

22.25 **De wind blaast waarheen hij wil.**

Tweede gesprek met prof. Hal Lindsey over zijn boek *De planeet die aarde heette*.

23.00 **Nader bekeken.**

Eindredactie - Meindert Leerling.

23.15 **Journal.**

Toelichting

Zie voor meer toelichting pagina 73

Van Oekel Special

N2/21.45: Sjeff(ke) van Oekel op een ongebruikelijk tijdstip deze dinsdagavond. Sjeff is z'n discohoek uitgehold en brengt een 'special' van een kwartier. Daarin kan Sjeff nog heel wat keren omver vallen, en andere dingen omver stoten en artiesten wegduwen. Dolf Brouwers, want dat is de werkelijke naam van 'onze' Sjeff, heeft ruim 40 jaren op dit succes moeten wachten, aldus ook een recente reportage in 'recreatief', de krant van de School voor de Journalistiek (in Utrecht). Sjeff (of Dolf) is talloze malen mislukt. Hij wilde altijd al de grote zanger worden, maar hij brak nooit door, haalde het altijd net niet.

Sjeff van Oekel.

En nu is Sjeff (61) de presentator van een eigentijdse moderne show. Volgens de leerlingen van de Journalisten-school, die bij Sjeff in Den Haag op bezoek zijn geweest, lijkt hij op het eerste gezicht een normale conférencier, 'gekleed in een keurige smoking, die de toeschouwers wel eens zal vertellen wat er gebeuren gaat. Maar als hij de microfoon aanraakt, begint alles te fluiten, donderen er achter het gordijn waarvoor hij staat, potten en pannen om, en begint het orkest te spelen. Totaal van zijn stuk gebracht roept hij dan om de heren van de directie, en op van de zenuwen begint hij een reeks volzinnen uit te kramen, die hem ten slotte zo aangrijpen, dat hij onder de kreet *Ik word niet goed, strompelend achter de coulissen verdwijnt*. Aldus Van Oekel ten voeten uit, beschreven door leerling-journalisten.

Wijzigingen in de avondprogramma's zijn mogelijk i.v.m. een reportage van de EC-voetbalwedstrijd Feyenoord-Barcelona (zie pag. 79).

Duitsland 1

Kan. 2 - 9 - 24 - 32 - 41 - 46 - 53.

Ochtendpr.: 10.00 Nws. 10.05 De draaischijf. 10.25 In 'De blauwe bok'. 11.55 Parabel. 12.05 Monitor. 12.50 Persoverzicht. 13.00—13.20 Journaal.

16.15 Journaal.

16.20 Vroege zonden - latere kwalen.

Reportage over de schade die de jeugd van nu oploopt door gebrek aan lichaamsbeweging, door te veel en te vet eten en door het gebruik van alcohol, nicotine en drugs. En wat doen de overheid en de samenleving hieraan?

17.05 Dieren-abc.

Paarden, voor de kinderen.

17.30 Het wapen van Saint-Malo (4).

Vrijbuitersgeschiedenis uit de 18de eeuw. Surcouf en zijn mannen overvallen het schip waarmee Margret en haar man Lord Blackwood een reis naar West-Indië maken.

17.55 Journaal.

Reg. NDR: 9.30—10.00 Sesamstr. 18.00 Portret van de dichter Carl-Michael Bellmann. 18.30 Nws. 18.45 Klaas Vaak. 18.55 Reg. magazine. 19.26 Gene Bradley met geheime missie, serie.

Reg. WDR: 9.30—10.00 Sesamstr. 18.05 Thibaud, de witte ridder, serie. 18.30 V. d. kinderen. 18.40 Reg. magazine. 19.20 Gene Bradley met geheime missie, serie.

20.00 Journaal.

20.15 Trefpunten.

SWF-amusementsmagazine met vanavond o.a. een gesprek met Sophia Loren, een portret van Melanie, een gesprek met Britt Ekland, eens de vrouw van Peter Sellers en Demis Roussos op zijn kasteel in Parijs.

21.00 Partners ©

Spel van Noel Robinson onder regie van Eberhard Itzenplitz met: Roni - Gustl Hakenke, Martin - Dieter Hufschmidt, Friedhelm - Richard Münch.

22.05 Duitse ingewandstoringen uit 25 jaar Bondsrepubliek.

Met fragmenten uit programma's van Duitse politieke cabarets als de Münchener Lach- und Schiessgesellschaft, Das Kom(m)ödchen en de Berlijnse Stachelschweine.

22.50 Journaal.

Duitsland 2

Kan. 21 - 24 - 29 - 33 - 35 - 37.

16.30 Mozaïek.

Voor oudere kijkers met o.a.: Bestaat er ook bijgeloof over voeding? De oudste sollicitant kreeg de baan. Ongewone wandtapijten.

17.00 Journaal.

17.10 Sensaties onder de circuskoepel.

Artiesten uit de hele wereld.

17.40 De draaischijf.

18.20 Mannenhuishouding.

Serie met Felix Unger - Tony Randall, Oskar Madison - Jack Klugman e.a. Oskar neemt een beschermeling in huis. Een heel bijzondere jongen. Niet alleen is hij een echte Eskimo, maar ook nog een veel gevraagde voetbalster. Felix echter ziet heel andere mogelijkheden voor de nieuwe huisgenoot.

18.55 De Mainzelmannelijes.

19.00 Journaal.

19.30 Malaya ☐ ©

Amerikaanse speelfilm (1949) onder regie van Richard Thorpe met: Carnahan - Spencer Tracy, John Royer - James Stewart, Luana - Valentina Cortese, de Hollander - Sydney Greenstreet, John Manchester - Lionel Barrymore e.a.

21.00 Journaal.

21.15 Kenteken D.

Duitse zaken uit oost en west.

22.00 Over dat wat iemand is.

Suite voor orgel en film van Gernot Eigler. Een bescheiden poging om de idee van het totale kunstwerk nieuw leven in te blazen. Geen film met muziek, maar de film voor een stuk muziek dat Eigler in Barcelona componeerde en opdroeg aan de beroemde Spaanse architect Antonio Gaudi.

22.35 Journaal.

Duitsland 3

Kan. NDR 43, 59. WDR 45, 48, 50, 58.

NDR: 18.00 Sesamstraat. 18.30 Trimmen. 18.45 Het spreekuur. 19.30 Opleiding van de opleiders. 20.00 Journaal. 20.15 Economisch magazine. 21.00—21.45 Portret van Laurence Stephen Lowry.

WDR: 17.30 Buurman Frankrijk. 18.00 Sesamstraat. 18.30 Studieprogr. 19.00 Klaas Vaak. 19.05 Voor Griekse arbeiders. 19.15 Almanak. 19.45 Reg. nws. 20.00 Journaal. 20.15 Thema van de dag. 20.30 Verslaafd: therapie van het alcoholisme. 21.15 Taal en opleiding. 22.00—23.05 Documentaire over Charles E. Ives.

België

Kan. Ned. 25, 43, 44, 62. Fr. 28, 42, 52.

Nederlands: 14.00—16.00 School-tv. 17.00 School-tv. 18.00 Kiri de clown. 18.05 Het grote koraalrif, serie. De kool. 18.30 Tienerklanken. 19.15 Uit de dierenwereld, doc. serie. 19.45 Journaal. 20.15 Centraal Station, tv-serie. Fins graniet. 21.05 Verover de aarde. Archeologie. 21.55 Kortweg. 22.00 Humanistisch Verbond. 22.30 Journaal.

Frans: 18.10 Voor de jeugd. 18.30 Seniorama. 19.00 Paul en Virginie, serie. 19.25 Reg. nws. 19.45 Journaal. 20.25 De Onedin Lijn, serie. 21.15 Dossier F. 22.55 Journaal.

Engeland

Kan. BBC 1 26, 51, 62. BBC 2 28, 33, 44, 55, 56.

BBC 1: 12.30 Gev. progr. 19.20 Mission Impossible. 20.10 Warship, serie. 21.00 Journaal. 21.25 Dimpleby lecture. 22.15 Film. 22.45 Midweek. 23.30 Journaal. 23.38—23.58 Viewpoint.

BBC 2: 15.00 Gev. progr. 19.30 Journaal. 19.45 Bookprogramme. 20.10 Rugby. 21.00 Paper moon. 21.25 The Edwardians. 22.40 Old grey whistle test. 23.20 Journaal.

Frankrijk

1 kan. 6, 12. 2 kan. 21, 23. 3 kan. 24.

1: 19.45 Journaal. 20.15 Les fargéot, serie. 20.30 Coluche show. 21.30 Pourquoi pas? 22.30 Moment musical. 23.00 Journaal. 2: 20.00 Journaal. 20.35 Les dossiers de l'écran. 21.00 Panique dans la rue, film. Aansl.: debat en Journaal. 3: 20.05 Klassieke muziek. 20.30 Journaal. 20.35 Huit jours à la campagne en Le plaisir de rompre, tv-spelen. 21.35 Journaal.

Toelichting

Buitenlandse televisieprogramma's

Malaya

D2/19.30: Journalist, avonturier en geldjager John Royer is erachter gekomen dat in het door de Japanners bezette Malakka hele voorraden rubber door de planters verstoofd zijn en dat ze niet ongenegen zijn om die tegen goed geld aan de Amerikanen te verkopen. Royer krijgt van hogerhand de geheime opdracht de zaak te regelen. Hij krijgt zelfs toestemming op zijn levensgevaarlijke expeditie de in het tuchthuis verblijvende kenner van de Maleisische jungle Carnahan mee te nemen. Nadat ze door een oorlogsschip aan de kust zijn afgezet, zoeken ze de steun van 'de Hollander', een kennis van vroeger, die nu een havenkroeg heeft. Hij helpt ze aan een stel mannen die voor geen gevaar terugdeinzen. Aanvankelijk verloopt alles naar wens, ook de onderhandelingen met de planters. Maar dan treffen Royer en Carnahan op een dag in de havenkroeg een officier van het Japanse bezettingsleger die hen wantrouwt.

Partners

D1/21.00: Een internationaal beroemde geleerde verongelukt op reis en wordt opgenomen in een Parijs' ziekenhuis. Zijn vrouw, die haar hele huwelijksleven in de schaduw van haar beroemde man heeft geleefd, is plotseling op zich zelf aangewezen. Met moeite vindt ze een hotelkamer. Ze ontmoet een jonge journalist, die haar zijn hulp aanbiedt. Bij een fles wijn vertelt ze hem over haar leven, en vooral over haar man die daarop zijn stempel heeft gedrukt. Al pratend komt ze tot het besef hoezeer ze zelf in dat leven te kort is gekomen.

Advertentie

nu warmlopen voor een 'zicht'-bril

ZICHT

Alleenverkoop van Zicht-optieken.

'Zicht'-brillen. Persoonlijk. Eigentijds. En voordelig.

Hilversum 1

402 m/740 kHz. FM: 2 (87.70), 3 (87.85), 4 (88.20), 16 (91.75), 17 (92.10), 19 (92.60), 38 (96.40).

KRO

- 5.45 en 6.45 Weerbericht.
- 7.00 Nieuwsberichten.
- 7.02 Het levende woord: Pater P. van Doornik.
- 7.07 Badinerie [5]
- 1. Courante met Double uit suite voor viola da gamba, strijkork. en continuo, Telemann, Collegium Aureum o.l.v. Rolf Reinhardt. 2. Andante uit serenade voor blazers nr. 12 in c, K 388, W. A. Mozart, Blazers Bambergers Symfonieorkest. 3. Dase prelud nr. 1, Wohltemperierte Klavier, J. S. Bach, Isolde Ahlgrimm, klavecimbel. 4. Allegretto ben moderato uit vioolsonate in A, Franck, Michel Benediti, viool, Annie d'Arco, piano. 5. Sonate in D, Purcell, Maurice André, trompet met Academy of St. Martin-in-the-Fields o.l.v. Neville Marriner.
- 7.30 Nieuwsberichten.
- 7.41 Echo.
- 7.50 Badinerie [5]
- 1. Adagio sostenuto uit pianoconcert nr. 2 in C, op. 118, Rachmaninow, Swjatoslaw Richter, piano, Symfonieorkest Leningrad o.l.v. Kurt Sauterling. 2. Ouverture Het bronzen paard, Auber, Nw. Philharmonia-ork. o.l.v. Antonio de Almeida. 3. Slot uit Don Quichote op. 35, R. Strauss, Staatskapelle Dresden o.l.v. Rudolf Kempe. 4. Serenade op. 15 nr. 1, Moszkowski, Rundfunksymfonieorkest Leipzig o.l.v. Robert Hanell.
- 8.24 Overweging: Deken S. Hoorneman.
- 8.30 Nieuwsberichten.
- 8.36 Gymnastiek voor de vrouw.
- 8.45 De wonderlijke letter M.
- 9.40 Schoolradio, Weet je het al?-special.
- 9.50 Schoolradio, Werken.
- 10.00 Aubade, klassieke muziek [5]
- Met om: 10.30 Nieuws.
- 11.30 Bejaardenprogramma.
- 11.55 Scheepspraak, informatie voor schippers.
- 12.00 Van twaalf tot twee [5]
- Met om: 12.22 Wij van het land. 12.26 Mededelingen. 12.30 Nieuws. 12.41 Echo. 13.00 Raden maar.
- 14.00 Huisbezoek: Henk Hanekamp.
- 14.15 Schoolradio, muziek en poëzie.
- 14.25 Schoolradio, Joost en Joke.
- 14.45 Interlokaal [5]
- Met o.a. Adres onbekend en om: 15.30 Nieuws. 16.00 Spreekuur met Leo Brink en Ton Pleiter.

OV

- 17.00 De Katholieke kerk in Suriname.

KRO

- 17.10 De hutsgeklutste kinderspelen [5]
- 17.30 Nieuwsberichten.
- 17.32 Echo magazine.
- 18.19 Zondtijd politieke partijen: PSP.
- 18.30 Nieuwsberichten.
- 18.41 Echo.
- 18.50 Programmavoorbeschouwing.
- 19.00 Zin in muziek [5]
- 19.45 Instemmen met velen.

AVRO

- 20.00 Uit in de kazerne [5]
- M.m.v. de George Baker Selection.
- 20.30 Moet je horen, door Wim Ibo.
- 21.00 Promenade [5]
- M.m.v. Dick Engelbracht, Letty de Jong, Edwin Ruten, Gonnie Baars, Peter Wiedemeyer, Ben Cramer, Trio Lajos Horvath en Gerry Verkerk.
- 22.00 Y'all come, country en westernmuziek [5]
- 22.30 Nieuwsberichten.
- 22.40 Radiojournaal.
- 22.50 Vanavond laat nieuws, achtergrondinformatie.
- 23.20 Er float een vogel in de wei [5]
- 23.55 Nieuwsberichten.

Hilversum 2

298 m/1007 kHz. FM: 9 (89.80), 13 (90.90), 15 (91.40), 26 (94.80), 27 (95.00), 28 (95.30), 40 (98.90). Vanaf 20.00 uur alleen FM.

AVRO

- 7.00 Nieuwsberichten en ochtendgymnastiek.
- 7.20 Dag met een gaatie, muziek en informatie [5]
- Met om: 8.00 Nieuws. 8.11 Radiojournaal.
- 8.50 Morgenwijding: Ds. C. Pol.

NOS

- 9.00 Uitgebreide reportage.

AVRO

- 9.40 Barbara Turner-Davies, sopr., Hans Broekman, piano [5]
- 1. Music for a while, Purcell. 2. The lass with the delicate air, Arne. 3. Go not, happy day, Bridge. 4. I know where I'm going. 5. The ninepenny fidil, bew. Hughes. 6. Now sleeps the crimson petal. 7. Music, when soft voices die. 8. Love's philosophy. Quilter.
- 10.00 Kleutertje luister: de Kinderboekenweek [5]
- 10.10 Arbeidsvitaminen.
- 1. Rauschende Birken, Egeländer Musikanten. 2. Vaya con dios, Cats. 3. Zomersproetjes, Rocco Granata. 4. Dreamboat, Conny Francis. 5. Burning love, Elvis Presley. 6. Rondo, Thijs van Leer. 7. Fly away little Paraguay, George Baker Sel. 8. Spicks and specks, Bee Gees. 9. Gigi L'amoroso, Dalida. 10. One and one is two, Jackpot. 11. Peggy Sue, Buddy Holly. 12. Aber am Abend, Cindy & Bert. 13. May each day, Unit Gloria. 14. Schönes Mädchen aus Arcadia, Demis Roussos. 15. Which way you goin' Billy?, Samantha Jones. 16. Festtag in Oberkrain, Oberkrainer kwintet. 17. Aquarius, James Last. 18. Storm and thunder, Earth and Fire. 19. Air, Ekseption. 20. This town ain't big enough for the both of us, Sparks. 21. Streets of London, Ralph MacTell. 22. Smoke gets in your eyes, Blue Haze. Met om: 11.00 Nieuws. 11.03 Radiojournaal.
- 11.30 Rondom twaalf [5]

OV

- 12.30 Voor de landbouw.

AVRO

- 12.40 AVRO's kinderkoor o.l.v. Piet Geelhoed [5]
- 13.00 Nieuwsberichten.
- 13.11 Radiojournaal.
- 13.21 Nuper Rosarum Flores: Guillaume Dufay [5]
- 14.00 Een meisje uit de voorstad (4), hoorspel [5]
- 14.35 Met het oog op luisteren, muziekprogr. [5]
- 15.25 Met muziek op stap [5]
- M.m.v. Annie Palmen en Saskia Martijn.
- 16.00 Nieuwsberichten.
- 16.03 Radiojournaal.
- 16.05 Gebakken vensterbanken, kindermagazine [5]
- 17.00 Mobiel, muziek en informatie.
- 18.00 Nieuwsberichten.
- 18.11 Radiojournaal.
- 18.21 De combo Willy Schobben [5]
- 18.45 Toppers van toen.
- 19.25 George van Renesse improviseert.
- 19.50 Den Haag vandaag.

KRO

- 20.00 Nieuwsberichten.
- 20.05 Overweging: Pastor J. Reuten.
- 20.15 Praags Lentefestival 1974 [5]
- 1. Celloconcert in Es, op. 107, Sjostakowitsj, Karine Georgian. 2. Symfonie nr. 5 in Bes, op. 100, Prokofjew, Tsjechisch Filh. Ork. o.l.v. Yuri Simonow.
- 21.30 Babel-publiek, schrijvers en publiek.
- 22.30 Kamermuziek.
- 1. 7 Variaties op thema uit Mozarts Zauberflöte, Beethoven, Fred Pot, cello, Steven Hoogenberk, piano. 2. Petite suite, Quinet, Nederl. Klarinetkwartet. 3. Sonate op. 1, Berg, Edith Tankink, piano.
- 23.00 Babel-satire, literair cabaret.
- 23.55 Nieuwsberichten.

• Voor toelichting zie pagina 73.

Hilversum 3

Van 9.00—18.00 240 m/1250 kHz. Van 20.00—7.00 298 m/1007 kHz, van 7.00—7.00 188.2 m/1594 kHz. FM: 3 (88.00), 5 (88.60), 17 (92.20), 25 (94.50), 31 (96.20), 33 (96.80), 35 (97.45), 39 (98.75), 43 (99.80).

Nieuwsberichten elk heel uur.

• VARA

- 6.00 Nieuwsberichten.
- 6.02 Alfred Lagarde.
- 7.02 Leo van der Goot.
- 9.03 Pep op drie [5]
- Piet Wielinga en Joop Daalmeijer.
- 11.03 Drie draait op verzoek van mensen uit de sportwereld [5]
- Elles Berger - Piet Wielinga.
- 12.03 Drie tussen de middag [5]
- VARA's visite vanuit discotheek 68½ te Zutphen. Kees van Maasdam - Louis Verschuur.
- 14.03 Gesodemeurders.
- Een mieters programma.
- 16.03 Mix - Herman Stok [5]
- Waarom om: 17.03 LP-top 20.

NOS

- 18.02 Joost mag niet eten.

• VARA

- 19.02 Drie loopt achter.
- Popreconstructie - Willem van Beusekom. Jackie de Shannon heeft haar bekendheid vooral te danken aan What the world needs now is love. Voor de internationale popwereld gaat haar invloed verder, dank zij haar eigen hits en dank zij de composities voor b.v. de Searchers.

De Searchers.

- 20.02 Nashville - Wim Bloemen-daal [5]
- 21.02 Jazz & Blues - Michiel de Ruyter en Aad Bos [5]
- 22.02 (P)opdonder - Kees Zwart [5]
- 23.02 Wachten op middernacht met Herman Stok [5]
- 00.02 Nacht drie-draai van Aad Bos [5]
- 2.02 Help! - Willem van Beusekom.
- 4.02—6.00 Truck, een programma voor vrachtwagenchauffeurs. Wim Bloemen-daal - Hans Hamburger.

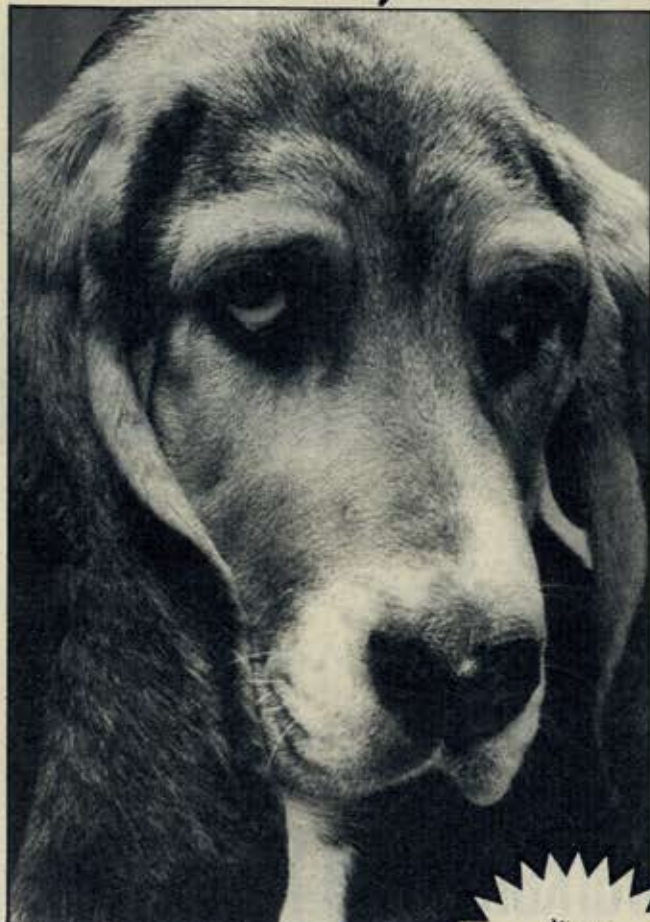
Regionaal Noord-Oost

- 18.00 RONO-journaal. 18.30 Drents progr. 18.30 Fries progr. 19.00 Groninger progr. 19.30—20.00 Extra.

Regionaal Zuid

- 19.00 ROZ-actueel. 19.10—20.00 Het Luiks Muziekfestival.

Gistocal heb je net zo hard nodig als de liefde van je baas

Daarom krijg je beide.

Gistocal zit boordevol vitaminen, mineralen en sporenelementen. Dat zijn bouwstoffen die je dagelijks nodig hebt. Om levenslustig en mooi te blijven, om je glanzende vacht en gezonde huid te behouden. Je dagelijkse menu alléén geeft niet genoeg, daarom krijg je Gistocal als aanvulling.

De zekerheid dat we je mooi en glanzend houden, vraagt maar een paar gram Gistocal per dag. Dat verdient je, omdat we zuinig op je zijn. Dierspecialisten en dierenartsen houden Gistocal in voorraad. Omdat het zo goed is. Het bewijs kan jij het beste leveren.

Gistocal

Ideale aanvulling op het dagelijks voedsel.

Abbeelding in kleur op formaat 40x60 cm aan te vragen bij Zoöpharm b.v., Postbus 8, De Bilt. Op briefkaart f 2.00 aan extra postzegels voor verzendkosten.

Nieuwe verpakking in 250 gr, 500 gr en 1000 gr

In de bouw kennen ze u als een prima vakman. Maar als 't op tekeningen lezen, uitzetten of opmeten aankomt, komt u er mooi niet aan te pas.

Speciaal voor geschoolde bouwvakkers heeft PBNA een cursus Maatvoeren in de bouw. Die u gegarandeerd aankunt. En die u een stuk verder brengt.

U volgt 'm in uw eigen tempo. Waar en wanneer het u uitkomt. En als u eenmaal bezig bent, kunnen we in een persoonlijk gesprek bekijken wat de verdere mogelijkheden zijn. Want dit is het begin. 't Is best mogelijk dat u

dóór wilt gaan. Voor tekenaar, opzichter, aannemer of uitvoerder.

En over de waarde van een PBNA-diploma hoeven we u niets meer te vertellen.

Dit heeft PBNA u te bieden:

BOUWNIJVERHEID EN CIVIELE TECHNIEK
Tekenaar, Opzichter, Uitvoerder
Makelaar o.g.
Bouwcalculator
Landmeetkunde
Cartografisch tekenaar
Beton- en Staalbouw
Wegenbouw

Stedebouwkundig tekenaar

En verder:

ALGEMEEN
Technische basiscursussen op verschillende niveaus:
Bouwkunde, Werktuigbouw, Elektro,

Procestechiek
Basiscursus algemene vorming (sector alg. vormend ond.)
Algemene basiscursus (voor ec. adm. ond.)

INTERIEUR
Meubeltekenaar
Binnenhuisarchitect

RECREATIE-, VERKEERS-, GROENVOORZIENINGEN
Verkeersteknik
Openluchtrecreatievoorzieningen
Tuistechnicus

RECREATIE
Jachtopleidingen
Sportvisserij
Kunst

PBNA heeft trouwens cursussen op elk gebied.

(Dus ook niet-technische.)

Voor mensen die meer willen weten – en niet alleen over hun beroep. De lijst hieronder geeft u een idee. En als u daarin niet vindt wat u zoekt,

kunt u ons 't beste even schrijven. Want we stellen ook individuele cursussen samen, die precies zijn afgestemd op uw specifieke behoefte.

VOOROPLEIDINGEN
Vooropleiding MBO-HBO
Inrichtingswerk/MSA
sociale dienstverlening
Vooropleiding
Sociale Academie
Brugdiploma Verplegende en Verzorgende beroepen
Vooropl. HAVO/VWO
Vooropl. kader-cursus/docentenopl.
verpleegk. sector

VOORTGEZET ONDERWIJS
MAVO/HAVO met keuzepakketten, aanvullende- en rep. cursussen
VWO/Gymnasium, Athenaeum, aanvullende cursussen

TALEN
Nederlands, Frans, Duits, Engels (o.a. Cambridge), Spaans, Latijn, Grieks, Nederlands voor Duitsers

MO AKTEN
Pedagogiek
Geschiedenis

Nederlands, Engels, Economie, Staatsinrichting

LO AKTEN
Duits, Engels, Alg. Ontw. NO-b

ECONOMIE EN ORGANISATIE
Praktijkdiploma bedrijfsconomie
Praktijkdiploma marketing
Toegepaste bedrijfsorganisatie
Efficiënte bedrijfsvoering

ADMINISTRATIE
Praktijkdiploma boekhouden
MBA, SPD I en II
Bedrijfssecretaris
Middelstand
Schriftelijk rapporteren
Magazijnmeester

INFORMATICA
Eenvoudige inleiding automatisering
Fortran, Algol, Basic
Lagere-, middelbare-, hogere wiskunde
Wiskunde modules

CULTUUR EN GEDRAGS- WETENSCHAPPEN
Wijdegeerte
Psychologie
Capita selecta
Moderne sociologie

ELEKTRO-/ELEKTRONICA-/MEET- EN REGELTECHNIEK
Hoger-/Middelbaar elektronisch
Elektrotechnisch opkader-/teknaar
Alle VEV-opleidingen
Alle NERG-opleidingen
Bedrijfsteknikus (elektro)
Meet- en regeltechniek

POPULAIR Elektronischechniek
Procestechiek
Chemisch- en bedieningsvakman
Bedrijfsteknikus (proces ind.)

Technisch chemicus
Technisch fysicus
Procesteknikus
Laborant
Gastechisch oprichter

WERKTUIGBOUWKUNDE
Tekenaar, Constructeur
Bedrijfsteknikus (mach. fabr.)
Warmte-/Koudetechniek
Automobieltechniek
Scheepswerktuigkundige
Werktuigkundige in centrales
Bedrijfswerktuigkundige
Calculator (mach. fabr.)

DIVERSEN
Public Relations
Bedrijfsfotografie
Leren studeren
Algemene vorming
Kinderopvoeding-verzorging
Kantooradministratie
Wiskunde MAVO/HAVO
Natuurkunde MAVO/HAVO
Scheikunde MAVO/HAVO
Boek en bibliotheek

KONINKLIJKE
PBNA

Alles wat het leren waard is.

PBNA Dat is: thuis studeren in uw eigen tempo. Wanneer en waar het u uitkomt. Meer dan 150 cursussen voor mannen en vrouwen. Op elk niveau. Schriftelijk, maar met alle mogelijke ruggeleuning: mondelinge lessen, examentraining, praktijk, praktijkdagen en sprekeren.

Koninklijke PBNA.
Velperhulstensingel 412 Arnhem.
Telefoon: 085 - 41 21 29 (ook 's avonds en in het weekend bereikbaar).

PBNA is erkend door de Inspectie van het Schriftelijk Onderwijs met medewerking van het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen.

BON voor studie-informatie.

Stuurt u mij:
☐ informatie over de cursus

☐ algemene studie-informatie.

Mevr./Mej./Hr.

Adres

Plaats

In open envelop (zonder postzegel)

zenden aan:
PBNA, Antwoordnummer 457, Arnhem.

Bosch wil kwaliteit in huis

dwars-door-àlles klopboor

Moeiteloos door **beton** met boordiameter tot 12 mm!
Met uitgeschakeld slagmechanisme door **staal** tot 10 mm en **hout** tot 25 mm
Dubbeltoerig. Krachtige 380 W motor.
Dat is de Bosch Panter E 22 SB!
(Normaal f 264,-)*

+ cirkelzaag

S 33 "de Luxe" voor het zagen van hout, metalen en kunststoffen. Zaagdiepte: 0 tot 42 mm!
(Normaal f 101,-)

+ polijstset

S 24 voor al uw schuur-, polijst- en poetswerk.
(Normaal f 31,-)

+ sleutelset

Voor een snelle altijd juiste montage van alle voorzetapparaten.
(Normaal f 9,60)

hele set
in plaats van f 405,-
tijdelijk **279,-**

* Eén boormachine voor àlles, met optimaal gemak en veiligheid. Zo maakt u kwaliteit met Bosch-kwaliteit. Vandaar dit uitzonderlijke aanbod.

BOSCH

... maar dan heb je ook wat

werken waar je't samen klaart

Fijn dat 't in je werk ook voorkomt, dat je er samen met een ervaren collega van de recherche op uit moet. Meedenken bijvoorbeeld over de oorzaak van een brand. Eens iets veronderstellen wat niet zo héél erg voor de hand ligt. Een kleinigheid vinden die van groot belang blijkt te zijn.

solo op surveillance

Je begint bij de Rijkspolitie - na de opleiding - bij een 'landgroep'. Alleen of met z'n tweeën op surveillance, door de dorpen in je rayon en op het wijde land daar-

omheen. Rustig? Vergeet het maar! Vrijwel elke dag sta je voor verrassingen. En dan merk je waar die allround opleiding goed voor is geweest.

allround, maar tòch...

... zijn er - als je dat wilt - genoeg mogelijkheden om je te specialiseren. Denk maar aan de RP te Water, de Dienst Luchtvaart, de bereiden groepen, de verkeersdienst met de snelle surveillance-auto's en -motoren. En natuurlijk ook aan de technische en de tactische recherche.

werken bij de Rijkspolitie

Toelatingseisen: ten minste 1,70 m lang; 17 - 28 jaar; voor minderjarigen is een diploma Mavo, Leao, 4-jarige landbouwschool, LTS-TTO, detailhandelsvakschool of een gelijkwaardige opleiding nodig. 16-jarigen mogen ook reeds solliciteren. Salaris (bruto) afhankelijk van leeftijd: aspirant (tijdens opleiding) f 954,- tot f 1435,- per maand; wachtmeester f 1404,- tot f 1869,- per maand. Opleiding: éénjarige opleiding aan de scholen in Apeldoorn of Horn (L) vangt aan op 1 januari, 1 april, 1 augustus en 1 oktober van elk jaar.

informatiebon (in gesloten envelop - zonder postzegel - aan: Korps Rijkspolitie, Antwoordnummer 1247, Utrecht).

naam: _____

adres: _____

woonplaats: _____

geboortedatum: _____

wenst inlichtingen omtrent*/in aanmerking te komen voor* plaatsing op de Opleidingschool van het Korps Rijkspolitie.
* doorhalen wat niet gewenst wordt.

FK 1388

TELEVISIE VOLGENDE WEEK

NEDERLAND

Zaterdag 26 oktober

N1: Kijkdoos; Poppenkast; Het geheimzinnige landhuis; Q en Q, serie; Citroentje met suiker; Herb Alpert; Brandpunt; De leren trechter, film.
N2: Zo vader, zo zoon; Doris Day; Toi, toi, toi, bij Ted; Mensenleven, doc.; Farce majeure; Jeugdzang.

Zondag 27 oktober

N1: De witte steen; Werkwinkel; Turunen; Mr. Maesius; Studio Sport; 1 op zondag; De wolvenman; Panoramiek; Zienstijze.
N2: McMillan, serie; Met de muziek mee; Colditz.

Maandag 28 oktober

N1: Arpad, de zigeuner; Het zal je kind maar wezen; Alles of niets, quiz; De liefdes van Napoleon; Aktus.
N2: Doris Day; Zo vader, zo zoon; Kojak; Black safari, doc.; Zaalvoetbal.

Dinsdag 29 oktober

N1: Emil; Tweekamp; Kamer 17, serie; Herkent u deze tijd; Hier en nu.
N2: Kinderkrant; Vandaag, doc.; Koorzang; Nader bekeken; VPRO-laet met o.a. Het orakel, drama.

Woensdag 30 oktober

N1: Bibelebons; Van gewest tot gewest; De bruid in de morgen, tv-spel; Kijken naar kinderen; Panoramiek; Studio Sport.
N2: Met de ark mee; Kenmerk; Televizier; Van drie naar vier, doc.; Ramses Shaffy; Komende wintermode.

Donderdag 31 oktober

N1: Stratenmakeropzeshow; Slapsticks; Colditz; Ombudsman; Dokter ter zee; Achter het nieuws.
N2: Geen woorden maar daden; Henk Elsing; Dr. Ferry Hoogendijk; Pierre Janssen.

N1: Toppop; Wie van de drie; Vader en zoon; De gebroeders Hammond; Televisiemagazine; Sportpanorama.

N2: Aan deze zijde van het gras, doc.; Zorro; Boter, kaas en eieren; The heilfighters, film; Music-all-in.

DUITSLAND

Zaterdag 26 oktober

D1: Muziek internationaal; In de tang genomen, tv-film; De goudzoeker van Arkansas, speelfilm.
D2: Sparring, quiz; Disco '74; De Buchholzens, serie; Vrolijke muzikanten; De zwarte spiegel, Am. speelfilm.

Zondag 27 oktober

D1: Glazen huis; Gevaar in de diepte, Am. speelfilm; Modeljournaal; Sam, serie; De heren van de provinciestad, tv-spel; De zaken van Armand Hammer.
D2: Concert op zondag; Een zebra in de keuken, Am. speelfilm; Tussen Mol-dau en Donau met Karel Gott; Ballet.

Maandag 28 oktober

D1: Report; Barbra Streisand en andere muziekinstrumenten; De laars in het moeras, doc.; Het eiland der klanken.
D2: Gekochte zekerheid, reportage; Gezondheidsmagazine Praktijk; Moord blijft moord, Frans-Italiaanse speelfilm.

Dinsdag 29 oktober

D1: Kent u de film?, quiz; Film.
D2: Mannenhuishouding, serie; Een vrolijk bestaan, tv-film; Haas en egel.

Woensdag 30 oktober

D1: Concerns die de wereld beheersen, reportage; De Pownzende (4); Hoe later op de avond, talk-show.
D2: Dr. Mark Wedmann, serie; VIP-schommel; De 21ste juli, tv-film.

Donderdag 31 oktober

D1: Cultureel magazine; Kojak, serie; Manes Sperber, film.
D2: Sancho, film van Walt Disney (1); Notities uit de provincie; Betreft: tv.

Vrijdag 1 november

D1: Na een heel leven, film van Ken Loach; Herinnering aan Berlijn, film.
D2: Sancho, film van Walt Disney (2); De wevers, Duitse stomme speelfilm; Mooie stemmen; Ze noemen hem Rocky, reportage; Mary Stuart, spel.

Wijzigingen voorbehouden

Een wat jongere Fernandel dan op deze foto, maar natuurlijk wel met dezelfde paardekop, speelt vanavond in Het balboekje een ernstige rol.

Ontluistert Feyenoord het sprookje van Barcelona?

N1/22.30: Op het moment dat dit blad naar de drukker moest, was er sprake van dat Feyenoord zijn Europa Cup-wedstrijd tegen Barcelona, vastgesteld voor vanavond in Rotterdam, wilde vervroegen: dinsdag. Begrijpelijk, want Feyenoord kan rekenen op een totaal uitverkocht huis, zodat tv-uitzending dan mogelijk zou zijn. Wordt alsnog vanavond gespeeld, dan is een directe reportage niet mogelijk, want Ajax en Twente spelen ook thuis. Misschien dat Twente in Enschede tegen het Belgische RWD Molenbeek (met de Nederlanders De Bree, Koens en Boskamp) volle tribunes krijgt, maar voor Ajax moet worden gevreesd dat dat niet zal lukken tegen de Belgische middenmoter FC Antwerp. Dan wordt het dus behelpen met flitsen in Studio Sport, waarin ook berichten over Gwardia Warschau —PSV en Inter Milaan—Amsterdam.

Feyenoord kansrijk

Feyenoord is precies de ploeg die in staat is het sprookje van Barcelona te ontluisteren. Niet toevallig is Barcelona-coach Michels ontvreden met deze loting. Hij

had de Rotterdammers liever later ontmoet, d.w.z. als ook de onlangs aangekochte Braziliaanse vechtersbaas Marinho voor Barcelona mag uitkomen. Niemand beter dan Michels kent de waarheid: Barcelona is een reus op lemen voeten. Rond negen middelmatige, balverliefde en gauw uit het veld geslagen spelers hebben Crujff en Neeskens een sfeer van onverslaanbaarheid geschapen. Echt iets voor Feyenoord om daar veel aan te doen, zeker in eigen Kuip. De Rotterdammers hebben vaak genoeg met Crujff-Neeskens te maken gehad om te weten welk vraagstuk ze voor zich hebben. Lossen ze dat op en wordt Barcelona onder druk gezet, wel dan krijgen diverse heren klamme handen. Michels is bang voor zijn eigen verdediging. Niet voor niets is Marinho aangekocht voor de achterste lijn, want Michels vindt Torres en De la Cruz te oud en vooral te langzaam. Willem van

Een meesterwerk uit 1937: Het balboekje is nog lang niet vergeeld

N2/20.20: 'Carnet de bal' — schitterende film van Duvivier — omvat zeven verhalen, die allemaal hun oorsprong vinden in het balboekje van Christine. Zij is op 36-jarige leeftijd weduwe geworden en wil nu helemaal opnieuw beginnen. Ze wil bovendien haar niet bijster gelukkige huwelijk zo vlug mogelijk vergeten. Daarom doet zij van alles weg en zet een wereldreis op haar programma. Bij het opruimen van papieren stuit zij op een balboekje uit haar jeugd, met namen van jongens die zij heeft gekend. Christine heeft meteen een reisdoel gevonden: ze zal die oude vriendjes opzoeken. Niet alleen uit nieuwsgierigheid naar wat er van ze is geworden, maar ook in de vage hoop dat een van hen zal passen in haar toekomstplannen.

Hanegem, sleutelfiguur in deze wedstrijd, heeft al veel gele kaarten voorspeld. Iets wat de heer Burgwal zeker zenuwachtig zal maken. Zijn merkwaardige vriendschap met de Barcelona-leiders kon wel eens in gevaar komen als Feyenoord en Het Legioen inderdaad te sterk zijn voor de vele Catalaanse miljoenen. Slopen van de Barcelona-mythe zal eigenlijk een vorm van gerechtigheid zijn. Ten slotte hebben de Spanjaarden zich van Crujff en Neeskens kunnen verzekeren mede dank zij sociale wetten en opvattingen in Nederland die kapitalistisch-fascistisch Spanje zelf in het geheel niet kent...

Doelman Eddie Treysel is er eens even lekker bij gaan zitten.

Nederland 1

Kan. 4 - 5 - 6 - 7 - 29 - 33 - 39 - 50 - 51 - 53 - 57.

16.35—16.55 **Schooltelevisie.** NOS
Doen alsof. Voorlichting II.

17.00—18.00 **De kiekeboekisten.** VARA
Tv-spel voor kinderen geschreven door Paul Maar. Vertaling en toneelregie - Erik Plooyer. In de hoofdrollen: Bartholomeus - Ger Smit; Hummel - Theo Pont; de muzikant - Robert Borremans. Regie - Jop Pannekoek. De clowns Bartholomeus en Hummel zijn allebei trotse bezitters van een heel mooie kist. Maar in plaats dat ze daar nou fijn mee spelen, maken ze steeds ruzie en waarom... (Zie ook pag. 16-17.)

18.00 NOS

18.45 **Paulus de boskabouter.**

18.55 **Journal.**

19.00 NOS

19.05 **Van gewest tot gewest.**
Met o.a. een reportage van Hans Peerbolte over de Stichting herplaatsing werknemers Groninger confectie-industrie. Voorts de Schelde-Rijnverbinding, reportage door Rob van Hoek, en kort nieuws.

19.50 **Stichting Socutera** ☒
Film voor de NOVIB.

20.00 NOS

20.00 **Journal.**

20.20 **Zendtijd politieke partijen: PPR** ☒

20.30 **Staatsloterij (nr. 629, 3de trekking).**

20.35 **De cirkel is rond** ☒
Full circle, gedramatiseerde documentaire over het politieke leven van twee generaties Sling. Productie en regie - Michael Bekham.

21.00 NOS

21.50 **Werkwinkel.**

Programma dat pas begint als het is afgelopen. Redactie - Corrie Bosch, Lydia Helwig, Liebjé Hoekendijk, Wim Smit en Willem de Vries. Tel.nr. van de Stichting Werkwinkel is 02150-84444. Eindredactie - Simon Jelsma.

22.00 NOS

22.15 **Panoramiek.**
Actualiteiten. Eindredactie - Klaas Jan Hindriks.

22.30 **Studio Sport** ☒
Met overzicht Europa Cup-voetbal.

23.00 NOS

23.10 **Den Haag vandaag** ☒

23.25 **Journal.**

Nederland 2

Kan. 27 - 31 - 32 - 45 - 47 - 49 - 53 - 54 - 56 - 60.

18.15 **Sportleiding (3)** ☒

18.45 **Paulus de boskabouter.**

18.55 **Journal.**

19.05 **Het Jezus-bevrijdingsfront.**

In Hemel Hempstead bij Londen hebben jonge christenen een kleine gemeenschap gevormd. Ze houden er levendige bijeenkomsten, dopen er met veel vrolijkheid in de openlucht, bidden met elkaar en praten met iedereen over het plezier dat ze aan hun geloof beleven. Programma van John Percival. Regie - Sue Boyd.

19.30 **Kenmerk** ☒

Informatierubriek over kerk en samenleving. Eindredactie - Henk Barnard.

20.00 **Journal.**

20.20 **Het balboekje** ☒ ☒

Un carnet de bal, film uit 1937, onder regie van Julien Duvivier. In de hoofdrollen: Christine - Marie Bell; de gerant - Louis Juvet; de moeder - Françoise Rosay; vader Dominique - Harry Baur; de berggids - Pierre Richard Willm; de burgemeester - Raimu; de dokter - Pierre Blanchard; de kapper - Fernandel. (Zie ook pag. 25.)

Het balboekje (vervolg).

22.10 **Achter het nieuws.**
Eindredactie - Hans Jacobs.

22.35 **Journal.**

22.40—23.25 **Computerkunde (29).** TELEAC

Toelichting ☒

Zie voor meer toelichting pagina 79

De cirkel is rond

N1/20.35: Otto Sling was een van de slachtoffers van de stalinistische zuiveringen in Tsjechoslowakije in het begin van de jaren 50. Hij en zijn Engelse vrouw Marian werden beschuldigd van samenwerking tegen de staat. Na twee jaar lichamelijke en geestelijke folteringen legde Sling een zogenaamde 'bekenntenis' af. De stalinisten konden daarmee de zaak afronden zoals zij wensten: Sling was een van degenen die in het beruchte Slansky-'proces' ter dood werden veroordeeld. Met Slansky en negen anderen werd hij in november 1952 opgehangen.

Marian Sling, slachtoffer van stalinistische zuiveringen.

Marian werd met haar zoons Jan en Karel naar een afgelegen dorpje gedeporteerd. Ze bleven daar tot januari 1968. Toen begon met de komst van Dubcek de 'Praagse lente', een korte periode van hoop. Na de invasie door het Warschaupact en de verwijdering van Dubcek werd Jan Sling (die de invasie scherp veroordeelde) opgepakt. Dat was in 1972. De stalinisten durfden niet opnieuw een Sling op hun geijkte manier aan te pakken. Jan, zijn vrouw Susan en Marian Sling mochten in ballingschap. Ze vestigden zich in Londen en daar werkten zij mee aan een documentair spel over het drama van de familie Sling, vervaardigd door Granada-tv en vanavond bij de NOS op het scherm. Omdat een interview met de NOS-radio een belangrijke rol speelde in de arrestatie van Jan Sling en dus in de film, is er na afloop een gesprek tussen Jan Sling en Dick Verkleij over de verantwoordelijkheid van de journalist en de geïnterviewde in zulke gevallen.

Duitsland 1

Kan. 2 - 9 - 24 - 32 - 41 - 46 - 53.

Ochtendpr.: 10.00 Nws. 10.05 De draaischijf. 10.25 Dagboek. 10.40 Kenteken D. 11.25 Schoten in de diepte. 12.20 Actualiteiten. 12.50 Persoverz. 13.00 —13.20 Journaal.

16.15 Journaal.

16.20 Communisten sinds 1000 jaar.

De Karmaten in Zuid-Jemen, film van Gordian Troeller en Claude Deffarge.

17.05 Een dagje uit.

Voor de kinderen.

17.55 Journaal.

Reg. NDR: 9.30—10.00 Sesamstr. 18.00 Hamburg Messe voor de wind: reportage-wa-gens op de intern. botententoonstelling. 18.30 Nws. 18.45 Klaas Vaak. 18.55 Reg. maga-zine. 19.26 Graaf Luckner, serie.

Reg. WDR: 9.30—10.00 Sesamstr. 18.05 Telerop 2009: er valt nog wat te redden. 18.40 Reg. magazine. 19.20 Bridget en Bernie, serie.

20.00 Journaal.

20.15 Pers - prijzen - pleite.

Sterven de kranten? Net als in ons land doet zich ook in West-Duitsland het verschijn-sel voor dat door een samen-loop van allerlei oorzaken de pers in een noodsituatie ver-keert en vele kranten op ster-ven na dood zijn. Dat roept de vraag op in hoeverre een ver-schraling van de meningsver-scheidenheid de democratie kwaad doet.

21.00 De Powenzbende (3) ●

Tv-spel van Heinz Pauck naar de roman van Ernst Penzoldt met: Baltus Powenz - Gustav Knuth, Sabine Powenz - Ruth-Maria Kubitschek, burgemees-ter Dattel - Theo Lingen, Frau Quibus - Camilla Spira e.a.

22.00 Gezichten van Azië.

Het glimlachende oorlogsrecht van Manila, reportage van Hans Walter Berg.

22.45 Journaal.

Duitsland 2

Kan. 21 - 24 - 29 - 33 - 35 - 37.

16.20 Turn mee.

Voor de kleuters.

16.30 Kli-klawitter.

Voor de kleuters (herh. van zondag jl.).

17.00 Journaal.

17.10 Lassie's nieuwe vrienden.

Serie voor de jeugd. Ranger Scott Turner krijgt de opdracht in het bos te zoeken naar een meisje van zestien dat van huis is weggelopen.

17.40 De draaischijf.

18.20 Dr. Mark Wedmann - detective inbegrepen.

Serie met Siegfried Rauch als Mark Wedmann. Mark Wed-mann is met vakantie in Joego-slavië. In de buurt van Spoleto komt hij echter een slingeren-de vrachtauto te rijden, waar-van de chauffeur achter het stuur sterft. Hartverlamming, stelt een arts vast. Maar dr. Wedmann wantrouwt die diag-nose en gelooft dat de dokter de echte doodsoorzaak wil verzwijgen.

18.55 Homerus zegt...

19.00 Journaal.

19.30 Vakantie op maat.

Vakantievoorstellen van Joa-chim Jomeyer: 'Yamo - yamo', Westafrikaanse impressies.

20.15 Balans.

Informatie en meningen uit het economisch leven.

21.00 Journaal.

21.15 Aspecten.

Cultureel magazine.

22.00 Langs de autosnel-weg ●●

Film van Thomas Draeger en Friedrich Kramer met: Anne - Karin Kernke, Jo - Egon Bal-der, Christoph - Alfons Lipp, Mark - Heinz Trixner, Elias - Wolfram Weniger.

23.20 Journaal.

Duitsland 3

Kan. NDR 43, 59. WDR 45, 48, 50, 58.

NDR: 18.00 Sesamstraat. 18.30 Als u een kind krijgt... 19.00 Cursus Frans. 19.30 Cursus han-delsengels. 19.45 News of the week. 20.00 Journaal. 20.15 Hits à gogo. 21.00—21.45 Prisma, actua-liteiten uit natuurwetenschap en techniek.

WDR: 18.00 Sesamstraat. 18.30 Tele-beroept 19.00 Klaas Vaak. 19.05 Voor Spaanse arbeiders. 19.15 Handel en wandel. 19.45 Reg. nws. 20.00 Journaal. 20.15 Thema van de dag. 20.30 Ook beulen sterven, film (1942) van Fritz Lang 22.40 De schilder Gotthard Graubner. 23.10 Nws.

België

Kan. Ned. 25, 43, 44, 62. Fr. 28, 42, 52.

Nederlands: 16.30 Jevanjong, jeugdprogramma. 17.55 Kiri de clown. 18.00 Wie weet, wint, spel-programma. 18.55 Zo zag ik het nooit (VU). 19.25 Yoga (34). 19.45 Journaal. 20.15 Hier is Lucy, serie met Lucille Ball. 20.40 Pano '74. 21.30 Standpunten, vandaag de Stichting Arthur Vanderpoorten. 21.50 Kortweg. 21.55 Tienerklan-ken, show met Donna Hightower. 22.25 Journaal.

Frans: 16.45 Feu vert, jeugdpro-gramma. 18.25 Les volants. 19.00 Paul en Virginie, serie. 19.25 Reg. nws. 19.45 Journaal. 20.15 Piste. 21.00 Georg Solti. Aansl.: Journ.

Engeland

Kan. BBC 1 26, 51, 62. BBC 2 28, 33, 44, 55, 56.

BBC 1: 12.05 Gev. progr. 18.40 Carry on Jack, film. 20.10 Softly, softly, serie. 21.00 Journaal. 21.25 Second time around. 21.55 Sport. 22.45 Midweek. 23.30 Journaal. 23.38—00.03 Rockface.

BBC 2: 19.05 Gev. progr. 19.30 Journaal. 19.45 The Enthusiasts. 20.10 Black man in Britain. 21.00 Colour my soul. 21.25 The Frost interview. 21.55 Microbes and men. 22.50 Where we live. 23.05 Journaal.

Frankrijk

1 kan. 6, 12. 2 kan. 21, 23. 3 kan. 24.

1: 19.45 Journaal. 20.15 Les far-geot, serie. 20.30 74, L'Italie. 21.30 A bout portant. 22.20 Journaal. 2: 20.00 Journaal. 20.35 Les voya-geurs égarés, tvspel. 22.25 Match sur la 2. 22.50 Journaal. 3: 20.05 Serie. 20.30 Journaal. 20.35 Les grandes batailles du passé. 21.30 Robert Desnos. 21.55 Journaal.

Toelichting ●

Buitenlandse televisieprogramma's

De Powenzbende

D1/21.00: We zijn in 1914 aange-land. De kinderen Powenz zijn groot geworden, maar nog steeds leeft de familie op gespannen voet met de andere burgers van het stadje. En nog altijd is het grote doel van de Powenzen de bouw van een eigen huis. Gedre-ven door die gedachte zien ze kans om van allerlei gebeurtenis-sen gebruik te maken op een wij-ze die dat eigen huis dichterbij brengt. Zoals bij voorbeeld van het rendez-vous tussen bouwraad Knipfel en de tot een beeldschoon meisje opgegroeide Lilith. Dan breekt de Eerste Wereldoorlog uit. En zelfs daarvan weten de Powenzen te profiteren. Tot ze ten slotte allemaal onder de wa-penen worden geroepen.

Langs de autosnelweg

D2/22.00: Anne voert in opdracht van een instituut voor milieube-scherming een onderzoek uit naar landbouwgewassen langs een druk bereden autosnelweg. Ze heeft assistentie van Christoph en Jo, die afkomstig zijn uit een sa-natorium en voor wie dit werk als arbeidstherapie bedoeld is. Ze wonen op een boerderij vlak bij een politiepost aan de snelweg. Dan verschijnen op een dag Mark en Elias, twee tv-verslaggevers, die zich ook op de boerderij ves-tigen. Vlakbij het politiestation ligt een berucht stuk in de snelweg en hun bedoeling is om daar een zeer ernstig verkeersongeluk te filmen. Maar een bruikbaar onge-luk laat op zich wachten en dat werkt ongunstig op het tweetal. Hun aanvankelijke bezieling om het publiek met schokkende beel-den tot bezinning te brengen, maakt plaats voor het verlangen dat er eindelijk eens iets zal ge-beuren.

Advertentie

wil iedereen goedvangen?

Zie pagina 4

Hilversum 1

402 m/740 kHz. FM: 2 (87.70), 3 (87.85), 4 (88.20), 16 (91.75), 17 (92.10), 19 (92.60), 38 (98.40).

TROS

- 5.45 en 6.45 Weerbericht.
- 7.00 Nieuwsberichten.
- 7.02 Ontbijt-soos [5]
Met om: 7.30 Nieuws. 7.41 Aktua. 8.30 Nieuws. 8.36 Gymnastiek voor de vrouw.
- 9.00 Wegwezen, tips voor trips [5]
- 9.30 Van heinde en verre met Laguesta.
- 10.00 Kabouterijd, voor de heel kleintjes [5]
- 10.30 Nieuwsberichten.
- 10.33 Sphinx, voor de vrouw van nú [5]
- 11.45 Café-chantant, muziek uit de oude tijd [5]
Gasten - Leny Aleman, Ronnie Tober en Frans Vrolijk.
- 12.26 Mededelingen voor land- en tuinbouw.
- 12.30 Nieuwsberichten.
- 12.41 Aktua, magazine.
- 13.15 Sport na sport, voor jonge luisteraars [5]
- 13.45 Koormuziek [5]
Radiokoor o.l.v. Meindert Boekel en Omroep Kamerkoor o.l.v. Anton Krelage.
- 14.15 Route - A, streekprogramma [5]
Met Saskia & Serge, Ciska Peters en Danny Cardo.
- 15.30 Nieuwsberichten.
- 15.33 After sesjun, eigen opnamen [5]

NCRV

- 16.00 Middagdienst te leiden door ds. S. v. d. Oever.
- 16.20 Klankanoer [5]
1. Concerto in e, voor strijkorkest en basso continuo, Durante, Collegium Aureum. 2. Villanelle uit Les nuits d'été op. 7, Berlioz, Janet Baker, mezzo. 3. Adagio uit concert voor dubbel strijkorkest, Tippett, Academy of St. Martin-in-the-Fields o.l.v. Neville Marriner. 4. a. The turtle dove, b. An acre of land, c. Early in the spring, arr. Vaughan Williams, London Madrigal Singers o.l.v. Christopher Bishop. 5. Serenade voor blazers op. 7, R. Strauss, Nederlands Blazers-ensemble o.l.v. Edo de Waart.
- 17.00 Joost, perikelen van een moderne jongeman [5]
4. Joost geeft bijles.

OV

- 17.20 Tekst en uitleg: automatisering.

NCRV

- 17.30 Nieuwsberichten.
- 17.32 Hier en nu [5]
- 18.00 Bandstand: Grimethorpe Colliery Band [5]
- 18.30 Nieuwsberichten.
- 18.41 Kunst- en vliegwerk, actuele tentoonstellingen.
- 18.46 Met uw instemming, lied van de week.
- 19.00 Populaire klassieken [5]
door Nederlandse radio-orkesten. 1. Ouverture Russlan en Ludmilla, Glinka, Radio Filh. Ork. o.l.v. Jean Fournet. 2. Francesca da Rimini, op. 32, Tsjaikowski, Radio Filh. Ork. o.l.v. Anatol Fistoulari.
- 19.30 Theologische etherleergang.
Antisemitisme in Alexandrië (1ste eeuw na Christus).

TROS

- 20.00 Close up [5]
M.m.v. Rogier van Otterloo, diverse gastsolisten, Jules de Corte, Joke Bruys en Gerard Cox.
- 21.15 Uit de pers, uitingen en meningen.
- 21.30 Verzoekplaten [5]
1. Serenade in C, voor strijkorkest op. 48, Tsjaikowski, Staats Symfonieork. USSR o.l.v. Kyrill Kondrasjin. 2. Hoogtepunten uit Paganini, Lehár, Sonja Schöner, sopr., Heinz Hoppe, tenor. 3. Quadrille des Lanciers, Lust, ork. o.l.v. Raymond Levèvre.
- 22.30 Nieuwsberichten.
- 22.40 Aktua.
- 23.00 Coullissen, kunstmagazine [5]
- 23.55 Nieuwsberichten.

Hilversum 2

298 m/1007 kHz. FM: 9 (89.80), 13 (90.90), 15 (91.40), 26 (94.80), 27 (95.00), 28 (95.30), 40 (98.90). Vanaf 20.00 uur alleen FM.

VARA

- 7.00 Nieuwsberichten en ochtendgymnastiek.
- 7.20 In de Roode Cirkel [5]
Nieuwsprogramma met actualiteiten, achtergronden, commentaren en muziek. Met om: 8.00 Nieuws.
- 9.00 Orkest Malando [5]
met zang van Detty Casoli, Frans Wanders en Wim v. d. Beek.
- 9.40 Schoolradio, actualiteiten.
- 10.00 Radioweekblad [5]

NOS

- 11.00 Nieuwsberichten.
- 11.03 Bopthema's en swingsessions.
- 11.30 Spiegel van Duitsland, informatie en muziek.

VARA

- 12.00 Schagen - Centraal.
Rechtstreekse gesprekken uit café-rest. De Roode Leeuw, Markt 15. Samenstelling - Henk van Stipriaan, Hans Zoet en Greet Schreiner.
- 13.00 Nieuwsberichten.
- 13.11 Dingen van de dag.
- 13.25 Een middagje Stoomradio [5]
Met Betty van der Laan en Joop Groesz, programma vol goede jeugdherinneringen. Speciale gast - Melle Weersma. Gesprekken en muziek tot twee uur en om: 14.00 Operette. 14.30 Mijn fijnste boek, kinderboeken van vroeger. 14.45 Grote namen van toen: Grace Moore. 15.05 Oudere luisteraars praten met Bernard van Beurden. 15.15 Oude schoolliedjes door De Merels o.l.v. Lo van der Werf. 15.45 Ooggetuigen vertellen aan Hans Hamburger over de Olympische Spelen van '28. Redactie - Marijke Schmidt en Kees Schoonenberg.
- 16.00 Nieuwsberichten.
- 16.03 Een zoen van Jossy [5]
Hoorspel van Dick Walda. Jossy de Haas - Corrie v. d. Linden; Teddy Rap - Hans Karsenbarg; Fons Kotting - Hans Veerman; moeder Kotting - Eva Janssen; Gerda - Gerrie Mantel; de huismeester - Frans Somers; ome Karel - Huib Orizand; de verhuurder - Jan Borkus; de chef van de broodjeszaak - Tony Foletta; ouvreuse van Alhambra - Fé Sclaron; portier van de studio - Donald de Marcas. Regie - Ad Löbler.
- 16.55 Tea for two, lichte, melodieuze muziek [5]

RVU

- 17.35 Met het oog op Nederland.

VARA

- 18.00 Nieuwsberichten.
- 18.11 Dingen van de dag.
- 18.20 Zendtijd politieke partijen: CPN.
- 18.30 Tony van Verre ontmoet Ted de Braak [5]
- 18.55 Brassband magazine door Frits Smienk [5]
- 19.20 Henk van Montfoort en de Leidse Sleuteltjes [5]

NOS

- 19.40 Openbaar kunstbezit.
- 19.50 Den Haag vandaag.
- 20.00 Nieuwsberichten.
- 20.05 Muziekmagazine, nieuwe platen [5]
- 21.00 ISCM-werelddagen en Int. Gaudeamusweek [5]
Omroepork. o.l.v. Zoltan Pesko, Omroep Kamerkoor o.l.v. Frans Muller.
- 22.10 En toch, nooit meer oorlog?
Gesprek over polemologie met o.a. H. J. Neuman.

EO

- 22.40 Woord der waarheid: Ds. G. de Vries.
- 22.55 Klankbord.
- 23.05 Postludum, klassieke muziek [5]
Pianomuz. v. Moszkowski, Gerard Hengeveld, piano.
- 23.55 Nieuwsberichten.

© Voor toelichting zie pagina 79.

Hilversum 3

Van 9.00-18.00 240 m/1250 kHz.
Van 20.00-7.00 298 m/1007 kHz, van 7.00-7.00 188.2 m/1594 kHz.
FM: 3 (88.00), 5 (88.60), 17 (92.20), 25 (94.50), 31 (96.20), 33 (96.80), 35 (97.45), 39 (98.75), 43 (99.80).

Nieuwsberichten elk héél uur.

KRO

- 6.00 Nieuwsberichten.
- 6.02 Scheer je weg [5]
Lex Tondeur.
- 7.02 Henk Bouwman [5]
- 9.03 Pep op drie.
Edward Niessing en Henk Knop-per.
- 11.03 Drie draait op verzoek [5]
Anne van Egmond.
- 12.03 Drie tussen de middag [5]
Pauzeprogramma met om: 13.03 Raden maar.
Met o.a. Hans van Willigenburg en Kees Schilperoord.
- 14.03 De Theo Stokkink show.

Theo Stokkink.

- 16.03 Vincent van Engelen.

NOS

- 18.02 Joost mag niet eten.
- 19.02 Drie loopt achter [5]
- 20.02 Woensdag 3.
Lichte platen, sport en actualiteiten. Met EK-voetbal: o.a. Feyenoord-Barcelona.
- 00.02 Metro's Midnight Music.
M.m.v. het trio Louis van Dijk en het Metropoleorkest. Dirigent - Dolf van der Linden. Presentatie - Michiel de Ruyter. Productie - Joop de Roo.
- 1.02 Take it easy [5]
Joop de Roo en Michiel de Ruyter.
- 2.02-6.00 De Meurders methode - Felix Meurders.

Regionaal Noord-Oost

18.00 RONO-journaal. 18.30 Gelders progr. 18.30 Fries progr. 19.00 Overijssels progr. 19.30-20.00 Prisma.

Regionaal Zuid

19.00 ROZ-actueel. 19.10 Om te beginnen. 19.40-20.00 Bestemming onbekend.

Stop deze advertentie in uw tas als u tapijt gaat kopen.

1. Waarom tapijt?

Tapijt werkt anti-reumatisch omdat het de warmte isoleert. En zo voorkomt dat u koude voeten krijgt. En dat spelende kinderen koude biljetjes krijgen.

Tapijt is stroef. Wat interessant is voor mensen die nooit op de judo valbreken leerden.

Tapijt houdt stof vast tot de stofzuiger ingrijpt. Wat wel zo fijn is voor uw longen.

Bovendien doodt tapijt ziektekiemen. Dat is geen reclamekreet maar de conclusie van een uitgebreid onderzoek door de Duitse professor Grün. (Zie Dessogids '74. Zie bon).

2. Welke soort tapijt?

De belangrijkste materialen voor tapijt zijn wollen of synthetische garens. Beide hebben bepaalde voordelen en nadelen. Wol is bijvoorbeeld onbrandbaar, goed reinigbaar, kleurecht, motecht en bijzonder mooi om te zien. En wol is natuurlijk.

Het is minder slijtvast dan nylon, want nylon is oersterk. Maar niet alle nylon is nylon. Dat ziet u als u een gewoon nylon tapijt vergelijkt met een tapijt met het Enkalon Controlled Quality label.

Want Enkalon Controlled Quality betekent dat het tapijt qua materiaal en verwerking aan de hoogste eisen voldoet. Dit wordt door Enka Glanzstoff gecontroleerd. Dat kwaliteitslabel treft u dan ook op onze etiketten aan.

3. Welke kleur in welk dessin?

U moet altijd uitgaan van twee hoofdkleuren. En of dat warme kleuren (rood, oranje, beige, geel, bruin) of koele kleuren (blauw, groen, grijs) zijn hangt af van het licht in uw kamer en natuurlijk van uw persoonlijke voorkeur.

Warme kleuren maken bovendien uw kamer kleiner. Koele kleuren maken uw kamer groter.

Bij die hoofdkleuren kunt u nu weer bijpassende naturellen vinden in hetzelfde kleurgamma.

Welk dessin hangt in de eerste plaats af van de stijl van uw meubels. Bij klassieke meubels behoren klassieke dessins, enz.

Dan vragen drukke, bewerkte meubels een rustig tapijt. En ook het omgekeerde is waar.

Tot slot: Tapijt en behang moeten één kleurenheid vormen. (Zie interessant artikel in Dessogids '74. Zie bon).

4. Welke kwaliteit?

Zuiver scheerwol is kostbaarder dan nylon en acryl tapijt. Maar het is om heel wat redenen de moeite waard er even stil bij te staan.

Zuiver scheerwol is een natuurlijk materiaal. Het voelt luxueus aan. Het ziet er luxueus uit. Het is veerkrachtig, anti-statisch, bestand tegen mot. Een sigaret erop veroorzaakt geen brand of brandvlek.

En de prijs valt toch wel mee. Voor nog geen 50 gulden per vierkante meter koopt u reeds kamerbreed Desso Vivaldi. En dat is een wolmerk tapijt.

5. Waarom ondertapijt?

Tapijt moet zacht liggen om langer te leven. Want tapijt zo op de vloer kan beschadigen. En ondertapijt zorgt voor veerkracht, vangt de klap op voor uw kostbare bovontapijt.

Sommige tapijsoorten hebben een dikke schuimrug (niet te verwarren met de dunne latexlaag). In dat geval is geen ondertapijt nodig.

6. Hoe moet tapijt worden gelegd?

U mag nooit tapijt leggen op de cementen afwerklaag van een massieve vloer.

Beplakken met vilt papier is nodig. Nog beter is hardboard aanbrengen. Dat maakt de vloer meteen vlak.

Vilt tapijt kan door een handige doe-het-zelver worden gelegd. Pooltapijt leggen kunt u altijd beter aan de vakman overlaten.

7. Hoe moet u tapijt beoordelen?

De goede vakman kan u voorlichten over het beoordelen van tapijt. Bij de Desso dealer vindt u informatie (en stalen) te kust en te keur.

Hij zal u vertellen dat je tapijt altijd aan de bovenkant moet beoordelen. Nooit aan de onderkant.

Veel goedkoop tapijt heeft een hele dikke onderlaag en een dunne bovenlaag. Laat u zich daardoor vooral niet in verwarring brengen.

Test met de hand: leg uw vlakke hand op het tapijtoppervlak.

Graai en draai uw vingers erin: u voelt de structuur van het tapijt.

Hoe leger het aanvoelt, hoe minder tapijt.

U moet "volte" voelen. Dan koopt u tapijt en niet een goedkope dikke rug.

8. Hoe moet u vlekken verwijderen?

In de Dessotapijtgids '74 (zie bon) vindt u een uitgebreid overzicht. In plaats van hier halve informatie op te nemen verwijzen wij u daarom liever naar deze gids.

desso

BON

Ik wil nog meer weten over tapijten. Stuur mij uw dikke, rijk geïllustreerde Dessogids '74 vol met tapijtnieuws.

Naam: _____

Straat: _____

Plaats: _____

Zenden in gesloten envelop zonder postzegel aan:
Desso, Antwoordnummer 9999, Son.

VA 42 282

Nieuwe achterlichten.

Let op de indrukwekkende achterlichtgroepen. Het oppervlak is sterk vergroot en een alarm knipperlichtinstallatie behoort tot de standaarduitrusting. Ruimte voor achteruitrijlichten en een mist-achterlicht is inbegrepen.

Verhoogd rijcomfort.

Een nieuwe geluids-isolatie zorgt voor nog meer ontspannen rijden. Een praktisch

lampje wijst u de plaats van de asbak en de bedieningsknoppen van het verwar-

mings- en ventilatiesysteem. De elektrisch bediende ruitescrolier wordt vanaf het stuur bediend. Belangrijke pluspunten voor uw veiligheid!

Gloednieuw dashboard.

Een interessante vernieuwing in de Simca 1100: het geheel nieuwe dashboard. U vindt hierin alle instrumenten overzichtelijk geplaatst en ruimte voor de inbouw van uw radio. Naast het handschoenenkastje zijn er onder het dashboard extra ruime opbergvakken.

Nieuwe portiergrepen.

Ook van buiten is de Simca 1100 ver-

nieuwd. Let maar op als u instapt. U merkt dat de portierhandgrepen nu geheel zijn verzonken. Een strakkere styling is het resultaat en de veiligheid is weer een stukje opgevoerd.

Verbijsterend veelzijdig.

De Simca 1100 is leverbaar in 14 uitvoeringen met twee of vier deuren en altijd is er die handige achterdeur. Perfecte wegligging door voorwielaandrijving en vier onafhankelijk opgehangen wielen door torsiestaven afgeveerd.

Versnellingsbak met de zo befaamde Porsche synchronisatie. Een degelijke carrosserie en een uitmuntend remsysteem met schijfremmen in de voorwielen en standaard radiaalbanden voor uw veiligheid. Voeg bij dit alles de gunstige aanschafprijs, het minimale onderhoud, het probleemloos rijden, de hoge inruilwaarde en de unieke service van méér dan 340 dealers, dan begrijpt u waarom u zoveel Simca's 1100 op de weg ziet.

Maak dan ook vandaag nog een proefrit bij uw dichtstbijzijnde dealer.

kortom: aan comfort, aan luxe, aan verfijnde details herken je de nieuwe Simca 1100

**Niet veranderd,
wel verbeterd.**

VR/CH 2559

Een Yank te midden van de Engelsen in Colditz

N1/20.20: Er is ook een Amerikaan binnen de hoge muren van Colditz. Hij heet Phil Carrington. Voor hem lijkt de situatie iets beter dan voor de anderen, want Amerika is nog niet in oorlog, en dat betekent, dat Amerika nog een ambassade in Berlijn heeft, en dat je met een Amerikaanse pas nog door het Grootduitse

Rijk kunt reizen. Maar hoe komt Carrington uit Colditz? Door zich te vermommen als die Duitse boer, die iedere week vuilnisvaten met etensresten komt ophalen voor zijn varkens? Trouwens, wat zijn de kansen die de nieuwe militaire arts, majoor Starb, ongeweten biedt? Ik ben een hele hoge, vindt Starb, en ieder dient mij te groeten! Wie dat niet doet, beschuldig ik van insubordinatie, en hij zal zich voor een tribunaal in Leipzig hebben te verantwoorden, Leipzig? Een treinreisje?

Vluchten blijft het onderwerp van gesprek in Colditz.

Het heilig vuur slaat toch ook deze winter uit de ivoren toren

N2/22.25: Het is dan toch maar de TROS die het door de AVRO voortijdig in zijn prille leven gesmoorde kunstprogramma 'De Ivoren toren' van de dood heeft gered. Een dood die het beslist niet verdiende. Er moest nog veel aan geschaafd worden. Regisseur Hank Onrust is de eerste om toe te geven dat het programma nog lang niet aan zijn hoogtepunt zat. Reden te meer om er mee door te gaan. En wij als kijkers mogen ons erover verheugen dat dat nu toch zal gebeuren. Er zaten in de vijf programma's van vorig jaar heel wat geslaagde onderdelen en ze waren vol beloften, die de beste verwachtingen voor de toekomst wekten. Maar bovenal, het was een programma dat er hoorde te zijn om het tegenwicht dat het gaf tegen de loodzware benadering van kunst die ook op het scherm gebruikelijk is. Ook onder zijn nieuwe naam, een vondst die in ironie niet onderdoet voor de oude, zal er op die manier tegen de kunst worden aangekeken. Met veel aandacht voor de mens als u en ik die de kunstenaar ook is.

Cor Ruys.

Er waren medewerkers die gingen: Kees Hin, hij om principiële redenen, Gerard Stigter en Cherry Duyns. Er kwamen nieuwe: Elly de Waard, G. Brans en Piet Hoenderdos, een kunsthistoricus die vooral de reësch zal doen. Van het eerste programma valt met zekerheid te melden dat het een portret van de grote acteur Cor Ruys zal brengen. Een portret met uniek en volslagen onbekend materiaal, waaronder filmopnamen gemaakt in 1930 in Nederlandsch Indië. Wat blijft is het item gewijd aan niet zo voor de hand liggende architectonische voortbrengselen. Daarin kunnen we verwachten: vuurtorens, kerkhofmonumenten en laat 19de-eeuwse monumentale reclames.

De Stratemaker twijfelt: waar woon je beter, in de stad of in een dorp?

N1/19.05: De Stratemaker, jawel, uit de Stratemakeropzeeshow, twijfelt vanavond tussen dorp en stad. Of liever gezegd: het hele programma is daarover aan het filosoferen. Want dorp of stad, dat is het thema van vanavond. Een leerzaam hoogtepunt, bepaald zonder twijfel, is een soort manifest van de Stratemaker. Er is iets heel leuks over een namaakvogelverschrikker met een echt mens er in. Er is een kort geval over een zeebrapad. En verder zijn er bijvoorbeeld twee heel mooie liedjes: van Aart Stratemaker over zijn stad, en van Wieke Dame over buiten wonen.

Nederland 1

Kan. 4 - 5 - 6 - 7 - 29 - 33 - 39 - 50 - 51 - 53 - 57.

18.00

NOS

18.45 Paulus de boskabouter.

18.55 Journaal.

19.00

VARA

19.05 De Stratemakeropzeeshow ©

Spektakelprogramma over stad en dorp met Joost Prinsen als Erik Engerd, Wieteke van Dort als De Deftige Dame en Aart Staartjes als De Stratemaker. Muziek - Harry Bannink. Teksten - Willem Wilmink, Jan Riem, Ries Moonen, Hendrik Blaak en Hans Dorrestijn. Samenstelling en regie - Aart Staartjes en Frans Boelen. (Zie ook pag. 25.)

19.30 Horen zien zwijgen.

Serie van slapstick- en stomme filmfragmenten samengesteld en gepresenteerd door Maarten van Rooijen. Vanavond: **Dolle dingen**. Met o.a. Larry Semon, Billy Bevan, Billy West, Venon Dent, de Keystone Kops en de drie Fatty's. Regie - Wamp Posno.

20.00

VARA

20.00 Journaal.

20.20 Colditz ©

Krijgsgevangenenkamp voor geallieerde officieren. Vanavond: **Krijgsraad**. In de hoofdrollen: dr. Starb - Kenneth Griffith; Carrington - Robert Wagner; Carter - David McCallum; Grant - Edward Hardwicke; Preston - Jack Hedley; Player - Christopher Neame; Brent - Paul Chapman; commandant - Bernard Hepton; Baumann - Ralph Michael; kolonel - Geoffrey Toone; aanklager - Harry Brooks jr. Regie - William Slater.

21.00

VARA

21.15 2 voor 12.

Quiz waarbij twee maal twee spelers aan de hand van 12 vragen een woord moeten vormen. Spelleider - Joop Koopman. Productie - Piet Bakker en Marga van Praag. Regie - Bertie Gaarkeuken.

21.55 Achter het nieuws.

Eindredactie - Hans Jacobs.

22.00

NOS

22.45 Den Haag vandaag ☑

23.00

23.00 Journaal.

Nederland 2

Kan. 27 - 31 - 32 - 45 - 47 - 49 - 53 - 54 - 56 - 60.

18.15-18.45 Flexibele school (5) ☑

18.45 Paulus de boskabouter.

18.55 Journaal.

19.05 Mensen van de zee.

Documentaire van Bruno Vallati. Vanavond: **Ramon en de orca**. De orca is de meest beruchte bewoner van de oceaan en weegt soms honderden tonnen. Dit gigantische zoogdier doorkruist de oceaan op fiere wijze. Ramon Bravo, de meest ervaren duiker van Mexico, en eens een bekend olympisch zwemmer, was de eerste mens ter wereld die ooit een poging deed samen met een orca in open zee te zwemmen.

20.00 Journaal.

20.20 Tatort: Acht jaar later ©

Tv-serie met in de hoofdrollen: commissaris Haferkamp - Hansjörg Felmy; Scheffner - Bernd Schäfer; Kreuzer - Willy Semmelrogge; Kaslik - Ulrich von Dobschütz; Ingrid Haferkamp - Karin Elckelbaum; Brossberg - Reja Basic; mevr. Pallenburg - Christine Ostermayer; Wärter - Hans Beerhenke; Wilke - Herman Günther.

21.40 Tv-privé.

Henk van der Meyden praat met Willeke van Ammelrooy. Regie - Ralph Inbar.

22.25 Het heilig vuur ©

Wat drijft de kunstenaar? Uit welke ondoorgrondelijke bronnen put hij zijn inspiratie? Is het goddelijke magie, dan wel begenadigd vakmanschap, waarmee hij onze zinnen keer op keer begoochelt? Medewerkenden: Gerard Brands, Fred Brinkman, Betty van Garrel, Mat van Hensbergen, Riek ter Haar, Piet Hoenderdos, Jan Keijser, Hartnuth Kowalke, Philip Mechanicus, Elly de Waard, Benno Wissing en Hank Onrust (eindredactie).

23.00 Journaal.

Toelichting ●

Voor meer toelichting zie pagina 85

Horen zien zwijgen

N1/19.30: Billy Bevan, een van de zwijgers in Maarten van Rooijens 'Horen zien zwijgen' vanavond. Overigens weet hij zich ook zonder het gebruik van zijn mond best verstaanbaar te maken. Hij was een van de kleinere goden uit die kinderjaren van de film, geen reus als Chaplin of Keaton. Maar hij verstond zijn vak: de mensen te laten lachen.

Tatort

N2/20.20: Brossberg, een inbreker wordt na acht jaar gevangenschap losgelaten. Destijds is hij gearresteerd door commissaris Haferkamp, die bij het aan de arrestatie voorafgaande vuurgevecht ook Brossbergs broer heeft neergeschoten. Duidelijk is dat Brossberg wraak wil nemen op Haferkamp, zoals hij ook zijn vroegere vriendin, die hij van verraad verdenkt, wil vermoorden. Deze vriendin zoekt bescherming bij de commissaris, die de zaak niet serieus neemt. Wie wil er nou na acht jaar nog wraak nemen? Maar dan wordt er een moordaanslag op Brossbergs vriendin gepleegd.

Christiane Ostermayer als mevrouw Pallenburg in 'Tatort'.

Duitsland 1

Kan. 2 - 9 - 24 - 32 - 41 - 46 - 53.

Ochtendpr.: 10.00 Nws. 10.05 De draaischijf. 10.25 Zijn beschermengel, tv-spel van Wolf-dietrich Schnurre. 11.40 In 't rijk van de wilde dieren. 12.05 Balans. 12.50 Persoverz. 13.00 —13.20 Journaal.

16.15 Journaal.

16.20 Rijpheid op afbetaling. Puberteit — een problematische leeftijd. Deze film tracht aan het voorbeeld van een arbeidersgezin uit München met vier kinderen van 11 tot 23 jaar iets duidelijk te maken over de situatie van jongeren die volwassen moeten worden in een steeds ingewikkelder wereld. De eisen die aan ze worden gesteld, zijn hoger dan vroeger en ze krijgen minder steun, met als gevolg angst en vluchtelingen. De al even overbelaste volwassenen hebben geen antwoord.

17.05 Glotzmusik 2.

Muziekprogramma voor kinderen.

17.55 Journaal.

Reg. NDR: 9.30—10.00 Sesamstr. 18.00 Cultuurspiegelmagazine. 18.30 Nws. 18.45 Klaas Vaak. 18.55 Reg. magazine. 19.26 De Partridge-familie, serie.

Reg. WDR: 9.30—10.00 Sesamstr. 18.05 De spookbrigade, serie (1). 18.40 Reg. magazine. 19.20 De spookbrigade (2).

20.00 Journaal.

20.15 Pro en contra.

21.00 Los Angeles 1937

Misdaadserie met Robert Forster als Miles Banyon e.a.

21.45 Contrasten.

Dr. Peter Pechel, redacteur van 'Contrasten'.

22.30 Journaal.

22.50 Turnen.

Reportage van de WK-heren, vanuit Varna (Bulgarije).

22.35 Journaal.

Duitsland 2

Kan. 21 - 24 - 29 - 33 - 35 - 37.

16.30 School voor ouders.

De grote problemen van de kleintjes: Vanessa — of kop-pigheid en karakter.

17.00 Journaal.

17.10 Peanuts.

Charlie Brown heeft Snoopy naar school gestuurd, opdat hij zich wat beter leert gedragen. Snoopy is onderweg bij Patty aangegaan en daar gebleven, om niet naar school te hoeven. Maar een spijt dat hij daarvan nu heeft...

17.40 De draaischijf.

18.20 Meneer Kottnik.

Serie met: Alfred Kottnik — Walter Sedlmayr, Wally Kottnik — Margot Trooger, Dr. Kranzeder — Reinhard Kolldehoff e.a. Alfred Kottnik lijkt geen kans meer te hebben het huwelijk tussen zijn schoonmoeder Wally en dr. Kranzeder te verijdelen. Hij zal ermee moeten leren leven dat hij voortaan twee chefs heeft. Maar Alfred is taai.

18.55 De Mainzelmantjes.

19.00 Journaal.

19.30 Huwelijksnacht in het paradijs.

Operette van Friedrich Schröder in een tv-bewerking van Hans Borgelt onder regie van Thomas Engel met: Dr. Hansen — Johannes Heesters, Regine Mangold — Karin Dor, Dr. Paulig — Uwe Friedrichsen, Veronika Klein — Barbara Schöne, Dodo — Marlène Charell, Bastian — Theo Lingen e.a. Het grote amusementsorkest van de WDR. Muz. leiding: Johannes Fehring.

21.00 Journaal.

21.15 Controvers.

22.00 Impulsen.

Dit magazine is deze keer gewijd aan het thema Hoe leer je leren?

22.30 Journaal.

Duitsland 3

Kan. NDR 43, 59. WDR 45, 48, 50, 58.

NDR: 18.00 Sesamstraat. 18.30 The Who: Tommy. 19.00 Scholieren maken films. 19.15 Tussen de krantenkoppen. 19.30 Bedrijfs-economie voor kleine bedrijven. 20.00 Journaal. 20.15 Lengde — mijnongeluk 1963, film. 21.00 — 21.45 Kernenergie — mogelijkheden en gevaren (1).

WDR: 17.30 Gezichtspunt school. 18.00 Sesamstraat. 18.30 Studie-programma. 19.00 Klaas Vaak. 19.05 Voor Turkse arbeiders. 19.15 Sport en spel. 19.45 Reg. nieuws. 20.00 Journaal. 20.15 Thema van de dag. 20.30 Tv-spel van de maand. 22.00 De achtergrond van de U 2-story. 22.45 Nws.

België

Kan. Ned. 25, 43, 44, 62. Fr. 28, 42, 52.

Nederlands: 14.00—16.00 School-tv. 17.30 School-tv. 18.00 Kiri de clown. 18.05 Primus, jeugdserie. 18.30 Tienerklanken. 19.15 Op safari door Ethiopië, doc. serie. 19.45 Journaal. 20.15 Wachtwoord, quiz. 20.45 Anna Lusa, tv-spel van David Mowat. 22.00 Kortweg. 22.10 Première, filmnieuws. 22.50 Journaal. 23.10—23.20 Yoga (34).

Frans: 18.10 Voor de jeugd. 18.30 Savoir vivre. 19.00 Paul en Virginie, serie. 19.45 Journaal. 20.15 Contacts. 20.20 La vie, l'amour, la mort, tv-film. 21.50 Nieuwe films. 22.25 Journaal.

Engeland

Kan. BBC 1 28, 51, 62. BBC 2 28, 33, 44, 55, 56.

BBC 1: 12.25 Gev. progr. 19.30 Chico and the man. 19.55 Mastermind. 20.30 Eric Sykes C. 21.00 Journaal. 21.25 Electra, tv-spel. 22.50 Midweek. 23.35 Journaal. 23.43—00.35 The unsettled peace.

BBC 2: 14.15 Gev. progr. 19.30 Journaal. 19.55 The Pallisers. 20.45 Sir Mortimer Wheeler. 21.00 The vital park. 21.30 Victor Borge show. 22.00 Man alive. 22.50 Film. 23.20 Rep. Wightman Cup. 23.50 Journaal.

Frankrijk

1 kan. 6, 12. 2 kan. 21, 23. 3 kan. 24.

1: 19.45 Journaal. 20.15 Les fergeot, serie. 20.30 Stefano, tv-film. 22.15 Journaal. 2: 20.00 Journaal. 20.35 French cancan. 21.35 L'hiver d'un gentilhomme. 22.30 Journaal. 3: 20.05 Les mariés du bout du monde. 20.30 Journaal. 20.35 Questionnaire. 21.25 Par la grande porte. 21.55 Journaal.

Toelichting

Buitenlandse televisieprogramma's

Huwelijksnacht in het paradijs

D2/19.30: De bekende advocaat in scheidingszaken Hans Borgelt, die zich een grote naam heeft verworven als vrouwenveroveraar, zal dan toch eindelijk zijn jarenlange vrijgezellenbestaan opgeven om in het huwelijksbootje te stappen. Maar de huwelijksnacht wordt er een met hindernissen, want Borgelt heeft nu eenmaal een nogal stormachtig verleden en dat speelt hem die nacht behoorlijk parten.

Anna Lusa

B1/20.45: Het stuk speelt zich af in een instituut voor gehandicapten. De jonge meisjes Anna Lusa en Solveig zijn blind. Door die handicap, misschien ook bij gebrek aan deskundige begeleiding, misschien ook door het langdurige verblijf in de gesloten wereld van het instituut, of door dit alles te zamen, is hun geestelijke en emotionele ontwikkeling langs andere wegen gegaan dan de als normaal geldende. Datzelfde geldt ook voor Liri, een oudere man die door een zware tegenslag in zijn leven in ongeveer dezelfde toestand is gekomen. Om de meisjes uit hun isolement te halen, heeft het instituut hen een soort psychosomatische oefeningen opgelegd.

Los Angeles 1937

D1/21.00: Sally Overman is een van de meisjes uit de secretaressenschool van Peggy Revere. Ze komt een week praktijkervaring opdoen bij Miles Banyon. Op een dag verschijnt Sally onder geheimzinnige omstandigheden. Kort tevoren was een gemaskerde onbekende in Peggy's woning binnengedrongen en had haar gedwongen Sally telefonisch bij zich te ontbieden.

Advertentie

Hilversum 1

402 m/740 kHz. FM: 2 (87.70), 3 (87.85), 4 (88.20), 16 (91.75), 17 (92.10), 19 (92.60), 38 (98.40).

NORV

- 5.45 en 6.45 Weerbericht.
- 7.00 Nieuwsberichten.
- 7.02 Het levende woord: **Ds. C. van der Steen.**
- 7.08 Preludium ⑤
- 1. Concerto in a, voor piccolo en ork., Vivaldi, Roger Bourdin, piccolo, Saarländs kamerork. o.l.v. Karl Ristenpart. 2. Adagio en allegro voor hoorn en ork. in As, Schumann, Hermann Baumann, hoorn, Filh. Ork. München o.l.v. Marinus Voorberg.
- 7.30 Nieuwsberichten.
- 7.41 Hier en nu ⑤
- 7.55 Programma-overzicht.
- 8.00 Te Deum laudamus, gewijde muziek.
- 8.24 Op de man af, evangelisch commentaar.
- 8.30 Nieuwsberichten.
- 8.36 Gymnastiek voor de vrouw.
- 8.45 Podium, gezin en samenleving ⑤
- 9.45 Onder de hoogtezon, muzikaal ziekenbezoek ⑤
- 10.30 Nieuwsberichten.
- 10.33 Berlijns Filharmonisch Orkest ⑤

1. Ouverture Fidelio, op. 72b, Beethoven, dirigent - Herbert von Karajan. 2. Concert voor hobo en klein ork., R. Strauss, solist - Lothar Koch, hobo, dirigent - Herbert von Karajan. 3. Symfonie nr. 2 in Bes, op. 4, Dvorak, dirigent - Rafael Kubelik.

Rafael Kubelik.

Herbert von Karajan.

- 12.00 Bel canto: Italiaanse opera-aria's ⑤
- Franco Corelli, tenor, met ork. van de Turijnse radio o.l.v. Arturo Basile. Werken van Giordano, Mascagni, Leoncavallo, Boito.
- 12.26 Mededelingen voor land- en tuinbouw.
- 12.30 Nieuwsberichten.
- 12.41 Hier en nu ⑤
- 12.55 Middagpauzedienst in de Eng. Herv. Kerk, Amsterdam ⑤
- 13.15 Koor Novi Cantus o.l.v. Lex Karsemeijer ⑤
- 13.30 Globaal, muziek en reportages.
- Met om: 15.30 Nieuws.
- 17.30 Nieuwsberichten.
- 17.32 Hier en nu ⑤
- 18.00 Tijd vrij voor muziek in vrije tijd ⑤
- 18.30 Nieuwsberichten.
- 18.41 Wereldpanorama: Dr. P. G. J. Korteweg.
- 18.53 Zojuist verschenen, nieuwe boeken.
- 19.00 Leger des Heilskwartier.
- 19.15 De wereld zingt Gods lof, gewijde muziek ⑤
- 19.55 Overdenking: Dr. J. van der Werf.
- 20.00 Muziek, muziek, muziek, lichte platen ⑤
- 21.50 Bij de tijd (4): Natuurbeheerders in spé.
- 22.10 De kerk vandaag, nieuws en commentaar.
- 22.30 Nieuwsberichten.
- 22.40 Hier en nu ⑤
- 23.00 Nederlandse Kerkenconferentie 1974 (3).
- 23.15 Album: de muzikale romantiek.
- 1. Soirée de Vienne, nr. 7 in A, Schubert/Liszt, Adam Fellegi, piano. 3. Drie liederen, Schubert, Elly Jens, alt, Jean Antonietti, piano. 3. Pianokwartet in Bes, op. 8, Weber, Gabrieli pianokwartet.
- 23.55 Nieuwsberichten.

Hilversum 2

298 m/1007 kHz. FM: 9 (89.80), 13 (90.90), 15 (91.40), 26 (94.80), 27 (95.00), 28 (95.30), 40 (98.90). Vanaf 20.00 uur alleen FM.

AVRO

- 7.00 Nieuwsberichten en ochtendgymnastiek.
- 7.20 Dag met een plaatje ⑤
- Met om: 8.00 Nieuws. 8.11 Radiojournaal.
- 8.50 Morgenwijding: Prof. dr. R. Bijlsma.

NOS

- 9.00 Spiegel van België, muziek en nieuws.

AVRO

- 9.40 Schoolradio, actualiteiten.
- 10.00 Kleutertje luister: de Kinderboekenweek ⑤
- 10.10 Arbeidsvitaminen.

1. Accordeon sel., Johnny Holshuysen. 2. Kom uit de bedstee m'n liefste, Egbert Douwe. 3. A steel guitar and a glass of wine, Paul Anka. 4. Martin, Mireille Mathieu. 5. Ready Teddy, Cliff Richard. 6. Gitarre und Tausend Illusionen, Vittorio. 7. Yellow river, Christie. 8. Na Sdarowje, Iwan Rebhoff. 9. In the still of the night, Jack Jersey. 10. Send me the pillow you dream on, Connie Francis. 11. Blame it on the Bossa Nova, Eydie Gormé. 12. Michelle, Beatles. 13. Young girl, Union Gap. 14. San Quintin, Johnny Cash. 15. Maruschka, Rex Gildo. 16. Lonely Mann, Elvis Presley. 17. Cheek to cheek, Erroll Garner. 18. Der kleine Prinz, Bernd Clüver. 19. De nacht, Astrid Nijgh. 20. Sealed with a kiss, Bobby Vinton. 21. Superstition, Steve Wonder. 22. Margrietje, Louis Neefs. 23. Stranger in the night, Frank Sinatra. 24. I put a spell on you, Them. 25. Kissin' in the backrow of the movies, Drifters. Met om: 11.00 Nieuws. 11.03 Radiojournaal.

- 11.30 Rondom twaalf ⑤

Met: De groenteman en om: 11.55 Beursplein 5.

- 12.30 Modern platteland.
- 12.35 Sportrevue, actualiteiten, beschouwingen ⑤
- 13.00 Nieuwsberichten.
- 13.11 Radiojournaal.
- 13.21 Alert!, muziek en maatschappij ⑤
- 13.50 Radio Kamerork. o.l.v. Roelof Krol ⑤
- Sinfonia periodique nr. 10 in D, Filz.
- 14.10 In de wetenschap: dat, wetenschappelijk nieuws ⑤
- 14.30 De koperen tuin (4) ⑤

Hoorspelserie in tien delen door Yvonne Keuls, naar de gelijknamige roman van Simon Vestdijk.

- 15.05 Aspecten, kunstbriek ⑤
- 16.00 Nieuwsberichten.
- 16.03 Radiojournaal.
- 16.05 Gebakken vensterbanken, kindermagazine ⑤
- 17.00 Mobiel ⑤
- 18.00 Nieuwsberichten.
- 18.11 Radiojournaal.
- 18.20 Zendtijd politieke partijen: VVD.

IKOR

- 18.30 Kleur, informatie over kerk en samenleving.

AVRO

- 19.00 De wereld van de opera ⑤
- Beschouwingen over Un ballo in Maschera, Verdi.
- 19.50 Den Haag vandaag.
- 20.00 Nieuwsberichten.
- 20.05 Radiojournaal.
- 20.15 Residentie Orkest o.l.v. Jean Martinon ⑤
- Jeanne d'Arc, Honegger. Uitvoerenden - Elisabeth Lugt, Bernard Kruysen, Karin Ostar, Lucia Kerstens, Els Kloos, Raphael Romagnoni, Marius van Altena, Henk Smit, Manus Willemsen, Heemsteedse Chr. Oratorium Ver., Haags Knapenkoor.
- 21.55 Essay, kunstprogramma ⑤
- 22.25 Dichter bij de muziek: Ernst van Altena ⑤
- 22.50 Vanavond laat nieuws, achtergrondinformatie.
- 23.20 Radiojournaal.
- 23.25 Jazz spectrum, Paul van Schaik ⑤
- 23.55 Nieuwsberichten.

© Voor toelichting zie pagina 85.

Hilversum 3

Van 9.00-18.00 240 m/1250 kHz.
Van 20.00-7.00 298 m/1007 kHz, van 7.00-7.00 188.2 m/1594 kHz.
FM: 3 (88.00), 5 (88.60), 17 (92.20), 25 (94.50), 31 (96.20), 33 (96.80), 35 (97.45), 39 (98.75), 43 (99.80).

Nieuwsberichten elk héél uur.

TROS

- 6.00 Nieuwsberichten.
- 6.02 Klaas Vaak.
- 9.03 Pep op drie ⑤
- Gerard de Vries (foto).

- 11.03 Drie draait op verzoek ⑤
- Annie de Reuver.
- 12.03 Drie tussen de middag ⑤
- Boter, Klaas en prijzen met Klaas Vaak.
- 14.03 Hugo van Gelderen show.
- Met de Tipparade.
- 16.03 Ferry Maat.

NOS

- 18.02 Joost mag niet eten.

TROS

- 19.02 Poster ⑤
- Rolling Stones Story. Deel 4.
- 20.02 Ferry Maat's soul-top-10.
- 21.02 Sesjun ⑤
- Jazz en blues live vanuit de Boerenhofstede te Laren (NH).
- Met o.a. het kwartet Cees Slinger.
- 22.02 De Hugo van Gelderen show ⑤
- O.a. Nederlandstalige top-10.
- 23.02 Jazz-sir ⑤
- Piet Daalhuisen.
- 00.02 Hugo van Gelderen show.
- Lp-werk.
- 1.02 De nachtwacht.
- Hugo van Gelderen, Klaas Vaak, Ron Brandsteder, Ferry Maat en Ad Roland.

EO

- 5.02 Old time religion ⑤
- Blue grass gospelmusic.
- 5.30-6.00 Matinata ⑤

Regionaal Noord-Oost

- 18.00 RONO-Journaal. 18.30 Groninger progr. 18.30 Fries progr.
- 19.00 Drents progr. 19.30 Landbouwjournaal. 19.45-20.00 Dier en plant in RONO-land.

Regionaal Zuid

- 19.00 ROZ-actueel. 19.10 Lichte muziek. 19.30-20.00 Journaal van de kunst.

Ans en ik

vindt hem zo zalig
mannelijk-fris
ruiken als ze
hem 's morgens
gedag-kust.

Bovendien
is zijn wang zo
heerlijk glad.

Voor haar staat
het wel vast:

Fresh-up voor
elke goede morgen.

vind het heerlijk
om na het scheren
dat tintelfrisse van
Fresh-up op mijn
gezicht te voelen.

Dan pas ben ik
goed geschoren.

Dan voel ik mij
prettig-fris voor
de hele dag.

**voor elke
goede
morgen**

nieuw uit parys : atslank wonder VIBRA-FIT

Doelgericht **SLANKworden** **Ontspannen** **AFNEMEN** juist daar waar U dat wenst

VIBRA-FIT

gerichte bandmassage

Uit Parijs komt nu de nieuwste methode, de nieuwste tip, om hinderlijke en lelijke vetvorming op bepaalde plaatsen tegen te gaan. Gerichte bandmassage op iedere gewenste plaats van het lichaam.

UW EIGEN MASSEUR THUIS

In recordtijd — zonder enige inspanning — kunt U met deze 'speciaal-vibratie-massage' ongewenste vetvorming laten verdwijnen. Taille, heup, buik, dijbeenspieren of enkels, waar U maar wilt. De Vibra-Fit band-masseur laat vetkussens verdwijnen door unieke dieptewerkende vibraties: liefst 2.000 per minuut, overgebracht via 26 kleine rubbernopjes.

In verblijvend korte tijd merkt U het resultaat! Zonder vermoeiende oefeningen mag U deze resultaten verwachten:

- ca. 12 cm afslanken
- in de beginperiode ca. 2 kilo gewicht per week verliezen
- U zult zich werkelijk herboren voelen.

Bestel daarom **VANDAAG** nog de onovertroffen 'schoonheidstip' uit Parijs: de Electro-Vibratie-massage. In Frankrijk bekend als de 'WONDER MASSEUR' **f 88,25**

De Vibra-Fit banden zijn ingenieus geconstrueerd. De inwerking op de huid kenmerkt zich door:

- een bijzondere dieptewerking
- een ongekennde intensiviteit

Daardoor kan Uw lichaam zich volkomen ontspannen: **GUN UW LICHAAM DIE VERADEMING** Vibra-Fit heeft nog een bijzondere eigenschap! Terwijl de Vibra-Fit massageband de vetvorming verdrift door gerichte, plaatselijke behandeling, terwijl Uw lichaam zich volkomen ontspant; **KUNT U GELIJKTIJDIG IN GEWICHT AFNEMEN:**

Bon in envelop zonder postzegel toezenden aan

FRANCO-SUISSE m.i. AFD 4x6 42
Antwoordnummer 3 Suis (Z. VL.)

JA, GRAAG wil ook ik ... dat 'veel' op die kritieke lichaamsplaatsen reduceren, mijn lichaam laten ontspannen, slank worden en afnemen. Mocht Vibra-Fit electro-vibratie-massage onverhoopt niet tot algemene voldoening stemmen, kan ik de zending compleet in originele verpakking binnen 14 dagen terugzenden en ontvang m'n geld terug.

f 88,25

NAAM bestel nr 8408
ADRES
WOONPLAATS

Winkler Prins Bibliotheek van Moderne Naslagwerken

In deze huisbibliotheek worden gepubliceerd:

- DE ALGEMENE WINKLER PRINS ENCYCLOPEDIË in 14 delen, gebonden in luxe banden van rood kunstleer met goudstempel. Met als gratis premie: de Winkler Prins Gezinsatlas en de gespecialiseerde naslagwerken;
- DE WINKLER PRINS MEDISCHE ENCYCLOPEDIË in 6 delen, gebonden in luxe banden van rood kunstleer met goudstempel.
- DE WINKLER PRINS ENCYCLOPEDIË VAN HET DIERENRIJK in 6 delen, gebonden in luxe banden van okerkleurig kunstleer met goudstempel.
- DE WINKLER PRINS GROTE WERELDGESCHIEDENIS in 6 delen, gebonden in luxe banden van lichtbruin kunstleer met goudstempel.
- formaat van de delen: 28 x 21,5 cm
- elk deel rijk geïllustreerd met functionele illustraties in kleuren

Het is duidelijk dat het uitvoerig de Algemene Winkler Prins Encyclopedie ook is, het onmogelijk is daarin vele interessefeiten uitputtend te behandelen. De encyclopedie-gebruiker die naast zijn algemene interesse bijzondere belangstelling heeft voor speciale onderwerpen, vindt daarom in de hierboven genoemde gespecialiseerde naslagwerken een nog grotere schat aan diepgaande informatie.

BON Stuur mij gratis en geheel vrijblijvend meer inlichtingen over de Winkler Prins Bibliotheek van Moderne Naslagwerken (het gewenste vakje zwart maken).

In open envelop zonder postzegel zenden aan Elsevier Nederland - Antwoordnummer 1248 - Amsterdam

- ☐ DE ALGEMENE WINKLER PRINS ENCYCLOPEDIË naam
☐ DE WINKLER PRINS MEDISCHE ENCYCLOPEDIË adres
☐ DE WINKLER PRINS ENCYCLOPEDIË VAN HET DIERENRIJK naam
☐ DE WINKLER PRINS GROTE WERELDGESCHIEDENIS naam

**per slot
van rekening**

is het verstandig
goed verzekerd te zijn.

Rabobank

meer dan 3100 vestigingen.

Jennifer Wilson als Jennifer Kingsley.

Welke van de Hammond-broers wordt nou eigenlijk directeur

N1/21.35: Ten vierden male vanavond de gebroeders Hammond. Titel van de aflevering: 'Beslissingen'. Maar beslissingen zijn zoals bekend geen eenvoudige zaak met al dat geharrewar over en weer tussen de nabestaanden van de ouwe Hammond van al die vrachtwagens. David in alle geval is op het punt gekomen, dat hij moet besluiten al dan niet in het familiebedrijf te blijven. Ann daarnaast blijft druk uitoefenen op Brian om diens aandelen te verkopen. Edward heeft toevallig vernomen dat Brian een compagnonschap is aangeboden, reden voor hem om die situatie uit te buiten. Krijgt Edward het voor mekaar? Zal hij eindelijk als enige van de drie Hammond-broers kunnen zeggen, dat hij directeur is van de Hammond Transport NV?

Julia Goodman als Barbara Kingsley.

**Zie ginds komt...
Giro 12345
VARA-Speelgoed-
actie, Hilversum**

N2/19.05: Piste is en blijft nu al vele jaren een goed bekeken en gewaardeerd programma in het KRO-programmapakket. Dieren en mensen, soms samen, soms apart, altijd goed voor een verbaasd o-geroep in de zaal, maar zeker in de huiskamer. Een goed circusnummer is Krenzola (foto) uit Oostenrijk met zijn spectaculaire dierenrevue.

N2/20.20: Aad van den Heuvel niet langer dat bekende hoofd uit Brandpunt overigens, maar nu terug te zien in een heel ander programma: de Van Speyk Show. Wat dat precies inhoudt leest u voorin via een interview, dat Marja Roscam Abbing met Van den Heuvel had: sport, amusement, het zogeheten kleine nieuws, met enige regelmaat ontwikkelingshulp, en dat allemaal een beetje relativerend. En zeker geen uitgesproken personality-show. Integendeel, het is het maandelijks werkstuk van een team. Als stergasten vanavond: Ike en Tina Turner.

Nederland 1

Kan. 4 - 5 - 6 - 7 - 29 - 33 - 39 - 50 - 51 - 53 - 57.

18.00 NOS

18.45 Paulus de boskabouter.

18.55 Journaal.

19.00 AVRO

19.05 Toppop.

De nationale hitparade, met o.a. de Tip-5 gepresenteerd door Ad Visser. Productie en eindredactie - Rien van Wijk.

20.00 AVRO

20.00 Journaal.

20.20 Muziekmozaïek.

Programma van Willem Duys en Leen Timp, Jack van de Doorn, Ellen Breithor, Tonny Eyk en Peter Gabriëlse.

21.00 AVRO

21.35 De gebroeders Hammond ©

Serie met vanavond: **Beslissingen**. In de hoofdrollen: Brian Hammond - Richard Easton; David Hammond - Robin Chadwick; Ann Hammond - Hilary Tindall; Nigel Hammond - Dominic Christian; Carol Hammond - Nicola Moloney; Barbara - Julia Goodman; Jennifer - Jennifer Wilson; Peter - Philip Trewinnard; Bill - Derek Benfield; Edward - Glyn Owen; Mary - Jean Anderson; Frank - Michael Hawkins; Marion - Sarah Grazebrook; Jill - Gabriëlle Drake.

22.00 AVRO

22.25 Televisiermagazine.

Eindredactie - Cees van Drongelen.

23.00 AVRO

23.05 Sportpanorama ©

In het Frans Otten-stadion te Amsterdam vinden vanavond de finales plaats van het Internationale Holland Bokstoernooi, waaraan de afgelopen week werd deelgenomen door bokkers uit 18 landen. U kunt een samenvatting zien van de hoogtepunten. Commentaar - Ruud ter Weijden. Regie - Bob Bremer.

23.55 Journaal.

Nederland 2

Kan. 27 - 31 - 32 - 45 - 47 - 49 - 53 - 54 - 56 - 60.

18.15 Sportleiding (les A) ☐

18.45 Paulus de boskabouter.

18.55 Journaal.

19.05 Piste ©

In de Brabantse in Den Bosch treden op: Harry Althoff's baby-olifanten, Monroe met een balance-act, Les Collins op de hoge draad, Krenzola's dierenrevue, Toto Chabri & Compagnie, clowns en Les Vasallos met een balance-act. Piste-orkest o.l.v. Tony Vess.

20.00 KRO

20.00 Journaal.

20.20 De Van Speyk Show of Dan liever de lucht in ©

Vanuit Studio Vier presenteert Aad van den Heuvel een avondvullend programma waarin Ton van Duinhoven en Dimitri Frenkel Frank maandelijks op zoek zullen gaan naar Het grote ongenoegen. De redactie, bestaande uit: Fons Peters, Kees Boomkens, Ria Groeneveld, Piet Franse, Trix Betlem en Willem Ruis, zorgt voor interviews, reportages, sport en kunst. Speciale gasten zijn: Ike en Tina Turner. Schuin wordt tegen de dingen aangekeken door Luc Lutz, Simone Rooskens, Gerard Cox, Frans Halsema, Frits Lambrechts en Herman van Run. Muziek - Ruud Bos. Regie - Fred Rombouts. (Zie ook pag. 14-15.)

De Van Speyk Show (vervolg).

22.00 KRO

22.55 Interview met de minister-president ☐

Ad Langebent praat met drs. J. M. den Uyl.

23.00 KRO

23.05 Bisschoppensynode te Rome.

Verslag door Willebrord Nieuwenhuis.

23.10 Journaal.

23.15-24.00 Turnen.

Reportage van de WK-dames vanuit Varna (Bulgarije). Commentaar - Klaas Boot.

Toelichting ©

Zie voor meer toelichtingen pagina 91

Sportpanorama

N1/23.05: Goed nieuws voor de sportenthousiasten, want AVRO's Sportpanorama komt voortaan iedere week. Eerste man van het programma is zoals bekend Ruud ter Weijden, tweede man, dus wat minder in beeld, maar niet minder bescheiden is Wim Jesse, afkomstig van Het Vrije Volk.

Beste Wim, hoe ben je begonnen?

Antwoord: 'Tien jaar Vrije Volk, maar toen ging de redactie naar Rotterdam en je weet hoe het gaat, je ruikt geen lood meer, je voelt je net een vertegenwoordiger in verhalen. Er is geen band meer met de krant. 1 januari 1972 verhuisde ik naar de AVRO-televisie, zeer tot mijn genoegen.

Wim Jesse, een man om in de gaten te houden.

Overigens had ik daarvoor al voor de radio gewerkt bij Goal, het zaterdagavond sportprogramma van Theo Koomen (toen KRO), maar ook al in '66 bij Kees Schoonenberg een jeugduitending voor de VARA op woensdagmiddag, waarin ik zulke "aankomende" coryfeeën sprak als Tonny Sijbrands en Johan Cruyff. Het doet me toch genoegen dat ze er gekomen zijn.

Nee, Wim, hoe kwam je tot de sport?

Antwoord: 'O, bij Het Vrije Volk speelde ik in een elftal met Josje Vonhoff (DWS) en we werden kampioen van het vierstedenkampioenschap (Vrije Volk Arnhem, Rotterdam, Groningen en Amsterdam). Bij Ajax speelde ik in de junioren 1, met Bennie Muller en Sjaak Swart en ik haalde het Nederlands jeugdelftal, o.a. met een toernooi in Barcelona, en ik ging bijna met de Nederlandse amateurs naar Rome.'

Mooie carrière, waar speel je nu? Antwoord: 'In het vierde elftal van OSO, een combinatie van de Nederlandse omroep.'

Niet slecht Wim, we houden je in de gaten.

Duitsland 1

Kan. 2 - 9 - 24 - 32 - 41 - 46 - 53.

Ochtendpr.: 10.00 Nws. 10.05 De draaischijf. 10.25 Een kwam erdoor, Engelse speelfilm. 12.05 Contrasten. 12.50 Persoverz. 13.00-13.20 Journaal.

15.50 Journaal.

15.55 Reinhard Mey en zijn liedjes.

Gefilmd door Peter Kassowitz in West-Berlijn en Parijs waar Reinhard Mey beurtelings woont en die hem voor vele van zijn liedjes de thema's leveren.

16.40 Het programma met de muis.

Voor de kinderen.

17.10 Scene 74.

Jongerenprogramma, vanmiddag gewijd aan de in 1971 uit de Engelse groep 'Move' ontstane groep ELO, die zich van andere rockgroepen onderscheidt door een vaste bezetting met strijkers.

17.55 Journaal.

Reg. NDR: 18.00 Sportjournaal. 18.30 Nws. 18.45 Klaas Vaak. 18.55 Reg. magazine. 19.26 Het geval hiernaast, serie.

Reg. WDR: 18.05 Het geval hiernaast, serie. 18.40 Reg. magazine. 19.26 Harten is troef, een verkeersquiz.

20.00 Journaal.

20.15 Turnen.

WK in Varna, Bulgarije.

21.45 Het 7de zintuig.

21.50 Verslag uit Bonn.

22.15 Journaal.

22.30 Tatort.

Kressin en de man met de gele koffer, tv-film van Wolfgang Menge onder regie van Michael Verhoeven met: Kressin - Sieghard Rupp, Sievers - Ivan Desny, Nobiling - Paul Verhoeven, Elvira - Kerstin de Ahna e.a.

24.00 Journaal.

Duitsland 2

Kan. 21 - 24 - 29 - 33 - 35 - 37.

11.00-11.30 Kij-kla-klawitter. Herh. van zondag jl.

16.30 Inleiding fysica. 4. Dynamica I.

17.00 Journaal.

17.10 Guyana - Het land van de Waiana-Indianen.

Een Zuid Amerika-expeditie met Jan Lindblad: 7. Levensgemeenschappen in het oerwoud.

17.40 De draaischijf.

18.20 Vaders van de filmklucht.

De familie Keaton bezit een zeer bouwvallig hotel. Na enige tegenslag wordt besloten het hotelbedrijf eraan te geven. Voortaan zal de hele familie zich inzetten voor de catcher-loopbaan van Busters broer.

18.55 De Mainzelmannetjes.

19.00 Journaal.

19.30 Buitenlandjournaal.

20.15 De commissaris.

Misdaadserie van Herbert Reinecker met: Erik Ode - commissaris Keller, Gerhard Reger - Peter Pasetti, Magda Reger - Ruth Leuwerik, Hans Reger - Franz Winter e.a. De Münchense zakenman Gerhard Reger is voor de tweede maal getrouwd. Met een jong meisje, Alexa genaamd. Alleen zijn zoon Hans kan niet verwerken dat zijn ouders uit elkaar zijn gegaan.

21.15 Journaal.

21.30 Een grote familie valt uiteen.

Tv-spel van Horst Pillaau onder regie van Rainer Wolffhardt met: Uwe Fehn - Peter Drescher, Karen Fehn - Donata Höffer, Hansjörg - Christoph Felsenstein, Tatjana - Katrin Schaeke, Dr. Torsten Richart - Manfred Tümmeler; Helga - Heidrun Kussin; e.a.

23.00 Sport op vrijdag.

23.30 Journaal.

Duitsland 3

Kan. NDR 43, 59. WDR 45, 48, 50, 58.

NDR: 18.00 Sesamstraat. 18.30 Over de juiste voeding. 19.15 Te gast bij de familie Gunesöglu in Turkije. 19.30 Voor de zondvloed. 20.00 Journaal. 20.15 Plein: hoe een verkeersleiland een communicatie-scene wordt. 21.00 Gesprek met algem. secr. van de CDU, prof. dr. Kurt H. Biedenkopf. 21.45-23.40 Liliom, Franse speelfilm (1933) van Fritz Lang.

WDR: 18.00 Herhaling studieprogramma's. 19.00 Klaas Vaak. 19.05 Voor Joegoslavische arbeiders. 19.15 Landenforum. 19.45 Reg. nws. 20.00 Journaal. 20.15 Kunst als beroep: de pianist. 21.00 25 jaar Bondsrepubliek.

België

Kan. Ned. 25, 43, 44, 62. Fr. 28, 42, 52.

Nederlands: 14.00-16.00 School-tv. 17.00 School-tv. 18.00 Kiri de clown. 18.05 Color classics, tekenfilm. 18.25 Hoe word ik de computer de baas. 19.08 Prot. godsdienstige uitz. 19.45 Journaal. 20.15 Familie Ashton, serie. 21.05 Confrontatie. 21.55 Kortweg. 22.00 KTRC. 22.30-23.25 Journaal. Aansluitend: Turnen WK.

Frans: 18.10 Voor de jeugd. 18.30 Kunstmagazine. 19.00 De Christenen in het sociale leven. 19.30 Reg. nws. 19.45 Journaal. 20.15 Les sentiers du monde. 21.35 La mère, tv-film. 22.50 Journaal.

Engeland

Kan. BBC 1 26, 51, 62. BBC 2 28, 33, 44, 55, 58.

BBC 1: 12.25 Gev. progr. 19.05 Tops of the pops. 19.45 No strings. 20.15 Morecambe and wise. 21.00 Journaal. 21.25 The detectives, Cannon. 22.15 Lord Avon. 23.05 Journaal. 23.13-00.15 Rep. Wightman Cup.

BBC 2: 14.15 Gev. progr. 19.30 Journaal. 19.45 Gardeners' world. 20.15 The money programme. 21.00 MASH. 21.25 La kermesse heroïque, film (hoogtepunten). 23.15 In vision. 23.45 Journaal.

Frankrijk

1 kan. 6, 12. 2 kan. 21, 23. 3 kan. 24.

1: 19.45 Journaal. 20.15 Les fagots, serie. 20.30 Cimarron, serie. 21.45 Medische rubriek. 22.45 Journaal. 2: 20.00 Journaal. 20.35 Messieurs les jures, tv-drama. Aansl.: Italiques en Journaal. 3: 20.10 Documentaire. 20.30 Journaal. 20.35 Les proces des tempeliers, tv-spel. 22.20 Journaal.

Toelichting

Buitenlandse televisieprogramma's

Een grote familie valt uiteen

D2/21.30: Het is stil geworden rondom de tot voor kort met zoveel enthousiasme ondernomen experimenten met communes en andere samenlevingsvormen die ter vervanging zouden kunnen dienen van het steeds meer verschrompelende traditionele gezin. De meeste van die experimenten zijn mislukt en dat valt zeker te betreuren, want met het gezin blijft het kwakkelen en het ziet er niet naar uit dat het zich van zijn aftakeling zal herstellen. Over zo'n belangwekkend experiment met een groter familieverband schreef Horst Pillaau een televisiespel. Vijf paren zijn het, met en zonder kinderen, die met elkaar zijn gaan leven. Ze kenden elkaar goed en bovendien hebben ze alles van tevoren grondig doorgepraat. De voordelen van allerlei aard leken voor de hand te liggen. En toch gaat het tussen deze mensen mis. En onvermijdelijk duikt deze vraag op: 'Alleen of met z'n tweeën is het vaak al moeilijk genoeg... Zou het niet kunnen dat het met nog meer juist moeilijker in plaats van makkelijker wordt?' Het is een vraag die nog geen antwoord heeft.

Tatort

D1/22.30: Het misdrijf vindt plaats in Bonn, zetel van de Westduitse regering. Voor de ingang van het Bundeshaus stort een man dodelijk getroffen ineen. De moordenaar, die zich verschanst had in de Bonner studio van de Westdeutscher Rundfunk, en vandaar het schot had gelost, verlaat dat gebouw zonder herkend te worden. Alleen Friedrich Nowotny, een bekend Westduits tv-medewerker, is hem tegengekomen. In de lobby van het Bundeshaus wacht afgevaardigde Huppenbauer tevergeefs op belangrijke stukken, die de vermoorde hem zou brengen. De dode had een gele koffer bij zich, maar die is verdwenen.

Hilversum 1

402 m/740 kHz. FM: 2 (87.70), 3 (87.85), 4 (88.20), 16 (91.75), 17 (92.10), 19 (92.60), 38 (98.40).

KRO

- 5.45 en 6.45 Weerbericht.
- 7.00 Nieuwsberichten.
- 7.02 Het levende woord: Pater P. van Doornik.
- 7.07 Badinerie [5]

1. La Poule, Rameau, Academy of St. Martin-in-the-Fields o.l.v. Neville Marriner. 2. Andante uit octet in F, Haydn, blazers van Bamberger Symphoniker. 3. Aria à l'italien uit suite in a, voor blokfluit en strijkers, Telemann, Collegium Aureum. 4. Menuet en trio uit serenade in G, op. 78, Schubert, Wladimir Askenazy, piano. 5. Air de Diable uit Pièces en concert, Couperin, Festival Strings Lucerne. 6. Allegro uit celloconcert in A, C. Ph. E. Bach, Pierre Fournier, cello, Festival Strings Lucerne o.l.v. Rudolf Baumgartner. 7. Andante uit divertimento in Bes, K 137, W. A. Mozart, Bach Collegium Musicum Stuttgart o.l.v. Ferdinand Leitner. 8. Walsen uit Der Rosen-Kavaller, R. Strauss, Staatsorke. Dresden o.l.v. Rudolf Kempe. Met om: 7.30 Nieuws. 7.41 Echo.

8.24 Overweging: Pastoor H. Bary.

8.30 Nieuwsberichten.

8.36 Gymnastiek voor de vrouw.

8.45 De wonderlijke letter M.

Voor het Hollandsche Huishouden.

9.40 Schoolradio, Hoe komt het, dat...

10.00 Aubade [5]

Met om: 10.30 Nieuws. 1. Sicilienne uit suite Pelléas et Mélisande, Fauré, Ork. Société des concerts du conservatoire o.l.v. Serge Baudo. 2. Variations Symphoniques, Franck, Alicia de Larrocha, piano. 3. Andante uit tweede vioolsonate op. 102, Saint-Saëns, Michel Benedetto, viool. 4. Scherzo uit eerste pianokwartet op. 15 in c, Fauré, Jean Hubeau, piano. 5. Andantino uit strijkkwartet op. 10 in g, Debussy, Deens Strijkkw. 6. Pianoconcert in G, Ravel, Monique Haas. 7. Prélude uit Suite Bergamasque, Debussy, Noël Lee, piano. 8. Andantino uit derde vioolsonate op. 61 in b, Saint-Saëns, Michael Bezverchny. 9. Molto largamente uit cellosonate op. 27 in b, Vierne, Reinhold Buhl.

NOS

11.30 Blik op de derde wereld.

De ontwikkelingssamenwerking.

11.45 Blik op Europa, de Europese integratie.

KRO

12.00 Van twaalf tot twee [5]

Met om: 12.22 Wij van het land. 12.26 Mededelingen. 12.30 Nieuws. 12.41 Echo. 13.00 Raden maar.

14.00 Lieven en leven.

Mensen op weg naar een toekomst (4).

14.15 Schoolradio, Schoolcatechese (4).

14.25 Schoolradio, Samen leven maken (2).

14.45 Interlokaal [5]

Met o.a.: Adres onbekend en om: 15.30 Nieuws. 16.00 Spreekuur met mr. G. P. Kortenhorst.

17.00 Zonder grenzen, missie en zending.

17.10 De hutsgeklutste kinderspeken [5]

Voor kinderen van 9 tot 12 jaar.

17.30 Nieuwsberichten.

17.32 Echo magazine.

18.19 Zentijd politieke partijen: RKP.

18.30 Nieuwsberichten.

18.41 Echo.

18.50 Verkenning, sociaal-maatschappelijk nieuws.

18.58 Marktberichten.

19.00 Springplank [5]

Jonge artiesten wegen de sprong naar het succes.

19.30 In antwoord op uw schrijven [5]

Met Hans van Willigenburg en Els Wacker.

21.00 De blanke top: Dan maar de lucht in [5]

22.25 Overweging: Pastoor J. Keet.

22.30 Nieuwsberichten.

22.40 Goal, sportrubriek [5]

23.55 Nieuwsberichten.

Hilversum 2

298 m/1007 kHz. FM: 9 (89.80), 13 (90.90), 15 (91.40), 26 (94.80), 27 (95.00), 28 (95.30), 40 (98.90). Vanaf 20.00 uur alleen FM.

AVRO

7.00 Nieuwsberichten en ochtendgymnastiek.

7.20 Dag met een gaatje, informatie en muziek [5]

Met om: 8.00 Nieuws. 8.11 Radiojournaal.

9.00 Schoolradio, actualiteiten.

NOS

9.20 Wat heeft dat kind?, kinderproblemen.

9.40 Toerismo, toeristische informatie.

AVRO

10.00 Kleutertje luister: geluiden [5]

10.10 Arbeidsvitaminen.

1. Kaiserwalzer, Orkest Frank Pourcel. 2. Huilen is voor jou te laat, Corrie en de Rekels. 3. Ein Festival der Liebe, Jürgen Marcus. 4. Distant drums, Jim Reeves. 5. Storybook children, Sandra en Andres. 6. De tamme boerenzoon, André van Duin. 7. When a man loves a woman, Percy Sledge. 8. Een karaavaan, Herman Lippinkhof. 9. Rock 'n Roll, Cats. 10. No milk today, Herman's Hermits. 11. Bloody Mary, Tom en Dick. 12. Sorry Suzanne, Hollies. 13. When the girl is in your arms, is the girl in your heart, Cliff Richard. 14. Need your love so bad, Fleetwood Mac. 15. Sultana, Titanic. 16. Schiefe mein Prinzchen schlief ein, Papa Bue's Viking Jazz Band. 17. Motor Man, Long Tall Ernie and the Shakers. 18. Beneden alle peil, Boudewijn de Groot. 19. Harmony, Ray Conniff. 20. That Day, Golden Earring. 21. Born to be wild, Steppenwolf. Met om: 11.00 Nieuws.

11.30 Knipperlicht, verkeersmagazine.

11.55 Beursplein 5.

12.00 De platenkeuze van Willem Strietman [5]

Werken van Frederic Delius.

OV

12.30 Voor de landbouw.

AVRO

12.40 Marinierskapel o.l.v. J. P. Laro [5]

12.55 Radiojournaal.

VPRO

13.00 Nieuwsberichten.

13.11 VPRO-vrijdag.

Met om: 13.11 Vandaag dit, morgen dat. 13.30 Interview. 14.00 De wereld van muziek en geluid op zijn kop. 15.30 Vrouwen. 16.00 Nieuws. 16.03 Vandaag dit, morgen dat. 16.05 Nova Zembla. Verschuift de ijskap nog voor het jaar 2000? 17.30 Welingelichte kringen. Debatprogramma. 18.00 Nieuws. 18.11 Vandaag dit, morgen dat. 18.20 Essay, Anton Constandse. 18.31 Embargo. 19.30 Radio Vrij België.

19.50 Den Haag vandaag.

● VARA

20.00 Nieuwsberichten.

20.05 VARA-klassiek [5]

Concertgebouw o.l.v. Bernard Haitink, soliste - Norma Procter, alt, m.m.v. Toonkunstkoor afd. Amsterdam en Jongenskoor Plus X. Symfonie nr. 3 in d, Mahler.

21.50 Boekenieuws.

22.00 VARA-klassiek [5]

Elly Ameling, sopraan, Dalton Baldwin, piano. 1. Uit Spanisches Liederbuch, Wolf. 2. Vier liederen, R. Strauss.

22.30 De Staalkaart [5]

onder redactie van Cor Holst, Alfred Kossmann en Willem van Maanen.

23.25 Muziek van deze eeuw [5]

1. Synthèses (1914), voor piano, Lourié, Reinbert de Leeuw, piano. 2. Strijkkwartet (1915), Lourié, Amsterdams Strijkkwartet: Jeannelotte Hertzberger, 1ste viool, Jan Hulst, 2de viool, Rens Scholtens, altviool, René van Ast, cello.

23.55 Nieuwsberichten.

Hilversum 3

Van 9.00—18.00 240 m/1250 kHz. Van 20.00—7.00 298 m/1007 kHz. van 7.00—7.00 188.2 m/1594 kHz. FM: 3 (88.00), 5 (88.60), 17 (92.20), 25 (94.50), 31 (96.20), 33 (96.80), 35 (97.45), 39 (98.75), 43 (99.80).

Nieuwsberichten elk heel uur.

EO

6.00 Nieuwsberichten.

6.02 Matinata [5]

Muziek voor de vroege morgen.

7.02 Gospelsound [5]

Muziek voor jonge mensen.

Samenstelling - Pierre Bakker.

Presentatie - Bert Pol.

8.02 Tussen thee en koffie [5]

9.03 De muzikale fruitmand [5]

Verzoekplaten voor zieken.

Bep van Rij en Hans Le Poole.

TROS

10.03 Pep op drie [5]

Gerard de Vries.

11.03 Drie draait op verzoek.

Annie de Reuver.

NCRV

12.03 Drie tussen de middag [5]

Op de Hollandse toer met Ba-

rend Barendse.

13.03 Hier en nu [5]

13.08 Drie tussen de middag [5]

Eddy Go Round met Eddy Becker

en Skip Voogd.

NOS

14.03 Het Frits Spits verhaal.

16.03 De daverende dertig.

De nationale hitparade door Felix Meurders.

18.02 Joost mag niet eten.

19.02 Drie loopt achter.

Nostalgie door Tineke.

AVRO

20.02 Radiojournaal.

20.05 Eurohits.

Cees van Zijtveld met de Duitse en Engelse hitparade.

21.02 De negen-uur-show.

Meta de Vries.

22.02 Superclean dream-

machine - Ad Visser [5]

22.55 Mededelingen.

23.02 Vanavond laat [5]

Met o.a. Peter Cramer en Karin de Vries.

00.02 Radiojournaal.

00.05 Weekend-muziek-magazine.

Redactie - Jan Steeman.

1.02 Soutlive USA.

Cees van Zijtveld.

2.02 Continu de nacht door.

Krijn Torringa.

4.02—6.00 Voor dag en dauw.

Jan Steeman.

Regionaal Noord-Oost

18.00 RONO-journaal. 18.30 Over-

ijssels progr. 18.30 Fries progr.

19.00 Gelders progr. 19.30—20.00

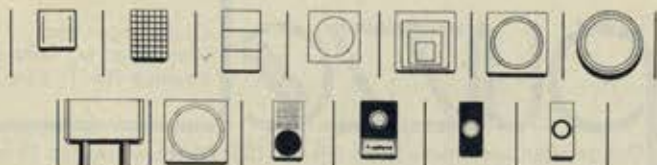
Lichte muziek.

Regionaal Zuid

19.00 ROZ-actueel. 19.10—20.00

Speulentero.

© Voor toelichting zie pagina 91.

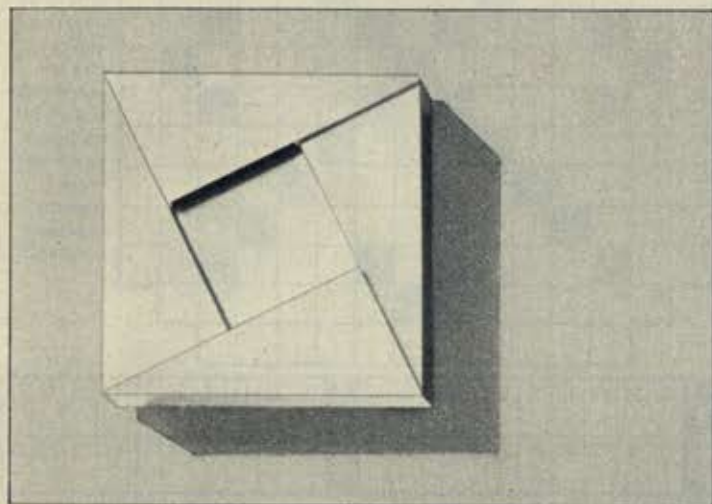

Friedland chimes schellen scheldrukkers

F Uw winkelier heeft ze
op foto afgebeeld
de Apollo 351
prijs / 20,65

Chimes vanaf / 9,20
Schellen vanaf / 6,40
Scheldrukkers vanaf / 1,50

Vraag folder aan: Kamphuys & Oosterbaan B.V.
Prins Hendrikkade 12 AMSTERDAM.

ontsierende haargroei vlot verdwenen

Onmiddellijk en duurzaam.
Geen last meer van haartjes
op de bovenlip, oksels of
armen en benen.
Van de eerste dag af dat U
de behandeling met HAARLOSIN
begint, is het lastige probleem
van steeds terugkerende haar-

groei verdwenen. Hier staan wij
absoluut borg voor.
Haarlosin is reeds duizend maal
beproeft. Alle overblijvende haartjes
en haren worden totaal uitgeroeid
door de ongevenaarde
dieptewerking.
Zelfs een gevoelige huid heeft er
geen last van. Er is niets van te
zien, terwijl ook de haarwortels
radicaal verdwijnen. Wat een
oplichting: voortaan hebt U, net
als anderen, een prachtig-gladde
huid.

FRANCO SUISSE m.i.
Vrijstraat, Sluis (Z. VL.) AFD. 1A6/42

HAARLOSIN-BESTELBON

Zend bon ongefrankeerd in envelop aan:
FRANCO-SUISSE m.i. AFD. 1A6/42
ANTWOORDNUMMER 3, SLUIS. (Z. VL.)

Deze unieke ontharingskuur laat ik mij niet ontgaan.
Ik maak gebruik van uw 100% garantie: niet goed
... geld terug! (mits binnen 10 dagen retour!)

Zend mij omgaande onder rembours de complete
kuur, (artikel 1149) voor de prijs van **f 24,80**
incl. post en verzendkosten onder nr. 1301328

NAAM:

ADRES:

WOONPLAATS:

Klavarskrubo

**OOK als u
geen noot kunt lezen . . .**

leren wij u in slechts enkele maanden
tijd allerlei aardige muziek spelen;

en wat u met voortgezette studie in de muziek
bereiken kunt, dat kunnen wij u hier wel zeggen.
maar dat zult u toch niet kunnen geloven - zo
fantastisch goed zijn de resultaten van de KLAVAR-
cursussen. Met recht: „ongelooflijk” goed!

Wat ook uw leeftijd is - volgt geheel vrijblij-
vend een van die snelle, gemakkelijke en vooral
GOEDE cursussen, die u rustig thuis kunt volgen.
U betaalt **maandelijks** slechts voor:

PIANO f12; Diverse ORGELS f12 & f13;
ACCORDEON f11; SLAGGITAAR, KLASS.
GITAAR f10; BLOKFLUIT, MELODICA f6.

De cursussen omvatten een waardevolle collectie
muziekstukken, die uiteraard uw eigendom wordt.

Als u de bon inzendt, ontvangt u onmiddellijk de
eerste les, en meteen gaat u al spelen. Zoudt u
na de proefmaand, tegen alle verwachting in,
willen ophouden, dan laat u ons dat alleen even
weten, en u is verder tot niets verplicht.

KLAVARSKRUBO - Slikkerveer

Telef. 01804 - 12339 (dag en nacht bereikbaar)

BON voor 1 maand muziekles op proef

Verzenden in een enveloppe zonder
postzegel aan het adres: Klavarskrubo - Antwoordnummer 193 - Slikkerveer

Nam:

Straat:

Plaats:

voor: (instrument invullen)

Bij „orgel” opgeven: met of zonder voetklavier, enz.

MOZAMBIQUE VRIJ

EN WAT NU ?

Na tien jaar strijd is Mozambique nu onafhankelijk.

Maar een groot deel van het land is verwoest en
geplunderd. Veel mensen zijn gedeporteerd. Voor de helft
van zijn inkomsten is het land afhankelijk van Rhodesië
en Zuid-Afrika. Apartheid vlak over de grens.

Het FRELIMO bouwt aan een nieuwe samenleving

Het FRELIMO voerde niet alleen militaire strijd.

Het werkte ook aan een nieuwe samenleving.

Die samenleving moet in heel Mozambique komen.

Daarvoor is veel steun nodig. Grotere steun van onze
regering. Maar ook steun van ons.

Doe mee!

GIRO 555 t.n.v. NOVIB/MONDLANE
STICHTING - DEN HAAG

uw eerstvolgende haarversteviger

dea HAAR VERSTEVIGER

om de hoge kwaliteit en de lage prijs

3 flesjes slechts
f1,49

Vergelijkbare
Waarde f2,85

Dea haarversteviger verstevigt en houdt het haar langer in model. Door het hoge alcoholpercentage ontstaat een zeer fijne verdeling van de werkzame stoffen en wordt een snelle droging van het haar bevorderd.

800 zaken in Nederland.

dea producten: volledig gegarandeerd door en uitsluitend verkrijgbaar bij 800 D.A.-drogisten

Alles wordt duurder,
geef inflatie geen kans!

neem nu geld spaar achteraf!

(da's veel voordelliger)

Geld voor iedereen, voor ieder doel.
Geen informatie bij werkgever of anderen.
Overname lopende lening mogelijk.
Geen behandelingskosten.
Restant vervalt bij overlijden.

Kontant bedrag	daarna te sparen bedrag in maandenlijnen				
	24	36	48	60	72
1000	50	—	—	—	—
1500	75	—	—	—	—
2000	100	—	—	—	—
2500	125	—	—	—	—
3000	150	—	—	—	—
3500	175	—	—	—	—
4000	200	—	—	—	—
4500	225	—	—	—	—
5000	250	—	—	—	—
5500	275	—	—	—	—
6000	300	—	—	—	—
6500	325	—	—	—	—
7000	350	—	—	—	—
7500	375	—	—	—	—
8000	400	—	—	—	—
8500	425	—	—	—	—
9000	450	—	—	—	—
9500	475	—	—	—	—
10000	500	—	—	—	—
10500	525	—	—	—	—
11000	550	—	—	—	—
11500	575	—	—	—	—
12000	600	—	—	—	—
12500	625	—	—	—	—
13000	650	—	—	—	—
13500	675	—	—	—	—
14000	700	—	—	—	—
14500	725	—	—	—	—
15000	750	—	—	—	—
15500	775	—	—	—	—
16000	800	—	—	—	—
16500	825	—	—	—	—
17000	850	—	—	—	—
17500	875	—	—	—	—
18000	900	—	—	—	—
18500	925	—	—	—	—
19000	950	—	—	—	—
19500	975	—	—	—	—
20000	1000	—	—	—	—

Andere en hogere bedragen op aanvraag

schrijft of belt 03497 - 24 44 (6 lijnen)
vraag vrijblijvend uw mogelijkheden

**NATIONAAL
FINANCIERINGSKANTOOR
VAN DER HEIDE BV**

Oostende 18 - Postbus 18 - Scherpenzeel (Gld.)

JA, ik wil ook achteraf sparen
gewinst kontant bedrag
santel maanden

naam
adres
plaats
geb.datum
beroep
netto inkomen gehuwd - ja/nee

ongefrankeerd sturen in gesloten envelop
naar antwoordnr. 43, Scherpenzeel (Gld.)

VA1910

Vóór **MAART**
kunt U nog **FRANS, ENGELS,
DUITS, ITALIAANS, SPAANS**
of een andere taal leren
spreken en verstaan
**PER PLAAT, BAND
OF CASSETTE**

**GRATIS
PROEFPLAAT
+ BROCHURE**

(op verzoek proefband
i.p.v. proefplaat)

Voor slechts
f15,- per maand
28 TALEN

LINGUAPHONE

Amsterdam, Heiligeweg 43, tel. 24 89 40
Rotterdam, Bodeloer 46, tel. 12 06 71
Den Haag, Javastraat 41, tel. 63 90 60
Haarlem, Nieuw Gracht 88, tel. 31 03 77

In envelop - geen postzegel. Adres:
Linguaphone - Antwoord Nr. 3015 - Amsterdam
Zend mij prospectus No. 36 en gratis
demonstratie-plaat.

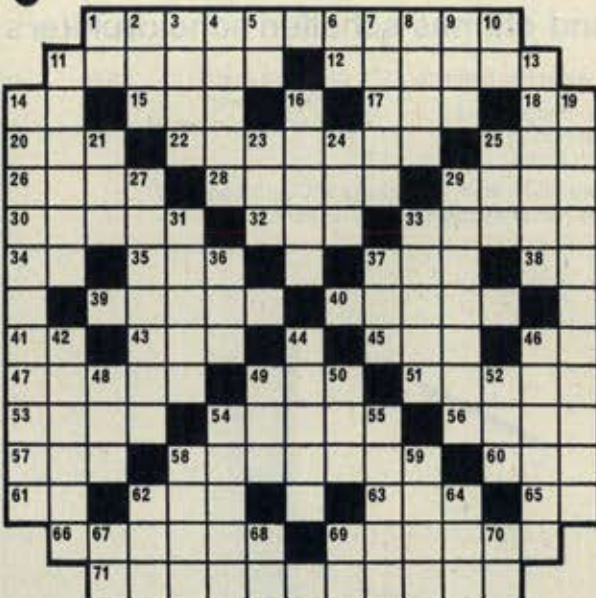
Ik interesseer mij voor een cursus in de taal.
Ik heb een pickup/bandrecorder/cassette recorder (*)
Naam: Mr/Mw/Maj. (*)
Straat:
Plaats:
Leeftijd Beroep

(*) Doorhalen wat niet van toepassing is. RG466Z

puzzel

Oplossingen aan:
Wat weten wij vandaag
Postbus 288, Hilversum.

Oplossingen uitsluitend per briefkaart (35 ct) voor woensdag 23 okt.

Welke vier
sleutel-
woorden
ontstaan
na over-
brenging
van de
letters uit
de over-
eenkom-
stig ge-
numme-
erde vak-
es in
de figuur
onder het
kruis-
woord-
raadsel-
diagram?

1	40	18	66	46	9	35	53	22	24	52	2	16	39	44	2	50	23	58	28	36	48
3	62	5	17	43	31	37	8	71	65	51	4	15	57	27	34	11	59	60	21	26	30

Horizontaal: 1, vogel; 11, dwaas; 12, de oneindige ruimte; 14, let wel (afk. Latijn); 15, waterbewoner; 17, afsluitend traliewerk; 18, voorzetsel; 20, telwoord; 22, hulpmiddel bij het eerste rekenonderwijs; 25, voor (Latijn); 26, soort snoepgoed; 28, technisch hulpmiddel; 29, zoogdier; 30, vertrouwelijk; 32, snijwerktuig; 33, binnenplaats v. e. woonhuis in Moorse stijl; 34, symbool voor radium; 35, mannelijk dier; 37, in korte tijd; 38, bijwoord; 39, pleegkind; 40, uitroep van vreugde; 41, paar-dee; 43, slangvormige vis; 45, vinnig; 46, deel v. h. bovenbeen; 47, enigszins; 49, over, langs; 51, reusachtig beeld; 53, Europeaan; 54, plaats in Limburg; 56, inslijding; 57, boom; 58, soort vloerzeil; 60, op de wijze van; 61, muzieknoet; 62, bladgroente; 63, klevrige stof; 65, voegwoord; 66, stad in Italië; 69, direct; 71, eervolend geklets.

Verticaal: 1, ten bedrage van; 2, aanmatigende houding; 3, boom-scheut; 4, eenvoudig; 5, cent (afk.); 6, uitroep; 7, beroemd componist; 8, opslagruimte; 9, onbepaald vnv.; 10, hout wagraan het zelf hangt; 11, Latijnse naam voor Spanje; 13, kipkarretje; 14, Europeaan; 16, bevel; 19, vervoermiddel; 21, bij voortduring; 23, jong schaap; 24, lokspijs; 25, hoofdeksel; 27, Zuidamerikaan; 29, kleine pluk haar; 31, deel van Azië; 33, kanselrede; 36, vogel; 37, glansloos; 42, tak van sport; 44, lacune; 46, schietbaan; 48, mal, zot; 49, tuimeling; 50, zangstem; 52, bijbelse naam; 54, meest-hoop; 55, benzinesoort; 58, ontschorste plek op een boom; 59, stof ter vervanging van spiritus; 62, soort schop; 64, roofzuchtige papegaai; 67, ofschoon; 68, symbool voor selenium; 69, militaire ordedienst (afk.); 70, etage (afk.).

Prijzen: 1 x f 50,-; 2 x f 25,- en 10 x f 10,-

Oplossing gids 21 september: De letter T kwam 12 maal voor.

Prijswinnaars: f 50,-: J. Baas, Davelaer 6, St. Annaparochie; f 25,-: mej. G. Wassenburg, v. Eckstraat 1, Arnhem en mev. W. Kusters, Kon. Regentesselaan 52, Roermond; f 10,-: W. de Jong, Loevenhoutsedijk 32, Utrecht; G. v. Zullen, Joh. Wierlaan 90, Den Dolder; S. A. van Schellen, v.

Baerlestraat 14, Amsterdam-Z.; Margret Eding, Achter het kanaal 4, Emmen; C. H. v. d. Pol, Bosweg 12, Montfoort; K. Akkerman, Verbindingsweg 10, W'werf; mev. C. L. Jasperse, Cuiperstraat 67, Vlissingen; L. v. Kampenhout, Mulderzand 3, Lelystad; mev. M. Been, Geuzenstraat 3a, Rotterdam; J. Postma, Brucherusstraat 12b, Appingedam. Over de uitslag wordt niet gecorrespondeerd.

Dat zal u lekker vinden:

Kardomel met Perzik Kardomel met Aardbei

Ja, ineens is er een heel nieuw soort fruitdrink in het land. Kardomel is de naam.

Dat is magere karnemelk met vruchten. Met sappige perziken bijvoorbeeld. Of met blozende aardbeitjes. Een puik dorst lessertje met een héél eigen smaak.

Eén van de betere cocktails van moeder natuur.

Kardomel.

Soms moet je de koe gewoon een beetje helpen.

Op ieder pak Kardomel staat de van Houdbaar. Dat betekent dat u Kardomel ook lang buiten de koelkast kunt bewaren.

Kardomel

de "zuivele" fruitdrink

'n Domo produkt

Over aanpakken gesproken!

Je vrienden van de Vara pakken het anders aan. En met de nieuwe Vara-gids als bewijs van formaat lukt het u vast wel een nieuwe abonnee te maken.

En u weet hoe dat gaat: Vara-vriendendiensten over en weer! Kies dus maar uit welk kadootje u daarvoor ontvangen wilt. Aanpakken!

Koffiefilterset
met royale kan
voor 'n hele
t.v.-avond koffie.

Parker ballpoint met onbreekbaar kunststof onderstuk,
metalen indrukknop en feilloos werkende langschrijfvulling.

Badhanddoek,
royale, heerlijk rulle
badhanddoek.

Spaarvarken
Kleurig
spaarvarken,
22 cm lang,
met slot.

**Drie
theedoeken,**
om u te helpen
bij de afwas.

**Martin-8
gasaansteker,**
plat model,
prettig in de hand
met regelbare
beschermde vlam.

VARA

**Gids-
omslag
mèt
bladwijzer
om uw
Vara-gids
keurig te
bewaren en snel
de programma's
te vinden.**

Het abonnementsgeld wordt
betaald: per kwartaal f 9,50*,
per halfjaar f 19,-* of per jaar
f 38,-*.

Dit bedrag wordt ineens be-
taald per giro*, per automa-
tische incasso per bank/giro*.

*Doorhalen wat niet gewenst is.

Bij automatische giro is de prijs
slechts f 9,20 per kwartaal, per
halfjaar f 18,40 of per jaar f 36,80.

Stuur de bon in een envelop
waarop u schrijft: VARA, ant-
woordnummer 3, Hilversum. U
behoeft geen postzegel te plak-
ken. De VARA betaalt de por-
tokosten. Ook telefonisch kunt

u tijdens de kantooruren uw
nieuw lid/abonnee opgeven.
Ons telefoonnr. is: 02150-48741.

Betaal niet voordat u bericht
krijgt van de VARA.

Als deze nieuwe abonnee de
laatste drie maanden niet in
de VARA-boeken voorkwam,
dan ontvang ik gratis:

- ☐ Parker ballpoint
- ☐ Martin-8 gasaansteker
- ☐ Koffiefilterset
- ☐ Spaarvarken
- ☐ Gidsomslag
- ☐ Drie theedoeken
- ☐ Badhanddoek

Mijn premie-keuze heb ik
kenbaar gemaakt door één van
de hokjes in te vullen.

Ik geef als lid/abonnee op:

Naam

Straat

Plaats

Bank/gironummer

Opgegeven door:

Naam

Straat

Plaats

BLONDJE

DOOR YOUNG EN RAYMOND

SCHAT, WIL JE ALS JE BLIJFT
MET DAT DING NAAR
BUITEN GAAN?

ACH GUT, M'N
TROMPET UIT
DE TUD VAN
ONS SCHOOL-
ORKEST

IK GA HET
NOG ES EVEN
PROBEREN

MUZIKAAL ZUN
ZE IN DEZE BUURT
IN ELK GEVAL
NIET

IK DACHT VER-
ORRAID, DAT ER
EEN HOND OP
STERVEN LAG

ZWERVERS KENNE HIER GEWOON
SITTE, MAAR ER WORDT
NIET IN ZON TOE-
TER GESMOESD!

NERGENS KAN
IK TROMPET
SPELEN

IK WEET WEL EEN
OPLOSSING

ZELF ARMSTRONG
MAAKTE DIT NIET
IN ZIJN GOEIE
JAREN

VARIA

Afdelingsnieuws

Berichten voor deze rubriek die-
nen uiterlijk drie weken voor de
verschijningsdatum van de VARA
GIDS in het bezit te zijn van de
VARA, afdeling Verenigingszaken,
postbus 175 te Hilversum.

HEEMSTEDE

T.b.v. de VARA-Speelgoedactie
8 oktober kienavond in het
Sportparkrestaurant, Sportpark-
laan, Heemstede. Aanvang 19.30
uur. Zaal open 19.00 uur. Kaarten
à f1,— zijn verkrijgbaar bij:
Bennebroek: Narcissenlaan 20;
Wilhelminalaan 14; Schoolaan 10.
Heemstede: Drieherenlaan 35; Ir.
Lelylaan 61; Glipperweg 69, Ma-
doerastr. 15. Vogelenzang: Graaf
Florisaan 14.

LISSE

T.b.v. de VARA-Speelgoedactie 25
oktober kienavond in Het Tref-
punt, Schoolstr. 11. Toegangs-
prijs f 0,50 p.p. Kaarten (dit is
tevens een gratis lot) verkrijgbaar
bij: Jac. Ruysdaelplein 229; Kle-
vitstr. 12; Nachtegaalstr. 3; Valk-

str. 1; Romijnstr. 38 en bij het
VVV Vierkant, Prinsessenstr. 42.

BIJENKOMSTEN GESPREKS- GROEPEN

21 oktober: Peize, Vries en Ro-
den, Café Ensing, Brink, Peize;
aanvang 20.00 uur. Onderwerpen:
Achter het nieuws, Ombudsman
en de VARA GIDS.

Hoogeveen/Zuidwolde, Zaal Ho-
man te Hoogeveen; aanvang 19.30
uur. Onderwerpen: Achter het
nieuws en de functie van de te-
levisie in de samenleving.

22 oktober: Meppel, NVV-huis,
Grote Oever; aanvang 20.00 uur.

Hengelo (O), Old Fellow Huis, Wil-
bertstr. 15 F; aanvang 20.00 uur.
Onderwerp: Achter het nieuws.

23 oktober: Amsterdam-Buitenvel-
dert, Gebouw v. d. Ned. Ver-
voersbond, Stadhouderskade 139;
aanvang 20.00 uur. Onderwerp:
Achter het nieuws.

Leeuwarden, Gebouw Irene, Nieu-
weburen; aanvang 20.00 uur. On-
derwerp: De Ombudsman.

28 oktober: Gieten (Drente IV),
Café Tent, Stationstr. te Gieten;
aanvang 20.00 uur. Onderwerp:
Achter het nieuws.

29 oktober: Utrecht, Café Rest.
Olympia, Amsterdamsestr.weg

346A bis; aanvang 20.00 uur. On-
derwerp: Achter het nieuws.

30 oktober: Den Haag, VARA-Bij-
kantoor, Prinsegracht 71, sous.;
aanvang 20.00 uur. Onderwerp:
Achter het nieuws.

Uithuizen, De Fakkelt, Stationsstr.;
aanvang 20.00 uur. Onderwerp:
Achter het nieuws.

Schoolplaten

Van drie Isings-schoolplaten heeft
uw VARA drie nieuwe legpuzzels
laten maken. Het zijn Stadsleven
tegen het midden van de negen-
tiende eeuw, Behouden Huys op
Nova Zembla, en Krijgsraad voor
een zeeslag in 1666. U kent ze
ongetwijfeld, ze hingen aan de
muur in uw school. Nu als legpuz-
zels van minstens 1200 stukjes
elk! Per plaat-puzzel (in een ste-
vige koker verpakt) f 11,— voor
VARA-leden. Nog geen cent per
stukje. Per giro betalen s.v.p.:
nr. 1991, VARA, Hilversum. Op
het strookje vermelden welke puz-
zel(s) u wilt ontvangen: Krijgsraad,
en/of Behouden Huys (Nova Zem-
bla), en/of Stadsleven. Per puzzel
f 11,— als VARA-lid. Niet VARA-
leden betalen f 15,— per puzzel.
In de loop van deze maand hopen
we met het toezenden van de be-
stelde puzzels te beginnen.

Drive-in

Productie John H. Seine, Haarlem,
tel. 023-322505; b.g.g. VARA, tel.
02150-48741, toestel 223.

AGENDA

(wijzigingen voorbehouden)

Veendam: zo. 20 okt., 14.30 uur
Hotel Parkzicht met Jaap Poort en
Cees van Zijveld.

Amsterdam: do. 24 okt., 21.00 uur
t.g.v. het 2de lustrum van de sub-
faculteit Tandheelkunde in Ge-
bouw Tandheelkunde met Jaap
Poort en Cees van Zijveld.

Aadorp bij Almelo: vr. 25 okt.,
20.00 uur Gemeenschapscentrum
Aahoes, Alberdastraat 20 met Al-
fred Lagarde en Leo van der
Goot.

Amsterdam: vr. 25 okt., 20.00 uur
Roothaanhuis, Rozengracht met
Jaap Poort.

Gronau i/Westfalen: za. 26 okt.,
19.30 uur op de Duits-Nederland-
se Handelsbeurs Euregio '74 in de
Festhalle met o.a. Alfred Lagarde.

Scheemda: za. 26 okt., 20.00 uur
Dancing The Corner, Brugstraat 7
met Jaap Poort. Tevens 3de ronde
CBS-VARA-drive-in-talentenjacht.

Nijverdal: vr. 1 nov., 19.30 uur
LTS, Willem de Clerkstraat 10 met
o.a. Jaap Poort.

"Ik dacht dat een nicotine-arme sigaret geen smaak had."

Niemand hoeft je meer te vertellen dat je beter nicotine-arme sigaretten kunt roken.

Maar kom maar 's van je ouwe vertrouwde merk af. Want als je ergens zó aan gewend bent, verander je niet zo maar één-twee-drie.

Bovendien dacht ik, zo'n nicotine-arme sigaret zal wel geen smaak hebben.

Tot 'n vriend me 'n Roxy Dual Filter aanbood.

Ik zeg meteen, nee hoor kerel, niks voor mij.

Ik proef liever wat ik rook. Maar je weet hoe dat gaat...

je steekt er toch een op.

Eerlijk gezegd viel hij me niet tegen. Je moet er natuurlijk wel even aan wennen.

Ik heb 'm dan ook een weekje geprobeerd en hij is me steeds beter gaan smaken. Sterker nog, m'n ouwe sigaret vind ik niet meer lekker.

Ik rook nu al weer een maand Roxy Dual Filter. Ik kan mezelf dus langzamerhand wel een ervaren nicotine-arme roker noemen.

25 voor 2,-. Ook in menthol.

INFORMATIEVE ETIKETTERING NEDERLAND

MINDER STIPPEN, MINDER TEER EN NICOTINE

Roxy Dual Filter

Een weekje wennen en u rookt óók nicotine-arm.